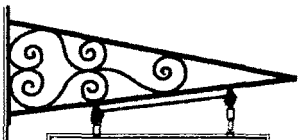
Hayat Üşümesi

GAZİ GÜNDOĞDU

Okuma alışkanlığınıza renk katmak için...

Lucifer Kütüphanesi

Edebiyat

Hayat Üşümesi

Gazi Gündoğdu

Genel Yayın Yönetmeni

Murat Kaplan

Editör

Ata Gözlüklü

Redaksiyon

Özlem Yiğit

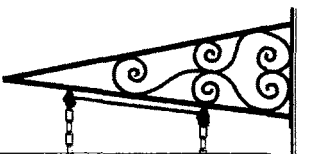
Kapak Tasarım

Siyah Beyaz Grafik

Sayfa Düzeni

Galip Güner

1. Baskı Mart 2010

SİYAH BEYAZ KİTAP

Çatalçeşme Sok.
Defne Han Kat:2
Cağaloğlu - İstanbul

Yayıncı Sertifika No: 14813

Tel & Faks:
0212 522 05 16 - 17

siyahbeyazyayinlari.com

Facebook: Siyah Beyaz
Yayıncılık

siyahbeyazkitap@gmail.com

Baskı ve Cilt:
Gülmat Matbaa ve Mücellit
Litros Yolu 2. Matbaacılar sitesi
E- Blok Kat : 3 No.:4 (1Ne4)
Topkapı - İSTANBUL
Tel.: 0212 577 79 77

internet satış noktası KP www.kitappoint.com

© Bu eserin yayın hakları Siyah Beyaz Basım Yayın Dağıtım'a aittir. Yayınevinin izni olmadan basılamaz. CD vb. şekliyle çoğaltılamaz. Kaynak gösterilecek yazılar dışında alıntı yapılamaz.

HAYAT ÜŞÜMESİ

GAZİ GÜNDOĞDU

Aileme...

"Gerçeğin perdesini kaldırıp ardına baktınız mı perdenin ardında hiçbir şeyin olmadığını görürsünüz."

Friedrich Nietzsche

BİRİNCİ BÖLÜM

İLK GÜN

Açık pencereden esen serin hava, örtünün dışında kalan tenine vuruyordu. Gözlerini açmadan bacaklarını karnına çekti. Üşümesini dindirmek için üzerindeki örtüye sıkıca sarıldı. Vücudu eski sıcaklığına kavuşunca tekrar gevşedi. Canını acıtıncaya dek, kollarını ve bacaklarını iki yana gerdi. Amacına ulaşınca, göğsünde biriktirdiği nefesini yavaşça dışarı bırakarak vücudunu gevşetti. Tatlı bir miskinlik bütün bedenini ele geçirmişti. Gözlerini açmak istemiyordu. Bugün pazardı. Her zamankinden fazla tembellik yapabilirdi. Yatağının solundaydı. Ürkek gözlerle başını sağa yasladı. Her sabah aynı korkunç gerçekle uyanmanın çaresizliğiyle Hakan'ı düşündü. Alışamamıştı yokluğuna. Kendini yalanlarla avutamazdı. O'nu kaybetmenin hüznü, bütün ağırlığıyla bedenine çökmüştü.

Uyumaktan soğumuştu. Üzerindeki örtüden kurtularak,

gözlerini tavana dikti. Geleceğini düşündü. Maddi hiçbir sıkıntısı yoktu. Tek isteği, iyi bir yazar olmaktı. Yazmak, hayattaki en büyük tutkularından biriydi. Başlangıç olarak öykülerini küçük bir yayınevinde bastırıp, kitapçı raflarına emanet etmişti. Öykülerini ve geleceğini düşündükçe kaygılarından sıyrılıyordu.

Yatağından kalkarak pencereye yaklaştı. Gözlerine yansıyan görüntülerin eşliğinde temiz havayı ciğerlerine doldurdu. Geriye döndüğünde eşyalarının dağınıklığı ile yüz yüze geldi. Yatağını düzeltmekle başladı işe sonra etrafta dağınık duran elbiselerini, kitaplarını ve dosyalarını topladı. Tek başına yaşamasına karşın bazen fazlasıyla dağınık olabiliyordu. Acıkmıştı; kendine güzel bir kahvaltı masası hazırlamalıydı.

Bedenine doldurduğu temiz havanın etkisiyle, yeni güne hazırdı. Çayı ocağa koymasıyla aynı an da siparişleri gelmişti. Her şey tamamdı. İştahla kahvaltı masasına oturdu. Bir yandan çayını yudumlayıp, diğer yandan gazetesine göz gezdiriyordu. Arada ağzına aldığı lokmaları bir süre dilinin üzerinde bekletip yutuyordu. Gazete başlıklarına şöyle bir göz gezdirip yanına koydu. Siyah, iri puntolarda hiçte iç açıcı şeyler yazmıyordu. Ölümler yine ön sayfadaydı.

Televizyonu açtı. Otuz yedi ekranın içinde dolaşırken, gözü kadın programlarından birine takıldı. Seksi kıyafetli kadın sunucu, abartılı hareketlerle konuklarına sorular yöneltiyordu. Karşısında üç farklı insan vardı. İkisi halkın içinden seçilmiş yaşlı bir kadın ile yirmili yaşlarda şişman bir delikanlıydı. Yanlarında ise abartılı makyajıyla, sarışın bir türkücü duruyordu. Yaşlı kadın ve delikanlı kafalarını önlerine eğmiş, kendilerine yöneltilen soruları cevaplıyorlardı. İkisi de birbirini tanımıyordu. Sıkıntılarındaki ortak

nokta yalnızlıklarıydı. Biri çocuklarından, diğeri sevgilisinden yakınıyordu. İşin içine biraz daha ilginçlik katmak isteyen kadın sunucu ise elinden geleni yapıyordu. Kimi zaman seyircilerine, kimi zaman konuklarına dönerek etrafı alevlendirmeye çabalıyordu. Başkalarının üzerinden kin ve nefret yaratarak, kendini ve programını var etmenin telaşı içerisindeydi.

Ekranın içinde oynanan insanlık dramı canını acıtmıştı. Hakan'ın cümlelerini hatırladı. "Yazılı ve görsel medya, iktidarın elindeki en büyük güçtür. Geniş halk kitlelerinin zihinleri bu tür aygıtlarla kontrol edilir. Masum gibi duran çoğu görüntünün üzerindeki örtüyü kaldırdığımızda, içinde yaşadığımız sistemin çirkin yüzüyle karşılaşırız."

İştahı kaçmıştı. Ağzında biriktirdiği lokmaları isteksizce yutup, masayı topladı. İşini erken bitirmişti. Şimdi ne yapmalıydı? Masanın üzerinde bekleyen gazetenin de fazla bir çekiciliği kalmamıştı.

Bugün, tüm gününü tek başına geçirecekti. Önce bir kafede kitap okuyacak sonra sinemaya gidecek ve akşam ailesine uğrayacaktı. Annesini ve babasını ne zamandır görmüyordu. Planlarını gerçekleştirmesi için saat henüz erkendi. Ağır hareketlerle hazırlanmaya koyuldu. Küçük kitaplığından dışarıda okumak için uygun bir yazar seçememişti. Aklından, en iyisi bir kitapçıya uğramak, diye geçirdi.

Yapmaktan en çok keyif aldığı şeylerin başında kitapçılarda dolaşmak geliyordu. Bazen öyle ileri gidiyordu ki, gününün yarısını bu işe harcayabiliyordu. Edebiyatın yaşamında özel bir yeri vardı. Özellikle klasik Fransız edebiyatının hayranıydı.

Hazırlıklarını tamamlayarak dışarıya çıktı. İlk iş olarak

kitapçıya uğrayacaktı. Yavaş adımlarla, çevresini seyrederek, kalabalık cadde de ilerliyordu. Gökyüzünde tek bir bulut tanesi yoktu. Trafik her zamankinden rahat akıyordu. Şehrin neredeyse bütün insanları caddelerdeydi; sinema önleri, büyük alışveriş mağazaları ve kafeler tıklım tıklımdı. Herkes bir şeylerin telaşındaydı. Çok az insan tek başınaydı; birçoğunun yanında sevgilileri veya eşleri vardı.

Hüzün, en çok böyle anlarda içine çökerdi. Hak etmediği bir yalnızlığın içine itilmişti. Her şey ansızın olmuştu. Anılarına öylesine dalmıştı ki, yanından geçerken kendisine selam verenleri dahi fark etmemişti. Son mağazayı geçerek sağa döndü; kitapçı gözlerinin önündeydi.

İçeride alışılmadık bir kalabalık vardı. Yeni yayınlanmış kitapların raflarında birikmişti insanlar. Bu tarz kitaplara fazla ilgi duymuyordu. Genellikle eski kitapları okuyordu. Onların gizemli bir havası olduğuna inanıyordu. Geçmişte yaşamış düşünürlerin hayatı yorumlayışlarına oldum olası hayrandı.

Rafların önünde küçük adımlarla dolaşırken, gözü kitabına takılmıştı. En alt rafta sessizce bekliyordu. İçini burukluk kaplamıştı. Sanki orada duran kitabı değil de çocuğuydu. Kitabının bulunduğu rafa birkaç kişi yaklaşmıştı. Birbirlerinden uzak üç insan, uyuklayan gözlerini kitapların üzerinde gezdiriyorlardı. Meraklı bir bekleyiş içine girdi. Acaba içlerinden hangisi ilk kitabına bakacaktı? Sabırsızlıkla beklediği şey gerçekleşmemişti. Kitabı hâlâ aynı yerinde duruyordu.

Kitapların çeşitliliğinden ötürü uzun müddet kitapçıda zaman harcamıştı. En sonunda, Monteigne'nin Denemeleri'nde karar kılmıştı. Kasaya kitabın fiyatını öde-

yerek dışarıya çıktı. Ne zaman kitapçıdan çıksa, dışarının havası daha temiz geliyordu. Bir yerlerde oturmak için adımlarını hızlandırdı. Evinden çıkalı neredeyse iki saat olmuştu ve hâlen ayaktaydı.

Geniş bahçeli kafeteryanın en ücra köşesine geçmişti. Yorgunluğu öylesine sinsiydi ki, oturduğu gibi üzerine çullanmıştı. Bedenindeki ağırlığı hafifletmek için bir yandan meyveli çayını yudumlarken, diğer yandan etrafını seyrediyordu. İnsanlar o kadar çoktular ki, bakışlarını tek bir noktada sabitleyemiyordu. Giyim tarzlarıyla yerleşik olana isyan edenler çoğunluktaydı. Bazıları ise işi iyice abartıp, Picasso'nun eserleri gibi farklı küplerden oluşuyorlardı. Bu giyim tarzına, kübik giyim, adını takmıştı.

Yorgunluktan, elindeki bardağı ne zaman yarıladığını anlayamamıştı. Etrafının canlılığı yüzünden kitabını bile okumak istemiyordu. Yanındaki masada oturan genç çift, gözlerini birbirlerine dikmiş, kısık sesle fısıldaşıyorlardı.

Hakan'ın yokluğu yeniden dayanılmaz bir hâl almıştı. O'nun ölümünün ardından hayatına kimseyi sokmamıştı. Belki biraz çocukça ama, hâlen geri dönmesini bekliyordu. Bedeninin toprağa girdiğini görmüştü; yine de ölümünü kabullenemiyordu. Zihninde öylesine canlı bir izlenim bırakmıştı ki, aldığı çoğu kararı, o yaşıyormuş gibi veriyordu.

O'nu ilk gördüğü an ise hâlâ belleğindeki tazeliğini koruyordu. Üniversite yıllarında, okul içerisindeki öğrenci hareketleri canlanma çabasındaydı. Hakan'ı ilk defa bu tür eylemlerden birinde görmüştü. Elinde hazırlık kitapları hızla kütüphaneye ilerlerken, az ilerideki eylemci öğrencilerin seslerini duymuştu. Her an bir şey olacak kaygısıyla

adımlarını hızlandırmıştı.

Grubun on metre kadar yakınından geçerken, göz ucuyla olup biteni seyretti. Kızlı, erkekli yirmiye yakın genç, ellerindeki pankartları yakınlarındaki polislere sallayarak, hep bir ağızdan sloganlar atıyorlardı. Hakan, elindeki pankartla ön sırada duruyordu. Yüzünde yeni çıkmış sakalı ve üç numara saçlarıyla, oldukça öfkeli görünüyordu. Bütün o gürültü ve karmaşanın içerisinde göz göze gelmişlerdi. Bakışlarını aynı hızla birbirlerinden kaçırsalar da, varlıklarını keşfetmişlerdi. Seri adımlarla kalabalığı geride bırakmasına karşın, o iki çift gözün takibinde olduğunu hissediyordu.

Kütüphaneye adım atmasıyla her şeyi unutmuştu. Araştırması gereken bir ödevi vardı. Yaklaşık iki saate yakın bir süre kütüphanede kalmıştı. Dışarı çıktığında, etraf eski sessizliğine bürünmüştü. Öğrenciler, aynı tek düze yaşamlarına devam ediyorlardı. İçine anlam veremediği bir kırıklık çökmüştü. Dışarıya çıktığında, aynı bakışların tekrar üzerinde olacağını düşünmüştü. Kütüphaneden uzaklaşarak, fakültesinin kantinine yürüdü. Kafası karışmıştı. Kütüphanede bir şey unuttuğunu düşünerek, elindeki kitapları kontrol etti.

Dışarının temiz havasından ayrılarak, kantinin bol dumanlı havasına girmişti. Gözleriyle çalışabileceği uygun bir yer ararken, Merve'yi gördü. Merve, masasındaki kızla derin bir sohbete dalmıştı. Özensizce verdiği baş selamının ardından yanlarına oturdu. Ne olduğunu anlamayan masadaki kız, rahatsızlığını belli etmek için sinirli gözlerle yüzüne baktı. Merve ise bu duruma aldırış etmemişti. Masada üçüncü şâhısa düştüğünü anlayan kız, müsaade isteyerek yanlarından ayrılmıştı. Çekik gözlü kız, masadan kalkar-

ken, Merve'ye kırgınlığını belli etmeyi unutmamıştı. Kızın hareketlerindeki kabalığı önemsememişlerdi.

Sevgi:

"Kim bu kaçık?" dedi.

Merve, duyduklarını doğrulayan bir tebessümle:

"Henüz ikinci sınıftaymış, ben de yeni tanıştım. Tam bir kaçık! Sen gelmeden önce bana ne anlatıyordu biliyor musun?" dedi.

Bilmiyorum manasında dudaklarını büzmüştü.

"İnsanların siyasetle uğraşmalarının altında yatan şeyin cinsel doyumsuzlukları olduğunu; O'na göre cinsel tatminsizlik, insanı böylesi aktivitelerin içine sürüklermiş. Kendini yatakta doyuramayanlar, bu boşluğu siyaset vesaire gibi şeylerle uğraşarak giderirlermiş!"

Dudaklarında masum bir tebessüm oluşmuştu. Merve ise sarsılarak gülüyorlardı. Kendisini öylesine kaptırmışlardı ki, bir an için üstüne devrilmişti. Gözlerini açtığında, herkes ona bakıyordu.

Merve'nin kahkahalarının ardından, ansızın hüzünlenmişti. Varlığında eksikliğini hissettiği bir şeyler vardı. Bunun ise ne olduğunu bilmiyordu.

Üniversiteye başladığı ilk günden beri, en samimi arkadaşı Merve idi. Omuzlarına dek inen siyah uzun saçları, buğday sarısı teni ve kahverengi gözleriyle güzel biriydi. Farklı insanlarla tanışıp, başkalarının hayat hikâyesini dinlemeye bayılırdı. Rize'den buraya okumaya gelmişti. En büyük tutkusu yüzmekti. Ne zaman birlikte yüzmeye gitseler, büyük şehirlerin denizlerini küçümseyip, Karadeniz'in hırçın dalgalarından bahsederdi. Öylesine cesaretliydi ki,

çoğu konuda sergilediği tavırla haklı saygısını kazanmıştı. Ailesinin dışında, kendine yakın hissettiği tek insandı. İki senelik dostluklarının arasına, en ufak bir kırgınlık girmemişti. Çoğu hususta arkadaşı değil de annesi gibi davranırdı; yatmalarını, kalkmalarını, gezmelerini, yemelerini, içmelerini, dostluklarını ve harcamalarını kontrol ederdi.

Merve, başını hafif çevirdiğinde yüz yüze gelmişlerdi. Karşılıklı tebessüm ettiler. Huzursuzluğunu gözlerinden anlamış olacaktı ki:

"Senin bir sorunun mu var?" diye sordu.

Soruyu geçiştirmek istese de, zihnindeki kelimeler ansızın diline yansımıştı.

"Az önce kütüphaneye giderken bir grup öğrenci eylem yapıyordu. Ne oldu onlara?"

Merve şaşırmıştı; çünkü siyasetle uğraşmadığını biliyordu.

"Onlar dağılalı epey oldu. Neden sordun?"

"İçlerinde esmer tenli, kahverengi gözlü, yüzünde seyrek sakalları olan biri vardı. O'nu merak ettim."

Sesindeki yumuşama yüzüne yansımıştı. Bakışlarını masanın üzerindeki çay bardağına dikti.

Merve:

"Bahsettiğin kişiyi önceden tanıyor muydun?" dedi.

"Hayır. İlk defa bugün gördüm."

Merve, dayanamayarak:

"İyi de, neden o zaman merak ediyorsun? Sorduğun kişinin kim olduğunu bile bilmiyorsun." dedi.

Haklıydı. Neden O'nu düşünüyordu? Tek yaptıkları,

beklenmedik bir anda göz göze gelmeleriydi. İşin içine bu denli gizem katmanın hiçbir manası yoktu. Bacağına yediği çimdiğin etkisiyle, evvel ki ruh halinden eser kalmamıştı. Hızla önündeki kitabı okumaya koyuldu. Gözlerini kitabın içinde dolaştırsa da, aklı apayrı yerlerdeydi. Merve, uzun süre bakışlarını üzerinden ayırmamıştı. İşini bitirdiğinde kalkmayı önermişti. Merve'nin de oturmaktan canı sıkılmıştı.

Kantinin bol dumanlı ve kasvetli havasından kurtulmuştular. Yavaş adımlarla evlerine ilerliyorlardı. Aklı hep o andaydı. Sürekli hislerini kontrol ediyordu. Duygularında korkuyla karışık heyecan vardı. Yürürken, etrafında aynı bakışları yakalayabileceği değişik gözleri arıyordu.

Merve, olmadık şeylerden söz açıyordu. Belki tekrar güleceklerini düşündüğünden olacak, kantindeki hallerine bile geri dönmüştü. O, sesine ne denli hava katarsa katsın, dikkatini dağıtamıyordu. Çaresiz, pes etmek zorunda kalmıştı.

Hakan ile yaklaşık iki hafta sonra tekrar karşılaşmıştılar. Birbirlerini fark etmeksizin, üniversitenin giriş kapısındaki kalabalığın içinde yan yana gelmişlerdi. Kapıdan içeriye adımını atan herkes hızla yürüyordu. Yaklaşık on adım sonra etraflarında kimse kalmamıştı. Yüzlerini aynı anda birbirlerine dönmüştüler. Birbirlerinden kurtulmak için telaşla başlarını önlerine eğmiştiler. Aralarındaki mesafeyi hızlanarak açmaya çabalıyorlardı.

Merve'nin arkadan gelen sesiyle ansızın durmuştu. Hakan ise yürümesine devam ederek uzaklaşmıştı. Arkasına döndüğünde, Merve'nin epey aşağıda olduğunu fark etti. Bakışlarını anında ileriye dikti. Hakan, çoktan gözden kay-

bolmuştu. Ağlamak istiyordu. Kafasının içi darmadağındı.

Merve, yanına ulaştığında yarı ağlar vaziyetteydi. Gözlerinde akmaya hazır, fazlasıyla gözyaşı birikmişti. Bu halini gören Merve, sıkıca kollarından tutarak:

"Ne oldu Sevgi? Neden ağlıyorsun?" dedi.

Sessizliğini bozmak istemiyordu. Ağzını açtığında ağlayacağını bildiğinden, susmakta kararlıydı. Merve, bakışlarını gözlerindeki yaşlara dikmiş, sorularına devam ediyordu.

"Ah be kızım! Durduk yere kendine işkence ediyorsun. Kötü bir söz mü etti sana? Yoksa başka bir şey mi?"

Susuyordu. Bakışları yerde yürümesine devam etti. Merve yanındaydı. Biraz toparlandıktan sonra;

"Bir şey söylemedi. Hatta birbirimizden uzaklaşmaya çabalı..." dedi.

Merve, araya girerek:

"Nasıl yani! Siz az önce yan yana yürümüyor muydunuz?" dedi.

Sıkıntısı biraz daha artmıştı.

"Hayır, birbirimizden uzaklaşmaya çabalıyorduk. Sanırım O da benim kadar şaşırmış olacak ki, hızlanarak uzaklaşmaya çalıştı."

"Tabii ya! Bende diyorum, bu kız aradaki mesafeyi nasıl açtı. İyi ya işte, bir şey demediyse, bu gözyaşlarının anlamı nedir?"

Kendisi de bunu anlamıyordu. Bu seferki karşılaşmaları, öncekinden daha zor gelmişti. Duygularındaki belirsizlik, ruhundaki huzursuzluğu azdırıyordu. Yürüdükçe rahatlıyordu. Bir süreliğine eski haline dönmüştü.

Merve:

"Dinle beni, duygularındaki karışıklık iyi değil; yapacağın en dürüst şey, onunla konuşmak. Böyle hayalet misali bir görünüp, bir kaybolursa, bu okulu bitiremezsin." dedi.

Okul, dersler, vizeler, gelecek kaygısı... Merve'nin son sözleriyle hepsi içini burkan bir hızla beynine yerleşmişlerdi. Artık daha fazla sıkılıyordu. Geleceğe dönük belirsizlik ıstırap vericiydi. Köşeye sıkışmıştı. Yaşamında kesin olan hiçbir şey yoktu. Ayaklarının altında koca bir uçurum besliyordu.

Derse girmek istemiyordu. Kafası çok dalgın olduğundan bir şey anlayacak durumda değildi. Tahta sıralarda oturmaktansa, kantine gitmeyi yeğliyordu. Bu fikrini Merve'ye söyleyecek cesareti yoktu; ne de olsa yarı annesi konumundaydı. Göz ucuyla Merve'ye bakarak, ruh halini anlamaya çalıştı. Yaşadıklarından dolayı onunda yüzünde haklı bir gerginlik oluşmuştu. Gözlerini kimi zaman yere, kimi zaman ileriye dikiyordu.

Sınıfın kapısına geldiklerinde, Hakan'ın yaklaştığını fark etmişti. Ciğerlerine doldurduğu havayı bir müddet daha orada tutup, usulca dışarıya bırakmıştı. Bedenine yaklaşan kişi, ete kemiğe bürünmüş korkularıydı!

Aralarındaki uzaklığı fırsat bilerek, Hakan'ı tepeden tırnağa süzmüştü. Boyu yaklaşık bir yetmiş beş, saçları siyah, teni esmer, gözleri kahverengiydi; kendinden fazlasıyla emin bir havası vardı. Her an biriyle kavga edecekmiş gibi yürüyordu. Hakan yaklaştıkça, gücü artıyordu. Merve'yi kolundan tutarak, gelene çevirdi. Merve, ilkin bir şey anlamasa da, yüzündeki gerginlikten kimin yaklaştığını sezebilmişti. Aralarında yaklaşık üç adım kala, Hakan durmuştu.

Bakışlarını gözlerinde bekleterek:

"Eğer zamanınız varsa, sizinle konuşmak istiyorum." dedi.

Hakan'ın ses tonundaki yumuşaklık şaşırtıcıydı. Hâlbuki o gün var gücüyle bağırırken, sesi ne kadar kalın çıkıyordu. Yüzündeki sakalları uzamıştı.

Kararsızlıkla, Merve'nin yüzüne bakmıştı. Merve, her şeyin buna bağlı olduğunu bildiğinden, kabul etmesi yönünde başını sallamıştı. Arkasındaki desteğe güvenerek, Hakan'a:

"Yalnız fazla zamanım yok, derse girmek zorundayım." dedi.

Ses tonundaki yılgınlık dikkat çekiciydi. Boğazını temizlemeden konuşmuştu. Sözlerini bitirmesinin ardından aceleyle yutkunmuştu. Düşüncelerindeki kararsızlığı belli etmişti.

Hakan:

"Çok zamanınızı alacak değilim." dedi.

Yeniden Merve'ye baktıktan sonra Hakan ile yürümeye başladı. Başlarını önlerine eğmiş, sessizce ilerliyorlardı. Yerdeki adımlarına odaklanmıştı. Ayakkabılarının bakımsızlığı can sıkıcıydı. Beraberinde yürüyen ayakkabılarında durumu pek iç açıcı değildi. Bu gerçek biraz olsun içini rahatlatmıştı. Nereye gittiklerini bilmeden, sessizce yürüyorlardı.

"Geçen gün sizi gördüğüm yerde, neyi protesto ediyordunuz?"

"Üniversite ve ülke gündemiyle ilgili birkaç konu..."

Şimdi bu konulardan bahsetmek istemiyordu. Lafını ya-

rıda kesip:

"Eğer yanlış cümleler kurarsam beni affedin. O gün sizi gördüğümde, içimde anlam veremediğin bir coşku ve yine aynı şekilde korku oluştu. Kendimi bildim bileli, ilk defa başıma böyle bir şey geliyor. Anlayacağınız, o günle birlikte aklım sürekli sizdeydi. Sizi bulmak için epey dolaştım. Farklı fakülte ve binalarda olmadık insanlara, sizi tarif ettim. Oysa inanır mısınız, sadece gözleriniz aklımdaydı." dedi.

Sustu. Konuştukça, kendine olan güveni açığa çıkıyordu. Başını yukarıya kaldırmış, ilerideki manzarayı takip ediyordu.

Duydukları ile sarsılmıştı. Ne diyeceğini bilemiyordu. Kendi hissettiklerini, bir başkasının da hissetmesini gizemli bir şey olarak yorumlamıştı. Oldum olası bu tür şeylere karşı özel bir ilgisi vardı. Özellikle rüyalarına pek bir önem verirdi. Her sabah kalktığında ajandasını açıp, rüyalarını en ince detayına dek yazardı. O günün akşamı da, gün içerisinde yaşadıklarını not edip, kehanetler ortaya atardı. İlk gençlik yıllarından beri rüyalarını düzenli olarak not ederdi. Gördüklerinin gerçekleştiği ise çok enderdi. Üniversite sınavına gireceği günün gecesi, rüyasında, sokaktaki çocuklara bir şeyler anlatıyordu. Sabah kalktığında üzerindeki sınav stresinden eser kalmamıştı. Ertesi gün girdiği sınavı başarıyla bitirmişti. O artık biyoloji öğretmeni olacak genç bir bayandı. Bu ve buna benzer birkaç olayla inançlarını kemikleştirmişti. Rüyaları, yaşamındaki sarsılmaz doğrularıydı. Şimdide son bir gayretle, yakın zamanda gördüklerini hatırlamaya çalışıyordu. İçlerinde mutlaka yol gösterici bir işaret olmalıydı.

Hakan'ın son sözlerinin ardından zaman aleyhine akıyordu. Mutlaka bir şeyler söylemeliydi. Üzerindeki çekingenliği bir türlü atamamıştı. Konuşmak istese de ağzından çıkacak cümlelere güvenemiyordu. Duyguları büsbütün birbirine girmişti. Bu ummanda yerinde sözcükler bulması, şimdilik imkânsızdı.

Hakan, yanında sessizce ilerleyen Sevgi'ye anlam veremiyordu. Güzel biriydi; gözlerinin yeşili ve dudaklarının küçüklüğü ilk göze çarpan özellikleriydi. Beyaz teni ve siyah saçları, güzelliğini tamamlayan diğer öğelerdi. Bir şeyler söylemek istiyor; fakat bunu yapamıyordu.

"Söylediklerimi umarım yanlış anlamamışsınızdır?"

Hayır, anlamında kafasını iki yana çevirmişti. Dinledikleri, duymak istedikleriydi. Fırsat ayağına kendiliğinden gelmesine rağmen bunu değerlendiremiyordu. Yaşamı boyunca hep başkalarının boyunduruğu altında yaşamıştı. Başkalarının kollarından tutup yürüttüğü küçük bir çocuktu; tıpkı küçük çocuğun o anda yürüdüğünü zannettiği gibi, şimdiye dek kendi ayakları üzerinde yaşadığını zannetmişti. Oysa nasıl ki küçük çocuğu kollarından bıraktıklarında yere düşüyorsa, O da öyle yere düşmüştü. Alacağı kararlarda yanında ya annesi, ya rüyaları, ya da Merve olmuştu. Bu önemli anda ise yanında kimseler yoktu. Terk edilmişlik hissi her yanını kaplamıştı. Yanında tanımadığı biriyle adımlarını bilinemeze atıyordu. Göz ucuyla Hakan'a bakmıştı. Neden bu kadar etkisi altına girmişti?

Hakan'ın üzerinde, rengi kaçmış, siyah, uzun bir mont vardı. Hava güzeldi. Neden böyle giyinmişti? Çevresinden geçen kimi insanların selamlarına maruz kalıyordu. Dış görünüşünde etkileyici bir unsur bulamasa da, yanında ol-

masından güven duyuyordu. Şimdiden, O'nu da koruyucu melekleri arasına almıştı.

Uygun adımlarının, vücutlarını üniversitenin çıkış kapısına getirdiğini anladıklarında yavaşlamışlardı. Nereden çıktıkları belli olmayan iki kişi, Hakan'a yaklaşmıştılar. Soğuk ve buhranlı görünüyorlardı. Siyasetle uğraştıkları belliydi. Bu gerçek, duygularında korkulara yol açıyordu. Belki de bu, babasından edindiği bir alışkanlıktı. Babası asker emeklisiydi ve politika ile uğraşan gençlerden nefret ederdi. Kendini bildiğinden beri, böylesi şeylere karşı hep önyargılı olmuştu. Siyasi sıfatlar, duygularında tuhaf kaygılar yaratıyordu. Nerdeyse o tür kelimeleri ağzına almayı bile kendine yasak etmişti. Şimdi ise hayatta en çok çekindiği insanların yakınında bekliyordu. Şuradan buradan kulağına çalınan yarım yamalak cümlelerle, korkularına karşı savunma mekanizması geliştirmişti. Belki de susmasının nedeni buydu.

Üç arkadaş, dört beş adım uzakta konuşmalarına devam ediyorlardı. Uzun boylu olanı yanındaki sarışına bir şeyler anlatıp, Hakan'a dönüyordu. Hakan ise iki arkadaşının arasındaki ateşli konuşmaya girmeden bir sonuca varmalarını bekliyordu. İlerleyen dakikalarda onunda tartışmaya katılması ise işi iyice çıkmaza sokmuştu. Neredeyse yirmi dakikadır durmaksızın konuşuyorlardı.

Nedenini bilmediği bir merakla yanlarına yaklaşıp, konuşmalarını dinlemek istemişti. Biraz yaklaştığında, hepsi ağız birliği yapmışçasına susmuştular. Yüzlerinde, suç işlemiş bir çocuğun masum tebessümleri oluşmuştu. Bu hareketleriyle, onlara dair kafasında beslediği çoğu karanlık düşünce yok olmuştu. Hakan, arkadaşlarından özür dileyerek, yanına dönmüştü.

"Kusura bakma, gizli şeyler konuştuğunuzu bilseydim, yanınıza yaklaşmazdım."

Hakan, olduğu yerde durmuştu. En sonunda, der gibi bakışlarını yüzüne çevirmişti. Bu bakışlardan fazlasıyla utanmıştı.

"Konuştuklarımız gizli şeyler değildi. Hatta şöyle diyebilirim ki, hayatımda gizli olan hiçbir şey yoktur. Yanımıza geldiğinde susmamızın sebebi, konuşmaya dalıp seni unutmamızdı."

Utancından yanaklarına ateş basmıştı. Hakan'ın arkadaşlarını defedip, yanına gelmenin hevesi içerisinde olduğunu zannetmişti. Yüzündeki mahcubiyeti saklama çabası ile:

"Bu seferde, ben sizden özür dilerim." dedi.

Hakan, aceleyle lafa girerek:

"Hayır, özür dilemesi gereken biri varsa, O da benim. Sizi orada öylece bıraktım." dedi.

Bir an durup, birbirlerine baktılar. Hakan, sıkılgan bir ses tonuyla:

"Adınızı öğrenebilir miyim!" dedi.

Aynı sıkılganlıkla:

"Sevgi. Ya sizin ki." dedi.

"Hakan."

Sahneye yeni çıkmış bir oyuncunun sıkılganlığı ile birbirlerine hitap etmeleri hoşlarına gitmişti. Karşılıklı gülücüklerini birbirlerinden saklamamışlardı.

"Sizinle daha sık görüşmek istiyorum." dedi Hakan.

"Sanırım bunda bir sakınca yok."

Her yanlarını çocuksu hareketler sarmıştı. Üzerlerindeki stresin azalmasıyla rahatlamışlardı. Bir dahaki görüşme adresleri şehir merkeziydi. Karşılıklı vedalaştılar. Hakan, yönünü okula çevirmişti.

Derse girmek istiyordu; fakat o yöne doğru yürüyemezdi. Çaresiz okuldan dışarı çıkmıştı. Kalbinde hızla büyüyen bir şeyler vardı. Onu sürekli neşeli olmaya zorlayan, hareketlerine hız katan bir şeyler. Bugün bütün bir şehri dolaşmak istiyordu. Tıpkı çizgi filmlerdeki sevinçten kollarını iki yana sallayan şımarık çocuklar gibiydi. Zaman ve adımları ilerliyordu. İnsan kalabalığının içine daldı. Farklı yüzleri, sesleri ve giyim tarzlarıyla yanından akıp geçiyorlardı. İşyerlerinde, mağazalarda ve fabrikalarda hayat devam ediyordu.

Birden durgunlaşmıştı. Boğazında büyüyen şey kördüğüm olmuştu. Yutkunmaları sonuç vermiyordu; onu oradan sökemiyordu. Az önce bütün bir şehri fethetmeye niyetliyken, şimdi en yakın otobüs durağındaydı. Yenilmişti. Haksız bir mağlubiyet yaşıyordu. Geçmişinden gelen alışkanlıkları vardı. Hiç kimse birden yeninin kollarına kendini bırakamazdı. Yaşamından bağımsız hayatları düşündü. Herkesin kendine inandırdığı yalanları vardı. Gerçek, çok ender durumlarda işe yarıyordu. Gerçeğin sertliğine karşın, yalanların esnekliği vardı. İnsanların sığınabileceği en kolay mekânlardan biriydi yalan. Gerçek, çoğu zaman soğuk ve katıydı; yalan ise sıcak ve çekici; belki bu yüzden insanların çoğunun ruhsal gıdasıydı.

Sıkılmıştı. İleriki hayatının içine bırakmıştı düşlerini. İyi de, babasına ne söyleyecekti? Nede olsa, O, bir devrimciydi. Bu cümleyi ne zaman kendine hatırlatsa, bilinmedik bir yerlerden, bilinmedik bir gözün kendisini takip ettiğini

hissediyordu. Onlar, güce karşı savaşıyorlardı ve güç her yerin hâkimiydi.

Geçen haftaki derste, hocasının önündeki kurbağa aklına düştü. Bütün öğrenciler hocanın etrafına toplanmış, ortasından jiletle ayrılan kurbağanın iç organlarına bakıyorlardı. Acımıştı kurbağaya. Biraz gülünç olsa da, kurbağayı, aile hayatı olan bir canlı gibi düşünmüştü. Çocukları ve karısı... Oysa şimdi soğuk demir masanın üzerinde, vahşi insanoğlunun hizmetindeydi. Çocukluğundan kalma bir alışkanlıktı; çevresindeki şeylerin ruhu olduğuna inanıyordu; özellikle evlerinde besledikleri çiçeklerin. Annesi: "Çiçeklere sadece su vermek yetmez, onlarla konuşmalı ve ilgilenmelisin. Düşün bir kere, insanların sadece karnını doyurur, başka bir şey yapmazsan ne olur?" derdi. O günden beri her şeyde bir canlılık hissetmişti. Çevresindeki şeylere karşı daha da duyarlı olmuştu.

Beklediği otobüs en sonunda görünmüştü. Tuhaf bir sessizliğin içine dalmıştı. İçerisinin boğuk ve kasvetli bir havası vardı. İnsanlar birbirlerine değmemeye dikkat ediyorlardı. Özellikle kadınlar bu konuda hassastılar. Ayakta bekleyen birkaç kişi tepeden herkesi süzüyordu. Gözlerini insanların üzerinde korkmadan gezdiren otuzlu yaşlarda, saçları önlerden dökülmüş bir adamın bakışlarına hapsolmuştu. Tekli koltuğundan yüzünü dışarıda akan hayata çevirdi. Kimseyi umursamıyordu. Belki bu anda vücudu, adamın fantezilerini süslüyordu. Bunu da umursamamıştı. Her durakta beliren yeni insan yüzleri... Otobüs, dışarıdaki hayatı hızla yarıp, evinin yakınındaki durağa gelmişti. İçerinin boğucu havasından kurtulmuştu.

Kafasındaki soru işaretleri duygularındaki karmaşayı besliyordu. Her şeyde bir belirsizlik vardı. Yaşamında

garantiye aldığı hiçbir şeyi yoktu. Önündeki engelleri düşündükçe karamsarlaşıyordu. Bütün bunların anlamı neydi? Yaşanılması gereken her şey önceden hazırlanıp eline tutuşturulmuştu. Kendini bildiğinden beri, kurallar silsilesinde nefes alıp veriyordu. Oysa bütün bu kuralların dışında da varolan hayatlar vardı. Yerleşik olanın dışına çıkma cesaretini gösteremiyordu. "Eğer bir yere adım atacaksan, muhakkak önünü görmelisin." derdi babası. Öylede yapmıştı. Hayallerinin merkezinde uçuk kaçık, kimseyi takmaz, bir başına kalmaktan korkmayan bir kız vardı. Bu konuda çevresinde örnek alacağı tek kişi, büyük dayısıydı. Bir tek O'nun hayat hikâyesi diğerlerinden farklıydı. Ve ne yazık ki, adını ağzına alması yasaklanmıştı.

Dayısının ailesinin gözünde tek bir suçu vardı. O da sınırların dışına çıkmasıydı? Ailesi, yaptıklarını bir türlü kabullenemiyordu. Nasıl olurda hayallerinin peşine takılıp, Amerika'ya kaçak yollardan gidebilirdi? Bir defasında annesinden dinlemişti dayısının hikâyesini. Babasının evde olmadığı bir gün, söz ansızın dayısına gelmişti. Annesinin ağzından dayısını, yaşıtlarının çoğu gibi okula gitmekten nefret eden, eline geçen ansiklopedilerden Amerika'nın kıyı eyaletlerinin adını ezberleyen, aşırı sofu babasına inat içki içen, kafasına koyduğunu gerçekleştirmeye çalışan; ailelerindeki diğer erkek kardeşlerinin okuduğunu, bir tek dayısının okulu yarıda bırakıp, uçak bileti için çalışmaya başladığını dinlemişti. Evin içerisinde babasının egemenliğine boyun eğmeyen tek kişi yine dayısıymış. Namaz kılmayan, oruç tutmayan, bayramlarda el öpmeyen dayısı, sonunda amacına ulaşıp, kaçak yollardan Amerika'ya gitmişti.

Dayısını sadece resimlerinden tanıyordu. Amerika'ya gittikten sonra birkaç defa ailesine ulaşsa da, gerekli ilgiyi

görememişti. Çoğu siyah beyaz resimlerde gözüne ilişmişti. Uzun boylu, ince bıyıklı ve masum bir yüze sahipti. Şimdi eskisinden de çok kahramanlaşmıştı gözünde.

Düşüncelerini dağıtmak için yemek yapıp, ortalığı temizlemeliydi. Durmaksızın çalışmıştı. Uzun süredir ertelediği ev temizliğini sonunda bitirmişti. Başarmıştı. Temizlik yaparken, bütün sıkıntılarından kurtulmuştu. Dinlenmek için oturduğunda, çalışırken farkına varmadığı yorgunluğu üzerine çullanmıştı. Adeta yorgunluğunun altında eziliyordu. Kafasını ve göz kapaklarını yukarıda tutabilmesi artık imkânsızlaşmıştı. Başını yastığa koyduğu gibi uykuya dalmıştı.

"Oldukça küçük bir evin içinde babası ve annesiyle birlikte oturuyordu. Ara koridorda Hakan'ı görmüştü. Yanına gelmesini işaret etmişti. Hakan, korku dolu gözlerle babasına bakarak yaklaşmıştı. Yaklaşır yaklaşmazda omuzlarından tutup, bedenini duvara vurmaya başlamıştı. Umutsuzca, Hakan'ın ellerinden kurtulmaya çalışıyordu. İki adet kerpetenin sıktığı ince kollarıyla, çaresizce Hakan'ın gözlerine bakıyordu. Hakan ise yüzündeki sakinliği bozmadan, babasına kendisinden bahsetmesini istiyordu. Oysa evlenmişlerdi. İçeriden babasının sesi geldiğinde, omuzlarındaki baskı gevşemişti.

Hakan'la birlikte içeriye girmişlerdi. Ayakta bekliyorlardı. Babası yüzlerine bakmıyordu; elleriyle havada bir şeyler yakalamaya çalışıyordu. Annesi oturduğu yerde sağını solunu düzeltiyordu. Hakan'ın da oturmasıyla tek başına ayakta kalmıştı. Hepsinden utanıyordu. Özellikle babasından. Babası ayağa kalkarak, Hakan'ın yanına geçmişti. Sinirli gözlerle ona bakıp, eliyle başını okşuyordu. Gözlerini aniden yüzüne yöneltmişti. Başının öne eğik olmasına

karşın, babasının kızgın gözlerini ruhunda hissediyordu. Yavaş adımlarla geriye dönerek, odadan çıkmıştı. Ayaklarının altında geniş bir havuz vardı. Yüzme bilmiyordu. Yine de suya atlamıştı. Derinlere doğru batıyordu. Bütün bedeni suyun altına gömülmüştü. Nefes almakta zorlanıyordu. Çırpınmaları boşunaydı; su yüzüne çıkamıyordu. Çaresiz, ölümün kollarına kendini bırakmıştı. Cesedi başında ağlıyorken buldu gözlerini. Etrafında kimseler yoktu. Bütün bedeni ıslaktı. Uzun bir mermerde sırt üstü yatıyordu. Üzerinde sarı bir örtü vardı."

Gözlerini açtığında, Merve, evin içinde dolaşıyordu. Üşümüştü. Gördüğü rüyayı yeniden düşündü. Bilinmedik bir sıkıntının ağırlığı çökmüştü duygularına. İsteksizce yerinden doğrulmuştu. Uyumak iyi gelmişti. Yorgunluğunu duyumsamıyordu artık.

Merve, tekrar odaya girmişti. Kendisini uyanık görünce ellerini beline yaslayıp, sen nerelerdeydin, der gibi yüzüne bakmıştı. Merve'nin hareketlerinden, aklından geçirdiklerini anlaması uzun sürmemişti. Ağzını açacak oldu; fakat susmayı tercih etti. Miskin hareketlerle yerinden doğrularak yüzünü yıkamaya gitti.

Hayatındaki her şeyin kıskacındaydı. Hızla yüzüne çarptığı su ile biraz olsun kendine gelmişti. Tenindeki su damlacıklarını silmeden, aynadan yüzünü seyretti. Gözlerinin altı şişmiş, kaşları ve saçları birbirine girmişti. Aynadaki görüntüsüne baktıkça, hüznü ve acısı çoğalıyordu. Yüzünden süzülen birkaç su damlası, gömleğinin içindeki göğüslerine ulaşmıştı. Serin suyun teninde yaktığı ateş, bedenini uyarıyordu. Teninin sıcaklığını paylaşacağı erkeği arzuluyordu.

Çocukluğundan beri en büyük korkusunu bacak aralarında taşımıştı. Çoğu zaman, ona dokunmaktan bile korkuyordu. Annesi: "Aman yavrum! Bir kızın kaderi, O'nun namusudur." derdi. Milyonlarca kızla birlikte kaderini bacak aralarında taşımaya mahkûm edilmişti. Neden? Şimdiden evleneceği erkeğin egemenliği altına girmişti. Oysa cinselliğini doya doya yaşamak istiyordu. Vücudunu hediye paketi gibi düşünmüştü. İleride hayatını birleştireceği erkeğe sunulacak kutsal bir adak.

Bütün erkeklerden tiksiniyordu. İğrenç varlıklardı. İsyan duygusu bedenini kaplamıştı. Aynadaki yüzüne ateşli bir konuşma yapmak istiyordu. Duygularını diline yansıtamamıştı. Korku ve itaat, tüm hayatının temel prensibi olmuşken, isyan bayrağını çekmesinin sebebi neydi? Korkularını ve kaygılarını yüksek sesle tekrarladıkça, zincirleri hafifliyordu.

Banyodan çıkıp, Merve'nin yanına gitmişti. Merve, uzun koltukta ayaklarını bağdaş kurmuş televizyon izliyordu. Az önceki umursamaz hareketlerinden ötürü, özür dilercesine, başını bacağına yaslamıştı. Merve de mekanik hareketlerle, saçlarını okşuyordu. Ağzından çıkan yarım yamalak bir sesle:

"Merve, hiç birisiyle yattın mı?" diye sormuştu.

Merve'nin yüzündeki şaşkınlığı ses tonundan anlayabilmişti.

"Ne dedin?"

"Basit bir soru sordum. Hiç cinsel ilişkiye girdin mi?"

Merve, hızla yerinde doğrulmaya çalışmıştı.

"Neden böyle bir şey sordun?"

"Sadece merak ettim. Hem bunda ne var ki? Masum bir soru. Evet, cevabını bekliyorum."

Merve, ne cevap vereceğini bilmiyordu. Her iki şıkta da, canını sıkan bir şeyler vardı. Sesli cevap vermektense, başını hayır, anlamında iki yana sallamıştı.

"Hayır diyorsun yani; neden?"

Israrlı soruları karşısında, Merve, bunalmıştı.

"Toplumda uymamız gereken kurallar var. Biliyorsun, her istediğimizi yapamayız."

"Bunu kabul ediyorum. Anlamadığım, neden bu kurallar cinsler arasında eşit değil? Bütün zor ve uyulması gereken kurallar bize düşüyor. Bir yanda sınırsız özgürlük, diğer yanda el pençe divan; bu işte bir yanlışlık var!"

Merve, işittiklerinin anlamlarındaki haklılıktan korkmuştu. Bildiği, fakat kendisine ifade edemediği şeyleri duyması canını sıkmıştı. Bir şeyler değişiyordu ve o bunun çok uzağındaydı. Kafasında Sevgi'yle ilgili soru işaretleri oluşmuştu. O'na karşı ilk defa güvensizlik hissine kapılmıştı. Aniden aklına bugün tanıştığı kişi geldi. Bütün kuşkularını bu yönde toplamıştı. Başka türlüsü düşünülemezdi.

"Bütün bu söylediklerinin altında, o bakışlarından etkilendiğin çocuğun imzası yoktur umarım!"

Duyduklarıyla irkilmişti. Merve'nin ağzından çıkan soru işaretleriyle dolu sözcükler... Bu sesteki güvensizlik fazlasıyla belliydi. İki arkadaşın arasında bir şeyler çıtırdıyordu. Çemberin içindeki ve dışındaki yaşamlar. Burukluğu sesine yansımıştı.

"Söylediklerim sadece bana ait."

Başka bir şey demeden ayağa kalkıp, odasına geçmişti.

Sevdiklerinin gözündeki yerini beğenmemişti. Neden bazı insanlar yönetmeyi, bazıları yönetilmeyi tercih eder? Şimdiye değin hep ikinci şıkkın içinde bulunmuştu. İlk defa kendine ait şeyler söylediğinde, en yakın arkadaşı tarafından, başkalarından fikir aşırmakla suçlanmıştı. Hayata dair sürekli yenilgiler alıyordu. Bu ise iradesini her zamankinden güçsüz kılıyordu. Yine de yasak meyveyi ısırmanın verdiği huzur, yüreğindeki yerini koruyordu.

Yatağına uzandı. Tavanın köşeleri küflüydü. Çalışma masasından bir kâğıt alıp, onunla uçak yapmıştı Düşüncelerini dağıtmalıydı. Eski haline geri dönüp, Merve'nin kanatlarının sıcaklığına kavuşmalıydı. Bir kız olarak hayata dair yasak sorular sormuştu ve bunun cezasını çekmeliydi. Çocukluğundan beri zihninde beslediği, fakat bir türlü dışarıya çıkmasına olanak vermediği yaramaz kızı hatırlamıştı. Bütün yasaklara inat, erkeklerle oynayan, ağaçlardan meyve çalan ve babasının cüzdanından izinsizce para alan kızı...

Dayısını düşündü. Hayallerinde daha bir büyümüştü. O'nu kötülemelerinin altında yatan tek şey; kıskançlık ve aşağılanma duygusuydu. Onlarında hayalleri vardı; fakat hepsinin arasında, hayallerine uzanma cesaretini gösteren sadece dayısıydı. Diğerleri, sıradanlığın pençesindeki hayatlarına devam etmiştiler. Aslında bu bizi kuşatan şeyin çember olmadığının en büyük kanıtıydı. Bir yerlerde herkesin kaçabileceği küçüklükte bir delik vardı. Yeter ki bedenimizin ölçülerine aldırmadan, o küçük deliğe ulaşma cesaretini gösterelim.

Elindeki beyaz kâğıt parçasından uçak yapmayı başarmıştı. İlk deneme uçuşu başarılıydı. Uçağın gücüne oranla oda sınırlıydı. Pencereyi açtı. Dışarıda hava kararalı çok

olmuştu. Gecenin serinliği tenini okşuyordu. Hafif titredi. Gökyüzündeki yıldızlar, bütün cömertlikleriyle yeryüzüne ışıklarını saçıyorlardı. İçlerinden birkaçı yanıp sönüyordu. Babaannesinin sözcükleri: "Havadaki her yıldızın, yeryüzünde bir sahibi vardır. Kimin yaşamı son bulur, oradaki yıldızda onla beraber kararır." Çocukluğunda böyle yıldızları gördüğünde içi burkulurdu. Yanıp sönen yıldız, her an ölecek bir insanın simgesiydi. Bazı zamanlarda ise korkuya kapılırdı. Ya, yanıp sönen yıldız kendisininse?

Bakışlarını uzun süre gökyüzünde tutmuştu. Serinlik yerini soğumaya bırakmıştı. Üşüyordu. Üşüdüğünde sıcağa sığınmasını öğütlemişlerdi. Umursamadı. İleride nokta halinde küçük ışık süzmeleri vardı; elindeki kâğıttan uçağı var gücüyle o yöne fırlattı. Yanılmamıştı. Kâğıttan uçak, rüzgârı da arkasına alarak karanlıkta gözden kaybolmuştu. Bir müddet uzaklaşan uçağın ardından bakıp, pencereyi usulca kapamıştı.

Hüzün ve coşku! Uzun zamandır hava kararıktan sonra dışarıya çıkmamıştı. İnsanların ve şeylerin yüzünü karanlıkta görmek istiyordu. Üzerini değiştirirken kararsızdı. Yine de yapacaktı. Odasından çıktığında Merve ile karşılaşmıştı. Gözleri kaygılıydı. Biraz daha bakışsalar kesin pes edecekti. Kararsızlığına ve korkularına inat, bedenini karanlık sokağa bırakmıştı.

Bir şeylerden saklanır gibi yürüyordu. Çevresindeki tüm gözler bedenine dönmüş gibiydi. İnsanların çoğunluğunun ilk korkularını karanlıklar oluştururdu. Çocukluğunda çoğu zaman geceleri lavaboya gidemezdi. Karanlık, bütün bilinemezleri bünyesinde taşıyan derin bir kuyuydu. Oysa bütün insanların korktuklarında ilk yaptıkları şey gözlerini kapatmaktı. Dışarıdaki karanlıktan kurtulmak için içlerin-

deki karanlığa sığınıyorlardı.

Adımlarının hedefi yoktu. Ürkekliğinden sıyrılmıştı. Artık başını daha bir dik tutuyordu. Çevrede çok az kadın vardı. Her attığı adımda başkalarına uzaklaşırken, kendine yakınlaşıyordu. Uzun mahpusluğunun ardından, dışarıya çıkan bir mahkûm gibiydi. Karanlıktan korkmuyordu artık. Sırayla dizilmiş lokantaların önünden geçerken, karnı acıkmıştı. İştah kabartan kokular, her yeri kaplamıştı. Cebinde çok az parası vardı. Geri dönmeliydi. Yorulmuştu. Işıklı caddeleri, gösterişli giysileri içindeki insanları, kafeteryaları ve araba seslerini geride bırakmıştı. Önemli bir savaşı başarıyla bitirmişti.

Eve vardığında, zaferini kutlamak için mutfağa gitti. Öğlen yaptığı yemeğin yarısı yenmişti. Merve, etrafta görünmüyordu. Sessizce odasına baktı. Yatmıştı. Yemeğini bitirip, odasına çekildi. Masasının üzerindeki kâğıtlar, tuhaf bir şekilde isteklerini tahrik ediyorlardı. Bu günün anısına bir şeyler yazmalıydı.

Kâğıtları görmezlikten gelerek, yatağının ortasına oturmuştu. Uzun zamandır benliğinde böylesi bir değişim olmamıştı. Ayağa kalkıp, volta atmaya başladı. Kendine ne olduğunu bilmiyordu. Çevresindeki çoğu insana diş bilemek istiyordu. Bir şeylerle kavga etmeliydi. Amerika'daki dayısına mektup yazmalıydı. Çekingen hareketlerle kalemi eline alıp, beyaz kâğıdı karalamaya başladı.

"Sevgili Dayıcım,

Bu mektubu size yazıp yazmamakta tam bir kararsızlık içinde olduğumu belirtmek isterim. İki yaşımdayken yurt dışına çıkmışsınız. Adınızı ailemiz içerisinde anmamız, daha ilk günden yasaklanmıştı. Siz, yasak meyveyi ısır-

mıştınız ve ceza olarak da isminizi ve cisminizi ailenizde kaybetmiştiniz. Doğrusunu söylemek gerekirse, size karşı şu zamana dek haksız bir öfke duyuyordum. Bu itirafım için özür dilerim. Sizde kabul edersiniz ki, birine kırk defa ne derlerse sonunda o olurmuş. Size bu mektubu yazmamın sebebi ise, bugün başımdan geçen olaylardı. Sanırım ilk defa sizi anlamaya başlıyorum. Henüz yasak meyvenin tadına varamasam da, ilk adımı atmış bulunuyorum. Eğer insanların çoğu, insanların bir kısmına ağızlarını açıp bakıyorlarsa, bunun sebebi, o insanların hayallerine ulaşmak için harcadıkları çabadır. Benim yetiştiğim ortamda, kuralların dışına çıkmak imkânsız gibi bir şeydir. En başından, örümcek ağı misali her yerimizi sarıp sarmalamışlar. Yaşam bir çemberden ibaretti ve bizden istenen aynı rutinlikle nefes almaya devam etmemizdi. Bunun karşılığında kazançlı bir iş, güzel bir eş ve güvenli bir hayat vaat ediyorlardı. Aç kalmaktan veya yoksulluktan öylesine korkuyorlardı ki, sorgusuz sualsiz onlara sunulan tek seçeneği kabul ettiler. Oysa bugün şunu anladım ki, aç kalmanın da, üşümenin de ve karanlığında kendine özgü güzellikleri var. Sanırım rahatlık öylesi özenilecek bir şey değil. İnsanlar en çok uyku halinde rahattırlar, oysa yaşamak bunun çok daha ötesinde bir şey. En azından ben böyle düşünüyorum. Bütün bu yazdıklarımın gölgesinde neler yaşayacağımı veya sözcüklerime ne denli bağlı kalacağımı inanın bilmiyorum. Belki tüm bunları bir anlık coşkuyla yazıyorum. Yarından tezi yok, tekrar size düşman olabilirim. Kurallı ve mutlu yaşamımın içinde hayallerimi önemsemeden yaşamaya devam edebilirim. Hayat fazlasıyla hareketten ibaret; bunun doğal sonucu ise değişim.

Sözcüklerime burada son vermek zorundayım. Kendini-

ze iyi bakmanız temennileriyle, Yeğeniniz Sevgi."

Elinde havaya kaldırdığı kalemi, şaşkın gözlerle kâğıda bakmıştı. Yaptığı şeye hâlâ inanamıyordu. Beyaz kâğıdın üzerindeki kelimelere şimdiden yabancılaşmıştı. Sanki onları kendisi değil de bir başkası yazmıştı. Yazdıklarını tekrar okudu. Tüm bu kelimeleri nasıl olup da bir araya getirmişti? Okul sıralarında yazdığı tatil izlenimlerinden beri, ilk defa kendine dair bir şeyler karalamıştı. Göğsünde tatlı, ılık bir duygu oluşmuştu. Boğazında düğümlenen yumruk biraz olsun küçülmüştü.

Kalemini çaprazlamasına beyaz kâğıdın üzerine bırakmıştı. Dirseklerini masaya dayayıp, başını iki elinin arasına aldı. Avuç içleriyle şakaklarına baskı yaptığından yüzü kanlanmıştı. Durgun suya atılmış küçük çakıl parçasının oluşturduğu halkalar gibi ruhunda bir şeyler genişliyordu.

Tekrar yatağına oturup, ışığın nesneler üzerinde oluşturduğu gölgelere baktı. Boşluk duygusu ve kayıtsızlık düşüncelerindeki her noktayı ele geçirmişti. Hakan'ı düşündü. Gerçekten tüm bunların sorumlusu, O muydu? Konuşmalarını tekrar aklına getirdi; içlerinde hissettiği veya düşündüğü şeylere kapı açacak herhangi bir sözcük bulamamıştı. Ya öğlen gördüğü rüyası! Bütün rüyaları gibi bu da fazlasıyla karmaşıktı. Rüyalar defterini eline alıp, son üç hafta içerisinde gördüklerini inceledi. Hepside birbiriyle alakası olmayan şeylerdi. Canı sıkılmıştı. Uykunun ağırlığı göz kapaklarına vurmuştu.

Koridorun ışığı yanmıştı. Merve, lavaboya girmişti. Uzun süre su sesini dinlemişti. Odasının ışığını görerek yanına gelmesini bekliyordu. Olmamıştı. Koridorun ışığı kapandı. Merve, kendi odasına geçmişti. Yatağının ortasına

sürünmüştü. Üstündekileri çıkartmaya vakit bulamadan uykuya dalmıştı.

Uykusunu sorunsuz tamamlayıp, üşüyerek gözlerini aydınlığa açmıştı. Kuru bir öksürük boğazına yapışmış, saçlarındaki tokalar birbirine girmişti. Havada ağır bir koku vardı. Hafta sonunun ilk dakikalarını yaşıyordu. Dün geceki hali gözlerinin önündeydi. Ayaklarındaki siyah çoraplara gözü takıldı. Uçları parmaklarından kurtulup aşağıya sarkmışlardı. Koltuk altlarında oluşan ter, üşümesini arttırıyordu. Bacaklarını ve kollarını var gücüyle iki yana açıp, canını acıtıncaya dek gerindi.

Saat on olmuştu. Kalçalarını kaşıyarak odasından ayrıldı. Oturma odasından televizyonun sesi geliyordu. Merve, çoktan kalkmıştı. Dün geceki konuşmalarının üzerine aralarındaki soğukluk devam edeceğe benziyordu. İçindeki burukluğu önemsemeden mutfağa girdi. Kahvaltı masasına baktı. Bir şey yemek istemiyordu. Üstünü değiştirip, dışarı çıkacaktı.

Tekrar odasına döndü. Ne giyinebilirim diye uzun süre elbiselerini karıştırdı. Masanın üzerindeki mektup dikkatini çekti. Baştan okudu. Özenle dörde katlayıp, kalın kitaplarından birisinin arasına hapsetti. Yeniden özgüvenini kazanmış bir dövüşçü misali, ringe çıkmaya hazırlanıyordu. Üstündeki elbiseleri değiştirdi. Merve'ye bir şey demeden evi terk etmişti. Önceden olsa içi içini yerdi. Şimdi ise tam bir kayıtsızlık içindeydi.

Merve, Sevgi'nin dışarı çıkmasıyla alelâcele pencereye koştu. Perdeyi aralayıp, cadde boyunca ilerleyen arkadaşını takip etti. Özenle besleyip, ansızın elinden kaçan kuş misali, arkasından bakıyordu. Bütün kuşkularını Hakan'ın

üzerinde toplamıştı. Farklı bir ihtimal aklına gelmiyordu. Her şey, O'nun hayatlarına girmesiyle başlamıştı. Geç kalmadan, Sevgi ile konuşmalıydı. Arkadaşını göz göre göre bu eşkıyaların arasına bırakamazdı.

Adımlarını iyice yavaşlatmıştı. İlk buluşmanın heyecanı yok denecek kadar azdı. Her şey gözünde sıradanlaşmıştı. Önceden mağazaların önünden geçerken, gözlerini vitrinlerden ayıramazken, şimdi boş gözlerle bakar olmuştu.

Hafta sonunu iyi değerlendirmek isteyen öğrenciler, dışarıya hücum etmişlerdi. Eğlence yerleri ağızlarına değin doluydu. Bugün havanın cömertliği üzerindeydi.

Buluşma yeri olarak önünde küçük bahçesi olan, iki katlı bir yer seçmişlerdi. İçeriye girdiğinde genzi yanmıştı. Oysa içeride pek duman yoktu. Kafeteryanın arkasındaki geniş bahçeyi görüp oraya yöneldi. Bakışlarını tek tek masalarda dolaştırdı. Hakan henüz gelmemişti. Duvar dibindeki iki kişilik masaya geçti. Bulunduğu yerden giriş kapısını görebiliyordu. Etraftaki masaların hepsi doluydu. Tek başına oturan sadece kendisiydi. Uzun zamadır hayatına kimseyi sokmamıştı. Sadece lise yıllarında kısa bir ilişkisi olmuştu.

Önündeki çayı yudumlarken giriş kapısında Hakan'ı gördü. Elindeki kitabıyla masasına yaklaşıyordu. Üzerindeki elbisesi özensizdi. Hakan'ın varlığı eskisi kadar olmasa da heyecanını arttırmıştı. Birbirlerini içten karşılamışlardı Hakan aceleyle oturup, çay sipariş etmişti. Elindeki kitabı masaya bırakıp, sakin gözlerle yüzüne baktı. Hareketlerindeki acemiliğin tedirginliğini yaşıyordu.

"Çok beklettiysem özür dilerim. İnan bana, bacaklarımdaki bütün enerjiyi buraya gelmek için harcadım."

"Bende az önce geldim, aramızda beş dakika oynadı. Ay-

rıca neden kendinizi böyle yordunuz?"

"Evim buraya çok uzak değil, diye biliyordum. Yanılmışım. Havanında güzelliğine aldanarak yürümek gibi bir hata yaptım. Sonucu anlatmama sanırım gerek yok."

Yok, manasında yanaklarıyla tebessüm etmişti.

Hakan, önüne gelen çaydan hızla bir yudum almıştı. Ağzının yanmasını saklayamamıştı. Canı öylesine çok acımıştı ki, gözleri yaş içinde kalmıştı. Ağzını havaya açarak eliyle yelpaze yaptı. Acısı anca geçmişti.

"Davetimi kabul ettiğin için çok teşekkür ederim. Bugünlerde kendi grupları dışında, insanlar fazla arkadaş edinemiyor. Özellikle bizlere bakışları böylesine belliyken... Gerçi aynı şey bizim içinde geçerli."

Hakan, bakışlarını bir müddet boşlukta dinlendirdi.

"Sizi ilk defa bir eylemimiz sırasında gördüm. Kütüphaneye gidiyordunuz. Biliyor musunuz? O gün kafama koca bir cop darbesi yedim. Bakışlarım size takıldığından, polisin üzerimize saldırdığını anlayamamıştım. Esaslı iki darbe beni kendime getirmişti."

Yüzündeki gülümseme zorakiydi. Canının acısını hissediyor gibiydi.

"O günün ertesinde, kaçamak bakışlarla bütün okulda sizi aradım. Bulamadım. Sanki yıllardır sizi tanıyordum. Bir ara sizi bulma umudumu kaybetmiştim. Ta ki o güne değin. Ne büyük şanstı. Yan yana yürüyorduk! Nedense o gün size yaklaşamadım. Korktum, kaçmak istedim. Ben ne kadar hızlanırsam, sizde aynı şekilde hızlanıyordunuz. Oysa birimiz adımlarını yavaşlatsa, öteki mesafeyi çoktan açardı. En sonunda siz durdunuz. Sizden uzaklaşınca ansızın kafam dank etti. Her şey öylesine hızlı gelişmişti ki,

sağlıklı karar veremez olmuştum. Aynı hızla geri döndüm. Tam sağa döndüğünüz anda sizi fark ettim. Kararımı vermiştim; sizinle mutlaka tanışmalıydım. Gerisini anlatmama gerek yok sanırım."

"Peki ya sizinki" der gibi bakışlarını gözlerine dikmişti.

Hakan'ı dinlerken, bakışlarıyla etrafı süzmüştü. Anlatılanları ise can kulağıyla dinlemişti. Parmağıyla çay bardağının ağzında yuvarlaklar çiziyordu. Üçüncü yuvarlağı çizdi ve arkasına yaslandı. Hakan'ın çenesindeki seyrek sakalları dikkatini çekmişti. Solgun ve cansız duruyorlardı.

"Anlatmak istediklerimi sizin kadar iyi anlatamam; yaşadığınız duyguların çoğunu bende yaşadım. Anlam veremediğim gizemli bir şeydi. Hayatıma girmeniz bendeki büyük değişikliklerin kapısını açtı aynı zamanda. Nedense dünden beri farklı olanı yaşamanın hırsındayım. Korkmamız gereken şeyleri yaşamak istiyorum. Bunların sizinle ne alakası var bilmiyorum. Galiba bardağın taşma noktasında karşıma çıktınız. Her şey aniden hızlandı sanki! Şimdi burada olmam bile bu isteğin bir sonucu."

Konuşurken bakışlarını masanın örtüsüne dikip, sesini kısmıştı. Söylediklerini birilerinden saklar gibiydi. Cümleleri bittiğinde, tedirgin gözlerle etrafına bakındı. Herkes aynı şekilde oturuyordu. Bakışlarını tekrar Hakan'a yöneltti.

Hakan ise dinlediklerinden tam bir sonuca varamasa da, yine de hoşuna gitmişti. Her şey yolundaydı.

Yanılmadıklarını anlamışlardı. İçe kapanık konuşmaları genişledikçe, birbirlerine daha fazla ısınıyorlardı. Sanki yıllardır sevgiliydiler. Karşılıklı duyguları derinleşiyordu. Her ilişkide olduğu gibi sözcükler araçtı; amaç ruhlarıydı.

Sözcükler, anahtar rolündeydiler. Bütün bir günü sohbet ederek geçirmişlerdi. Bu süre zarfında öyle çok çay içmişlerdi ki, ağızlarında ekşimsi bir tat oluşmuştu. Havanın sıcaklığı, yerini ılık bir esintiye bırakmıştı. Yanlarındaki masada oturan yüzler değişmişti. Aralıksız konuşmuşlardı. İşgal edilmiş topraklar misali birbirlerinin hayatlarına akın etmişlerdi. En ufak ayrıntıyı atlamadan her şeyi anlatmışlardı. Şimdi ikisini de yüz soruluk bir teste tabi tutsalar, ikisi de mutlaka yüz puan alırdı.

Hakan'ın cümlelerine olan hâkimiyetinden ve anlatım tarzından çok etkilenmişti. Kalkma vakitleri gelmişti. Midelerindeki gurultu ta dışarıdan duyuluyordu. Acıkmışlardı. Ayağa kalktıklarında bacaklarındaki ağrılar yüzlerini buruşturmuştu. Hakan, sağ bacağını elinde taşıyacakmış gibi sürüyordu. Uzun süre acı çekmişti. Birbirlerinden ayrılmak istemiyorlardı. Hakan, Sevgi'yi evine davet etti. Hava kararmıştı ve evine geç kalmak istemiyordu. Yine de Hakan'ın teklifini kabul etmişti. Hakan'ın içini kaplayan mutluluk yüzüne yansımıştı.

En yakın otobüs durağındaydılar. Çok beklemeden otobüs gelmişti. İçerisinin loş beyaz ışığında, her şeyi yeni baştan düşündü. Artık bilinemeze adım atmakta korkak ve çekingen davranmıyordu. Yolculuk beklediği kadar uzun geçmemişti. Sıralı apartmanların olduğu karanlık bir caddede inmiştiler.

Köpeklerin havlamaları çok yakınlarında dolaşıyordu. Yürürken aralarında fazla mesafe yoktu. Hakan'a daha çok sokulmak istiyordu. Bunun nedeninin ise korkumu, yoksa yakınlık mı olduğunu kestirememişti. Caddelerin loş ışıklarından, apartmanların karanlık aralarına girmiştiler. Karanlıkta her an karşısına bir şey çıkacakmış tedirginliği

ile bakışlarını etrafında dolaştırıyordu. Göz ucuyla Hakan'ı kontrol etti. Kendinden emindi. Bir an kimliği aklına geldi. O bir devrimciydi. Üstelik konuşmalarına bakılırsa, öyle sıradan biri değildi. Ya başına bir şey gelirse? Mesela polisler gittiği yere baskın verirse. Babası mutlaka ölürdü. Zihnindeki olumsuzlukları silmeliydi.

Son bloktaki dört katlı apartmandan içeriye girmiştiler. Merdivenlerin ışıkları yanmıyordu. Aşağıya bodrum kata indiler. Etrafını doğru düzgün seçemiyordu. Korkuları yok olmuştu. Artık başına bir şey gelse de, kendini savunamayacağını biliyordu. Tek bir seçeneği vardı; o da Hakan'a güvenmekti.

Tahta kapıyı çalıp, beklemeye koyuldular. İçeriden ses gelmiyordu. Bir müddet daha beklediler. Kapı yavaşça yüzlerine açıldı. Kapıyı açan uzun boylu, uzun saçlı, yüzünde tıpkı Hakan'ın sakalları gibi seyrek sakalları olan birisiydi. Tedirgin gözlerle bakmıştı yüzüne. Hakan, eliyle arkadaşını kenara çekip, misafirini içeriye buyur etmişti. Uzun boylu, uzun saçlı arkasını dönüp, odasına çekilmişti.

Beni nereye getirdin, der gibi Hakan'a bakmıştı.

"Sen bizim Orhan'a bakma, biraz yabanidir; birde hareketlerine gizem katmayı sever. Yine de iyi çocuktur. Bütün uğraşı başarılı romanlar yazmak. Hayalindeki yaşamı anca sayfalarda var edebiliyor."

Hakan'ın yatıştırıcı sözleri içi rahatlatmamıştı. Üstelik son cümleleri soru işaretleriyle doluydu. Evin içinde dört oda vardı. Biri hariç hepsinin ışıkları yanıyordu. Uzun saçlının odasının yanındaki odaya geçtiler. Yoğun kolonya kokusu her yere sinmişti. Üzerindeki ürkekliği atabilmiş değildi. Hakan ise hızlı hareketlerle etrafın dağınıklığı dü-

zeltmeye çabalıyordu. Çalışma masasının üstü ağzına dek kitapla doluydu. Çoğu ders kitabıydı. Tek kapısı olmayan elbise dolabının diğer kapısında, siyah beyaz bir ikinci dünya savaşı resmi asılıydı. Yatağı, diğer eşyalarına göre biraz daha derliydi.

Odanın dışından sesler geliyordu. Sesler yaklaşıyordu. Kapı açıldı. İçeriye iki erkek girdi. İlk anda Sevgi'yi görmemişlerdi. Birbirleriyle güreşir gibiydiler. Şaşkın bakışları, onları kendilerine getirmişti. Beceriksizce üstlerini toplayıp, ellerini uzattılar. Aynı şekilde karşılık verdi. Odaya girenler sarışın, kısa boylu ve renkli gözlüydüler. Sessizce Hakan'a yanaşıp, kulağına bir şeyler fısıldadılar. Hakan ise boş ver anlamında elini sallayıp, ikisini birden kapı dışarı etti. Bakışlarındaki ve hareketlerindeki huzursuzluk, Hakan'ı da etkilemişti.

Hakan, karınlarını doyurmak için Sevgi'yi mutfağa davet etti. Yaşadıklarının ardından karnının acıktığını unutmuştu. Beraber mutfağa girdiler. Her şey düzenliydi. Bulaşıklar yıkanmıştı. Etrafta kimi küçük karıncalar dışında, göze batan bir şey yoktu. Birlikte makarna ve menemen yaptılar.

Zaman ilerliyordu. Tekrar odalarına geçtiler. Aralarındaki yakınlık ve güven artmıştı. Yan yana oturdular. Elleri, Hakan'ın avuç içlerindeydi. Dudaklarındaki sıcaklık tüm benliğine yayılmıştı. İlk defa birinin dudaklarını, dudaklarında hissediyordu. Hoş, ılık bir duygu içinde büyüyordu. Birden ağlamak istedi. Masum öpücükler, ateşli arzulara dönüşmüştü. Her şey kendi ellerindeydi.

Gözü saate takılmıştı. Ansızın aklına Merve geldi. Nedensiz bir acıma hissi gelip içine oturmuştu. Hakan'ı bedeninden uzaklaştırarak, dudaklarındaki ıslaklığı sildi. Vü-

cudu soğuyordu. Ayağa kalkarak, gitmek istediğini söyledi. Hakan, kalması için ısrar etti. Kararını vermişti.

Birlikte dışarıya çıktılar. Tekrar karanlığın içindeydiler. Lambalar caddeleri aydınlatıyordu. Susuyorlardı. Yaşadıklarına hâlen inanamıyordu. Hakan'ın dudaklarını tekrar teninde hissetti. Korkmuyordu artık. Aralarındaki sessizliğe itaat ediyordular. Her şey konuşulmuştu. Otobüsün ışıkları uzaktan kendini belli etmişti. Ayrılık vakti gelmişti. Hareket eden otobüsle birlikte, Hakan ve tüm yaşadıklarını geride bırakmıştı. Gittiği yer eviydi. İçindeki boşluk derinleşiyordu. Eski alışkanlıklarına uzaktan bakıyordu. Farklı biri olmuştu.

Eve girdiğinde, Merve, kendisini bekliyordu. Saat gece yarısına yaklaşmıştı. İçeri girdi; mutfağa, oradan oturma odasına geçti. Kendisini açıklama yapmak zorunda görmüyordu. Merve'yi görmesi ile suçluluk duygusu artmıştı. Konuşmak istiyordu.

Merve'nin ruhundaki yıkıntı ise her halinden belliydi. Eski Sevgi'yi tekrar istiyordu. Kollarını göğsünde kilitleyip, soru dolu bakışlarını yüzüne yöneltti. Sessizliği bozmalıydı.

"Eğer merak ettiysen, haber veremediğim için kusura bakma."

Bütün cümleleri ağzından zoraki çıkmıştı. Merve'nin çaresiz bakışları acımaya dönüşmüştü. Kuş kafesten çıkmış ve kafesin dışındaki dünyayı keşfetmişti. Merve, inatla susuyordu. Dudaklarındaki küçümser tebessümle, arkasını dönüp odasına çekildi.

Yalnızlık ve sessizlik keyif vericiydi. Ruhundaki boşluğun derinliğinde kayboluyordu. Yaşadıkları, bozuk bir film

şeridi gibi gözlerinin önünden geçiyordu. Bakışlarını eşyaların üzerinde gezdirdi. Etrafını saran cansızlıktan boğuluyordu. Ağzına doldurduğu küfürleri etrafa saçtı.

Ayağa kalkıp odasına yöneldi. Her şey sabah bıraktığı gibiydi. Saat gece yarısını geçmişti. Uyumak istemiyordu. Çalışma masasına geçerek eline kalemini aldı. Sadece yazmak istiyordu. Büyük boy defterinden bir sayfa kopardı. Kaleminin ucunu açtı ve sayfanın üzerine küçük şekiller çizmeye başladı. Yazmak istiyordu. Beynindeki sözcükleri beyaz kâğıda kusmalıydı. Masum olduğunu bir şekilde kendine ispatlamalıydı. Suçluluk duygusu ağır geliyordu.

"Ne oldu bana? Neden her şey sıradanlaşıyor? Çevremdeki şeyleri yeni görüyor gibiyim. Oysa onlar hep vardılar. Tek sebebi korkularımı kaybetmem olabilir mi? Beynimdeki ve ruhumdaki zincirlerin ağırlığını hissetmiyorum. Her şeyi yapabilecek güçteyim. Artık tehlikeli bir varlığım. Yapılan her işte ve harekette tek gördüğüm boşluk. Sanırım hayat, o değin ciddiye alınacak bir şey değilmiş. Galiba tek sorun onu gerçekten yaşabilmekteymiş. Ve önümüze serilen bütün engellerin sebebi de buymuş. Sözcüklerle, gerçekler arasındaki ayrım. Bizler tehlikenin kendisinden değil, duygularımızda uyandırdığı şeyden korkmuşuz. Bütün duygularımızın belirleyicisi sözcükler; oysa yaşam bunların çok dışında. Bazı eşyaların isminin, eşyadan daha değerli olduğu gibi..."

Durakladı. Beyni durmuştu. Bir şeyler keşfetmişti; ancak ne olduğunu anlayamıyordu. Sürekli sözcükler üzerine düşünüyordu. Tüm yazdıklarının ortasına koca bir soru işareti çizdi. Parmaklarını saçlarının ucuna doladı. Sayfanın tersini çevirip, Hakan'ın ve babasının resimlerini çizdi. Yüzleri komikti. Varlıklarından habersiz olan bu iki insa-

nın, tanışacakları günü hayal etti. Babasının yüz ifadesindeki kızgınlığı ve Hakan'ın yüzündeki tedirginliği şimdiden görebiliyordu. Birbirine taban tabana zıt iki insanın buluşması... Ortak noktaları kendisi olacaktı. Şimdiden Hakan'la evlenmenin hayaline sürüklenmişti. Miskinliği çoğalmıştı.

İsteksizce elindeki kalemi bırakıp yatağına geçti. Tekrar kalkıp ışığı söndürdü. Üstünü değiştirmeyecekti. Yorganın altına girmeden iki büklüm olup, gözlerini kapattı.

Gözlerini açtığında kulaklarında ezan sesi vardı. Çocukluğundan kalma korkularını hatırladı. Büyükannesinin öğütleriyle avunmaya çalıştı. "Ezandan korkulur mu yavrum? Ezan okunduğu vakit, yeryüzündeki bütün kötü ruhlar zincire vurulur, hareket edemezler." Babaannesinin iri göğüslerine sokulurdu. Etrafında ondan bağımsız varlıkların olması kanını donduruyordu. İmam efendi, sesinin bütün enerjisini harcıyordu. Ses kesilmişti.

Yeniden sessizlik. Önceden olsa zorla uyumaya çalışırdı. Bilinmeyen korkularına tepkisini uyuyarak verirdi. Kulaklarını kapatıp, iç organlarının sesini dinledi. İçeride müthiş bir uğultu vardı. Başının ağrıdığını hissettiğinde ellerini kulaklarından çekti. Uykusu tamamen kaçmıştı. Hiçbir yerini hareket ettirmeden yorganın altında öylece duruyordu. Tanıdığı insanları gözlerinin önüne getirdi. Ellerini göğüslerine götürdü. Olgunlaşmakta olan her genç kızın en büyük hayali, avuç içlerini dolduracak ölçüde göğüslerinin olmasıydı. Bu hususta en sıkıntılı zamanı lisenin bittiği dönemlerdi. Çevresindeki kızlara oranla göğüsleri yeterince büyümemişti.

Özellikle tatil zamanları evlerine gelen halasının kızları, bu acısını daha bir deşiyorlardı. Aynı odada kalıyorlardı.

Evde kimsenin olmadığı zamanlarda belden yukarılarını açıp, nispet yapıyorlardı. Elma büyüklüğünde, birbirleriyle orantılı memelerini neredeyse gözüne sokacaklardı. Onları oldum olası sevememişti. Her şeyi abartmakta üstlerine yoktu. Kendileri gibi ikizlerle evlenmişlerdi. İkisinin de çocukları vardı. Bir zamanlar çok övündükleri göğüslerini, şimdi göbeklerinde gezdiriyorlardı. Bir gün, gizemli bir ses tonuyla şöyle demişlerdi.

"Göğüslerinin tıpkı bizimki gibi büyümesini ister misin?"

Boş bulunup hızlıca kafasını sallamıştı.

"Dikkatlice dinle o zaman, eğer büyümelerini istiyorsan, onları sürekli elletmelisin. Bu işi en iyi erkekler yapar. Eskiden bizimkilerde tıpkı seninki gibiydiler, aşağı mahalleden bir arkadaşa rica ettik ve büyümeye başladılar. Hem bunda utanılacak bir şey yok ki. Bütün kadınlar böyle yapar."

Bedenini korkuyla karışık heyecan kaplamıştı. Başlangıçta bu tür bir şey aklına gelmemiş değildi; sadece doğru olup olmadığına karar verememişti. Halasının kızları, yüzlerini yüzüne dayamış, cevabını bekliyorlardı. Olur, manasında kafasını sallamıştı.

Her şey hazırdı. Tanıştıkları bir oğlan vardı. Onunla konuşup, bu işi yapmasına karar vermişlerdi. Oğlanı ayarlama faslı pek süre almamıştı. Dışarıya çıkmak için bir gün izin alıp, iki sokak aşağıdaki boş inşaata gittiler. Etraf sessizdi. Oğlan üst katta bekliyordu. Halasının kızları kapıda nöbet tutacak ve kim gelirse haber vereceklerdi.

Ürkek adımlarla üst kata çıktığında, uzun boylu, üstü başı kirli, güneş yanığı esmer tenli biriyle karşılaşmıştı. Adeta karşısında dona kalmıştı. Diğeri ise hiç oralı olma-

dan, yüzündeki yavşak gülümsemeyle yaklaşıyordu. Göğüslerine uzanan parmakların tırnak uçlarındaki pislik tiksinti vericiydi. Aralarında yaklaşık bir adım kala, hızla arkasına dönüp, koşar adım aşağıya inmişti. Kapının önünde nöbet tutan halasının kızlarının kısık gülüşlerini duydu. Hızla ortalarından geçerken, ikisini de yere düşürmüştü. Kızlar ne olduğunu anlayamamışlardı. Çabucak kendilerini toparlayıp arkasından koşmuştular.

Nefesinin kesildiği noktada soluklanmak için durmuştu. Arkasından halasının kızları yetişmişti. Korku dolu gözlerle ne olduğunu sordular. Tek kelime etmemişti. Kendisini bilerek böyle bir tehlikenin içine attıklarını anlamıştı. Öç almanın tek bir yolu vardı; olanları babasına anlatacaktı. Kızların yüzlerindeki korku, bugünmüş gibi gözlerinin önündeydi. Yalvarıyorlardı. Neredeyse ayaklarına kapanacaklardı. Amcalarından çok korkuyorlardı. Asker olması ise yüreklerindeki korkuyu daha bir acımasız kılıyordu. Korkudan ağlıyorlardı.

Kalbindeki korku, yerini egemenlik duygusuna bırakmıştı. Artık halasının kızlarına köleleri gözüyle bakıyordu. Eve gelinceye dek, acımasızca tehdidini tekrar edip durmuştu. Halasının kızları perişan olmuşlardı. Akşam eve babası gelinceye dek, onlara her istediğini yaptırmıştı. Öfkesi ve kırgınlığı bir türlü dinmemişti. Önünde boyun eğmeleri, bu duygularını daha da kabartıyordu. Bütün bir tatili amcasının evinde geçirmek isteyen kızlar, bir haftada evlerine geri dönmüştüler.

Anıları, yüreğindeki suçluluk duygusunu kabartıyordu. Niye böyle oluyordu? Yerli yersiz ağlama hissine kapılıyordu. Tekrar uykuya daldı. Rüyaları gün geçtikçe karmaşıklaşıyordu. Cevapları bilinmeyen bulmacalardı rüyalar. Sade-

ce sorular vardı.

"Boş bir cadde de yürüyordu. Gündüzdü. Şehrin bütün ışıkları yanıyordu. Arkasından tanıdık birçok ses gelse de, geriye dönmemişti. Aslında dönmek istiyor da, bunu beceremiyordu. Omuzlarından ileriye çivilenmiş gibiydi. Yürüdüğü cadde aydınlık olduğu halde, ara sokaklar karanlıktı. Bazılarının içlerinden gelen sesler, onu yanlarına çağırıyorlardı. İleride iki kedi belirmişti. Önce birbirlerine kur yaptıklarını sanmıştı. Oysa kavga ediyorlardı. Bir evin penceresinde babasını ve annesini gördü. Hemen evin içine girdi. Babasının elinde Kur'an duruyordu. Sallanarak annesine bir şeyler okuyordu. Babası ayağa kalkarak, annesinin üzerini beyaz bir kefenle örttü. Biraz önce oturan annesi ise yerde beyaz kefene sarılı vaziyette yatıyordu. Karısına seslenir gibi sesleniyordu kendisine. İnatla kızı olduğunu anlatmaya çalışsa da, başarılı olamamıştı. Artık babasının gözünde karısıydı. Kaçarcasına odasına geçmişti. Kapıyı açtığında, Merve'yi gördü. Gelmesini bekliyormuş gibi eliyle pencereyi işaret etti. Parmağının uzandığı yerde, Hakan vardı. Kalabalığın ortasında, var gücüyle insanlara bir şeyler anlatıyordu. Kara bir bulut, kalabalığın üzerine sularını boşaltmaya başlamıştı. Herkes dağılmıştı. Bir tek Hakan, olduğu yerde kalmıştı. Sesini dışarı duyuramıyordu. Etrafında kimseler kalmamıştı. Bağırmaya devam ediyordu. Dışarı çıktığında ne yağmur, ne Hakan vardı. Boş sokakta yalnızdı."

Kalp atışlarının hızı rahatsız ediciydi. Gözlerini yavaşça araladığında, karşısında Merve'yi gördü. Şaşkın gözlerle yüzüne bakıyordu. Hızla yerinden doğrulmuştu. Başı ağrıyordu.

"Neyin var Sevgi? Odaya girdiğimde sayıklıyordun. Tam

kaldıracakken uyandın."

Bir şeyim yok, diyerek birkaç defa yutkundu. Dudaklarındaki donuk tebessüm, belirdiği yere yapışmıştı. Yavaş adımlarla lavaboya gitti. Merve'nin kaygıları acımaya dönüşmüştü. Son çareyi ailesine haber vermek olarak düşündü. Üç günde, Sevgi, resmen erimişti ve şimdiden eski arkadaşını özlüyordu. Çaresiz adımlarla arkasından ilerledi. Lavabodan çıkıncaya dek kapıda bekledi.

Yüzü bembeyaz dışarı çıkmıştı. Karşılıklı kısa bir süre birbirlerine baktılar. Bakışlarını Merve'den kaçırıyordu. Tekrar Merve'nin kanatlarının altına girmelimiydi? Omuzlarındaki yük, ağırlığını iyice belli etmişti. Sarıldılar. Gözlerinden yaşlar döküldü. Özlemişlerdi varlıklarını. Oturma odasına geçtiler. Merve, her şeyin eskisi gibi olacağını, Sevgi de artık anlaşıldığını düşünüyordu. Yanılıyorlardı.

"Bak Sevgi, kesinlikle zarar görmeni istemiyorum. Son günlerde inan bana gözüme uyku dahi girmiyor. Hareketlerindeki boş vermişlik, beni fazlasıyla korkutuyor. İstersen her şeyi baştan konuşalım."

Beyninde şimşekler çakmıştı. Her şey böylesi netken, Merve'nin hâlâ aynı yerde olmasına öfkelenmişti. Bilinmedik gölgelerin kuşatmasında kalmışçasına yerinden fırladı. Gözlerindeki ve ses tonundaki öfkeyi saklamaya gerek duymadan:

"Konuşacaklarımız bizi tekrar aynı noktaya götürecekse, konuşmamızın bir anlamı yok. Ben sadece, bize sunulan hayatın dışında da hayatlar olduğunu ve bunlara arkamızı dönmememiz gerektiğini düşünüyorum. İkinci hususta ise inan benimde tam bir fikrim yok. Tek bildiğim, çevremizi kuşatan şeyler içinde, insan olduğumuzu unuttuğumuzdur.

Benim şeylere olan boş vermişliğimi, sen kendi üstüne alıyorsun. Evet, belki sana karşı hareketlerimde değişiklikler oldu. Bunun sebebini ise kendime olan özgüvenimin artması olarak görüyorum." dedi.

Ses tonundaki ve yüzündeki tehditkâr ifade, Merve'yi incitmişti. En ufak bir şeyde bile kavga eder olması, hakkında geliştirdiği iyimser duyguları yok etmişti. Sevgi, hayat sahnesindeki rolünü değiştirmişti. Artık yaşamında başkalarının başrol oynamasını istemiyordu. Merve, çaresizce geri çekildi. Ne de olsa tartışılan başkasının yaşamıydı. Aralarındaki dostluk zorunluluğa inmişti. Sevgi'nin yeni halini kabullenemese de sonunda pes etmişti. Koruyucu meleği rolüne kendini öyle kaptırmıştı ki, ilk zamanlar resmen annesi gibi üzülüyor ve sıkılıyordu.

Hakan'la olan ilişkisi gün geçtikçe ilerliyordu. Artık çoğu buluşmalarının adresi evleriydi. Karşılıklı etkileşim içine girmişlerdi. Hakan, siyasetle yakından ilgilense de, konu açılmadığı sürece konuşmuyordu. Sevgi de ise derinden derine bir edebiyat merakı oluşmuştu. Önceleri toplumcu edebiyattan etkilense de, farklı beklentilerle eline aldığı kitapların, ne konularında ne de karakterlerinde herhangi bir değişiklik fark edememişti. Batı klasiklerine yöneldi. Özellikle Fransız edebiyatına ilgi duyuyordu. Günün edebiyatına ise tamamen yabancıydı.

İlişkileri zamanla onları çevrelerinden koparmıştı. Kendi kabuklarına çekilmiştiler. Sevgi'nin çevresiyle olduğu kadar, Hakan'ın da etrafıyla sorunları baş göstermişti. Birçok eylemde omuz omuza durduğu arkadaşlarıyla kopmalar yaşıyordu. Kimisiyle düşüncelerinden, kimisiyle karakterlerinden ötürü anlaşmazlıklar yaşıyordu. Nihai kopuş ise okulun bitmesine az bir zaman kala yaşanmıştı.

Evin içinde on kişiydiler. Hava gergindi. Herkes stresli ve asabiydi. Hakan'ın sol çaprazında konuşulanları dinliyordu. Herkes hareketlerini ve ses tonunu ortama uydurmaya çalışıyordu. Olup biteni tiyatro izler gibi izliyordu. Rolünü hakkıyla vermeyen kimse yoktu. Sözcükler havada uçuşuyordu. İşçi sınıfı, üretim, gerilla mücadelesi, kapitalizm, devrim... Hakan'ın yakın dostu Salih dışında, herkes karşı taraftaydı. İçlerinde en kısa boylu olanı, öteki tarafın sözcülüğünü yapıyordu. Tuhaf bir yakınlık duymuştu ona karşı. Yüzünde hiçbir kötülük okunmuyordu. Ses tonundaki vurguları bir türlü ayarlayamıyordu. Önemli bir şey söyleyeceğinde, sesini öylesine gizemli bir şekilde kısıyordu ki, ne dediğini anlamakta güçlük çekiyorlardı. Tartışma, Hakan'la onun arasında geçiyordu.

"Artık politik mücadelemizi dışarıda yapmalıyız. Okulların kapanmasına çok az bir zaman kaldı. Kendi örgütlenmemizi onlarla birleştirmeliyiz."

Hakan'ın yüzü gerilmişti.

"Biz sadece okulumuzda değil, işçi sınıfının mücadele verdiği her yerde vardık. Ayrıca birleşelim dediğin yapıyı ne kadar biliyoruz?"

"Politik mücadelenin kıyısında bir çocuk masumiyetiyle durmaktan vazgeçmeliyiz. Amacımız toplumsal düzenin yıkılmasıysa, buna uygun stratejiler belirlemeliyiz. Burjuvazinin bel kemiğini oluşturan zor aygıtını yıkıma uğratmadığımız müddetçe, kendi etrafımızda başımızı döndürmekten gayrı bir şey yapamayız. Bu da bizleri mücadele ettiğimiz alanda miskinleştirmekten öte bir işe yaramaz. İşçi sınıfının üzerindeki ekonomizm ve reformizm gömleğini, anca silahlı mücadele ile yırtabiliriz. Öncü ve sınıf ilişkisinin di-

yalektiği..."

"Sen olaylara, sürü çoban mantığıyla bakıyorsun. Bizler sınıfın ne önünde, ne de arkasındayız. Sınıfın tam kalbinde mücadeleye devam etmeliyiz. Sınıfın dışına çıktığımız an da, hem mücadelemize, hem kendimize yabancılaşırız. Her dönemin kendine ait mücadele biçimleri olmuştur. Bizim mücadelemizi emekçiler belirleyecektir."

Konuşmalarının ve ses tonlarının şiddeti gittikçe artıyordu. Ortamdaki gerilimden etkilenmiyordu. Hakan'ı ilk defa böylesine sinirli görmüştü. İkilinin arasındaki tartışmaya kimi zaman diğerleri katılsa da, konuşma Hakan'la kısa boylu arasında geçiyordu. Yaklaşık dört saate yakın bir süre, durmaksızın tartıştılar. Her iki tarafta geri adım atmak niyetinde değildi. En sonunda oylama yapmaya karar verdiler. Hakan, çaresiz kabul etmek zorundaydı; evetler sekiz, hayırlar iki. Hakan yenilmişti. Rakiplerine boş gözlerle bakıyordu. Öteki taraf ise küçükte olsa zafer sarhoşluğu içindeydi. Birkaç dakika daha oturup kalkıp gittiler.

Hakan ve Salih ile tek başına kalmıştı. Bir de ilk gün gördüğü uzun saçlıyla. Adının Orhan olduğunu öğrenmişti. Buraya hukuk öğrenimi için gelmiş; fakat edebiyata olan sevgisi ağır basınca okulunu bırakmıştı. İnsanlarla hiç yakınlık kurmayan, sadece kafasında yarattığı kurgularla yaşayan sessiz birisiydi. Dışarıya genellikle geceleri çıkar, tüm öğlen uyuklardı. Edebiyata tutkuyla bağlıydı. Kıyametin koptuğu saatlerde bile odasından çıkmayıp, aralıksız daktilosunun başında yazmaya devam etmişti. Konuşmaların durduğu anlarda odasından gelen daktilo seslerini dinlemişti. Tuşlara öyle sert basıyordu ki; bütün konuşmalar bitip herkes gittiğinde bile daktilo seslerinin tınısı hâlen kulaklarını okşuyordu.

Usulca yerinden kalkıp, Orhan'ın odasının kapısını açtı. İçerideki yoğun tütün kokusu yüzüne yapışmıştı. Öyle ki genzi yanmıştı. Hakan'ı ve Salih'i geride bırakarak kapıyı ardından örttü. Orhan, hiç oralı olmadan yazmaya devam ediyordu. Etrafında kitap, dergi ve dosyalardan koca bir duvar yapmıştı. Yerlerde ve çöp tenekesinde buruşturulmuş bir sürü kâğıt ve duvarlarda özensizce asılmış ünlü edebiyatçıların büyüklü, küçüklü resimleri vardı. Daktilonun başında uyur gibi duruyordu. Parmakları hızlı hareket ediyordu, ne yazdığını merak etmişti. Sessizce yatağına oturdu. İçi huzurla dolmuştu. Yüzü sakindi; yandan baktığında, kirpikleri bir kadının özeneceği cinstendi. Biten dosyayı daktilodan çıkarıp, yenisini yerleştirdi. Oda da kimse yokmuş gibi davranıyordu. Yaklaşık yarım saattir odasındaydı ve bir kez olsun yüzüne bakmamıştı. İlgisizliği, huzurunu çoğaltıyordu. Önemsenmemenin mutluluğunu yaşıyordu. Geldiği gibi, sessizce odadan çıkmıştı.

Hakan ve Salih odalarına geçmiştiler. Orhan'ın odasındaki huzurdan, Hakan'ın odasındaki gerilime girdi. Hakan düşünceliydi. Yatağına uzanmış, gözlerini tavana dikmişti. Konuşmak istemiyordu. Yorgunluğu fazlasıyla belliydi. Yıllarca omuz omuza mücadele ettiği arkadaşlarının kendisini terk etmesinin acısını yaşıyordu. Kısa bir süre yanında durduktan sonra odadan ayrıldı.

Zaman ilerliyordu. Koridordaki geniş kanepeye uzandı. Gözlerini açtığında, saat gece biri gösteriyordu. Bütün uykusunu almıştı. Havada en ufak bir ses yoktu. Orhan'ın odasından gelecek seslere kulak kabarttı. Oradan da ses gelmiyordu. Üşüyordu.

Hakan'ın odasına girdi; masasının başında bir şeyler karalıyordu. Yavaşça yanına yaklaştı. Hakan düşünceli göz-

lerle ve kederli bir yüz ifadesiyle, önündeki dosya kâğıdına bakıyordu. Dokunsan ağlayacaktı. Gölgesinin beyaz kâğıda yansımasıyla, kederli yüzünü vücuduna dönüp, beline sarıldı. Elleriyle başını ve ensesini okşamaya başladı. Beyaz kâğıtta istifası yazıyordu. Bütün bir öğrenciliği süresince dişiyle tırnağıyla oluşturduğu dernekten ayrılacaktı. Yedi arkadaşıyla birlikte bu işe girişmişlerdi. Bugün ellerine bıraktığı insanların hiçbiri o günlerde yoktu. İçlerinde en küçüğü Hakan'dı. Dernekleri bir anda öğrenciler arasında ilgi odağı olmuştu. Hatta birkaç büyük ildeki üniversitede bile örgütlenmişlerdi. Son zamanlarda dernekte ilginç şeyler olduğunu sezse de pek üstüne gitmemişti. Şimdi ise korktuğu başına gelmişti. Gözyaşlarını içine akıtarak ayağa kalktı ve yatağına uzandı.

Hakan'ın yanına oturmuştu. Konuşmuyorlardı. Hakan'ın yorgunluğunu biliyordu. Yalnız kalmak istediğini düşünerek, odadan çıktı. Aynı anda, Orhan'da kapısını örtüyordu. Dışarıya çıkmak için hazırlanmıştı. Küçük bir tebessüm ve baş hareketiyle selam verdi. Aynı şekilde karşılık aldı. Yıllardır yüzündeki kasları hareket ettirmiyormuşçasına ilginç bir şekle bürünmüştü yüzü. Son anda gülmesini engellemişti.

"Bu saatte dışarımı çıkacaksınız?"

"Evet, genelde bu saatlerde dışarıda gezerim."

"Başınıza bir şey gelmesin?"

"Bilmiyorum! Belki de gelebilir? Yine de çıkmak zorundayım. Eğer zamanınız varsa benimle gelebilirsiniz."

Uykusunu almış olmanın verdiği cesaretle, Hakan'ın yanına gitti. Hakan yatağına uzanmış, uyumaya çalışıyordu. Sırtı kapıya dönüktü.

"Hakan, ben Orhan'la dışarı çıkıyorum."

Hakan, yüzünü çevirmeden:

"Fazla geç kalmazsanız sevinirim." dedi.

"Tamam kalmayız."

Orhan'la dışarı çıktıklarında hava epey soğumuştu. Gökyüzünü boydan boya yıldızlar kaplamıştı. Etraflarında hiç insan yoktu. Orhan, sigarasını yakarak birkaç defa içine çekti. Hakan'ın çevresinde yalnız O'nu tanımıyordu. Hakan'la bile doğru dürüst konuştuklarını görmemişti.

"Hava soğuk."

"Bu saatlerde hep böyle olur. Dinlenmek için bir yere gireriz."

Orhan'ın ses tonu kalıbına göre inceydi. Adımlarını çoğalttıkça, vücutlarındaki soğuk yerini ısıya bırakıyordu. Zamanın bu saatinde ciğerlerine doldurabilecekleri kadar temiz hava mevcuttu. Soğuk ve keskin havayı defalarca ciğerlerine doldurup boşalttı. Her defasında ayakları yerden kesiliyordu. Uzun yürüyüşleri boyunca başka bir şey konuşmadılar. Orhan, bakışlarını çevresinden ayırmıyordu. Etrafındaki en küçük ayrıntıyı bile, dikkatli gözlerle takip ediyordu. Şehrin merkezine doğru insanlar çoğalmışlardı. Ödü kopuyordu açık bir yer bulamayacaklar diye. Hiç dinlenmeden geri dönerlerse, kesinlikle iki gün yataktan çıkamazdı.

Dışarıdan bakıldığında açık olduğu anlaşılmayan küçük bir yere girdiler. Ne kapısında, ne tabelasında en ufak bir ışık yoktu. Orhan nereye giderse, arkasından usul usul ilerliyordu. Küçük bahçeyi geçtiklerinde demirden işlemeli bir kapı karşılarına çıktı. Orhan, kapıya vuracakmış gibi elini yukarıya kaldırıp, usulca açtı. Dış görünüşünde epey hey-

betli duran kapı, hiç zorluk çıkarmadan açılmıştı. En azından bu değin büyük bir kapının biraz ses çıkarması lazımdı. Ortalıkta ışık yoktu. Elinde, Orhan'ın elini hissetti. Birlikte yukarı kata çıktılar. Kulağına hafif müzik sesi geliyordu. Yukarıya çıktıklarında karşılarında bilindik suretiyle küçük bir kafe duruyordu. İçinin rahatlaması ne güzeldi. Orhan, ışığı fark eder etmez, elini bırakmıştı.

İçeride dokuz masa vardı ve ikisi dışında hepsi doluydu. Orhan'ın buraya sürekli geldiği hemen anlaşılıyordu. Garsonlarla selamlaşması içtendi. Pencere kenarındaki masaya oturdular. Orhan, cebinden küçük not defterini çıkarıp, yürüyüşleri sırasında gördüklerini kâğıda yazmaya başladı. Yazım işlemi kısa sürmüştü. İki küçük sayfa daha kaynağı olmuştu. Pencere camından geceyi seyrediyordu. Işığın aydınlattığı her noktaya olanca dikkatiyle bakıyordu. Orhan'ın elindeki kalemi bırakmasıyla, ona döndü.

"Hep böyle misin?"

"Son bir yıldır evet. Başka türlü verimli çalışamıyorum."

"Hakan'ın dediğine göre, edebiyat senin için tam bir tutkuymuş."

"Dürüst söze ne denir."

"Neden bu denli çok ilgileniyorsun?"

Orhan, bir müddet sustuktan sonra:

"Sahip olmak istediğim şey sadece sözcükler. Kelimelerin sonsuzluğu... Benim için yaşanan yer sayfalardır; dışarısı ise roman. Yaşamı okuyup, sayfalarda yaşarım. Bakışlarımı insanların ruhlarının derinliklerini dikerim. Sözcüklerinin ardına saklanmış aşağılık varlıkların iç çekişlerini duyarım. Elimdeki görünmez ipi ağızlarından aşağıya sarkıtıp

beklerim. İpin ağırlaşmasıyla onu yavaşça yukarı çekerim. İpin ucunda sallanan, çoğu zaman katran karası bir şeydir. Damlalarını yere bırakmasına izin vermeden, hızla sayfaların üzerine getiririm. Katran karası sıvı, ötekidir. Beyaz sayfaya düşerken mürekkebe dönüşür. Sonra insanların görüntüleri açığa çıkar. Erimekte olan ruhlarına beden bulmak için sağa sola savrulurlar. Çırpınmaları boşunadır; çünkü artık onlar zihnimin köleleridir." dedi.

Sustu ve önündeki kahvesinden bir yudum aldı. Böyle bir yorum beklemiyordu.

"Bitirdiğin romanın var mı?"

"Tabii ki var. Fakat henüz işin başındayım."

"Yayınevlerine gönderdiklerin oldu mu peki?"

"Bak işte sorunda burada. Yazarken beğendiğim romanımı bitirdiğimde beğenmiyorum. İşin kötü tarafı, tekrar okuyamıyorum. İnan şimdiye dek hiçbirinde gerekli düzenlemeleri yapmadım. Sürekli erteliyorum ne yazık ki. Aklıma yığılan kelimeleri kaybetmemek için sürekli yazdığımdan birazda zaman bulamıyorum. Senin edebiyatla aran nasıl?"

"Senin kadar olmasa da iyi diyebilirim. Eğer kızmazsan bir şey sorabilir miyim?"

"Soracağın şeye bağlı; ama sen yine de sor."

"Politikayla ilişkin var mı?"

"Okulun ilk günlerinde Hakan'ların derneğe gidip geliyordum. Şimdiye dek hiçbir eylemlerinde bulunmadım. Aslında aralarında olmamın sebebi, yazacağım romanlara kurgu ve karakter bulmaktı. Bunda da amacıma ulaştığıma inanıyorum. İçlerinde çok iyi insanlar var. Gene de bana

göre değildi. İlişkimi çabuk kestim."

Orhan'ın sözlerindeki açıklık hoşuna gitmişti. Edebiyat sohbetleri öyle uzamıştı ki, neredeyse hava aydınlanacaktı. Dikkatini çalan müziklere verdi. İlk girdiklerinde caz çalıyordu; şimdi ise Türk musikisi. Tekrar yola düştüklerinde sabah ezanı okunuyordu. Yol boyunca konuşmamışlardı. Eve girdiklerinde, karşılıklı baş selamı vererek odalarına geçtiler.

Odaya girdiğinde, Hakan uyuyordu; usulca yanına uzandı. Uykunun kollarına başını yaslayıp, gözlerini kapattı.

Dernekten ayrılması, Hakan için tam bir yıkım olmuştu. Düne değin etrafında onlarca insan varken, şimdi tek başına kalmıştı. Bir anda herkes birbirini ihanetle suçlamaya başlamıştı. Sayı üstünlüğünün karşıda olmasından ötürü, en çok yıpranan o olmuştu. Şimdilik geri çekilip, yüzünü sadece Sevgi'ye dönmüştü. Sevgi'nin ise bundan hiçbir şikâyeti yoktu. Zaman ilerliyordu.

Üniversite yaşamları, ellerine aldıkları diplomalarıyla sona ermişti. Hakan, makine mühendisi; Sevgi, biyoloji öğretmeni olmuştu. Ayrılık vakti, içlerinde anlam veremedikleri bir burukluk oluşmuştu. Dört ay sonra evlenmeye karar vermişlerdi. Teklif Sevgi'den gelmişti. Hakan'a ise düşünmeksizin kabul etmişti.

Adımlarını hızlandırması için hiçbir sebep yoktu. Hakan'ın evi, şehrin merkezine bir saatlik mesafedeydi. Kendini beğendirme hissi iyice tavan yapmıştı. İlk izlenime büyük önem veriyordu. Uzun bir cadde boyunca yürümüştüler. Hakan, yaklaşık otuz metreden, eliyle evini işaret etmişti. Yan yana dizilmiş diğer evlerle omuz omuza ayakta duruyordu. Heyecanı katlanmıştı. Adımlarını attıkça, me-

safe azalıyordu. Beklenen an gelmişti. Hakan, kapıyı iki defa çaldı. İçeriden koşar adım sesler duydular. Açılacak kapıdan gözlerini alamıyordu.

Kapı açıldı. Annesi, Hakan'a hınzır bir bakış fırlattıktan sonra bedenini kollarının arasına almıştı. Uzun süre, Hakan'ın annesinin vücudunu göğsünde taşımıştı. Aynur Hanım, Sevgi'yi elinden tutarak içeriye soktu. Hakan'ın iki kardeşi vardı. Biri erkek, diğeri kızdı. Tanışmalarının bitmesiyle oturma odasına geçtiler. Aynur Hanım, Türkçe öğretmeniydi; iki yıl önce emekli olmuştu. Oldukça bakımlı biriydi; yüzünde sade bir duruluk vardı; konuşurken, kelimelerini özenle seçiyordu, saçları siyah ve küt kesilmişti; bakışlarını karşısındaki insanın yüzüne dağıtırken oldukça dikkatliydi. Erkek kardeşi Nihat, üniversiteye bu sene yazılmıştı. Annesi ve babası gibi öğretmen olmak istiyordu. Hakan'a kıyasla daha yakışıklıydı; güldüğünde yanaklarında gamzeler beliriyordu. Kız kardeşinin ismi ise Elif'ti. Babasının rahmetli annesinden almıştı bu ismi. Liseyi yeni bitirmişti. Yüzünde eksik olmayan, tatlı bir gülümsemesi vardı.

Hakan'ın ailesi hakkında önceden tahminler yürütse de, bu denli içten olmalarını beklemiyordu. Havanın kararmasıyla, evin içine baba da dâhil olmuştu. Hasan Bey, karısı gibi öğretmen emeklisiydi. Orta boylu ve biraz kiloluydu. Başının ortasında hemen hiç saçı kalmamıştı.

Onları tanımasıyla, ezikliği daha da büyümüştü. Aynı sıcaklığı, ailesinin Hakan'a göstereceğini zannetmiyordu. Bu hususta endişelerini çoğaltan kişi de kişide babasıydı. Özellikle Hakan'ın politik duruşunu kabul edeceğe benzemiyordu.

Yaklaşık üç gün kadar Hakan'ın evinde kalmıştı. Geri dönüş günü geldiğinde, haklı bir üzüntü içerisindeydi. Henüz Hakan'la olan ilişkisini ailesine açmamıştı. Dönüş yolunda, bunun dışında bir şey düşünmeyecekti.

Otobüsün içinde her dakika bunalıyordu. Ilık havayı içine çekip bırakmaktan midesi bulanmıştı. Muavinin uzattığı limon kolonyasının ardından kusmamak için büyük çaba harcamıştı. Yolculuk bitiminde ayaklarının yere basmasıyla, mutluluktan neredeyse uçacaktı.

Ailesiyle ilişkisi hep mesafeli olmuştu. Özellikle babasına aşılmaz bir duvar gibi bakıyordu. Ahmet Bey, gözünü neredeyse orduda açmış emekli bir subaydı. Saçları hiç dökülmemiş, kaşları kısa, bakışları sert ve huysuz birisiydi. Çoğu zaman işiyle özel hayatını birbirine karıştırdığından, Sevgi, zor bir gençlik dönemi geçirmişti. Ahmet Bey, çevresindeki herkese karşı buyurgandı. Aslında tüm bunların ardında sakladığı büyük bir huzursuzluğu vardı. Bazı geceler, kimseye belli etmeden boş bir odaya geçip, pencerenin önünde ağlayarak dualar okuyordu. Birkaç sefer buna tanık olsa da, kimselere bir şey anlatmamıştı.

Ahmet Bey, bazen öylesine çekilmez oluyordu ki, Sevgi, babasının ölmesini bile istiyordu. Öfkesi yatıştığında ise suçluluk duygusuyla Allah'a dualar edip, söylediklerini affetmesini istiyordu. Ahmet Bey, mesleki ilkeleriyle inançları arasında ikiye bölünmüştü. Bir defasında eve sarhoş geldiğinde: "İçmek zorundayız Hanım. Başka türlü olmaz, yoksa adımız çıkar. Ne kadar çok içersek, o kadar iyi. Yapacak bir şey yok, emir demiri keser." demişti. Babasının yaşamında en çok etkilendiği kişi dedesiydi. Askeri okula yazılıncaya değin, hep O'nun yanında kalmıştı. Dedesi Mithat Efendi, tam bir sofuydu; aynı zamanda zengin bir tüccar. Ahmet

Bey, dedesinin öğütleriyle din adamı olmak istese de, büyük amcası buna izin vermemişti. Büyük amcasıyla dedesi arasında sürekli bir çatışma mevcuttu. Aile resimlerinden birinde görmüştü babasının amcasını; tombul yüzlü, saçlarını arkaya taramış, bıyıksız ve sakalsızdı; alt dudağının sol çaprazında, büyük bir beni vardı.

Babası, amcasının resmine bakarken, yüzü hep karışık duygulara bürünürdü. Dışından ne kadar sevgisini dile getirse de, içinden ona büyük bir kin beslediği hemen fark edilebiliyordu. Ahmet Bey, dedesinin öğrettiği sislerle kaplı dünyadan askeri okula yazılmasıyla, tam bir sessizliğe bürünmüştü. Kimseyle konuşmayıp, anlatılanları hep küçümser bir edayla dinlerken, ast üst ilişkileri içinde korku ve itaati öğrenerek eski benliğinden sıyrılmıştı. Tatillerde evine döndüğünde dedesini önce küçümser; aradan zaman geçmesiyle de etkisi altına girerdi. Dedesinin ölümüne değin bu böyle sürüp gitmişti. Dedesi hayatından çıktığında ise tutunacağı tek dal olan mesleğine sarılmıştı. O günlerden bu günlere gelinceye dek Ahmet Bey, bünyesinde sürekli bu gerilimleri yaşamıştı. Emekli olduğunda ise bir süre eski alışkanlıklarını devam ettirse de, en sonunda dinsel inancın huzurlu kollarına benliğini bırakmıştı. Eski yaşamından öç alırcasına etrafını dini kitap ve dergilerle doldurmuştu. Tabii olan Selma Hanım ve Sevgi'ye olmuştu. Ahmet Bey'in mesleki hayatındaki zorbalığı, dini bağnazlığıyla birleşince, hayatları iyice çekilmez olmuştu. Neyse ki Sevgi, aynı yıl üniversiteyi kazanarak bu sıkıcı yaşamdan sıyrılmıştı.

Annesi Selma Hanım, kendi halinde birisiydi. Bütün yaşamını sessizlik içerisinde geçirmişti. Şimdiye değin kocasının her halini idare etmişti. En sevdiği şey ise el işleriydi. Bu konudaki el becerisi özenilecek cinstendi. Kardeşleri

de dâhil herkesle olabildiğince mesafeliydi. Babası, kendisi dışındaki kızlarını küçük yaşta kapatmayı başarmıştı. Bu konudaki direncini kimi zaman anlatıp, otoriteye karşı durmanın mutluluğunu yaşardı. Tek bir sorunu vardı; o da kilolarıydı. Bacakları ve yüzü zayıfken, gövdesi sürekli şişiyordu. Farklı doktorlara tedavi olmuştu. Sıkıntısına bir çare bulamayacağını anladığında ise pes etmişti. Teyzeleri zayıflayamamasının sebebini, babasının sözünü dinlemeyip, kapanmamasında yorumlamışlardı.

Baskının böylesine yoğun olduğu bir çevrede, uzun süre başkalarının hâkimiyetinin altında yaşamasını artık doğal karşılıyordu. Evine vardığında, annesi, günlük işlerinin telaşıyla karşılamıştı kendisini. Eşikten içeri attığı ilk adımıyla, omuzlarından ayaklarına dek bir şey bedenini yere doğru çekmişti. Sıkılıyordu. Sözlerini sürekli geveliyor, asıl konuyu bir türlü açamıyordu.

Kızının üzerindeki sıkıntıyı anlayan Selma Hanım, konuşması için üzerine gitti. Aslında Sevgi'nin de istediği buydu. Cesarete ihtiyacı vardı. Annesinin ısrarlarına daha fazla dayanamayarak, her şeyi anlattı. Selma Hanım'ın ilk andaki tepkisi olumlu olsa da, Hakan'ın politik yaşantısı hakkında sessiz kalmıştı.

"Kızım, babanı biliyorsun. Anlattığına göre iyi bir insan. Fakat babanın bakış açısı nasıl olur, onu kestiremiyorum. Bazı konularda fazla esnekliği yok."

"Biliyorum anne; ancak yapacak bir şey yok."

Sevgi'nin son sözlerindeki tavrı, Selma Hanım'ın korkularını arttırmıştı. Zoraki birkaç öğütle, konuyu şimdilik kapatmıştı. Annesinin yaklaşımından memnun kalmıştı. Soru işaretlerinin büyüğünü babası oluşturuyordu. Yol

yorgunluğu kendisini iyice belli etmişti. Babasının bu saatte eve gelmeyeceğini hesaba katarak, yatmaya karar verdi. Şu günleri bir atlatabilse, başkada bir şey istemiyordu. Tam uykuya dalacağı sıra da babasının sesini duydu. Uykusu kaçmıştı. Beynindeki zonklamayla ayağa dikildi. Konuşup, bu işi bitirmeliydi.

Oturma odasına geçtiğinde, babası yeni aldığı kitabı inceliyordu. Ahmet Bey, kızını görünce, elindeki kitabı yavaşça kapattı. Babasının varlığıyla, anlam veremediği bir ağırlığın altına girmişti. Saygılı ve yavaş hareketlerle yaklaşıp, elini öptü. Ahmet Bey, üsten bakan bir tavırla, kızının sırtını sıvazladı. Duygularındaki isyan, babasını görmesiyle tekrar ayağa kalkmıştı. Ahmet Bey, sesini olanca titizliğiyle yumuşatarak tatilinin nasıl geçtiğini sordu. Zoraki birkaç sıkıntılı cevap verdikten sonra konuya girmek için gırtlağını temizledi.

"Baba, sizinle bir konu üzerine konuşmak istiyorum."

Ahmet Bey, kitabını kapatarak kızına döndü. Bakışlarındaki soru işaretlerini belli ederek:

"Seni dinliyorum." dedi.

"Baba, hayatımda biri var ve onunla evlenmek istiyorum."

Ahmet Bey, kızından bu yönde bir itiraf beklemiyordu. Şaşkınlığını belli ederek:

"Kim bu kızım? Anlat tanıyayım." dedi.

"Okulda tanıştık; kendisi makine mühendisi. Okulunu bu sene bitirdi. Yakın zamanda büyük bir fabrikada iş başı yapacak."

"Ailesi ne iş yapar?"

"Babası ve annesi öğretmen emeklisi; iki de kardeşi var."

"Annenin bundan haberi var mı?"

"Ona da bugün söyledim. Eğer izin verirseniz sizinle tanıştırmak istiyorum."

Ahmet Bey, sessizce yerinden kalkıp, mutfağa gitti.

Babasının yanından uzaklaşmasını fırsat bilerek, konuşmalarını tekrar aklından geçirdi. Babasının yüzündeki donuk ifade can sıkıcıydı. Neden annesinin yanına gitmişti? Ya annesi, Hakan'ın siyasi görüşlerinden bahsederse? Huzursuzluğu artıyordu. Yerinde duramıyordu. Ayağa kalkarak mutfağa birkaç adım attı. İçeriden duyacağı seslere umudunu bağlamıştı. Tam bu sırada, mutfaktan çıkan babasıyla göz göze geldi. Kalbi duracak gibi atmıştı. Korkak bakışlarını babasının yüzünden çekemiyordu. Ahmet Bey ise hiçbir şey olmamışçasına yanından geçerek dışarı çıkmıştı. Olduğu yerde donakalmıştı. Örtünen kapının sesini duymasına rağmen geriye dönüp de, babasının çıkıp çıkmadığına bile bakamamıştı.

Mutfaktaki annesinin yanına gitti. Selma Hanım, akşam yemeğinin telaşındaydı. Seri hareketlerle durmaksızın çalışıyordu. Sessizce küçük masaya oturup, annesini seyretti. İleride kendisi de annesi gibi mi olacaktı? Tüm merakı sönmüştü. Bütün yaşananları ve bunlara bağlı olarak duygularının karmaşasını anlayamıyordu. Neden heyecanlanıyordu veya korkuyordu?

Selma Hanım, yanında kızı yokmuş gibi davranıyordu. Babasıyla aralarında geçen konuşmayı merak ettiğini biliyordu.

"Anne, babama Hakan'ın siyasetle ilgilendiğinden bah-

settin mi?"

"Böyle bir şeyi sen yapmadıysan, bende yapamam. Tek sorduğu, haberim olup olmadığı; bende, bugün öğrendiğimi söyleyip, başımdan gönderdim."

İçinden, keşke söyleseydi, diye geçirmişti. Omuzlarındaki yükten, başkalarının yardımıyla kurtulmak daha cazipti. Uzun süre saklamasının bir anlamı yoktu. Nasıl olsa babası öğrenecekti. Üstelik öylesi daha tehlikeliydi. Mutfaktan ayrılıp, odasına çekildi.

Bir şeyler yazmalıydı. Çalışma masasına geçti; kalemi eline alıp bekledi. Ağlamaklı, buruk iç dünyası vardı. Önündeki kâğıda aklına gelir diye birkaç şey karaladı. Anlamsızdı bütün karalamaları. Olmamıştı. Yatağına uzanıp, gözlerini kapattı. Yorgundu. Uyumak istiyordu. Gözlerinin karanlığında derinleşip, bilincinin kuytuluğunda kaybolmalıydı. Her şey tarafından çepeçevre sarmalanmıştı. Önünde yıkması gereken bir duvar vardı. Etten oluşuyordu bu duvar; sevdiklerinin etinden. Yıkıp geçemezdi bu duvarı; herkesle beraber altında kalırdı.

Yatağını ıslatan bir çocuğun mahcubiyetiyle açtı gözlerini. Terlemişti. Koltuk altları ve bacak araları ıslaktı. Hakan'ı tanımasıyla uykularını not etmeyi bırakmıştı. Tekrar başlamalıydı. Hem ne diye bu huyundan vazgeçmişti? Üstünde ne varsa yere fırlattı. Üşümeliydi. Sade böyle kendine gelebilecekti. Pencereyi açtı. Serin havayı ciğerlerine doldurmasıyla, biraz kendine gelmişti. Aydınlık, yerini çoktan karanlığa bırakmıştı. Dışarıya çıkmak istiyordu. Orhan'ı düşündü. Şimdi ne yapıyordu acaba? Geride bir tek O kalmıştı. Eskisi gibi yine hararetle yazmaya devam ediyor muydu? Bir an O'nun yerinde olmak istedi. Önün-

de, kendine çizdiği tek bir yol vardı. Pencereyi örtmeden odasından çıktı.

Koridorda annesiyle karşılaştı. Kayıtsız gözlerle birbirlerine baktılar. Selma Hanım, akşam yemeğini zamanında hazırladığı için huzurluydu. Kızının uykulu halini önemsememişti.

Yüzünü yıkayarak yemek masasına geçti. Babasının bakışlarıyla karşılaşmamak için kafasını önünden ayırmıyordu. Ahmet Bey ise tabağındaki yemekleri bitirmekle meşguldü. Ağzını sağa sola çevirip yediklerini öğütüyordu. Tüm bunlar gülüncüne gitmişti. Yemek tabaklarından ve çatallarından gelen tıkırtılar dışında tek bir ses duyulmuyordu. Tabağında yağlar içinde yüzen patlıcana bakınca iştahı kaçtı. Babası ve annesi yemeklerini kaşıkladıkça, midesi bulanıyordu. Bakışlarını salataya odakladı. Yeşillik, biraz olsun düzelmesine yarayabilirdi. Hızla marulları ağzına tıktı. Sert yerlerinin dişlerinin arasında kütürdemesi hoşuna gitmişti.

Cesaretini toplayamıyordu. Böylesine önemli bir şeye karşı annesi ve babası neden kayıtsız kalıyorlardı? Oysa geleceğiyle ilgili önemli bir karar alacaktı! Şimdi yanında olmayacaklardı da, ne zaman olacaklardı? Ağzını açıp, olanca gücüyle yüzlerine bağırsa! Aynı evin içinde yaşayan üç yabancıydılar. Gerçekler, çoğu zaman acı ve sıkıcıydı. Böyle anlarda yalanın hayatlarındaki değerini daha iyi anlıyordu.

Kızının sofradaki durgunluğu, Selma Hanım'ın dikkatini çekmişti; ağzından çıkan yarım yamalak cümlelerle, neyi olduğu, sordu. Cevap vermek istemiyordu. Annesinin daha fazla ısrar etmesini bekliyordu. Selma Hanım ise az önceki

sorusunu unutmuşçasına yemeğini yiyordu. İştahı yoktu. Babasının sofradan kalkmasını bekliyordu. Eskiden kalma, köklü bir gelenekti bu; yapmacık, zoraki bir saygının küstahlığıydı. Yaşam, babasının egemenliği üzerine kuruluydu. Bütün yasalar ondan yanaydı.

Ahmet Bey, önüne konan ne varsa silip süpürmüştü. Ağzında dua mırıldanarak yemek masasından kalktı. Ağır adımlarla oturma odasına geçti. Babasının kalkmasını dört gözle bekliyordu. Hemen ardından sofrayı terk etmişti. Her şey daha fazla karışmıştı. Annesine ve babasına uzaklaştıkça, Hakan'a yakınlaşıyordu. Bu ise içindeki suçluluk duygusunu kabartıyordu.

Evin içinde nereye gideceğine karar verememişti. Babasıyla mı konuşmalıydı yoksa her şeyi zamana mı bırakmalıydı? İki yandan çekilmiş gergin bir ip misali ortada kalmıştı. Etrafında, bu zor zamanında elini uzatacağı kimseyi bulamaması, ne kadar da kötüydü. Son bir gayretle kendini babasının yanına attı. Beklemenin zorluğuna dayanamamıştı. Usulca karşısına geçip, yüzüne baktı.

Ahmet Bey, elindeki ansiklopedinin sayfalarını özenle çevirip, pür dikkat içindekilere bakıyordu. Babasının korkaklığı içini burkuyordu. Şimdi tekrar üniformasını üstüne geçirse, eskisi gibi yaşamaya kaldığı yerden devam ederdi. Sesine ne kadar yumuşaklık katmak istese de becerememişti.

"Baba, bugün sizinle hayatımla ilgili önemli bir şeyi paylaştım. Henüz bana bir cevap vermediniz. Böylesine önemli bir konu hakkında neden susuyorsunuz?"

Çenesi titreyip, sesi incelmişti. Ağlamamak için kendini zor tutuyordu. Ahmet Bey, elindeki ansiklopediyi yavaşça

kapatıp, bakışlarını kızına çevirdi. Kızının yıkık hali hiç umurunda değilmiş gibi:

"Bunlar önemli konular, çabucak karar verilmez. Ayrıca sen bana sadece mesleğinden bahsettin; Nedir? Necidir? Hiç onlara girmedin." dedi

Artık dayanamıyordu. Bir kez daha cesaretini topladı. Karşısındaki babası değil de, başka birisiymiş gibi:

"Benimde sizinle konuşmak istediğim konu buydu. Hayatımı birleştirmek istediğim kişinin siyasi duruşu... Komünist..." dedi.

Ahmet Bey'in yüzündeki sakinlik yok olmuştu. Her an kızının üzerine atlayacakmış gibi duruyordu. Son sözlerinin ardından kabuğuna çekilmişti. Zaman, şimdi ilerliyordu.

"Nasıl böyle bir şeyle karşıma çıkabilirsin? Sana hiçbir şey veremedim mi? Bunca yıl okuyup, evime bir komünistle mi dönmeyi düşündün. Bunlarda ahlak duygusu yoktur. Tek yaptıkları şey eleştirmek; devleti, aileyi, dini, aklına gelebilecek her şeyi eleştirirler. Bu adamlar karılarına, kızlarına değer vermezler. Tüm bunları sende en az benim kadar iyi biliyorsun. Hayır, küçük kızım hayır, ben sağ olduğum müddetçe bu eve böyle biri giremez."

Ahmet Bey, son sözlerinin üzerine basarak söylemişti. Kızının konuşmasına izin vermeden, hızla odayı terk etmişti.

Babasının konuşurken yüzündeki ve hareketlerindeki ayrıntıları düşündü. Mutluydu. Sırtındaki yükten yarı yarıya kurtulmuştu. Gerisi onlara kalmıştı. Annesi içeri girdi. Konuşulanları duymamış havasındaydı. Annesinin boş vermişliği bile hoşuna gidiyordu. Sakin hareketlerle yerinden

kalkarak ona yaklaştı. Ayakta, yüz yüze bakıyorlardı. Aynı anda kollarını açarak birbirlerine sarıldılar. Annesinin iri gövdesi bütün bedenini kaplamıştı.

"Sen canını sıkma. İstediği kadar tepinsin, korkak keçi, sonunda senin istediğin olacak başka yolu yok."

İçi hepten rahatlamıştı. Bedenlerini birbirlerinden ayırıp, ev işlerini yapmaya koyuldular. Aradan geçen zaman, Selma Hanım'ı haklı çıkarmıştı. Ahmet Bey, ilk anda ciddi bir direniş gösterse de, beyaz bayrağını çabuk sallamıştı. Bu hususta Selma Hanım'ın rolünü es geçmemek lazımdı. İlk iki günlük sessizliğinin sonunda, Ahmet Bey'in üzerinde öyle fırtınalar estirmişti ki; çaresiz teslim olmaktan gayrı bir seçenek bırakmamıştı kocasına. Ahmet Bey, son bir kez kızıyla konuşmak istediğini söyledi. Baba kız tekrar yalnız kalmışlardı.

Eskiye oranla, babası daha sakindi. Dinledikleri sayesinde hayatının en sıkıcı anlarını geçirmişti. Ahmet Bey, kızının üzerine binlerce yıllık boş inançları yığıyordu. Adını ilk defa duyduğu Arap isimlerinden, koca bir dünya sunmuştu kulaklarına. Bunla yetinmeyip, komünizmin ülke için nasıl bir tehlike olduğundan, bu işlerle uğraşan insanların sonlarından bahsetmişti. Bastırılmış korkularını aktarabileceği bir kanal bulmuştu. Babasının kelimeleri içinde kaybolmuştu. Dinlediklerini bir araya getirdiğinde, hayal dünyası işlemeye başlamıştı. Bütün kelimeleri birbirine karıştırıp, türlü olayların içine akmıştı.

Ahmet Bey, konuşması sırasında, yüzüne iliştirdiği ağlamaklı ifadeyi bir an olsun bozmamıştı. Cellâdı karşısında son anlarını yaşayan bir mahkûm gibi bakıyordu kızına. Sesler, Sevgi'nin kulak zarlarına çarpıp dağılıyordu. Önün-

deki bu son engel, hepsinden daha çok yıpratmıştı ruhunu. Aradan geçen zamanda konuşma, konferans havasına geçmişti. Okul sırasındaki hali gözlerinin önündeydi. Şimdi ki gibi öğretmeni konuyu uzattıkça uzatırdı; artık sesler ninni gibi gelirdi bütün öğrencilere, gözler yavaşça kapanır ve kafalar sıraya düşerdi. Uykusu gelmişti. Yaklaşık iki saattir, aynı koltuğun üzerinde hareketsiz durmaktan sırtı ve bacakları uyuşmuştu. Ahmet Bey, sonunda susmuştu. Anlattıklarının etkisini ölçmek için kızının yüzüne baktı. Sevgi, adeta uyuşmuştu. Ahmet Bey, son cümlesini soru olarak bitirmemişti. Yine de cevap bekleyen bir yüz ifadesiyle bakıyordu kızının gözlerine. Saçlarının arasında küçük ter tanecikleri oluşmuştu.

Sessizliğini kelimelerle çoğaltmamıştı. Ahmet Bey'in yüz hatları geriliyordu. Çaresizce, arkasındaki koltuğa bedenini bıraktı. Yorulmuştu. Bir baba olarak elinden geleni yapmıştı. Evdeki iktidarının hiçbir anlam ifade etmediğini anlamıştı. Çaresizliği ve yenilgisi, bir çığ gibi içinde büyümüştü.

Bütün o zorlu zamanlar geride kalmıştı. Beklenen gün gelmiş ve iki aile birbirleriyle tanışmak için buluşmuşlardı. Herkes şiddetli bir gerilim hattındaydı. Ahmet Bey'in yüzü yeri göğü süpürüyordu. Hakan'a gelmeden önce karşılaşacakları sahneleri tüm ayrıntılarıyla anlatmıştı. Hakan ve ailesi, hazırlıklarını söylenenlere göre yapmıştılar. Tüm söyledikleri aynen çıkmıştı. Ahmet Bey, Hakan'la hiç konuşmamıştı; daha çok babasıyla muhatap olup, bir kez daha bu evliliğe karşı olduğunu söylemişti. Kimseden tek bir çıt çıkmamıştı. Son sözün gençlere ait olduğuna karar vererek (Ahmet Bey hariç) son noktayı koymuştular.

Zaman hızlanarak ilerlemeye devam ediyordu. Yaklaşık

iki ay gibi bir süre zarfında, sade bir düğünle evlenmiştiler. Kısa zaman sonra da Hakan'ın işleri dolayısıyla İstanbul'a taşınmıştılar.

Kendisine ait bir mekânda, sevdiği insanla nefes almanın doyumsuz mutluluğundaydı. Sahip olduklarının kendisine ait olduğu fikri içini gıdıklıyordu. Öğretmenlik sınavını başarıyla bitirmişti. Şansı yaver giderse, bu sene mesleğine başlayabilecekti. Bütün yaşadıklarının haklı şaşkınlığı içindeydi; bir hayalin gerçekleşmesi karşısındaki tuhaf duyguların; oysa tüm bunlara sahip olabilmek için öyle zorlu sınavlardan geçmişti ki. Merve'yi düşündü. Şimdi ne yapıyordu acaba? Okul bittiğinden beri sadece bir kez görüşmüşlerdi. Oysa onunla ilk tanıştıkları gün, bir ömür boyu dost kalacaklarına dair söz vermişlerdi. Erken verilmiş sözlerin, haklı yenilgisini yaşıyordu. Bütün o çocukluk ve gençlik yıllarından sıyrılarak büyümüştü.

Hakan'ın işinden ötürü eve yorgun dönmesi, Sevgi'nin de ev işlerine dalmasıyla, farklı insanlara dönüşmeye başlamışlardı. Hayal ettikleri çoğu şeyi yaşamalarının yanında, böylesini hiç düşünmemişlerdi. Hele Hakan'ın durumu daha karışıktı. Bütün bir yaşamı boyunca mücadele ettiği çoğu şeyle, aynı çatı altında nefes almak zorunda kalmıştı. Çalıştığı işyerindeki sendika ile bir türlü uyuşamamıştı. Uğrunda her türlü mücadeleyi göze aldığı işçi sınıfı ise çoktan kendine ve dünyaya yabancılaşmıştı. Sözcüklerin masalsı dünyasından, gerçeklerin sert duvarlarına çarpmıştı ve ne yapacağını bilemiyordu. Kitap ve dergi okumalarını çoğaltarak içinde bulunduğu açmazdan kurtulmanın yollarını arıyordu. Hayatın bütün olumsuzluklarına karşın güçlü umutları vardı.

Zaman, her ne kadar bizden aldıklarıyla kötüyse de, kar-

şılaştığımız sorunlarda önümüze sunduğu sabırla da öylesine iyiydi.

Hakan ile aynı çatı altında yaşamaya alışmıştı. Etraflarındaki her şey yavaş yavaş gizemini kaybediyordu. Çember tamamlanmıştı. Onlara düşen ise dönüp dolaşıp aynı yere gelmekti. Evde kaldığı süre zarfınca edebiyata olan tutkusu artmıştı Artık sadece bir okuyucu değil, aynı zamanda öyküler yazan amatör bir kalemdi. Hakan'ın olmadığı saatlerde, tüm vaktini yazmaya ayırıyordu.

Bu arada hayatlarına yeni insanlarda girmiyor değildi; alt katlarında oturan Sadık Bey gibi. Sadık Bey, hiç evlenmemişti. Çalıştığı iş yerinde başından geçen olayları esrarengiz bir havayla, Hakan ve Sevgi'ye anlatıyordu. Evlerine yeni taşınmış çifti, ilk haftasından itibaren ablukaya almıştı. Yaşanılan her olayın ardında bilinmedik bir gücün olduğuna inanıp, bu gücü insanlara kanıtlamak için çabalıyordu. İş hayatında disiplinli ve çalışkandı. Muhasebeci olduğundan sayılara karşı özel bir ilgisi vardı.

Bir gün akşam yemeklerini yerken, kapıları hızla çalınmıştı. Ne olduğunu öğrenmek için aceleyle kapıya koştular. Karşılarında duran Sadık Bey, yüzü bembeyaz olmuş bir halde, kendilerine çok önemli bir sır vereceğini söylemişti. Şaşkınlıklarını belli ederek, meraklı bakışlarla Sadık Bey'i içeriye buyur ettiler. Sadık Bey, birkaç seri adımla oturma odasına geçti. İki eliyle başını yavaşça okşadıktan sonra mavi gözlerini genç çiftin üzerine yıkarak:

"Belki söylediklerime inanamayacaksın. Az önce evimde neyi fark ettim biliyor musunuz?" dedi.

Bilmiyoruz manasında Sadık Bey'e baktılar. Sadık Bey, tekrar söze girerek:

"Tabii ya, nereden bileceksiniz? Daha bu sabah gözlerimi güne açtığım zaman fark etmiştim başımdan esrarengiz şeylerin geçeceğini. İşyerimde gördüklerimi bu sefer anlatmayacağım. Akşam mesaisi bitip de evime döndüğümde hep olduğu gibi dinlenme koltuğuma geçtim. Yorgunluktan, gözlerimi şöyle bir kapatıp tekrar açtığımda, saatin dokuz olduğunu fark ettim. Gözlerim kontrolden çıkmışçasına odamdaki eşyaları saymaya başladı."dedi

Son kelimesiyle gözlerini daha bir açıp, sesine gizem katarak:

"Odamdaki eşyaların sayısının da dokuz olduğunu fark ettim. Korkuyla yerimden fırlayıp, yatak odama gittim ve oradaki eşyalarımı saymaya başladım. Aman Allah'ım, buna hâlâ inanamıyorum. Yatak odamdaki eşyaların sayısı da dokuz çıkmıştı. İnanın bana çıldıracak gibi oldum ve bu gerçeği paylaşmak için kendimi buraya attım. Şimdi söyler misiniz bana, bütün bunların anlamı ne olabilir?" dedi.

Hakan ve Sevgi, şaşkın bakışlarını yüzlerine çevirdiler. Gülmemek için kendilerini zor tutuyorlardı. Sevgi, biraz daha ölçülü davranırken, Hakan kendini kaybetmişti. Başını yere eğmiş, gülmekten sarsılıyordu. Sadık Bey ise Hakan'ın davranışlarını başka türlü yorumlayarak ona acımıştı. Bir yandan Hakan'ı dürtüp, diğer yandan Sadık Bey'i sakinleştirmeye çalışıyordu.

"Anlattıklarınız gerçekten çok ilginç Sadık Bey. Peki diğer odalarınızdaki eşyaların da sayıları aynı mı acaba?"

Sadık Bey şaşırmıştı. Kekeleyerek konuşmasına devam etti.

"Sevgi Hanım, ne yazık ki onları saymayı aklıma getiremedim. İki odayı saydım ve çabucacık yanınıza koştum."

Sadık Bey'in biraz yatıştığını gören Sevgi, Hakan'ı daha bir şiddetle dürtmüştü. Hakan ise Sevgi'nin de hikâyenin bir parçası olduğunu görerek iyice kendini kaybetmişti. Artık başını yerden kaldıracak gücü yoktu. Sevgi, bir kez daha söze girerek:

"Tamam işte Sadık Bey, ne duruyorsunuz. Gidin ve onları da sayın." dedi.

Sadık Bey, yüzündeki utangaç tebessümle:

"İyi de Sevgi Hanım, çok korkuyorum. O eve artık bir başına giremem. Şey, sizden rica etsem, benimle aşağıya kadar gelip, yarım kalan işimi bitirmeme yardım eder misiniz?" dedi.

Teslim olmaktan başka çaresi yoktu. Zaten Hakan'ın gülmeleri de iyice zıvanadan çıkmıştı. Hiç değilse bu sayede, hem Hakan'ı hem de kendisini rahatlatabilirdi.

Sadık Bey, eşyalarını saymaya başlamıştı. Zayıf bedenini zor kontrol ederek, güçsüz kollarıyla eşyaların üzerine gölgesini bırakıyordu. Sevgi ise arkasında durmuş acıyan gözlerle hareketlerini seyrediyordu. Oturma odasındaki ve yatak odasındaki sayılar söylediği gibi çıkmıştı. Sıra diğer odalardaydı. Banyo ve mutfağı saymasıyla, Sadık Bey'in tedirginliği daha da artmıştı. Banyo ve mutfaktaki eşyaların sayıları birbirlerini tutmamışlardı. Bunun üzerine Sadık Bey'de yeni fikirler üreterek, Sevgi'nin beynine hücum etmişti. Zihnine çullanan bütün sorulara mantıklı cevaplar verse de; Sadık Bey, korkunç fikirlerine geri dönüyordu. Sonunda pes etmişti. Daha fazla dayanamayacaktı. Konuyu başka bir yöne çekmek için:

"Sadık Bey, neden bu zamana dek kimseyle evlenmediniz?" diye sordu.

Sadık Bey, olduğu yerde donakalmıştı. Bakışlarını kaçacak bir yer ararcasına eşyaların üzerinde dolaştırıyordu. Böyle bir soru hiç aklında yokken nerden çıkmıştı? Sadık Bey'in ruhsal durumunu biraz olsun hafifletmek için:

"Yani söylemek istediğim, düzenli bir işiniz var, iyi bir insansınız. İnanın dışarıda sizin gibi biriyle evlenmek isteyen yüzlerce bayan vardır." dedi

Sadık Bey'in göğsünde tatlı bir ılıklık oluşmuştu. Kendisini hiç böyle düşünmemişti. Az önceki telaşı yerini hüzne bırakmıştı. Sağ eliyle başını kaşıdı; ayaklarını birbirinin üzerinde gezdirdi; sırtında hafif bir kaşınma oluşmuştu. Bir ara kolunu arkaya götürür gibi olup vazgeçti. Göğsündeki sıcaklık artmıştı. Dakikaların artmasıyla hüzün, yerini öfkeye bırakmıştı. Sesine gerekli özeni göstermeden:

"Sevgi Hanım, inanın nereden başlayacağımı bilemiyorum. Daha önce hiç böyle bir yorumla karşılaşmamıştım." dedi.

Sadık Bey'i biraz daha cesaretlendirmeliydi.

"Bunda utanılacak bir şey yok. Her şey basit; birine âşık olursun veya hoşlanırsın ve gidip konuşmak istediğini söylersin. Gerisi kendiliğinden çıkagelir. Yoksa siz hiç âşık olmadınız mı?"

Sadık Bey, yaşlılığına merdiven dayarken, böyle bir soruyla karşılaşacağını hiç düşünmemişti. Ellerini nereye koyacağını bilemiyordu. Sıkıntıyla ayaklarını seyrediyordu. Geçmişinden ağır bir koku geliyordu. Derin bir soluk aldı. Cesaretini toplayarak:

"Oldum tabii; hem de en derininden. Yalnız bir sorun vardı. O da âşık olduğum kişinin, zihinsel geriliğinin olmasıydı. Ancak ne olursa olsun, hâlen rüyalarımda gezer. Ha-

yatta her şey bir anda olur biliyor musunuz? Aynı mahallede oturuyorduk. Bizim evimizden iki sokak aşağıda onların evi vardı. O zamanlar fazla arkadaşım olmadığından, tek yaptığım sokakları dolaşmaktı. Bazen önemli bir işim varmış gibi soluk soluğa insanların önlerinden koşardım. Yalnız biri olduğumu düşünmelerini istemezdim.

Yaz sıcaklarının etrafı kavurduğu bir gün, yavaş adımlarla evime giderken görmüştüm onu. Evleri olduğunu bilmediğim iki katlı binanın eşiğinde oturmuş, etrafa anlamsız gülücükler saçıyordu. Fiziksel yapısında hiçbir bozukluk yoktu. Bütün sorunu, kafasının içinde gerekli gelişmeyi gösteremeyen beynindeydi.

Onu, o gün ilk defa görmüyordum. Daha önceleri, uzaktan annesinin yanında birkaç defa fark etmiştim. Koca sokakta kimse yoktu. Adımlarımın beni ondan uzaklaştırdıklarını fark ettiğim anda durdum. Beyaz teninden aşağıya uzanan siyah saçları ve yüzündeki masum ifadeyle, hala kalbimin şefkatle atmasını sağlar.

Kafatasımı kavurmakla meşgul olan güneşe aldırmadan, hareketsiz bir vaziyette O'nu izlemeye devam ettim. O ise bazen bana, bazen başka şeylere bakarak zaman geçiriyordu. Biliyor musunuz? İnsanın en güzel özelliği ağlayabilmesidir. Ben o günün akşamında odamda uzun süre gözyaşlarıma boğulmuştum. Neden olduğunu şimdi bile anlayamadığım bir keder gelip içime oturmuştu. Belki ona âşık olduğum ilk anda, bu işin gerçekleşmeyeceğini bildiğimden gözyaşlarıma teslim olmuştum. Bugün ise aynı gözyaşlarını, akıp giden hayatım için döküyorum." dedi.

Dinlediklerine ne tepki vereceğini bilemeden donup kalmıştı. Sadık Bey'in ağzından çıkan kelimelere inanamı-

yordu. Sesindeki masum titreşimler hüzünlenmesine yol açmıştı. Dinlediklerinde, içini acıtan bir şeyler vardı. Sadık Bey ise kısa bir duraklamanın ardından konuşmasına devam etti.

"O beklenmedik anın ardından sürekli evlerinin önünden geçer oldum. O'nu görmeyi ise ne yazık ki ikinci defa başaramadım. İsmini size söylemedim değil mi? Tabii ya, kendimi kaptırmışım. İsmi Nazan'dı. Bu ismi her gece kendime tekrarlar dururum.

Okumak için şehir dışına çıktığımda, ardımda bir tek O'nu bırakmıştım. Anneme ve babama olan özlemimden bile daha ağır basıyordu ona olan hasretim. Okulun resmi tatile girdiği günlerde koşar adım memleketime geri döndüm. Kararımı vermiştim. Her şeyi anneme anlatacaktım. Bütün bunları o zaman düşünürken, içimdeki korkuyu size anlatamam."

Sadık Bey'i çok iyi anlıyordu; çünkü kendisi de aynı duyguları yaşamıştı.

"Evime geldiğimin ertesi günü, kaldığım yerden işime devam ettim. Aradan bir hafta geçmişti. Anneme durumu anlattım. Sözlerim bittiğindeki annemin bakışlarını hala unutamam. Dehşet ve şaşkınlık dolu bir yüz ifadesiyle, Nazan'ın bundan üç ay önce, ana caddeden geçen bir arabanın altında kaldığını söylemişti. Zavallıcık, anında oracıkta ölüvermişti. Annemin sözleriyle canım öylesi acımıştı ki; yüzüme yapıştırdığım yavşak gülümsemeyle kendimi odama attım. Küçük bir kız çocuğu gibi yatağıma uzanıp sessizce ağlamaya başladım.

Başımı yastıktan kaldırıp günlüğümü elime aldım. Annemin ağzından dökülen kelimeleri aklımdan geçtiği kadarı

ile defterime yazdım. En başından başlayarak sürekli okudum. İçinde ölüm geçen cümleye bakışlarımı odakladım. Yanına kocaman bir Nazan yazdım. İki sözcük birbirine hiç ama hiç yakışmıyorlardı. Ben küfür etmesini pek beceremem. Nasıl olduysa, ağzımdan ardı ardına sövgüler dökülmeye başladı. İçime oturan ağır yükten, böyle kurtulmayı düşünmüştüm. Birden kapım çalındı. Rahmetli babam yanıma geldi. Yeryüzünün en mükemmel insanı... Gözlerimdeki şişkinliği saklamak için hiçbir neden bulamıyordum. Kendimi hızla kollarının arasına bıraktım. Böyle zor bir anda, başkalarının teninin sıcaklığıyla ısınmak, ne denli güzel anlatamam size. Annem her şeyi anlatmıştı. Koşar adım yirmili yaşlarına ilerleyen oğlunu, küçük bir çocuğu okşar gibi okşayarak teselli etmeye çalıştı. Hayatın bütün olumsuzluklarına karşı hazırlıklı olmamı öğütledi. Ayaklarımın dibinden akıp giden zamanın, önüme âşık olacağım apayrı insanları çıkaracağını söyledi. O zamanlar babama inanmak gibi bir hata yaptım. Bugün geldiğim noktaya bakıyorum da, sanırım hayat babamı haksız çıkardı."

İçten bir gülümsemeyle, Sadık Bey'e sarılmıştı. Bunu öyle çok yapmak istiyordu ki! Sadık Bey, Sevgi'nin kollarında iyice mahzunlaşmıştı. Kendini annesinin veya babasının kollarındaymış gibi düşünmüştü. Aradan geçen kısa zamanda başka da bir şey konuşmamışlardı. Gitmek için izin istemişti. Sadık Bey, onu kapıya dek uğurlamıştı.

Evliliklerinin altıncı ayında ataması çıkmıştı. Güneydoğunun bir şehrinde, lise öğretmeni olarak göreve başlayacaktı. Hakan ile aynı çatı altında yaşamanın zevkine bile varamadan, ayrılmak zorunda kalmışlardı. Bir ülkenin iki ayrı ucu... Çaresiz boyun eğmek zorundaydılar. Öylede olmuştu.

Ayrılık vakti gelmişti. Üzeri reklamlarla kaplı otobüsün penceresinden Hakan'a el sallarken, her şeyi şimdilik geride bırakmıştı.

Bir gün süren zorlu ve sıkıcı yolculuğun ardından şehre ulaşmıştı. İlk dikkatini çeken şey, etrafını saran erkek kalabalığıydı. Çevresindeki hâkim renk toprak kahverengisiydi. Geldiği yerin ilk bakışta köy mü yoksa şehir mi olduğu belli olmuyordu. İlk adımında, Nuh peygamberin hikâyeleri ve yaşam öyküsüyle karşılaşmıştı.

Küçük bir gezintinin ardından, öğretmen evine kaydını yaptırmıştı. Geride bıraktıkları arasında en çok Hakan'ı özlüyordu. Tanıştıkları ilk günden itibaren yanında nefes almasına iyice alışmıştı. İçini saran kasvet duygusuna inat, gülmeli ve neşelenmeliydi. Çevresini saran yeni yüzler içinde kaybolmuştu. Öğretmen arkadaşlarından dinlediği hikâyeler ilgi çekiciydi Dışarı çıktığındaki ilk işi tarihi yerleri gezmek olacaktı. Üstündeki yabancılık hissinden çabuk kurtulmuştu. Her şey tamamdı. Öğrencileriyle bulaşacağı anı sabırsızlıkla bekliyordu.

İlk ders ve ilk yüzler... Sıkıcı, şişman ve kendini her şey sanan göbekli müdür ve diğerleri. Okulu beğenmemişti. Müdürün ilk gün anısına verdiği nutuk saçmaydı. Çok bilir bir edayla, bölgenin tehlikelerinden bahsetmişti. Hiç kimseye güvenmemesini, dışarıdaki insanlara karşı dikkatli olmasını öğütlemişti. Birde giyimine dikkat etmeliymiş! Gereksiz yere lafı uzatıp, göz ucuyla göğüslerine bakan iğrenç şişmana kayıtsız gözlerle bakmıştı. İnsanlar belli bir mesleği işgal ettiklerinde neden küstahlaşıyorlardı? Statü denen şey kimi insanlar için tehlikeliydi. Bütün ömrü boyunca susan birinin, ağzını açtığı ilk anda gevezelik yapması...

Dayanılması güç işkence sonunda bitmişti. Çalan zil sesiyle, ilk dersine girmek için sınıfına hareketlendi. Etrafında gezinen birkaç öğrenciye sevgiyle bakarak sınıfa girdi. Pencerelerin hepsi açıktı. Burnuna gelen kokular hiçte iç acıcı değildi. Sınıfın yarısından çoğu erkek öğrencilerden oluşuyordu. Yaşlarına göre epey yapılı duruyorlardı. Korkak ve çekingen bakışlarla bütün sınıfı süzdü. Varlığını pekte ciddiye alan yoktu. Sesini yükseltmek istiyor; fakat bunu bir türlü beceremiyordu. Ancak küçük uyarılarla hepsini susturabilmişti.

Uzun soluklu öğretmenlik hayatının ilk görüntüleri bunlardan ibaretti. Dinsel inancın böylesine kuvvetli olduğu bir coğrafya da biyoloji öğretmek, fazlasıyla yorucu bir işti. Öğrencilerinin hayal dünyası, öğretmek istedikleri ile sürekli çatışıyordu. Yaşama bir sis perdesinin ardından bakmak daha heyecan verici ve güvenliydi. Bütün iyi niyeti ve özverisi sonuçsuz kalmıştı. Öğretmek istediklerini öğrencilerine kabul ettirememişti. Direnci çabuk kırılmıştı. Bu seferde, öğrencilerinden hikâyeler öğrenmeye başlamıştı. İnsanların umutlarını düşlerindeki mekânlara dağıtmalarına artık yabancı değildi. Bu topraklarda, gerçeğin yükünü hayal olmadan omuzlarında taşıyacak insan bedeni yok gibiydi.

Bir müddet sonra sıradanlığın etkisi altına girmişti. Hiçbir şey gözüne ilk günkü gibi gelmiyordu. Diğer öğretmen arkadaşlarının aksine, yüzü yörenin halkına daha dönüktü. Hatta kimi öğrencilerinin evine misafirliğe bile gitmişti. Her şey tükenmişti. Ders saatlerinin dışındaki zamanını odasında kitap okuyup, öykü yazarak geçiriyordu. Hemen her gün Hakan'la ve sevdikleriyle konuşsa da; özellikle Hakan'a yazıyla ulaşmak istiyordu. İlk mektubunu yazmış-

tı.

"Canım,

'Şimdi nerden çıktı?' diyebilirsin tüm bu yazdıklarım için. Evet, seninle hemen her gün konuşuyoruz. Peki, sorabilir miyim? Geriye şimdiye dek ne kaldı? Belki de beni bu mektubu yazmaya iten nedenlerin başında bu kaygım geliyor. Tekrar yan yana yaşamaya başladığımızda, geriye döndüğümüzde elimizin altında sözcüklerimizin değil, yazdıklarımızın olmasını istedim. Sende kabul edersin ki tüm konuştuklarımızı aklımızda tutamayız! Ve o malum cümleyle açıklarsak 'Söz uçar yazı kalır.' Kendimi daha önce hiç zamanla sınamamıştım. Muhtemelen en çok bunun sancılarını çekiyorum. Bir an olsun aklımdan çıkmıyorsun. Her şey seninle başlayıp, seninle bitiyor. Burada her gün onlarca yüzle karşı karşıya kalıyorum. Çoğunda senin bir özelliğini bulabiliyorum. Ne yazık ki bu içimdeki özlemi büyütmekten başka bir işe yaramıyor. Çoğu zaman düşünüyorum da, beni sana böylesine mahkûm eden şey nedir diye? Varlığının sarhoşluğundan bir türlü kurtulabilmiş değilim. Şimdi ise aynı coğrafyanın iki ayrı uçlarındayız. Seni tanıdığım ilk günden beri dışına çıktığım zamanlarda, hep bir çemberin içinde buluyorum kendimi. Başladığım nokta neresi olursa olsun, varacağın yer hep aynı oluyor. Buradaki bütün öğretmen arkadaşlar gibi bende ücretli mahkûmluğum pençesinde kıvranmaya başladım. İlk zamanlar her şey ilgimi çekerken, şimdi yatağımdan bile çıkmak istemiyorum. Sana kartpostal yolluyorum. Onlarda gördüğün her mekânda, sevgili karının en az dört adımı var. Her coğrafyanın kendine özgü insanları oluyor. İnsanların bu denli birbirlerine yardımcı olduğu başka bir yer görebileceğimi zannetmiyorum. İlk günler dışarı çıkmak için en az üç ar-

kadaş bir araya gelirken, şimdi tek başına dolaşıyorum. Tabii bunun yanında olumsuzluklarda yaşamadım değil. En çok dikkatimi çeken şey ise burada her şeyde cinselliğin ve dinselliğin yoğun olarak kendini hissettirmesi; insanların çoğu, bu iki şey arasında bölünüp çoğalıyor. Buraya geldiğim ilk günden beri vazgeçmediğim bir şey varsa, o da geceleri gökyüzünü seyretmek. Bütün ışıklar kapandığı zaman, gökyüzündeki yıldızların senfonisi başlıyor. Birkaç defa penceremin önünde uykuya dalmışım. Gökyüzünde böylesine çok yıldız göreceğimi düşünmezdim.

İlk mektubumun acemiliğinden ötürü senden özür diliyorum. Sanırım kelimeleri istediğim gibi kurabilmiş değilim. Henüz alışamadığım özleminin şaşkınlığıyla yazıyorum. Sanırım kayda değer bir mazeret. Bu ilk mektubumda senin dışında kimseyle ilgilenmiyorum. O yüzden başkalarını soracak değilim. Beynimdeki kelimeler tükeniyor. Sanırım veda vakti yaklaştı. Son cümlelerimi, yüreğimin en gizli yerinden sana haykırıyorum. Seni seviyorum."

Durdu. Bir kez daha okudu. Tekrar okudu. Kimi cümleleri değiştirmek istese de hiç birine ellemedi. Çekmecesinden çıkardığı zarfa önce kartpostalları ardından mektubu yerleştirdi. Zarfın arkasını çevirip adresleri yazarak masasının üstüne bıraktı. Beyaz zarfı ve içindekileri kendisinden önce Hakan'a ulaşacakları için kıskanmıştı.

Mektup, üçüncü gününde Hakan'a ulaşmıştı. İçindeki yazılara ulaşmak için zarfı adeta parçalamıştı. İlk cümleyi okumasıyla beraber mektubun nasıl bittiğini anlamamıştı. Okuduklarının tadı damağında kalmıştı. Doymamıştı. Yoruluncaya dek okumaya devam etti. Her kelimesini beynine çiviledi. Aceleyle kalemini eline alıp, masasının başına geçti.

"Canım,

Mektubun elime ulaştığında, bir kez daha seninle hayatımı birleştirmekle ne denli doğru bir karar verdiğimi anlamış bulunuyorum. Tıpkı senin gibi bu anda dilime ne gelirse onu yazacağım. Gittiğin günden beri hayatımda zamanın nasıl aktığını inan bilmiyorum. Elimden geldiğince kendime boş zamanlar bırakmıyorum. Sensizliğin farkına varmamak için sürekli bir şeylerle uğraşıyorum. Sahi, bizi bize böylesi bağlayan şey ne? Seni gördüğüm zaman bütün duygularım hemen harekete geçiyor. Sanırım aşkın metafiziği denen şey bu olmalı. Aramızdaki mesafenin korkunçluğu karşısında bazen şaşkınlığımı gizleyemiyorum. Ne yani, şimdi sen ve ben bir ülkenin iki uç noktasında mıyız? Bu bana hiç gerçek gelmiyor. Sana vermem gereken bir haberim var. Sanırım genç kocana askerlik yolu göründü. İşyerimle de konuşup, bu aşamayı atlatmak istiyorum. Hazır sende yanımda yokken. Bir dahaki hafta gidip tecilimi bozacağım. Tahminen üç dört aya kalmaz davetiyeyi alırız. Sabah kalkmalarım ve akşam yatmalarım hayatımın en zor anları olmaya başladı. Sürekli bir boşluğun içinde yatıp, aynı boşluğun içinde kalkmak inan tam bir işkence. Özlemin dayanılmaz bir hâl almaya başladı. Şiiri ne kadar çok sevdiğimi bilirsin; sen gittiğinden beri okumayı bıraktım. Evimiz de her şey, senin gittiğin günkü gibi. O çok isteyip de aldığın tabloları bile duvara asmadım. Seni bekliyorum. Bir gün tekrar kollarının arasında sabahlayacağım o güzel günleri düşleyebiliyorum. Seni çok ama çok seven biricik kocan..."

Yazdıklarının karşılığının bu denli kısa bir sürede cevaplanacağını düşünmemişti. Elinde tuttuğu şeyin içinde özlemlerinin ve umutlarının olduğunu biliyordu. Mektubu

zarfından ayırırken, oldukça kibardı. Dörde katlanmış beyaz dosya kâğıdından yüzüne vuran kelimelerle içini aydınlatmıştı. Belki şu anda, elinde tuttuğu şey onlarla bir ömür boyu yaşayacaktı! Hakan'ın yazdıkları içinde kaybolmuştu. Askere gitme fikrine ise sonuna dek hak vermişti. Mademki arada zorunlu bir ayrılık vardı, bunu en iyi şekilde değerlendirmeliydiler.

Mektupların ardı arkası kesilmiyordu. Bilmek istediklerini okumak, duymaktan daha zevkliydi. Telefon görüşmelerinde ise kesinlikle mektuplarından bahsetmiyorlardı. Yaptıklarını birbirinden saklar gibiydiler. Uzun zamanları, kısa aralıklara bölerek günleri geçirmeye çalışıyorlardı. Hakan'ın askerlik kâğıtları gelmişti. Derken askerlik mektupları; anılar, olaylar, kimi zaman öfke ve korkular. Beş aylık süre bitmişti. Zaman kısaldıkça, günler daha bir acımasız oluyordu.

Tükeniyordu. Yapabileceklerinin sınırına gelmişti. Gün geçtikçe içine kapanıyordu. Tek istediği sessizlikti; öylede olmuştu. İlk günlerin coşkusunu ve enerjisini kaybetmişti. Zorunlu ilişkilerin dayattığı samimiyetsizlik artık canına tak etmişti. Herkes birbirinin kuyusunu kazdığı halde, yüz yüze geldiklerinde hiçbir şey olmamış gibi davranıyorlardı. Hepsi de aynı sorundan muzdariptiler; kendini yenileyememek. Sürekli ileri gidemediklerinden, sürekli geriye gidiyorlardı. Bunu erken anlayıp, çabuk uzaklaşmıştı dünyalarından. Geriye tek bir seçenek kalmıştı; yalnızlık.

Öğrencileriyle arasını bir türlü istediği düzeye getirememişti. Anlattıklarını boş gözlerle dinlemekten başka bir şey yapmıyorlardı. Özellikle erkek öğrencilerinin tek yaptıkları göğüslerini dikizlemekti. İlk zamanlar bunu engellemek için kollarını göğsünde kilitliyordu. Sıradanlığın akışı içinde bu

hareketi de son bulmuştu. Okuduğu kitaplardaki veya izlediği filmlerdeki idealist öğretmenlerden biri olamamıştı. Hayallerinin başladığı noktayla, geldiği yer arasında koca bir uçurum vardı. Her şey o değin tek düze devam ediyordu ki; kimi zaman gerçekleşen siyasi olaylar dahi, artık dikkatini çekmiyordu. Buradaki varlığının sonuna yaklaşmıştı.

İki yıl boyunca yaşadığı her şey, gözünün önünde teker teker canlanıyordu. Geride bırakacakları adına hiçbir üzüntüsü yoktu. Buraları özleyeceğini de pek düşünmüyordu. Bütün işlemlerini bitirip, ayrılık saatini beklemeye koyuldu. Öğrencileriyle vedalaşıp, toplu resim çekindi. Son zamanlarda ilişkisini tamamıyla gevşettiği arkadaşlarına ise soğuk bir veda edip odasına çekildi. Kendi yerini alacak genç öğretmeni bekleyen diğer öğretmenler, bir sineğin çöplüğe dadanması gibi kızın üzerine dadanmışlardı.

Hava kararmıştı. Sabırsızlıkla sabahı bekliyordu. Galiba burada bırakmakta en çok zorlanacağı şey, gökyüzünün berraklığı olacaktı. Havanın sıcak esintisi, odasının içini kaplamıştı. Tatlı bir sersemlik içindeydi. Bütün eşyalarını topladı. Elindeki otobüs biletini inceledi. O'nu sevdiklerine ulaştıracak olan kâğıt parçasına şaşkınlıkla baktı. Daha şimdiden uzun yolculuğun rehavetine kapılmıştı. Işığı söndürdü. Yatağına uzandı. Gece lambasını açtı. Pencereyi örtmemişti. Düşüncelerini boşluğa asarak, gözlerini yumdu.

Gözlerini açtığında saat sabahın altısıydı. Akşam ezanı okunmuştu. Oysa onunla hiçbir alışverişi olmamıştı. Yine de son defa duymak istemişti o sesi. Etrafta gizemli bir renk cümbüşü vardı. Hareket kaybolmuştu. Gözlerinin önünden belirsiz gölgeler geçiyordu. Gerçekliğine inanmak istemediği şeylerle karşılaşma fikri ürkütücüydü.

Her şeyi terk ediyordu. Yatağından kalktı; artık başkasına kucağını açacak ve hem onu, hem kendini ısıtacaktı. Çalışma masasındaki kalemlerini ve defterlerini çantasına koydu. Artık başkalarının sıkıntılı ve umut dolu dünyalarının sessiz çığlıklarına tanık olacaktı. Ayrılık saati dokuzu gösteriyordu. Yaklaşık üç saati vardı. Delice bir tutkuyla bütün şehri son kez gezmek istedi. Gözlerinin önüne tarihi yerler geliyor ve küçük fısıltılarla onu yanlarına çağırıyorlardı. Odasına son kez baktı ve kapıyı yavaşça kapattı. Kimseyi rahatsız etmeden ayrılmalıydı. Son dakikaya sığdırılmış gereksiz ikiyüzlülükleri görmek istemiyordu.

Dışarı çıktığında, bahçede yeni gelen kız öğretmeni gördü. Masalardan birine oturmuş, elindeki sigarasından derin nefesler çekiyordu. Dünkü şirin ve mahcup tavırlarından eser yoktu. Yanlamasına durduğundan, yüzünün birazını görebiliyordu. Beyaz tenli, ela gözlüydü. Önüne geçemediği bir merakla yanına sokulup, merhaba, dedi. Genç kız, boş gözlerle bedenini şöyle bir süzdü. Umursamaz bir tavırla karşılık verdi. Bir kez daha gerçeğin duvarına çarpmıştı. Kızın yüzündeki taş kayıtsızlığına bir anlam veremiyordu. Onunla konuşmak istiyordu; elindeki çantasını yere bırakıp, yanına oturmak için izin istedi.

"Siz geçen gün gelen yeni öğretmensiniz değil mi?"

"Evet."

"Kusura bakmayın, adınızı çıkartamadım!"

"Sibel Çınar."

"İlk gün gördüğümde, oldukça canlı birine benziyordunuz. Canınızı sıkan bir şey mi oldu?"

Sibel, üstten bakan bir bakış fırlatmıştı yüzüne. Böyle bir küçümsemeyi hiç beklemiyordu. Canı sıkılmıştı. Sibel,

ses tonundaki çokbilmiş havaya biraz hüzün katarak:

"Bundan iki yıl evvel askerde olan ağabeyim, buranın dağlarında şehit oldu. Evimizin en büyüğüydü. Hiçbir şeyden korkmazdı." dedi.

"Sizin ve aileniz adına üzüldüm. Umarım yaşadığınız acılar başkalarının başına gelmez."

Tek kelime etmeden genç meslektaşının yanından uzaklaşmıştı. Sabahın ilk saatlerinde yaşadığı bu tatsız konuşmayı derhal unutmalıydı. Biraz rahatlamak için bir kahveye girip, sıcak çayını yudumlamaya başladı. Kahvehanenin içinde akşamdan kalma birkaç genç vardı. Hepsi de anlaşmışlar gibi kafaları masada uykuya dalmışlardı. Güneş, yüzünü gösterdiği ilk andan itibaren, her yeri kavuruyordu. Çayın demi tüm ağzına yerleşmişti. Bir bardak daha içmek istedi. Saatine baktı. Ayrılığa bir saat kalmıştı. Geri kalan zamanını burada geçirmemeliydi. Dışarıya çıkarken, kapıda iki erkekle karşılaştı. Bıyıklarından, üst dudakları gözükmüyordu. Tekin olmayan iki gözle karşılaştığından tedirginleşmişti. Her şey gibi onları da geride bıraktı.

Otobüsün kalkacağı yerde bekleyen dört kişi daha vardı. Ayaküstü kısa bir sohbetin ortasına dalmıştı. Kadın, dilini konuşamamanın verdiği zorlukla, doğru cümleleri bulamıyordu. Bu sahneleri de geride bırakmıştı.

Otobüsün içi sıcak ve boğucuydu. Pencereden dışarıyı seyrediyordu. Her yerde tam bir renk cümbüşü vardı. Yüksek dağların arasından geçerken, geçmişin eşkıyalarını ve onların hayat hikâyelerini düşündü. Bu ve buna benzer daha birçok şeyi öğrencilerinden dinlemişti. Çoğu zaman sınıfta kimin öğretmen, kimin öğrenci olduğunu karıştırıyordu. Bir şeyler anlatmak için girdiği sınıfta, çok şeyler

öğrenip dışarı çıkıyordu. Karşılaştığı veya dinlediği kimi olayları kaleme alıyordu. Pek başarılı olduğunu düşünmese de dört öykü yazabilmişti. Şimdi onları da yanında götürüyordu.

Zaman, herkes için aynı hızla hareket etmiyordu. Yaşlı bir insanın geçirdiği günle, genç birinin geçirdiği gün aynı olamazdı. Zamanın herkese göre bir ilerlemesi vardı. Pencere camında seyrettiği dışarısı ile otobüsün içindeki zamanın aynı akmadığı gibi. Mesafeler azaldıkça, Hakan'a yaklaşıyordu. Geride bıraktığı şehirlerin görüntüsünü aklında tutamıyordu. Nasıl olduğunu anlamadan uykuya dalmıştı. Gözlerini açtığında, başında duran muavin çocuğu gördü. "Geldik" diyerek hınzır bir gülümseme fırlatmıştı yüzüne.

Vücudundaki çoğu nokta ıslanmıştı. Elbiseleriyle teni birbirine yapışmıştı. Gözlerinde yarım kalan uykusunun şişkinliği, kulaklarında uğultular vardı. Bakışlarını aceleyle dışarıya çevirdi. Bildiği yerleri gördükçe coşkuları artıyordu. Uzun zamandır, böylesine yoğun insan kalabalığı görmemişti. Otobüs garın içine girmişti. Oturduğu yerden üzerine çeki düzen verdi. Saçları terden dağılmıştı. Herkes ayağa kalkmış, iniş kapısına yönelmişlerdi. Kapı önündeki kalabalığın dışarıya çıkmasını bekliyordu.

Dışarıya attığı ilk adımla, kendisini sabırsız gözlerle bekleyen Hakan'ı görmüştü. Özlemle birbirlerine sarılmıştılar. Hakan'ın bedenini tekrar bedeninde hissetmesi içini gıdıklamıştı. Acemice söylenmiş birkaç kelimenin ardından kendilerini garın insan kalabalığından çekip çıkarmıştılar. Hakan'ın hareketlerindeki titizlik, hemen göze çarpıyordu.

Evindeki her şey bıraktığı gibiydi. Hakan, sözünde durmuştu. Yavaş adımlarla, kendini evinde olduğuna inandı-

rarak dolaşıyordu. Evinin içindeki seyahati biter bitmez, çok sevdiği koltuğunun üzerine yayıldı. Bir rüyadan uyanmışçasına etrafına şaşkın gözlerle bakıyordu. Geride bıraktıklarının kendisine ait olmaması ne kadar da şaşırtıcıydı! Hakan'dan uyumak için izin istedi. Yorgunluğuna daha fazla dayanamayacaktı. Sevgi'nin uyumasını fırsat bilen Hakan, akşam yemeğini hazırlamaya koyulmuştu. Bütün el becerilerini işin içine katarak, harika bir sofra hazırlamıştı. Tek eksik Sevgi'ydi.

Yaklaşık üç saate yakın uyumuştu. Uyandığında yorgunluğundan kurtulmuş. Uzun ayrılık sona ermişti. Hakanın askerliğinden ötürü bir yaz tatili dışında görüşmemişlerdi. Gece yarısına dek durmaksızın konuşmuştular. Bütün kelimeler kanatlanmış, etraflarında uçuşuyorlardı. Bir an olsun susmak istemiyorlardı. Önlerindeki en büyük engeli atlatmıştılar. Sevgi, gördüğü yerlerin izlenimlerini aktarırken; Hakan da yokluğunda gelişen olaylardan bahsediyordu. Aslında her ikisi de yeni yaşanmış gibi anlattıkları çoğu şeyi biliyorlardı. Ellerinde değildi. Yüz yüze konuşmaya öyle hasret kalmışlardı ki.

Üç günün sonunda mesleğine kaldığı yerden devam etmişti. Çevresinin genişlemesinden mutluydu. Yeni öğrencilerine alışmakta fazla zorluk çekmemişti. Meslek arkadaşlarına ise gene soğuk davranıyordu. Okulun sınırlarına dâhil olduklarında kendilerine verdikleri havadan hoşlanmıyordu. Bütün öğrencilere üstten bakan, burnundan kıl aldırmaz tiplerdi.

Öğrencileriyle arasındaki ilişki kesinlikle sıradan değildi. Sınıfın içinde katı kuralları yoktu. Mesleğine uzak bir ruh dünyasına sahipti. Yaptığı işte kendini yabancı gibi hissediyordu. Çoğu zaman ders anlatırken; burada ne işi oldu-

ğunu kestiremiyordu. Ruhunun bedenine ait olduğunu hissettiği tek an, yazmaya başladığı anlardı. Zamanın içindeki yerini, bir türlü kestiremiyordu. Böyle anlarda aklına gelen tek kişi Orhan'dı. O'nun yaşamını kendine uyarlamayı çok seviyordu. Her şey sürekli değişiyordu ve bunun dışında kaldığını düşünüyordu.

Hakan, tekrar mücadeleci kimliğine geri dönmüştü. Yeni kurulan bir partinin içinde yer almıştı. Üzerindeki ölü toprağını atması için, Sevgi'yi de parti faaliyetlerine sokmak istedi; fakat o buna razı olmadı. Siyasetten hep uzak durmuştu. Siyasetin kendine özgü keskin bir havası vardı; ciğerlerinin bu havaya fazla dayanamayacağını biliyordu. Gelişen olayların dışında kalmak ise tuhaf duygulara yol açıyordu. Mesela, her hangi bir konuda tartışan iki insanın hareketlerini izlemek çok hoşuna gidiyordu. Bazı konularda kesin fikirlere sahip olsa da, bunları başkalarıyla tartışmaya kadar götürmüyordu. Bu konuda Hakan'la tamamen zıt karakterlere sahiptiler.

İnsanların çoğu, bugün bulundukları nokta neyse, hayata o noktadan veda edeceklerini sanırlar. Oysa yaşamın iki değişmez gerçeği vardır; hareket ve değişim. Ve hayat, çoğu zaman içinde barındırdığı sürprizlerle yaşamımıza müdahale etmeyi çok sever. Sürprizin olumlu veyahut olumsuz olması ile şansımızı doğurur.

Başındaki gökyüzü aniden kararmıştı. Bütün hayatını alt üst edecek olaylar, Hakan'ın beklenmedik ölümüyle başlamıştı.

Eve geldiğinde, Hakan yoktu. İşlerinin uzayabileceğini düşünerek, akşam yemeğini tek başına yedi. Uzun zamandır beklediği sessizliğe kavuşmuştu. Demlediği çayla keyif

yaparak, ne zamandır bitirmek isteyip de bitiremediği romanını eline aldı. Yazarın usta kaleminden çıkan kelimelerin ahengine kapılmıştı.

Saat gece yarısına yaklaşıyordu. Hakan'dan hâlâ ses yoktu. Kuşku damlacıkları içine akıyordu. Cep telefonu kapalıydı. Partiden birkaç arkadaşını aradı; bugün akşamüzeri sadece bir saatliğine uğradığını söylediler. Ne yapacağını bilemiyordu. Evin içinde dolaşarak kendine çözüm yolları bulmaya çalıştı. Kötüyü düşünmemeliydi. Mutlaka bir işi çıkmıştı. Olmuyordu. Mırıldandığı şeylere inanmıyordu. Hissediyordu; Hakan'ın başına kötü bir şey gelmişti. Derhal karakola gitmeliydi.

Telaşla üzerini değiştirip dışarı çıkacakken, telefonun sesini duydu. Kalbi ağzında atıyordu. Ağlamaklı bir ses tonuyla ahizeyi kaldırdı. Kulağına değen ilk cümlelerle, olduğu yerde donakalmıştı. Hakan, ciddi bir trafik kazası geçirmişti ve yoğun bakımdaydı.

İlgili hastanenin adresini alarak, hızla yola koyuldu. Taksinin içinde gözyaşlarına hâkim olamamıştı. Aklına her türlü olasılık geliyordu. Hastaneye vardığında, Hakan'ı çoktan ameliyata almışlardı. Payına düşen beklemekti. Gözlerini ameliyathanenin kapısından ayıramıyordu. İçeriye girenler ve çıkanlar ağızlarını açmıyorlardı. Dualar etmeye başladı. Çoğu zaman eleştirdiği Tanrı'dan yardım diliyordu; ameliyat masasında yatan ateist kocası için.

Dakikalar geçiyordu; fakat tek bir bilgi alabilmiş değildi. Gözyaşları durmuştu. Dünyadaki her şeyden kendini yalıtıp, sadece Hakan'a odaklanmıştı. Köklerinden koparılmış bir ağaç gibi yere serilmişti. Ayaklarının titremesinden yürüyemiyordu. İçini kaplayan çığlıklara söz geçiremiyordu.

Yalnızlığın korkunçluğu başında sallanıyordu. Geleceğe dönük hayalleri kalbindeki sızıyı çoğaltıyordu. Ağır adımlarla yaklaşan iki polis, olay hakkında bilgi vererek gittiler. Dinlediklerine inat edercesine, anlatılanlara inanmamıştı.

Ameliyathanenin kapısı açıldı; içeriden sırasıyla birkaç hemşire çıktı. Arkalarından geniş yüzlü, sıska doktor gözüktü. Doktorun yüzündeki acıyı görmezlikten gelip, hemen yanına sokuldu. Bitkin haldeydi. Saat gece yarısını çoktan geçmişti. Etli dudaklarını ayırmadan konuşan, beyaz saçlı doktor:

"Elimizden geleni yaptık. Üzgünüm. Bize getirdiklerinde yarı ölüydü. Başınız sağ olsun!" dedi.

Doktorun dudaklarını oynatarak çıkarttığı sesler, ruhunu yıkıntıya sürüklemişti. Artık Hakan olmayacaktı. Buna inanamazdı. Olamazdı böyle bir şey! Başı dönüyordu. İçini sızlatan şey, tüm bedenini ele geçirmişti. Ansızın durgunlaştı. Ayakta öylece bekledi. Ayaklarının altında uçurum varmışçasına, olduğu yere çakılıp kalmıştı. Hakan'ın canlı hali, gözlerinin önünden gitmiyordu. Arkasına döndü. Hastaneden dışarı çıktı.

Gece, dışarıda kalan her şeyi örtmüştü. Havada hiç rüzgâr yoktu. Gökyüzündeki yıldızlara bakarak yürüdü. Bazı yıldızlar yanıp sönüyorlardı. Hastane bahçesinin en karanlık köşesine gitti. Başının dönmesi devam ediyordu. Yaşadığından ötürü varlığından tiksiniyordu. Bir adım sonra bayılmıştı. En son hatırladığı şey, duyduğu seslerdi; çimlerin içinden gelen, böcek sesleri.

Sabah olmuştu. Pencereden odaya dolan aydınlık her şeye olduğundan daha fazla canlılık katıyordu. Yanında annesi ve babası bekliyordu. Özellikle bakışlarını babası-

na çevirmişti. Ahmet Bey'in hareketlerinde her hangi bir değişiklik yoktu. Muhtemelen için için seviniyordu. Tekrar Hakan'ı düşündü. Ağlayıp sızlanmalarının bir anlamı kalmamıştı. Annesinin eli alnında dolaşıyordu. Kimse ağzını açmıyordu. Bütün duygularından boşalmıştı. Ne sevinç, ne de üzüntü duyuyordu. Tek düşündüğü Hakan'dı.

Yerinden doğrulmak istedi. Başında küçük karıncalanmalar vardı; yapamadı. Başını yukarıya kaldırdıkça karıncalanmalar artıyordu. Gözlerini kapattı. Uyumak istiyor; fakat bunu bir türlü beceremiyordu. Yapmak istediklerini yapamıyordu. Bitkisel hayatta gibiydi. Gözlerini usulca kapatıp, Hakan'la yaşadıklarını düşündü.

O'nu en son morgda görmüştü. Yüzünde hiçbir yara izi yoktu. Vücuduna bakacak cesareti yüreğinde bulamamıştı. Yaşadıklarına henüz bir anlam yükleyebilmiş değildi. Etrafında ağlayan insanlara, yabancı gözlerle bakıyordu. Soğuk morgda yatan, Hakan da olsa, öldüğüne inanamıyordu. Her an bir yerlerden çıkacakmış gibiydi.

İki gün içinde tüm işlemleri bitirip, Hakan'ın vücudunu toprağa emanet etmişlerdi. Beyaz kefenin üzerine toprak atıyorlardı. Etraftaki insanlardan, acısını paylaşan mesajlar duyuyordu. Parti arkadaşları tam kadro oradaydılar. Ölümün varlığıyla ilk defa yüz yüze geliyordu. Bir gün herkesin aynı sonu yaşayacağını artık daha iyi anlıyordu. İhtimal, gözyaşı dökenlerin çoğu Hakan'a değil de, kendilerine ağlıyorlardı. Kendi cenazesini izliyordu.

Ölüm gerçeği, hayata atılmış koca bir tokattı. Her şey sona ermişti. Etrafındaki herkes, kendi dünyalarına çekilmişlerdi. Yaşamın ortasında tek başına kalmıştı. Hayatının her noktasında, Hakan'ın izleri vardı. Nereye baksa, O'nu

görüyordu. Resimleri ve elbiseleri canlılıklarını koruyorlardı. Oysa iki hafta önce canlıydı. Kimin aklına gelirdi?

Hakan'ın ölümünün ardından uzun süre toparlanamamıştı. Ölümün varlığından öylesine etkilemişti ki, yaptığı her şeyde onu düşünür olmuştu. Yazı yazmak dışında, geriye kalan her şeyi mekanikleşmişti; sabah kalkmaları, işe gitmeleri, başkalarıyla konuşmaları, hiçbirinin içine duygularını katmadan, tek düze...

Sıkıntılı yılların ardından ailesinin şehrine geri dönmüştü. Başkentin havasını özlemişti. Zorda olsa, mesleğini orada devam ettirmeyi başarmıştı. Annesinin ve babasının beklediği gibi yanlarına taşınmamıştı. Tek başına yaşamaya alışmıştı. Özellikle babasından uzak duracaktı. Yılların öfkesini ve boyun eğmişliğini henüz yüreğinden sökememişti.

Yazdığı öyküler, kitap olacak olgunluğa erişmiştiler. Birkaç arkadaşının desteğiyle, yazdıklarını yayınlamak için yayınevleriyle iletişime geçti. Ülke çapında isme sahip birçok yayınevine yazdıklarını gönderse de, istediği yanıtı alamamıştı. En sonunda bir arkadaşının tavsiyesiyle, küçük bir yayıneviyle anlaşmıştı. Yazdıklarının başkaları tarafından okunma fikri, coşkularını arttırmıştı. Öyküleri, üç ay gibi bir sürede belli kitapevlerinin raflarında yerini almıştı.

Keşfedilmeyi bekliyordu. Olmamıştı. Kitabın satışları yok denecek kadar azdı. Hiçbir yazarın kaleminde ismini okumamıştı. Yüksek beklendiklerin düş kırıklığı ile tekrar kabuğuna çekilmişti. Yenilgiyi kabul edemezdi. Yazmaya devam etti. Tanınmak için değil, gerçekten ihtiyaç duyduğu için yazıyordu. Beyaz kâğıdın sınırlarında, kaleminin yardımıyla kelimelerin gizeminde dolaşmayı seviyordu. Öy-

külerinde en çok kendini şaşırtmayı seviyordu. Yazarken gülüyor, ağlıyor, hüzünleniyor ve korkuyordu. İstediği her şeyi öykülerindeki karakterlere yaptırabiliyordu. Kimisini koşturuyor, kimisini aptallaştırıyor, kimisini de ağlatıyordu. Hayat, elindeydi. Zamanın içine, sadece yazdıklarıyla dâhil olabiliyordu. Bunun dışında herkese karşı soğuk ve mesafeliydi. Hiçbir tartışmanın içine girmiyordu. Yaşadığı her şeyi gün boyu kafasında toplayıp, yatmadan önce beyaz kâğıda döküyordu. Geriye kalanlarla ilgilenmiyordu.

İKİNCİ BÖLÜM

SONRAKİ GÜNLER

Yaşananlar geride kalmıştı. Tüm bu hatırladıklarının üzerinden neredeyse üç yıl geçmişti. Zaman, acımasız yüzünü bir kez daha göstermişti. Son içtiği çay, ağzının tadını iyice bozmuştu. Yorgunluğunu çabucacık üzerinden atmıştı. Bu sefer de, oturmaktan bacakları uyuşmuştu. Kalkmak için hesabı istedi. Eski öğrencilerinden birine benzeyen garson, saygılı adimlarla yaklaşarak, ücretin kasaya ödendiğini söyledi. Dalgınlığına söylenerek, ayağa kalktı. Sol bacağını hissetmiyordu. Bir süre ayakta bekleyip, uyuşmanın dinmesini bekledi. Ayaklarına yaslandıkça, bacaklarına iğneler batıyordu.

Kafenin bahçesinden dışarı adımını atar atmaz, bacaklarındaki uyuşukluğu unutmuştu. Etraf çok canlıydı. Sabahki planı doğrultusunda hareket edecekti. Dışarıda pek yemek yemeği sevmediğinden, sürekli gittiği bir lokanta yoktu.

Tercihini genellikle isim ve dış görünüşe göre yapıyordu. Yaklaşık on metre kadar uzakta, karşı cadde de göze hoş gelen bir yer vardı. Adımlarını oraya yöneltti.

İçeriye attığı ilk adımıyla beraber, burnunu yoğun soslu et kokusu doldurmuştu. Midesini doldurmak için sabırsızlanıyordu. Birazda içtiği çayın tadını ağzından silmek istiyordu. Aşağı kat ağzına dek doluydu; çaresiz üst kata çıkmak zorundaydı. Sandalyesine oturmasıyla, yanına bir garson yaklaştı. Hoşuna gitmişti. Böyle yerlerde zaman kaybetmeyi hiç sevmezdi. Hızla siparişlerini verdi. Aradaki boşluğu değerlendirmek için çantasını karıştırıyordu.

Üç masa önünde duran bir aile gözüne ilişmişti. Esmer tenli, iri yapılı, post bıyıklı baba, profesyonel hareketlerle, önünde ne varsa silip süpürüyordu. Öyle iştahla yiyordu ki, sabırsızlığını azdırıyordu. Karısı ise küçük lokmalarla kendini meşgul ediyordu. Yanlarındaki iki küçük delikanlıda, tıpkı babaları gibi iştahla yemeklerini yiyorlardı.

Yaklaşık on dakika sonra siparişleri önündeydi. Açlığının verdiği sabırsızlıkla, ağzını kocaman lokmalarla doldurmuştu. Özentisi kursağında kalmıştı. Karşısındaki adam gibi yemeğe çalışsa da, hesapta olmayan şey, midelerinin hacimleriydi. Dördüncü lokmasıyla ağzına dek dolmuştu. Önündeki yemeğe artık bakmıyordu. Doğadaki vahşi canlılar misali tabağındaki etlere saldırmıştı. Kimi belgeseller de aslanların küçük ceylanları parçalarken sergilediği öfkesinin ve acımasının meğer bir anlamı yokmuş. Aynı şeyi az önce kendisi de yapmıştı. Üstüne çöken ağırlıktan miskinleşmişti. Karşısında duran aileye ise tatlı servisi yapılıyordu. Yemek yiyen ağızlara bakmıyordu. Yavaşça toparlanarak masasından kalktı. Kasanın başında duran otuzlu yaşlarda, zayıf, solgun yüzlü adama hesabı ödeyerek dışarı

çıktı.

Yüzlerine baktığı insanların hayat hikâyelerini merak ediyordu. Etrafındaki insanlardan ilk hangisi ölümü tadacaktı? Veya hayatındaki büyük değişimler ne olacaktı? Sorularının cevabını bilemeyecekti. İnsanlara dair gizemli sorular sorması, çocukluğundan kalma bir alışkanlıktı. Okul sıralarında arkadaşlarının arasında ilk kimin evleneceğini, aralarında en zengin kimin olacağını veya ileride kimlerin ünlü olacağına dair düşlere dalardı.

Kitapçılar sokağına girdiğinde, köşedeki küçük boşlukta, ünlü kişilerin portrelerini görmüştü. Hepsi öylesine titizlikle çizilmişti ki, gerçeğinden ayırt etmek imkânsız gibiydi. Resimlere yaklaştı. Daha yakından bakmalıydı. Etrafta kimseler yoktu. Fransız edebiyatçı Balzac'ın portresi çok hoşuna gitmişti. Arkasından yaklaşan sesle irkilmişti. Telaşla arkasına döndü. İki adım önünde; kendi boylarında, mavi gözlü, esmer yüzünde mütevazı bir sakal bırakmış adamı gördü. Yaklaşık otuz otuz beş yaşlarında, saçları uzun ve arkadan bağlamıştı; gözlerinin altına belli belirsiz sürme çekmişti; yüz hatları düzgündü.

"Korkuttuysam kusura bakmayın. Dalgın olduğunuzu fark etmemiştim."

Gözlerini adamdan ayıramıyordu. Tıpkı Hakan'ı gördüğü o ilk andaki gibi içini kaplayan korkuydu. Ses tonuna güvenmediğinden, küçük bir hamleyle boğazını temizledi.

"Önemli değil ayrıca ben... Kusuruma bakmayın. Ne de olsa burası sizin."

Adam elindeki çayı işaret ederek, içip içmeyeceğini sordu. Sevgi, nazikçe teklifi geri çevirdi.

"Nasıl oluyor da, bu resimleri böyle canlı çizebiliyorsu-

nuz?"

"İnanın bunu bende bilmiyorum. Fırçalarımı veya kalemimi elime aldığım zaman, kendimi kaybediyorum. Tekrar kendime geldiğimde ise görmüş olduğunuz şeyler meydana çıkıyor. Sanırım metafiziksel bir şey."

"Gerçekten büyük bir hazine taşıyorsunuz ellerinizde. İnanın bende böyle olmak isterdim. Sizin fırçalarınızla yaptığınız şeyi bende beyaz kâğıt üzerinde yapmak isterdim."

Sevgi, son sözlerini söylerken, bakışlarını boşluğa dikmişti. Uzun saçlı adam, sohbetlerinin uzayacağını hesaba katarak, küçük bir iskemle uzattı. Bu seferki önerisini geri çeviremezdi. Hemen ardından, sıcak demli bir çayı elinde tutuyordu. Adamın ses tonundaki yumuşaklık, dinleyen herkesin kulağını okşayacak cinstendi. Kelimelerini özenle seçerek konuşuyordu.

"Adınızı öğrenebilir miyim?"

"Sevgi, ya sizin?"

"Toprak."

"Güzel bir isminiz var; özellikle teninizle çok uyumlu."

Toprak, tatlı bir tebessümle karşılık verdi.

"İsmim büyük babamdan yadigâr; kendisi, bütün yaşamını topraktan kazanmış bir Anadolu köylüsü, bende son torunuyum. Diğer torunlarına bu ismi vermek için epey çabalamış. Sağlığında bunu başaramayınca, son vasiyetinde, ölümünden sonra doğacak ilk torununa bu ismi vermelerini söylemiş. Piyangoda bizimkilere vurmuş."

"Dedeniz için üzüldüm."

"Üzülmenize gerek yok. Anlattıklarına bakılırsa, son zamanlarında aldığı her nefes işkenceymiş. Böyle anlarda,

ölümün varlığına şükürler olsun."

"Galiba haklısınız. Yine de ölüm, içinde taşıdığı hüzünle, karışık, acımsı bir tat bırakıyor geride kalanlara."

"Sanırım bunda da siz haklısınız."

"Gördüğüm kadarıyla uzmanlık alanınız portreler."

"Aslında öyle denemese de, genellikle bunların üzerinde çalışırım. Evimde özel çizimlerim var. Bunları ise sadece para kazanmak için burada sergiliyorum. Karakalem çalışmaları daha çok severim. Bilmediğim bir âleme çekerler beni; siyah beyaz olan her şey. Belki inanmayacaksınız ama, renklerle aram pekiyi değil."

Toprak'ın son cümlesini takip eden sessizlik... Sevgi, başını elindeki çay bardağına eğerek, bardağın altına yapışan şeker tabakasına baktı. Tekrar, Toprak'ın sesini duydu.

"Siz ne işle uğraşıyorsunuz?"

"Biyoloji öğretmeniyim. Asıl ilgi alanım ise edebiyat. Amatör öyküler yazıyorum."

"Ne kadar güzel, bakın sizinde bir sanatınız varmış."

"Evet ama, ben sizin kadar yetenekli değilim."

"Olabilir, bende sizin gibi yazamam."

"Hayır, bunu demek istemedim. Siz yaptığınız işe göre iyisiniz. Ben ise böyle yaratıcı değilim."

"Şimdi daha iyi anladım; yine de kendinize haksızlık etmeyin. Peki, yazdıklarınızı yayınlatabildiniz mi?"

"Evet, bunu başarabildim. Pek bilinen bir yayınevi değildi; yine de başlangıç için iyi sayılabilir."

"Tamam işte ne güzel, eğer başarıyı tanınmak üzerine inşa etmeye çalışıyorsanız, orada yanılırsınız. Yaptıklarıyla

ünlü olan insanların çoğu beş para etmez. Aralarında çok azı bu sıfata layık bence... Ünlü diye etrafta gezen insanların çoğu, bir tüketim nesnesi olduklarını fark etmezler. Tamamıyla yanılsamalar üzerine kuruludur bütün dünyaları. Alt tabakayı oluşturan insanların, sömürülmedik bir hayalleri kalmıştı. Bunu da yazar, çizer tayfasıyla becerdiler. Aralarında değerli insanlar olsa da, geneli ne yazık ki bahsettiğim gibi. Bunun için kendinizi kesinlikle sıkmadan, yazmaya devam edin."

Toprak'ın cümleleri, Sevgi'ye Hakan'ı hatırlatmıştı. Hareketleri olmasa bile, ses tonundaki kararlılık böyle düşünmesine yol açmıştı.

"Öğütleriniz için teşekkür ederim. Söylediklerinizde haklısınız; yine de insanların egoları bu yönde tatmin olmak ister."

Toprak, tatlı bir tebessümle karşılık vermişti.

"İsterseniz sizinde resminizi yapabilirim."

"Teşekkür ederim; vaktim yok."

"Sizi karşımda put yapacak değilim. Evet, derseniz bugün başlar, yarın bitiririm."

"Bunu gerçekten yapabilir misiniz?"

"Bunda şaşıracak bir şey yok. Siz nasıl ki gördüğünüz her şeyi beyaz kâğıda betimleyebiliyorsanız, bende size bakmadan çizebilirim."

"Öyleyse anlaştık. Yarın okul çıkışı tekrar yanınıza uğrayıp, siparişimi alacağım. İnanın şimdiden çok merak ediyorum."

"Akşam dokuza dek buradayımdır. O saate değin gelirseniz olur."

Sevgi, elindeki çay bardağını iskemlenin yanına bıraktı. Ayağa kalkıp, el sıkıştılar. Toprak'ın elleri yumuşaktı. Kendine özen gösterdiği her halinden belli oluyordu. Sevgi, Toprak'ı geride bırakarak yalnızlığına geri dönmüştü.

İçini kaplayan coşku, ayaklarına hareketlilik kazandırmıştı. Yüzündeki anlık tebessümlerle sinemaya yaklaştı. Beş afişte, birbirinden çok farklı beş filmin reklamı vardı. Hiçbiri hoşuna gitmemişti. İçeri girmekte kararsızdı. Vazgeçti. Aklında hâlâ Toprak'la olan diyalogları vardı. Sanki yıllardır O'nu tanıyordu. Dışarıya dair bütün hevesi kaçmıştı. Evine gidip, dinlenmeliydi. Akşamda ailesinin yanına uğrayacaktı.

Dış kapının önünde birkaç dakika durdu. Bir mucizenin gerçekleşmesini beklercesine Hakan'ı bekledi. Onunla kavuştukları tek yer rüyalarıydı. "Bekle" diyordu sürekli. Anahtarı kapının deliğine sokup, yavaşça kapıyı araladı. Ürkek hareketlerle, odalarda gözlerini gezdirdi. Tuhaf bir hınçla, sürekli bunu yapar olmuştu. Bazı şeyleri kabullenmek gerçekten çok zordu. Bütün pencereleri açıp, içeride rüzgârdan ceyran oluşturmak istiyordu. Başarmıştı. Her yandan esen rüzgâr, evin içini serinletmişti. Mutfağa gidip, kendine meyve salatası hazırladı. Güneş, ısısıyla insanların ruhlarını bile eritiyordu. Miskinlik, her yerini ele geçirmişti. Çantasına uzanıp da kitabını bile alamıyordu. Elindeki koca meyve salatasıyla, koltuğa serildi. Seri hareketlerle ağzını meyvelerle doldurup çiğniyordu. Aklına lokantadaki aile geldi. Adamın çatalına sapladığı her şeyi, bir hamlede ağzına yerleştirmesine hâlâ özeniyordu. Uykusu gelmişti. Toprak'ı düşünerek gözlerini kapattı.

"Yavaş hareketlerle, sakin ve sessiz bir adam yanlarına dek sokulmuştu. İlk anda dilenci zannetmiştiler. Değildi.

Gözlerini delice açmış, resimlere bakıyordu. Adamın baktığı yöne gözlerini çevirdiğinde, kendi resmini gördü. Resmi, fotoğraf makinesinden çıkmış gibi orijinal duruyordu. Adamın bakışlarından iyice rahatsız olmuştu. Yardım bekleyen gözlerle Toprak'a baktı.

Adamın üzerinde, yeşil bir hırka vardı; dirseklerinden yırtılmış, cepleri söküktü. Belden aşağısını göremiyordu. Saçları omuzlarına dek uzun, dişleri beyazdı. Gözlerinin altı kırmızıydı. Sessizliğini bozmaktan yana görünmüyordu. Tek yaptığı gözlerini açıp, resmine bakmaktı. Toprak, birkaç adım atıp, adamla konuşmaya başladı.

'Eğer paranız varsa, bunu size satabilirim.'

Duyduklarına inanamadı. Nasıl olup da resmini başkasına satabilirdi? İtiraz etmek için ağzını açmak istedi. Adam, gözlerini resimden ayırmıyordu. Cebinden tomarla para çıkartıp, Toprak'a uzattı. Böyle kötü giyimli birinde, bu kadar para ne arıyordu? Toprak'ın parayı almayacağını düşündü; yanılmıştı. Bir hamlede, saymadan, adam ne uzattıysa cebine indirmişti.

Adam, yıllarca kadın yüzü görmemiş gibi resminin üzerine atladı. Bütün gücüyle göğsüne bastırıyordu. Hızla yanlarından uzaklaşıyordu. Adamın ellerini teninde hissediyordu. Oysa onunla arasında epey mesafe vardı. Dokunuşlarından kurtulmak için resmini elinden kurtarmak zorundaydı. Adamın arkasından koşuyordu. Yanında Toprak belirmişti. Sanki az önce resmi o satmamış gibi yardım edeceğini söylüyordu. Neyse ki adam yavaş koşuyordu. Aralarındaki mesafe kapanmıştı. Yaklaştılar; aralarında bir adım kaldı. Yaklaştılar ve adamın uzun saçlarından tuttu. Adam, yakalandığını anlayınca yüzükoyun yere uzandı.

Göğsünün altında resmi vardı.

Göğüslerinde, adamın göğsünü hissetti. Bu duygudan kurtulmak için hızla adamı ayağa kaldırmaya çalıştı. Adam ise bir külce gibi olduğu yerden kalkmıyordu. Toprak'ın da yardımıyla adamı ayağa kaldırdılar. Göğsüne sıkıca bastırdığı resmini ondan sökmeye çalıştılar. Adam, başını aşağıya eğmiş, hiçbir şey demiyordu. Sürekli ağlar gibi titriyordu. Başını usulca yukarıya kaldırıp, gözlerine baktı.

Saçları dağılmış vaziyette, kendini adamın elindeki resmini almaya kaptırmıştı. Tanıdık bir ses kulaklarında çınladı. Sakinleşti. Birkaç adım geriye giderek adamın yüzüne baktı. Adamın gözleriyle yüzüne bakan Hakan'dı. Yüzü adama, gözleri Hakan'a aitti. Bu çirkin yüzde bile bakışlarına hayran kalmıştı. Etrafındaki her şey şeklini kaybetmeye başlamıştı. Arkasında sonsuz bir karanlık birikmişti. Önce sokaklar yok oldu; arkasından Toprak. Bir şeylere tutunmak için ellerini boşlukta salladı. Karşısında bir tek kirli görünüşlü adam kalmıştı. Kısa zamanda O da yok oldu. Sonsuz karanlığın kıyısında tek başına kalmıştı. Üstelik sesini de kaybetmişti. Bütün feryatları boşunaydı."

Kalp atışları sanki ağzındaydı. İlk hamlede gözlerini açamamıştı. Aynı karanlığın içindeydi. Gözlerini açmada, ikince hamlesinde başarılı olmuştu. Bütün vücudu ter içindeydi. Rüyanın etkisi hala üzerindeydi. Kalp atışlarındaki sürat midesini bulandırmıştı. Göründüler hâlâ gözlerinin önündeydi. Korkusu, yerini önce hüzne, ardından gözyaşına bıraktı. Tekrar Hakan'ın bakışlarıyla karşılaşması, her şeyi başa sarmıştı. Gözlerindeki yaşlar dinmek bilmiyordu. Tek başına ağlamanın zevksizliği dayanılır gibi değildi. Belki yanında ikinci biri olsa daha derinden ve çok ağlayabilirdi. Tek başına ağlamak, fazla bir anlam ifade etmiyordu.

Güneş, kızgın yüzünü çoktan terk etmiş, bir anne şefkatiyle her yeri serinletiyordu. Bugünlük bu kadar dercesine, yerini karanlığa bırakıyordu. Biraz olsun rahatlamak için banyoya girdi. Soğuk suyun tenine değmesiyle kendine gelmişti. Soğuk suyu çok sevse de, uzun süre altında kalamıyordu. Çaresiz çıkmak zorundaydı. Annesine verdiği sözü hatırladı. Geç saatlere kalmadan çıkmalıydı. Üzerini hızla değiştirip yola koyuldu.

Gün içerisinde ikinci bir gün yaşar gibiydi. Bugün başından geçenlere geçmişin penceresinden baktı. Caddeler, insanlar ve dükkânlar sabahtan çok farklı görünüyordu. Ailesine eli boş gitmemek için tatlıcıdan bir kutu bol cevizli baklava almıştı. Annesi bu tatlıyı çok seviyordu.

Ailesinin evine vardığında hava yeni kararıyordu. Kapıyı annesi açtı. Geçen yıllara inat edercesine hiç değişmiyordu. Yaklaşık iki haftadır görüşmediklerinden, bedenini ayaküstü kollarının arasına almıştı. Sevgi de elindekilere aldırmadan, annesini sarıp sarmalamıştı. Selma Hanım, elini yavaşça dudağına götürüp, sessiz olması yönünde işaret yaptı. Ne anlatmak istediğini anladığından, ses tonuna küçük bir ayar verip konuşmasına devam etti.

"Babam nerede?"

"Odasında; Kur'an okuyor."

Anlatım dercesine hınzır bir gülümsemeyle oturma odasına geçti. Yıllardır evlerinin içinde değişen pek bir şey yoktu. Sadece babasının askerlik resimleri, yerini İslami motiflere bırakmıştı.

Hakan'ın ölümünün ardından, babasıyla arasına aşılmaz bir duvar örmüştü. Kızının böyle bir beladan kurtulmasına herhalde çok sevinmişti. İçinde yer eden bu karşı konul-

maz gerçek, babasına olan duygularında değişikliklere yol açmıştı. Baba kelimesinin, duygularında ifadesini bulan bir anlamı kalmamıştı.

Ahmet Bey, kızına yaklaşmaya çalışsa da gerekli ilgiyi görememişti. O da çaresiz başını önüne eğip, kendi dünyasına çekilmişti. Son yıllarda kendisini tamamıyla dinsel inanca kaptırmıştı. Geçmişine ait korkuları, bugününü zehir ediyordu. İyiden iyiye içine kapanmıştı. Sürekli ölümünü bekler gibi yaşıyordu. Karısıyla da arası hiç iyi değildi. Kendi tecridini yaşıyordu. Tek sığındığı liman ise kitaplarıydı. Geceleri sürekli uykusuzluk çekip, kimi zaman kaygılı gözlerle karanlığı seyrediyordu. Öyle anlar geliyordu ki, dışarı çıktığında dahi başını önünden kaldırmıyordu. Çoktan kafasında kurduğu ruhlar âleminde yaşamaya başlamıştı. Geri dönüşü ise oldukça zordu.

Selma Hanım, çayı koyup kızının yanına geldi. Görüşmedikleri süre zarfında neler yaşadığını sordu. Söyleyecek fazla bir şeyi yoktu. Evden okula, okuldan eve; galiba sırf laf olsun diye, bugün tanıştığı Toprak'tan bahsetmişti.

"Bugün birisiyle tanıştım."

"Kiminle?"

"Sokaklarda resim çizen birisiyle..."

"Nasıl tanıştınız?"

"Resimlerine bakarken. Cana yakın birisi. Üstelik mesleğini çok iyi yapıyor. Portremi sipariş ettim. Yarın elimde olacağını söyledi."

"Senin üstünde, böylelerini üzerine çeken güçlü bir çekim var."

Annesinin bu sözleriyle, Hakan'a da laf ettiğini anlamış-

tı; ancak Hakan konusunda, annesine, babası kadar sert değildi. Bunun altında yatan şey ise Hakan'a besledikleri duygulardı. Annesinin son yorumuna her hangi bir cevap vermedi. Gözlerini odanın içinde dolaştırmakla yetindi. Selma Hanım da pek oralı olmayıp, tekrar mutfağa gitti.

Ahmet Bey, odasından çıkıp yanına geldi. Son zamanlarda iyice zayıflamıştı. Gözlerinin altından, geceleri uyku sorunu yaşadığı anlaşılıyordu. Adımlarında ağır ve yavaştı. İlk anda kendisini görmemişti. Başını sürekli yerde tutuyordu. Odanın içine birkaç adım daha attığında kendisini fark edebilmişti. Fark ettiğinde ise gözlerinde korku okunuyordu.

Ayağa kalkarak babasının elinden öptü ve tekrar yerine geçti. Ahmet Bey, camekânlı dolabın çekmecesine bir şey koyup, çaprazındaki tekli koltuğa geçti. Bakışlarını kapalı televizyonun ekranına dikti. Karanlık ekranın yansımasından kendini izliyordu. Babasının bu durumu, içini burkmaya yetmişti. Kendini, onunla konuşmak zorundaymış gibi hisseti.

"Baba nasılsın?"

"İyiyim kızım!"

"Rengin çok solgun; hasta mısın yoksa?"

"Yok değilim. Biraz başım ağrıyor o kadar."

Sevgi, zamanın değişkenliği karşısında şaşkınlığını saklayamamıştı. Gençlik ve çocukluk dönemindeki babasından eser kalmamıştı. O günler kimi zaman aklına geldiğinde, hâkim olamadığı korkuları su yüzüne çıkıyordu; bakışlarındaki sertlik, yüzündeki asabiyet, sesindeki vurgu ve buyurganlık. Babasının suskun varlığı, rahatsız ediciydi. Annesine yardım etmek için mutfağa gitti.

"Anne, babamın nesi var? İyice hülyalara dalmış."

"Haklısın kızım; yalnız yapacak bir şey yok. Bu O'nun seçtiği yol. Geçmişinin pençesinden kurtulmak için bugününü harap ediyor. Sürekli korkular içinde. Kendini bir türlü güç ilişkilerinin dışına taşıyamadı. Başının üzerinde sürekli sallanacak bir şeyler aradı."

Annesinin yorumuna çok şaşırmıştı. Kendisinden beklenmeyecek kelimeler sarf etmişti. Annesinin elinde çaylar, kendisinin de baklavalarla oturma odasına geçtiler. Ahmet Bey, önüne konan ne çaydan, ne de baklavadan aldı. Bakışlarını odanın içinde bir şeyler ararcasına dolaştırıyordu. Annesinin anlattığı şeyleri dinliyormuş gibi yapsa da, gözünü babasından alamıyordu. Acıma hissi, korkuya dönüşmüştü. Babası hiçte sağlıklı insanlar gibi davranmıyordu. Selma Hanım, kızının rahatsız olacağını düşünerek:

"Ahmet Bey, çayınızdan içsenize, bakın baklavada var. Siz seversiniz. Üstelik kızınız gelmiş; birkaç kelime laf edin." dedi.

Ahmet Bey, tekrar dünyaya dönmüştü. Önündeki çaya ve baklavaya baktı. Kayıtsız bakışlarını kızına ve karısına çevirdi. Bir şeyleri itiraf edecekmiş gibi duruyordu. Yarı ağlar bir yüz ifadesiyle:

"Keşke amcamı dinlemeyip, dedemin yanında kalsaydım."dedi.

Ahmet Bey'in yarım yamalak cümlesinden, hiçbir şey anlamamışlardı. Merak dolu bakışlarını, yeniden ağzına diktiler. Etrafta tam bir sessizlik oluşmuştu.

"Çocuktuk tabii, ne bilirdik. Büyüklerimiz ne derse, o olurdu. Rahmetli dedem, hiç istemezdi asker olmamı. Bembeyaz sakalları vardı. Sağ elinin başparmağında, koca-

man, yeşil taştan bir yüzük taşırdı. Her şeyi bilirdi. O'nun sözleriyle kurdum hayal dünyamı. Oysa anlattıkları masal değilmiş. O'nun yanında kendimi hep güvende hissederdim. Büyük amcam her şeyi berbat etti. Benden gölgemi çaldı. Dedemin yerini rütbeler aldı. Ben böyle olmak istemezdim."

Ahmet Bey, sözlerinin bitiminde sarsılarak ağlamaya başlamıştı. Başını iki elinin arasına almıştı. Selma Hanım da, Sevgi de şaşkına dönmüşlerdi. Ahmet Bey'den böyle bir itiraf beklemiyorlardı. Yılların sessizliği bozulmuştu. Selma Hanım, yerinden kalkarak kocasına yaklaştı.

"Bunlar sizin suçunuz değil, Ahmet Bey. Hem ne olmuş; hiçbir şey için geç değil. Bakın çok istediğiniz yaşama sahipsiniz artık."

Ağzından çıkan sözlere, Selma Hanım da inanmış değildi; yine de teselli vermek zorundaydı. Ahmet Bey ise söylenenlerin hiçbirini duymuyordu. Başını yerden kaldırmadan ayağa kalkarak yatak odasına geçti.

Selma Hanım ve Sevgi, tek başına kalmışlardı. Ampulün aydınlattığı yüzlerine bakıyorlardı. Ahmet Bey'in durumu hiç hoşlarına gitmemişti. Yine de bundan anlam veremedikleri bir tat almışlardı. Geçmişin ağırlığını hâlâ omuzlarında taşıyorlardı. Sevgi, her şeyi tekrar gözden geçirmişti. Selma Hanım ise tüm bunları bekliyormuşçasına hareketsizliğini bozmamıştı.

"Tüm bunların sonu nerede biter bilmiyorum!"

Birkaç kelimeyle annesini teskin etmek istese de ağzını açamıyordu. Bütün kelimeler beynindeki anlamlarını yitirmiştiler. Artık evin aydınlık değil de, karanlık yerleriyle ilgileniyordu. Bakışları, sürekli karanlık koridora yöneli-

yordu. Sıkılmaya başlamıştı. Gitmek için annesinden izin istedi. Selma Hanım da, olur, anlamında ellerini yukarıya kaldırdı. Son kez babasına bakma isteği, annesine takılmıştı. Bunun iyi bir fikir olmadığını sonradan anlamıştı. Annesiyle karşılıklı bakışıp, evi terk etti.

Duygularındaki karmaşa canını acıtıyordu. Caddeler de kimseler yoktu. Herkes bir yerlere kaçmış gibiydi. Dükkânlar kapanıyordu. Etrafta bir tek kediler ve ay ışığı vardı. Şehir, soluğunu kaybetmişti; tıpkı bedeni gibi. Ölü bir kentte ilerlercesine korkuyla atıyordu adımlarını. Yanından, önünden ve arkasından geçen herkes karanlık ve pusluydu. Hiç kimseye güvenmiyordu. Adımlarının ritmik sesini kulaklarında duyması hoşuna gitmişti. Bir yanında suçluluk duygusu, diğer yanında acıma duygusu vardı. İkisi de birbirlerinin nedeniydi. Babasının varlığını zihninden silmeye çalıştı. Acılarının kaynağını saptamıştı. Etrafındaki sessizlik, zihnindeki boşluğu derinleştiriyordu. Birileri tarafından takip ediliyormuş endişesiyle, adımlarını hızlandırdı. Çantasına daha bir sıkı sarıldı. Aslında ortalıkta hiçbir tehlike yoktu. Tek yaptığı, kafasında kurguladığı şeyleri oynamaktı. Yorulmuştu. Koltuk altlarında oluşan ter kurumuş ve üşümesine yol açmıştı. Sırtından kısa aralıklarla titremeler geçiyordu. Ay'ın yüzeyi hep olduğundan aydınlıktı. Bu gece bir şeyler olacaktı. Belki deprem veya geçmişten gelen karanlık bir ruhla karşılaşacaktı. Karanlığın içinden süzülerek yaklaşacak ve tüm aklını başından alacaktı. Önceleri kaçmaya çalışacak; fakat bunu beceremeyecekti. Teslim olmanın huzuruyla, önünde diz çökecekti. Belki ruh iyi biri çıkacaktı. Geleceğinin sırlarını açacaktı ona. Eğer böyle bir şey olursa, bir kez daha Hakan'la görüşmeyi isteyecekti.

Tenha da kalan küçük bir tekelci dükkânına girdi. Canı içki içmek istemişti. Dar tezgâhının ardında, kuşkulu gözlerle yüzünü süzen adama, şarap istediğini söyledi. Adam, sol yanağındaki pis sakalı kaşıyarak, tezgâhın altından tozlu bir şarap şişesi çıkarıp uzattı. Çantasından çıkardığı parayı adama uzatırken, üsten bakan bir tavırla yüzüne bakmayı ihmal etmemişti. Bu bakış karşısında adam geri çekilmişti. Bakışlarına karşılık verme cesaretini gösterememişti. Bakışlarından korku üretmesi, hoşuna gitmişti.

Uzaktan köpek havlamaları duyuluyordu. Adımlarındaki özgüven, yerini kararsızlığa bırakmıştı. Ne de olsa onlar hayvandı. Bütün havası değişmişti. Her attığı adımda, sesler yaklaşıyordu. Evine varmak için ise mutlaka bu yolu kullanmak zorundaydı. Kendine birkaç cesaret verici söz mırıldanıp, adımlarına devam etti. Olmamıştı. Yaklaşan sesler kaygılarını çoğaltıyordu. Bu anda saldırıya uğrasa, yardım edecek bir tek canlı yoktu etrafta. Çantasındaki şarap şişesi aklına geldi. Eğer bir şey olursa, onunla karşılık verebilirdi. Olmuyordu. Her kararının peşinden, çaresiz geri çekilmek zorunda kalıyordu. Sesler yerini aynı zamanda görüntüye bırakmıştı. İlerde üç veya beş taneydiler. Rasgele etrafa havlıyorlardı. Birkaçı bakışlarını gölgesine yöneltti. Yaklaşıyorlardı. Bu gece bir olayla karşılacağına dair öngörüleri, doğru çıkmıştı.

Olduğu yerde durdu. Üstüne gelen köpeklere baktı. Belki hareketsiz durursa bir şey yapmadan yanından çekip gidebilirlerdi! Öylesi bile cesareti kalmamıştı. Aralarındaki mesafe sürekli azalıyordu. Arkasına döndü. Nereye gittiğini bilmeden, hızla yürüdü. Sesler yaklaştıkça hızlanıyordu. Daha fazla dayanamayacaktı. Birden koşmaya başladı. Hızlandıkça, seslerden uzaklaşacağını zannediyordu. Oysa

yanılmıştı. Köpekler, daha hızlı koşuyorlardı. Çantasını omzundan eline almış var gücüyle koşuyordu. Öyle yaklaşmışlardı ki hırlamalarını ve soluk almalarını duyabiliyordu. Nefesi tükeniyordu. Teninde oluşacak acıya hazırlanıyordu. Ya ölürse!

Hiçbir ara sokağa sapmadan koşuyordu. Caddenin üstünde az önce girdiği tekelciyi fark etti. Işıkları henüz sönmemişti. Yönünü oraya çevirdi. Tek seçeneği bu kalmıştı. Aldığı her nefes, göğsünde derin acılara yol açıyordu. Neyse ki adam, dükkânını kapatmamıştı. Kapalı kapıdan şimşek gibi içeri girmişti. Köpeklerde arkasından kapıya hareketlendiler. Arkasına dönüp pencereden baktığında, gözlerine inanamamıştı. Köpekler aç kurtlar gibi birbirlerinin üzerine çıkıp, kapıyı tırmalıyorlardı. Tam beş tane köpekle, yaklaşık on dakika köşe kapmaca oynamıştı. Köpekler, bir süre daha ışığın olduğu yerde dolaşarak, gecenin karanlığında gözden kaybolmuştular.

Tehlikenin geçtiğini anladığında yüzünü dükkânın içine çevirdi. Az önceki adam yerine gençten bir delikanlıyla karşılaştı. Ne olduğuna anlam veremeden, bakışlarıyla yüzünü süzüyordu. Yüzündeki korku ve nefes alıp vermelerindeki hız bir tehlikenin içinde olduğunu gösteriyordu. Sevgi, kalbinin ağzından çıkacakmış gibi attığını şimdi fark ediyordu. Bacaklarının titremesinden ayakta zor duruyordu. Her tarafı ter içinde kalmıştı. Nefes almakta bile zorluk çekiyordu.

Delikanlı, Sevgi'nin yanına gelerek durumunu sordu. Cevap vermek için ağzını açsa da, tek laf edememişti. Delikanlı, Sevgi'yi kolundan tutarak tezgâhın arkasındaki küçük iskemleye oturttu. Olayın şokunu üzerinden atabilmiş değildi. Delikanlı bu kez de su ve kolonya tuttu. Kendine

gelmesi için aradan on beş dakikanın geçmesi lazımdı.

İlk girdiğinde fazla dikkatini çekmese de, içerisinin ağzına değin içkiyle dolu olduğunu görmüştü. Etrafta rahatsız edici bir koku dolaşıyordu. Koku tezgâhın altından geliyordu. Vücudunda her şey eski düzenine girmişti. Tek sorun üşümesiydi. Kafasını kasaya çevirdiğinde, genç adamın soru dolu bakışlarıyla karşılaşmıştı. Küçük bir tebessümün arından başından geçenleri anlatmıştı.

"Gerçekten büyük geçmiş olsun. Eğer sizi yakalasaydılar, sonunuz hiçte iyi olmazdı."

Sevgi, evet, anlamında başını sallamıştı. Tekrar teşekkür ederek, gitmek için ayağa kalktı. Ne de olsa köpekler uzaklaşmıştı. Delikanlı, şimdi dükkânı kapatacağını ve evinin gittiği yönde olduğunu söyledi. Bu öneriyi geri çeviremeyecek kadar cesaretini kaybetmişti.

Dışarı çıktılar. Elinden geldiğince, aralarındaki mesafeye dikkat ediyordu.

"Demek öğretmensiniz! Benim büyük dayımda öğretmen, Konya da."

"İlk girdiğimde, sizin yerinize başka biri vardı. Babanızdı sanırım?"

"Evet babam."

"Birlikte işletiyorsunuz o zaman?"

"Aslında tam olarak öyle denemez, ben sadece akşamları kapatmaya yakın gelirim. Öğrenciyim. Üniversite ikinci sınıftayım. Bölümüm matematik."

"Bak buna çok sevindim."

Delikanlının ışıkta parlayan yüzü ile karanlıktaki yüzü birbirine benzemiyordu. Ses tonu kalındı. Saçlarının önü

açılmış ve kaşları yok denecek kadar azdı. Ayrılma vakti geldiğinde, bir kez daha teşekkür edip, evinin yolunu tuttu.

Tam karşısında apartmanı duruyordu. Bu gece burada son bulmalıydı. Yeterince macera yaşamıştı. Çantasına sıkıca sarılarak, adımlarını hızlandırdı. Bakışlarını elinden geldiğince karanlık noktalardan uzak tutuyordu. Kulağına gelen en ufak sesten bile tedirginlik duyuyordu. Apartmana varmıştı. Her şey sona ermişti. Artık tehlikeden uzaktaydı.

Evine attığı ilk adımla, derin bir "oh!" çekmişti. Kendini güvende hissetmenin huzuru içindeydi. Üzerindeki terden ıslanmış elbiselerini çıkartıp, iç çamaşırlarıyla oturma odasına geçti. Son zamanların en hareketli günlerinden birini geçirmişti. Aklında bir sürü olay birikmişti. Özellikle son yaşadığı kovalamaca, uzun süre hafızasından silinecek gibi değildi. Vücudundan yayılan ter kokusuna aldırış etmeden, çantasında unuttuğu şaraba yöneldi. Uzun zamandır ağzına içki koymamıştı. Büyük su bardağının içini ağzına dek şarapla doldurdu. Koca bir yudumu midesine boşalttı. Hoşuna gitmişti. Dilindeki hafif uyuşma, duygularını gıdıklamıştı. Aynı yudumlarla bütün bardağı boşalttı. Kafası, inceden dönmeye başlamıştı. Her yudum da içini kaplayan hüzün, bir süre sonra gözyaşlarına dönüşmüştü. Elinde şarap şişesi, iç çamaşırlarıyla, kendini koltuğun üzerine bıraktı. Tam olarak neye ağladığını bilmiyordu. Muhtemelen gözyaşları öylesine akıyordu. Ne olursa olsun, bugün yaşadıklarını bir daha unutmayacaktı. Bakışlarını, küçük sehpanın üzerindeki Hakan ile çekilmiş fotoğrafına çevirdi ve gözleri kendiliğinden kapanmıştı.

Çalar saatin sesini duymasına karşın gözlerini açamıyordu. Her yeri tutulmuştu. Özellikle belinde sarsıcı bir

ağrı vardı. Başındaki ağrılar, gözlerini açmasına mani oluyordu. Zor bela ayağa kalktı. Yerde duran boş şarap şişesine baktı. Ağzından damlayan birkaç damla, halıda iz bırakmıştı. Dünden beri banyo etmemişti ve her yeri leş gibi kokuyordu. Ağzının içindeki koku ise daha bir dayanılmaz olmuştu. Son bir gayretle vücudunu banyoya attı. Tek ihtiyacı olan soğuk suydu. Tam çeşmeye uzanacakken, midesinde ne varsa dışarıya çıkarttı. Kusmaktan gözleri kıpkırmızı olmuştu. Kusarken kendini öyle sıkmıştı ki, başındaki ağrılar artmıştı. Dün yediği hayvanın etleri, öç alırcasına karşısında duruyordu.

Banyodaki hemen her noktaya kusmuklarını sıçratmayı başarmıştı. Ağzından çıkanlara aldırış etmeden, soğuk suyu sonuna dek açtı. Tenine vuran ilk damlayla, kendine gelmeye başlamıştı. Başını avuçlarıyla saklayarak, vücudunu suyun altına soktu. Suyun gizemli bir gücü vardı. Baş ağrısı ve mide bulantısından eser kalmamıştı. Yaklaşık yirmi dakika suyun altında hareketsiz bir şekilde beklemişti. Banyodan çıktığında, daha iyi olmuştu. Okula ulaşması için yarım saati vardı. Hızla kendini toplayıp kahvaltı yapmadan dışarı fırladı. Tüm bu dağınık hali tuhaf bir şekilde hoşuna gitmişti. Sıradan yaşamına renk gelmişti.

Sevgi, memuriyeti sadece işinde değil, kafasında da yaşıyordu. Düzenin hâkimiyeti altındaydı. Oysa dün, tüm bu sınırların dışına çıkmıştı. Ve içindeki mutluluğun sebebi de buydu. Okula vardığında, etrafını saran genç insanlardan hoşnut kalmıştı. Şimdiye dek hiçbir öğrencisiyle ciddi bir sorun yaşamamıştı. Girdiği hiçbir sınıfta, itaat ortamı yaratmamıştı. Mesleğine sadece zorunluluktan devam ediyordu. İş saatinin bitip de, Toprak'ın yanına gitmeyi dört gözle bekliyordu. Sabırsızlığının nedeni, resmini görmek-

ten çok, Toprak'tı

Beklenen saat gelmişti. Son ders zilinin çalmasıyla, kendini caddelere bıraktı. Etrafından geçen tanıdık insanlara tebessüm ederek ilerliyordu. Gözüne yansıyan her şey güzeldi. Arkasında kalan kalabalıkta birkaç defa ismini duydu. Başkalarına sesleniyorlardır diye, dönüp bakmadı. Ses giderek yaklaşıyordu. İçindeki kuşkular artmıştı.

Adımlarına aralık vermeden, göz ucuyla başını arkaya çevirdi. Yaklaşan, eskilerden kalma bir yüzdü. İlk anda kim olduğunu çıkartamamıştı. Durdu; yüzünü yaklaşan kadına çevirdi.

Aralarında yaklaşık dört adım kala tanımıştı, üniversiteden arkadaşı Elif'i. Arkadaşına sarılmak için kollarını öylesine hızlı açmıştı ki, neredeyse elindeki çantası uçup gidecekti. Elif'te hızını hiç kesmeden yüzündeki mutlulukla kollarını açmıştı. Kulaklarına fısıldadıkları ilk özlem cümlelerinin ardından karşılıklı iki adım geri giderek birbirlerini süzdüler. Elif hiç değişmemiş gibiydi. Üstelik üzerindeki elbiselere bakılırsa, varlıklı biri olmuştu.

İki arkadaş kol kola girerek, yakınlardaki pastanelerden birine girdiler. Bir an önce oturup, geçmişe dair sohbet etmek istiyorlardı. Zaman kaybetmemek için gözlerine kestirdikleri ilk masaya geçtiler. Konuşmaları öylesi hızlı başlamıştı ki, Elif, hemen güzel anılarını tazelemeye başlamıştı. Sevgi, geçmişin içinden kopup gelen yaşanmış şeyleri hatırladıkça, yüzündeki mutluluk artıyordu. Pastalarını afiyetle yerken, anlatılan güzel anılarla da belleklerini tazeliyorlardı; ta ki üniversite yıllarından çıkarak okul sonrası yaşamlarına gelinceye dek.

"Her şeyi ben anlattım, duyduğuma göre Hakan'la ev-

lenmişsin, söylesene o ne yapıyor?"

Sevgi'nin yüzündeki mutluluk, yerini kedere bırakmıştı. Çatalını önündeki pastanın üzerinde boş hareketlerle gezdiriyordu

"Evet evlendik. Yalnız, Hakan artık hayatta değil. Bundan üç sene evvel..."

Yüzündeki ifade, Elif'in de yüzüne yansımıştı.

"Nasıl yani, Hakan öldü mü?"

"Evet, trafik kazasında..."

"Sevgi, çok özür dilerim! İnan bundan haberim yoktu."

"Senin bir suçun yok. Özür dilemene de..."

"Şimdi ne yapıyorsun?"

"Lise öğretmeniyim. Hakan'ın ölümünün ardından tekrar buraya döndüm."

"En azından bu da bir şey..."

Sevgi, üzerindeki yükten kurtulmak için konuşmanın yönünü değiştirmek istedi.

"Sen ne yapıyorsun?"

"Biliyorsun, ben iktisat mezunuyum; önceleri birkaç özel işyerine girdim; ama tutunamadım. Sonunda da evlendim."

"Kocan ne iş yapar?"

"Subay, şu anda üsteğmen; okul bittiğinden beri kimlerle görüşmeye devam ettin?"

"Ne yazık ki hiçbiriyle, her şey öyle hızlı gelişti ki; Hakan'la evlendikten çok kısa bir süre sonra, güneydoğuya tayinim çıktı; iki yıl orada kaldım. Senin görüştüğün kimse var mı?"

"Var; ama onları da sen tanımazsın."

"Biliyor musun? En çokta Merve'yi merak ediyorum. Onunla aramıza nasıl ayrılık girdi hala anlayabilmiş değilim!"

"Merve mi! İki sene önce onunla görüşmüştüm. Bizimkinin ataması Manisa'ya çıkmıştı. Orada gördüm onu. Çok değişmişti."

"Nasıl yani! Onunda öğretmen olması lazımdı."

"Ne yazık ki hayır; Okul bittikten hemen sonra evlenmiş ve son görüşmemizde kocasıyla arası hiç iyi değildi. Birkaç defa intihar etmekten bile bahsetmişti."

"Lütfen Elif, ne biliyorsan anlat."

"Dediğim gibi okulun bitimiyle memlekette tanıştığı biriyle evlenmiş. Adam makine mühendisiymiş. İlk yıllar, iyi geçinseler de, enişte bey sonradan cıvıtmaya başlamış. İlk patlakta Merve'nin öğretmenliğinde vermiş. Kocası atamasının çıkmasına aldırış etmemiş. Çalışmak istediğini söylediğinde, araları iyice bozulmuş. Bir de çocuk olunca, Merve iyice köşeye sıkışmış. Adam tam bir sofu; nerdeyse kıza dışarı yüzü göstermeyecek. Biz bile zar zor görüştük. O da Merve'nin kucağında sürekli ağlayan bir bebekle düşün artık."

Dinledikleri, yüreğindeki sızıyı arttırmıştı. Duyduğu şeyler, hiçte Merve'nin yapısına uymuyordu. Bir kere Merve, güçlü ve inatçı birisiydi. Özellikle öğretmen olmak için var gücüyle çaba harcıyordu. Sinirlendiği zaman bakışlarındaki sertlik ve ses tonundaki tehditkâr hava hâlâ zihnindeki tazeliğini koruyordu. Şimdi duydukları ise bunların tam tersiydi. Yalnız kaldıklarında birbirlerine anlattıkları hayallerini düşündü. Yaşamın acımasızlığı karşısında hem

şaşırıp, hem korkmuştu. O zamanlar, bugün yaşadıklarını akıllarına dahi getiremezlerdi. Zamanın içinde kendini kaybetmişti. Daha şimdiden, gelecekte yaşayacağı şeylerin kaygısı içini kemiriyordu. Elif ise konuşmasına devam ediyordu. Konudan konuya atlayarak özel hayatının kapılarına gelmişti. O da tüm evliler gibi, mutlu görüntüsünün ardında büyük mutsuzluklar yaşıyordu. Şimdilik bunların hiçbirini dinlemek istemiyordu. Elif'in boğazını temizlemek için verdiği kısa aradan yararlanarak, işlerinin olduğunu ve kalkması gerektiğini söyledi. Elif ise hemen ayrılmak niyetinde değildi. Şimdi değilse bile, ilerleyen zamanda arkadaşına sorunlarını açmalıydı. Pastaneden ayrılmadan önce, birbirlerine telefon ve ev adreslerini verdiler. Ayrılık vakti geldiğinde, içini coşku kaplamıştı. Birbirlerine sarıldılar ve en kısa zamanda görüşeceklerine dair söz verdiler.

Elif'in anlattıkları, kafasında yaşamaya devam ediyordu. Sıra sıra dizilmiş küçük dönerci dükkânlarının önünden geçerken, burnuna gelen yanık et kokusuyla midesi bulanmıştı. Bir ay boyunca, ağzına et koymayacağı kesindi. Her gün onlarca yüz görüyordu. Bir kez olsun aynı kişiye rastlamamıştı. Her seferinde farklı yüzlerle karşılaşıyordu. Güneşin sıcaklığı, yerini serinliğe bırakmıştı. İnsanların yüzünde, tuhaf bir rahatlık okunuyordu. Önünde son bir dönemeç kalmıştı. Onu da döndüğünde karşısında Toprak belirmişti. Ayaküstü biriyle konuşuyordu. Konuştuğu kişi uzun boylu, zayıf ve kısa saçlıydı. Toprak'ın yüzüne bakılırsa, adamı başından savmak istiyordu.

Adamın uzaklaşmasıyla Toprak, Sevgi'ye doğru hareketlenmişti. Yüzündeki gülümsemeyi bozmadan elini uzattı. Tereddüt etmeden uzatılan eli sıkmıştı. Toprak'ın kendisini böyle dostça karşılaması hoşuna gitmişti. Dün oturduğu

iskemleye tekrar oturdu.

"Ne içersin?"

"Sanırım sıcak bir çay iyi olur."

Toprak, çayları getirmek için yanından ayrılmıştı. Resimlerin arasında kendi yüzünü aradı. Dünkü resimler de bir değişiklik olmamıştı. Toprak'ın yetiştiremediğini düşünerek, başını ana caddeye çevirdi. Önünden geçen insanların kısa bakışlarına maruz kalması, hoşuna gitmişti. Olasılık kendisini yanında durduğu resimlerin çizeri olarak düşünüyorlardı. Toprak, elinde taşıdığı iki çay bardağını düşürmemek için yavaş adımlarla ilerliyordu. O'nu bu zor durumdan kurtarmak için hemen yardımına koştu. Toprak'ın sol eliyle uzattığı çayı alarak yerine geçti. Toprak, elindeki çaydan birkaç yudum aldıktan sonra iskemlesinin yanına bıraktı.

"Resminizi bitirdim; görmek ister misin?"

"Gerçekten bitirdiniz mi?"

"Dün bütün gecemi bu işe ayırdım; sanırım buna değdi."

Başka birinin kendisi için gece yarısına dek çalışmasına üzülmüştü.

"Kendinizi böyle yormasaydınız."

"Ben söz verdiğim her şeyi yaparım. Üstelik böyle yorgunluklar, kendime olan saygımın artmasına yol açar."

Toprak, son cümlelerini ayağa kalkarken söylemişti. Resimlerinin arkasından, çerçevelettirdiği resmini çıkarttı. Sabırsızlığı artmıştı. İlk defa yüzünün çizgileriyle karşılaşacaktı. Toprak, çerçeveyi yavaşça çevirdi. Sevgi'nin hareketlerindeki en ufak bir ayrıntıyı bile kaçırmak istemiyordu.

Gözlerinin önünde şekillenen resmine şaşkınlıkla bakıyordu. Yüzünün çizgilerini ilk defa böyle görüyordu. Toprak, en ufak ayrıntıyı bile atlamış değildi. Saçlarından boynuna dek her şey tamamdı. Dünkü ruh halini resminden okuyabiliyordu. Karakalemle çizilmiş gözlerindeki anlam fazlasıyla belliydi. Toprak'ın elleri, çerçevenin yanındaydı. Parmaklarının düzgünlüğü dikkatini çekmişti. Bakışlarını resimden Toprak'a çevirdi. O'na karşı duyduğu hisler bir anda su yüzüne çıkmıştı. Yüz hatları öylesine düzgündü ki. Büyümesinden korktuğu duygularını bastırmak için resmi bir kez de elinde incelemek istediğini söyledi.

Yalnızlığının dayanılmaz olduğu vakitlerde, eski fotoğraflarına sığınırdı. Elindeki en eski resmi, iki yaşındayken çekilmişti; sırtını koltuğa dayamış, saçları kısa, ağzı açık ve altında bezi bağlıydı. Ne zaman resmiyle karşılaşsa, durgunlaşıp, içine kapanık bir hale bürünüyordu. Şimdi de böyle olmuştu. Durgunlaşmıştı. Bakışlarını her çizginin üzerinde dikkatle dolaştırdı. Özellikle gözleri ve bakışlarındaki gizem hoşuna gitmişti. Toprak ise Sevgi'nin ağzından çıkacak sözcükleri bekliyordu. Her insan gibi başarılı olduğu şeyden ötürü övülmeyi bekliyordu. Sevgi ise kendini mekândan ve zamandan sıyırmıştı. Tek yaptığı resmine bakmaktı. Toprak, daha fazla dayanamayarak:

"Umarım beğenmişsindir?" dedi.

Sevgi, sessizliğini bozmamıştı. Derin bir nefes aldıktan sonra resmini ayaklarının önüne koydu. Bakışlarını, Toprak'a çevirdi. Toprak'ın yüzündeki duruluk ruhunu okşuyordu.

"Beklediğimden de güzel yapmışsınız. Ellerinize sağlık."

"Neden böyle durgunlaştınız?"

"Bilmiyorum. Aynalara, birde resimlerime henüz alışabilmiş değilim. Her ikisine de baktığımda, beni derinlere çeken bir şeyler oluyor. Bana varolduğumu hatırlatıyorlar. Bense bunu hatırlamak istemiyorum. Belki sebebi bu veya ben böyle zannediyorum; altında başka şeylerde olabilir."

"İlginç bir insansınız. Özellikle yüzünüzdeki duygusallıkla, karşınızdaki insanı rahatlıkla etkileyebiliyorsunuz. Her an sakladığınız bir şeylerin açığa çıkacağından korkar gibi hareket ediyorsunuz. Eğer zamanınız varsa evime gelin, birlikte konuşuruz."

Hakkında yapılan gizemli yorumlardan hoşlanmıştı. Duyduklarını ilk defa dinliyordu. Onunda Toprak'ta merak ettiği şeyler vardı.

"Sizin için bir sakıncası yoksa elbette gelirim."

"Peki, öyleyse resimleri toplamaya başlayayım. Havada birazdan kararacak zaten."

Haklıydı. Bir günün aydınlığını daha geride bırakıyorlardı. Geçmiş günlerine eklenecek bir takvim yaprağı daha yola çıkmıştı. Geçen her günün sonunda uzaklaşan ve yakınlaşan şeyler vardı. Toprak, hızla bütün resimlerini toplayıp, çaprazında duran küçük kitapçıya emanet etmişti. Sadece Sevgi'nin resmini geride bırakmıştı.

Birlikte yürümeye başlamıştılar. Adımlarını aynı anda atıyorlardı. Sevgi, çantasına sıkı sıkıya sarılmıştı. Toprak ise sabah taşıdığı çerçevenin, tekrar elinde olmasına şaşırmıştı. Bir daha birlikte yürüyecekleri hiç aklına gelmezdi. Sevgi, bakışlarını gökyüzüne doğrulttu. Havada süzülen birkaç bulut tanesine ve tellere asılı kalmış güvercinlere vardı. Gökyüzünde tek tük yıldızlar belirmeye başlamıştı.

Adımlarının ahengi hoşuna gitmişti. Nereye gidiyordu? Attığı her adım da yeni sorular buluyordu. Dün tanıştığı birinin bugün evine gitmesi ne denli doğruydu? Kent merkezinin kalabalığı, dükkânlar, insanlar, kediler, egzoz kokusu; her şey birbirine karışmıştı, kafasındaki sorular, görüntülerin arkasına bir gölge gibi düşmüştü. Bütün bu kargaşanın içinde dikkatini çeken bir şey de, Toprak'ın etrafıyla hiç ilgilenmemesiydi. Oysa bu görüntüler, sürekli kendi ruhunu rahatsız ediyordu.

Şehrin kendini karanlığa teslim ettiği saatler de, Toprak'ın evine vardılar. Toprak, beş katlı bir apartmanın en üst katında oturuyordu. Ev kelimesinin verdiği güven, duygularının rahatlamasına öncülük etmişti. Toprak'ın ardından merdivenleri çıkarken, neden asansörü kullanmadıklarını sordu.

"Kusura bakma; asansör bozuk."

Yolculuklarının sonuna gelmişlerdi. Toprak, cebinden çıkarttığı anahtarla kapıyı açarak, misafirini içeriye buyur etti. Sevgi, yeni bir şeyler görmenin merakıyla, gözlerini her yerde gezdiriyordu. Kısa bir koridorun sonunda oturma odası vardı; oturma odasının içinden iki odaya daha ulaşılıyordu; banyo ve mutfak, koridorun yan tarafına düşüyordu. Gördüklerinin içinde farklı bir şey yoktu. Asıl şaşkınlığını oturma odasında yaşamıştı. Odanın içinde hemen hiç eşya yoktu. Geniş, boş bir salondu. Bir evden çok resim atölyesine benziyordu. Her tarafta resimler, boyalar, içki şişeleri ve cam kenarında duvara istiflenmiş kitaplar vardı. Oturmak için sadece iki tane koltuk vardı; kırmızı renkte, püsküllü ve eskiydiler. Duvarlar beyaz renkteydi; yerde rengi solmuş ve üzerinde farklı boya taneciklerinin olduğu bir halı vardı. Evin içinde her şey öyle dingindi ki...

"Nasıl buldun? Güzel mi eşyalarım?"

Toprak'ın yüzünde hınzır bir gülümseme belirmişti. Sevgi de aynı şekilde karşılık vererek:

"Bütün ömrüm boyunca, böyle özenerek döşenmiş bir ev daha görmedim!"dedi.

"Bak mesela; bu masaları İtalya'dan, şu gördüğün perdeleri Fransa'dan getirdim."

Toprak'ın söylediği eşyaların hiçbiri yoktu. Elleriyle boşluğu gösterip, varlarmış gibi davranıyordu. Sevgi de bu oyuna katılıp, elleriyle boşluğu sevdi. Eşyalarının güzelliğinden bahsetti. Karşılıklı bakışıp, kahkahalarını koy verdiler.

"Şaka bir yana, neden hiç eşyan yok? Para sıkıntısından değil sanırım?"

"Gereksinim duymadığımdan. Zaten oldum olası sevmemişimdir, etrafımızı gereksiz yere kuşatan eşyaları. Eşyanın insan üzerindeki hâkimiyetine karşı, bireysel bir başkaldırış benimkisi..."

Sözcükleri Hakan'ı andırıyordu. Durgunlaşmıştı. Gözüne iki oda daha ilişmişti.

"Sana ne ikram edeyim."

"Hazırlaması en kolay ne varsa onu."

"Elimde çok güzel bir şarap var; yaklaşık iki yıllık. Eğer istersen onu açayım."

Şarap kelimesi dün yaşadıklarını hatırlatmıştı. Başından geçenleri boş verdi. Dilinde tekrar o tadı hissetmeliydi. "Olur" diyerek kafasını salladı. Toprak, mutfakta bir şeyler hazırlamak için yanından ayrılmıştı. Oturduğu yerden merakını odalara bakması için teşvik eden bir şeyler vardı.

İçindeki merak duygusu önüne geçilemez bir hal almıştı. Toprak'ın mutfaktaki işinin uzayacağını hesaba katarak, sessizce ayağa kalktı.

Odalardan birinin kapısını yavaşça araladı. İlk gözüne ilişen resimler olmuştu; yanlarında, karyoladan bir yatak duruyordu. Kapıyı tamamıyla açtığında ise beklemediği bir manzarayla karşılaşmıştı. Odanın içinde bir kadın vardı. Açık pencerenin önünde ayaklarını bağdaş kurmuş oturuyordu. Üzerinde uzun gece elbisesi vardı; saçları beline dek uzundu. Tek yaptığı gökyüzüne bakmaktı. Kadının görüntüsüne öyle dalmıştı ki, arkasından yaklaşan Toprak'ı fark etmemişti.

"Korkmana gerek yok!"

Bir anlık çığlıkla, sesin geldiği yere hızla dönmüştü. Toprak elinde ne varsa yere devirmişti. Ortalık bir anda kırmızıya bulanmıştı; yerler, duvarlar ve üzerlerinde ne varsa. Kadının hareketlerinde ise hiçbir değişiklik olmamıştı. Olduğu yerde, hareketsiz durmaya devam ediyordu.

Sevgi, acemi cümlelerle kendini affettirmeye ve etrafı temizlemeye çalışıyordu. Toprak ise serinkanlılığından bir şey kaybetmeden, onun hareketlerini izliyordu. İçinde Sevgi'ye karşı tarif edilemez bir arzu oluşmuştu. Telaşına son verdiğinde, Toprak'la göz göze gelmiştiler. Toprak'ın ellerini ensesinde hissetmişti. Tüyleri bir anda diken diken olmuştu. Tıpkı bir kedi yavrusu gibi Toprak'ın ellerinde yumuşamaya başlamıştı. Uzun zamandır bastırdığı tutkuları, gün yüzüne çıkmıştı.

Toprak'ın elleri bütün vücudunu hâkimiyeti altına almıştı. Her hareketinde çıplaklığı artıyordu. Göğüsleri bir anda meydana çıkmıştı. Toprak'ın dudakları, vücudunda

harekete geçmişti. Bedeninin derinliklerinden gelen inlemeleri bastıramıyordu. Her şey olgunlaşmıştı. Toprak'ın göğüs kılları avuç içlerindeydi. Kapalı duran ikinci odaya geçtiler. Tıpkı diğeri gibi sadece bir yatak ve duvarlarda asılı resimler vardı.

Yaşamı boyunca, sadece Hakan'ın tenini teninde hissetmişti. Her şey bir anda olmuştu. Yanında yatan Toprak'a bir kez daha baktı. Yüzünde hiçbir ifade yoktu. Gözlerini kapatarak uyumaya çalıştı. Bütün uğraşları sonuçsuz kalmıştı. Yanı başında duran iç çamaşırlarını üzerine geçirip, yataktan kalktı. Duvarlara asılı resimlere baktı. Hepsi karakalemle çizilmişti. Genelinde insan yüzleri vardı. Arkasını dönüp, Toprak'a baktı. Etrafındaki her şeye karşı yabancılaşmıştı. Sürekli büyüyen suçluluk duygusu canını acıtıyordu. Toprak'ın karşısına geçerek:

"Kimsin sen? Üstelik o kadın da neyin nesi?"dedi.

Toprak, rahat hareketlerle yataktan çıktı. Çıplaktı. Sevgi'ye yaklaştı. Gömleğini uzattı. Geriye döndü. Pantolonunu giydikten sonra beraber balkona gittiler. Toprak mutfağa giderek yanında bir şişe şarapla geri geldi. Bir bardak kendine, bir bardak Sevgi'ye doldurdu.

Saat gece yarısını geçmişti. Caddeden geçen birkaç genç dışında herkes evlerine çekilmişti. Havanın tatlı serinliği tenlerini okşuyordu. Toprak, bir sigara yaktı. Derin bir nefes çekip efkârla dışarıya bıraktı. Aynı hareketi bir kez daha tekrarladı. Sevgi, oturduğu geniş sandalyede bacaklarını karnına çekmiş, Toprak'ı seyrediyordu. Burada olmasına hâlen bir anlam veremiyordu. Tek kelime etmeden, bardaklarını yarılamışlardı.

Toprak:

"Pişman mısın?"dedi

"Hayır, ya sen?"

"Neden olayım ki?"

Kısa bir sessizlik.

"Bana kim olduğumu sormuştun."

"Evet."

"Anlatayım o zaman. Bundan otuz üç yıl önce, Konya da doğmuşum. Babam, ticaretle uğraşan küçük bir esnaftı; iplik, yün, bez gibi şeyler satıyordu. Üç kardeşin en küçüğü benim. En büyüğümüz Sakine Ablam; evli, üç tane çocuğu var. Şimdi Antalya da oturuyor. O'nun bir küçüğü Serdar ağabeyim; evli, üç tane de onda var. Babamın işlerine devam ediyor. Ve ailenin en küçüğü ben, herkesin göz bebeği, ileriye dönük umutları; ailenin okuyan tek çocuğu...

Annemin duaları hâlâ aklımdadır. Oysa ben çok farklı âlemlerde dolaşıyordum. Bir kere okumak hiç aklımda yoktu. Tek hayalim ressam olmaktı. Yalnız cesaret edip kimseye söyleyemiyordum. Babam ilk iki evladını istediği gibi yetiştirmişti. Sonuncusu olan ben ise biraz dik başlı çıkmıştım.

Liseyi bitirdiğimde, babamın yanına girdim. Ya O'nun gibi iyi bir esnaf olacaktım, ya da okuyup devlet kapısında memur. O bütün bir hayatımı bunlarla sınırlıyordu. Benim ise seçme hakkım yoktu. Önüme sunulan seçeneklerden ya biri, ya diğeri...

Bir gün tüm cesaretimi toplayıp, babamın karşısına çıktım. Masum ifadelerle hayallerimi anlattım. Önceleri sessizce dinledi ve çekti gitti. Beklediğim tepkilerin hiçbirisiyle karşılaşmamıştım. Tek hatırladığım annemin gözlerindeki

kaygı ve korkuydu.

Ertesi gün hiçbir şey olmamış gibi dükkâna gittim. Babam ve ağabeyim kumaşları dürmekle uğraşıyorlardı. Yanlarına gidip, yardım ettim. Babamın hareketlerinde hiçbir değişiklik yoktu. Sadece elinden geldiğince yüzüme bakmamaya çalışıyordu. Evdekilerde bana yabancı gibi davranmaya başlamıştı. Anlam veremediğim bir yalnızlığın içine terk edilmiştim.

Babamla konuşmamın ardından üç gün geçmişti. Tekrar konuyu açtım. Üniversite de gitmek istediğim bölümün, güzel sanatlar olduğunu açıkladım. Babam ise bir anda gürleyip, ailemi düşünmem gerektiğini söyledi Ya ticaretle uğraşacaktım, ya da memur olacaktım. Sürekli bunları tekrar edip durdu. Bense geri adım atmayıp olmak istediğim şeyi anlatmaya çalışıyordum.

Başaramamıştım. Böyle bir şeye kalkışmam, her şeyden önce babamın egemenliğine karşı bir başkaldırıydı. O ne derse olurdu. Hep böyle devam etmeliydi. Bağırmalarına ve tehditlerine aldırış etmedim. Ev birbirine girmiş, iş iyice çığırından çıkmıştı. Babamın güçlü kollarını omuzlarımda hissettim. Var gücüyle beni duvara fırlattı. Başımı vurdum. Kan, saçlarımın arasından yüzüme süzülmüştü.

Annem de kalp rahatsızlığı olduğunu bilmiyorduk. Babamın geri kalan yumruk ve tekmelerini beklerken, gözümü açtığımda annemi yerde gördüm. Ağzını yarı açmış, elleriyle göğsünü ovalıyordu. Yanına yaklaşmama izin vermediler. Aceleyle hastaneye kaldırdılar.

Evde tek başıma kalmıştım. Yaşananların bu noktaya nasıl geldiğini düşünüp duruyordum. Özellikle babamın tepkisine hiçbir anlam yükleyemiyordum. Tekrar eve gel-

diklerinde, annem yanlarında yoktu. Ciddi bir kalp krizi geçirmişti ve kontrol altında tutulması gerekiyordu. Evin içinde, tam bir cenaze havası hüküm sürüyordu. Kimsenin ağzından tek bir kelime çıkmıyordu. Kardeşlerim benden bakışlarını kaçırıyorlardı.

İkinci günün sabahında annemi getirdiler. Evden dışarı çıkmamıştım. Annemin yüzü solgundu. Bana karşı bakışlarında en ufak bir suçlama yoktu. Sanki bana hak verirmiş gibiydi. Annemin de sessizleşmesiyle, evimde tam bir yabancıya dönmüştüm.

Kararımı vermiştim; evden ayrılacak ve kendi ayaklarımın üzerinde duracaktım. Ne yapacağımı ve nereye gideceğimi ise tam olarak bilemiyordum. En büyük sorunumda paraydı. Evin içinde üzerime yüklenen sessizlik ve suçluluk duygusundan iyice bunalmıştım.

Bir gece gizlice babamın cebindeki paraları alıp, buranın yollarına düştüm. Ardımda bıraktığım tek şey, gideceğim şehrin ismiydi. Yola çıktığımda üzerimde babamın o gün dükkândan kazandığı hâsılat ve küçük bir çanta vardı. Hâlâ böyle bir şeyi nasıl yaptığıma inanamıyorum. Kararsızlık ve belirsizlik içimi yiyip bitiriyordu. Sonumun ne olacağı hakkındaki karanlık senaryolar, gözlerimin önünde canlanıp beni daha bir köşeye sıkıştırıyordu. Bir an için geri dönmeyi düşündüm. Şehre attığım ilk adımla, bu kararımdan vazgeçtim. Gözlerimin önünde duran insan kalabalığının ardında beni ne beklerse beklesin onu alt edecektim.

Düşün bir kere, henüz on sekiz yaşındaydım. Büyük bir ressam olmak için çekilecek her türlü sıkıntıya hazırdım. İlk anda her şey düzgün ve yerinde gidiyordu. Kendime kalacak küçük, bakımsız bir otel bulmuştum. Paramın bit-

memesi için sadece simit yiyordum. Paramın bir kısmıyla kâğıt ve boya aldım. İlk iş olarak çizdiğim resimleri satmak niyetindeydim.

Tabii, bütün hayallerim caddelere attığım ilk adımla son bulmuştu. Çizdiğim şeylerle kimse ilgilenmiyordu. Yaklaşık bir ay boyunca bir şey satabilmiş değildim. Paralarda suyunu çekmişti. Elimde kalan paralarla sadece otele olan borcumu kapatabilirdim. Çaresizlik her yanımı esir almıştı. Yenilmiştim. Bütün hayallerim, gerçeğin duvarına çarparak tuz buz olmuşlardı. Ailemi arayıp, pişmanlığımı dile getirmekten başka şansım kalmamıştı.

Aile bütün hatalarımı kabul ettiğim, dokunaklı bir mektup yazmıştım. İlk cevapla hemen yanlarına dönecektim. Olmamıştı. Ben elimden geleni yapmıştım. O çocuk aklımla kendime büyük nutuklar çekiyordum. Üçüncü gün cevap gelmişti. Kısa ve öz; annemin öldüğünü ve babamın bir daha beni görmek istemediği yazılıydı. Yıkılmıştım. Mektup elimde öylece kalakaldım. Hayatta en çok sevdiğim kişinin benim yüzümden ölmesini kabullenememiştim. Kin ve nefret dolu bütün oklarımı babama ve babalık kurumuna yönelttim. Annemin acısını bir şeylere lanetler ve küfürler ederek bastırıyordum. Bütün resimlerimi yırtıp attım. Kalemlerimi kırdım. Yatağın üzerine çullanıp öylece ağladım.

Kendime tekrar geldiğimde ne yapacağımı bilemiyordum. Param bitmişti. Artık caddelerde yaşamak zorundaydım. Tek kelimeyle korkudan ve güvensizlikten dilimi yutacaktım. Sadece iki gün daha otelde kalabilirdim. Olanca gücümle kendimi toparlayıp, birkaç sağlam kâğıt ve kırık kalemle resimler çizmeye devam ettim. O iki gün boyunca sabahın erken vakti çıkıp, tek lokma yemeden, gece yarıla-

rına dek ellerimde resimlerimle caddeleri dolaştım. Yine de resimlerimin hiçbirini satamamıştım. Elimdeki son parayı otel sahibine verip, kendimi o çok korktuğum sokaklara bıraktım.

Elimde küçük çantam, üzerimde bir türlü yıkatamadığım eski elbiselerimle, sokakları mesken tuttum. Gün boyu dolaşmış ve yorulmuştum. Saat gece yarısını geçmişti. Uyumak istemiyordum. Her an bir tehlikenin içine düşme korkusuyla yanıp tutuşuyordum. Oturduğum bankta sabahlamıştım. Tüm geceyi gözlerim açık geçirdim. Açlıktan midem de sürekli guruldamalar duyuyordum. O anları ömrümün sonuna dek unutmayacağım. Tam üç gün böyle biçare dolaştım. Her gün bir simitle karnımı doyuruyordum. Elimde yedi resim vardı. Kendimi caddelerden sokaklara attım. Belki talihim orada açılırdı. Saatlerce yürüdüm. Derken, tam anlamıyla bittiğimi düşündüğüm sırada karşıma, Moses Usta çıktı.

Moses Samancıoğlu; bugünlere gelmemde tek sorumlu kişi. Bugün resim yaptığım yer, o zamanlar böyle işlek değildi. Tam oradan geçerken görmüştüm O'nu. Arkasını caddeye dönmüş, kendini önündeki resme kaptırmıştı. Ağzında piposu vardı; uzun siyah saçları omuzlarındaydı. Bir an için olduğum yerde durarak ürkek adımlarla ona yaklaştım. Başımda küçük bir dönme vardı. Ayaklarım artık saatlerce yürümeye alışmıştı.

Bir süre sessizce arkasında durdum. Biraz daha yanlamasına geçip, yüzüne baktım. Tam bir Yahudi yüzü taşıyordu; teni solgundu, göz çukurları derindi, iri, aşağıya sarkan bir burnu ve beyaz sakalları vardı. Beni fark etmişti. Hiç oralı olmadan işine devam etti. Dakikalarca başında bekledim. Kalın sesiyle ne istediğimi sordu. Başını bana dönme-

mişti. Ağzımdan nasıl çıktıklarını bilemediğim cümlelerle, iş aradığımı, söyledim. Moses Usta, bana verebileceği bir işi olmadığını söyledi. İnatçılığım tutmuştu. İyi resimler çizdiğimi ve hemen iş bulmazsam, açlıktan öleceğimi söyledim. Ailem olup olmadığını sordu, yok dedim. Gözü elimdekilere takılmıştı. Nedir onlar diye sordu? Çizdiğim resimler olduğunu söyledim. Yüzünü bana dönüp, elindekileri bir kenara bıraktı. Biraz daha yaklaşmamı söyledi. Dediğini yaptım. Elimdeki resimleri alıp, incelemeye koyuldu. Yüzündeki mimikleri anlaşılmazdı. Bütün resimlerime baktı. Gömleğinin dışına çıkmış göğüs kıllarını okşadı. Resimleri tekrar bana uzatıp, bunları kimin çizdiğini sordu. Bana ait olduklarını söyledim.

Yanında duran boş iskemleyi uzattı. İki tane demli çay sipariş etti. Moses Usta'nın sorularının ardına takmış olduğum kelimelerimle, her şeyi en ince ayrıntısına dek anlattım. Bir tek kelimemin arasına girmeden, sakince, tüm anlattıklarımı dinledi. Yüzünde en ufak bir değişiklik oluşmamıştı. Elimdeki çaydan almış olduğum son yudumla sustum. Hiçbir şey demeden tekrar yarım kalmış resmine döndü. Eline fırçasını alıp, kaldığı yerden devam etti. Ne olduğunu anlayamamıştım. Karnımın aç olup olmadığını sordu. Aç, anlamında bir şeyler geveledim ağzımda. Biraz beklememi söyledi. Dediğini yaptım. Önündeki resmini bitirmeye koyuldu. Saatine baktı. Bana, resimleri toplamasında yardım etmemi istedi. İtirazsız dediğini yaptım. Bütün resimleri toplayıp; az ilerideki küçük arabasına yerleştirdik. Resimlerimi de resimlerinin arasına koymuştu. Sürekli arkasından ilerliyordum.

Dar kapılı bir lokantadan içeriye girdik. İçerisi mahşer yeri gibi kalabalıktı. Zor zahmet kendimize bir yer bulup,

oturduk. Burnuma gelen yemek kokuları başımı döndürmüştü. En sonunda boğazımdan sıcak bir şeyler geçecekti. Kuru fasulye, pilav ve yoğurt; lezzetleri hala damağımdadır. Önüme ne getirdilerse silip süpürdüm. Karnım ağzıma değin şişmişti. Moses Usta ise ağzına aldığı her lokmayı özenle çiğnemeden yutmuyordu. Tabağında ne varsa bitirdi. İştahla suyunu içerek masadan kalktı.

Hareketlerindeki titizliğe mest olmuştum. Tekrar arabasının yanına gittik. İçeriye binmemi söyledi. Dediğini yaptım. Arabanın içinde yoğun sigara kokusu vardı. Birkaç homurdanmayla arabayı çalıştırdı. Yolculuk boyunca sesimiz çıkmadı. Sadece ben, yemeğin etkisiyle uykuya dalmıştım. Gözlerimi açtığımda, Moses Usta'yı, kıllı yüzünü kulağıma eğmiş bir şeyler diyordu. Korkmuştum. Hızla silkindim. Moses Usta da geri çekilmişti. Bir şey yok anlamında ellerini iki yana açmıştı. Geldiğimizi ve bu yüzden uyandırmak istediğini söyledi. Karşılık vermeden arabadan indim. Arka koltuktan resimlerin bir kısmını alarak arkasından yürüdüm.

Beyaz boyalı, üç katlı bir binaya girdik. Moses Usta, aşağı katta oturuyordu. Birkaç defa resimlere dikkat etmem hususunda beni uyardı. Evinin içine girdiğimizde şaşkınlığımı saklayamamıştım. Bütün odaları bomboştu. Sadece oturma odasını kullanıyordu. Etraf yaptığı resimlerle doluydu. Çoğunun üzerinde sipariş tarihleri yazıyordu. Bazılarının üstü bezle örtülüydü. Elimdeki resimleri tek tek alarak duvar diplerine yerleştirdi. Yerde eski ve hırpalanmış bir halı ve camlarda kirli perdeler vardı. Boyalar, kalemler, beyaz kâğıtlar, içki şişeleri, kitaplar; bugün bile hafızamdaki canlılıklarını korumaktalar. Beni arkasından çağırarak başka bir odaya götürdü. Bir duvar ağzına dek kitapla doluydu.

Yerde beş tane iri minder vardı. Ve resimler. Kendimi bir hikâyenin içindeymişim düşünüyordum. Tüm gördüklerim sayesinde bir anda geçmişimden sıyrılarak bulunduğum zamanın içerisine oturmuştum.

Moses Usta, işe alındığımı ve odamın burası olduğunu söylemişti. Şaşırmıştım ve ne diyeceğimi bilemiyordum. Ona nasıl hitap edeceğimi söyledi. Evin içini tarif ettikten sonra yanımdan ayrıldı. Tekrar yanıma geldiğinde, çizmem gereken resimleri elime tutuşturdu. Çoğu yıpranmış, siyah beyaz resimlerdi. Vakit kaybetmeden işe başlamamı, en geç iki günde bitirmemi söyledi. Dediği gibi yapıp, hemen işe başladım.

Gece yarısına dek çalışmıştım. Gözlerim kan çanağına dönmüştü. Bu arada boğazım kurumuştu. Moses Usta yatalı epey olmuştu. Üst kattan gelen kimi tıkırtılar dışında etrafta en ufak bir ses yoktu. Resimlerden iki tanesini bitirmiştim. Mutfağa ulaşmak için odadan dışarıya çıktım. Moses Usta'nın tarifini unutmuştum. Ara koridorda, en öndeki kapıyı aralayarak içine girdim. Karanlıkta, perdenin gerisinden dışarıya bakan birini gördüğümde, kendimde olmadan korkudan çığlık atıp, hemen kapıyı kapattım.

Oturma odasının ışığı yandı ve kaygılı gözlerle Moses Usta yanıma geldi. Ne olduğunu hemen anlamıştı. Dalgınlıktan, evin içinde yaşayan bir üçüncü kişi olduğunu söylememişti. Bense hâlen gördüğüm manzaranın etkisiyle, korkmaya devam ediyordum. Moses Usta, kapıyı açarak içeriye girdi. Işığı yaktı. Kadın başını bizlere döndü. Moses Usta el hareketleriyle olan biteni anlattı. Kadın hiç oralı olmadan yüzünü tekrar pencereye döndü.

Moses Usta, uykulu gözlerle beni oturma odasına çek-

ti. Orada duran kadının adının Sarah olduğunu ve bizimle beraber yaşadığını söyledi. Dilsiz ve sağır olduğunu ise söylemeyi unutmuştu. İlk gün almış olduğum tek bilgi buydu. Moses Usta'nın yanındaki yaşantım böyle başladı. Moses Usta, gerekmedikçe kesinlikle konuşmayan birisiydi. Bir gece yarısı, sarhoşken tüm yaşam öyküsünü anlatmıştı. Babası Türk, annesi Yahudi'ymiş. Çocukluğundan beri burada yaşıyorlarmış. Babası memurmuş. Resim yapmayı annesinden öğrenmiş. İsmini de annesi koymuş. Kardeşi yokmuş. Çocuk yaşta, tıpkı benim gibi resim yapmaya âşık olmuş. Derken bir gün babası, ani bir kalp krizi sonucunda yaşama gözlerini kapatmış. O'nun vefatıyla tüm yaşamları tepetaklak olmuş. Babasından kalan nakitle bir müddet idare etmişler. Lakin hazıra para dayandıramamışlar. Moses Usta, okulu bırakarak farklı işlerde çalışmaya başlamış. Hiçbirinde başarılı olamamış. Aklı sürekli çizmekteymiş. Yaşadığı tarihte onları seven pek yokmuş. Çoğu zaman adından ötürü birçok kapıdan geri çevrilmiş. Bakmış olacak gibi değil, anladığı işi yapmaya karar vermiş. Eldeki parayla gerekli malzemeleri alıp işe koyulmuş. Hem kendi çizdikleri hem annesinin çizdikleriyle yaşamlarını devam ettirmişler.

Bir ara Avrupa'ya gitmeyi kafasına koymuş. Annesini ikna edememiş. Ana oğul çizdikleri resimlerle kendilerine yeni bir hayat kurmuşlar. Her şey yoluna girmiş, hatta öyle ki, bir ara evlenmeye bile karar vermiş. Gönlünü kaptırmasa da, annesine ev işlerinde yardım etsin diye birini gözüne kestirmiş. Bakmış kızda yüz veriyor. Aralarında ilişki başlamış. Her şey iyi hoş ama, Moses Usta, kızın ailesini hesaba katmamış. İlişkilerini ilerletmişler. Sıra kızı istemeye gelmiş. Kızın ailesi on numara sofu çıkmış. İsteme günü

geldiğinde, kızın babası resmen annesiyle oğlanı evden kovmuş. Moses Usta da bir daha kıza yanaşmamış. Ustam tam bir ateistti. Hiçbir dini sevmezdi. Hayatta değer verdiği tek varlık annesiydi. Anlayacağın etle tırnak gibilermiş. Moses Usta'nın gelişmesinde büyük rol sahibiymiş. Bildiği her şeyi ondan öğrendiğini söylerdi.

Sarah Hanım, yani Moses Usta'nın annesi, dinine bağlı birisiymiş. Oğlunu da öyle yetiştirmek istemiş. Bizimki bu hususta inatçı çıkmış. Birkaç defa annesini üzmemek için adım atmış, bakmış olacak gibi değil hepten koyuvermiş.

Moses Usta, bir gün elindeki resimleri satıp eve döndüğünde, annesini yerde boylu boyunca yatarken görmüş; yanında da ilaç kutusu varmış. Vakit kaybetmeden hastaneye götürmüş. Ameliyata almışlar. Bunu neden yaptığına bir anlam verememiş. Tek sorunları maddi sebeplerden kaynaklanıyormuş; onu da resim çizerek gideriyorlarmış. Çok geçmeden ameliyathaneden çıkan doktor, annesinin öldüğünü bildirmiş. Her şey karman çorman olmuş, bir türlü kabullenememiş annesinin öldüğünü. Neden intihar ettiğini ise anlayamamış. Annesi ölmeden önce geride bir mektup bırakmış. Her satırında özür diliyormuş; yalnız intihar sebebini yazmamış. Moses Usta, babasının yanına annesini gömerek yaşamla bağını kesmiş. Elindeki tüm parayı içkiye yatırmış. Öyle ki, kendine geldiğinde hangi yılda yaşadığını öğrendiği vakit, uzun süre buna inanamamış. Parası bittiğinde, elindeki malzemeleri satmaya başlamış. Tabii hazıra ne dayanır. Bunlarda bitmiş. Dilenmek istemiş; yapamamış. 'Annem aklıma geliyordu. Utanmasam onu da yapacaktım.' derdi.

Aklı başına yavaş yavaş gelmiş. Kendisine yardım eden bir dede varmış. Uzun vakit o bakmış. Kimi zamanda evine

almış. Çekmiş bir gün karşısına, başlamış öğütler vermeye. Moses Usta, tüm anlattıklarını dinlemiş; ama hemen terk edememiş ayyaşlığını. Bir müddet daha içkiyle avutmuş kendini. İhtiyar ise vazgeçmemiş, bir defa gözündeki ışığı görmüş. Moses Usta'yı her gün evine getirir olmuş. En sonunda amacına ulaşmış. Moses Usta'yı bulunduğu bataklıktan kurtarmış. Annesinin ölümünden üç dört yıl sonra kendine gelebilmiş. Söylediğine göre, fırçayı eline alır almaz hiçbir şey olmamış gibi kaldığı yerden çizmeye devam etmiş. Bir müddet daha ihtiyarın evinde kalmış. İkinci babam derdi. Galiba onlar olmasaydı ne Moses Usta, ne ben, ne de Sarah Hanım olacaktı. Hatta seninle bile tanışamayacaktık. Bir gün Sarah Hanım'a rast gelmiş. O da tıpkı kendisi gibi sokaklarda kendi kaderine terk edilmiş. Kendini iyice toparladığı zamanlarda çıkmış karşısına. Sokaklarda perişan vaziyette dolaşır, kimseyle konuşmazmış. Açlıktan midesi birbirine yapışıkmış. Birkaç hafta bunu takip etmiş. Önceleri deli diye umursamamış; bakmış ki aklı başında, çaktırmadan yanaşmaya başlamış. Etraftan bilgi toplamak istemiş; ama kimse tanımıyormuş. Bir öğlen vakti, tam önünden geçerken yakalayıp, yanına oturtmuş. Ayaküstü bir şeyler yaptırıp vermiş. Bir iki derken, Sarah Hanım iyice alışmış. Tabii Moses Usta da ona. Uzun süre Sarah Hanım'la iletişim kurmaya çalışsa da becerememiş; sağır ve dilsiz olduğuna karar vermiş. Yazarak kendini anlatmasını istemiş. Sarah Hanım ise boş gözlerle bakmaya devam etmiş. Bütün çabalarının sonunda tek elde ettiği, Sarah Hanım'ın gülümsemesi olmuş. Bu da Moses Usta'ya yetmiş. Karar verip, Sarah Hanım'ı evine götürmüş. Bütün sorumluluğunu üstüne almış; yedirmiş, içirmiş, giyindirmiş; hatta ilk zamanlar banyosunu bile yaptırmış. Bütün

kirlerinden arındığında, hiç beklemediği denli güzel bulmuş Sarah Hanım'ı.

Sarah Hanım diyorum ya, asıl ismini öğrenemediğinden dolayı annesinin adını vermiş. Uzun süre elinde fotoğrafla, karakollar da ve öksüz yurtların da dolaşmış. Sarah Hanım'a dair en ufak bir bilgiye ulaşamamış. Pes etmek zorunda kalmış. Öyle tahmin ediyorum ki Moses Usta, Sarah Hanım'a büyük bir sevgi besliyordu. Bunu O'nun ağzından hiç duymadım; sezgilerim bu konuda beni böyle düşünmeye zorluyor. Moses Usta, Sarah Hanım'a da resim yapmayı öğretmeye çalışmış. Sarah Hanım da ise el becerisi pek yokmuş. İlk zamanlar üstüne çok düşse de, sonradan kendi haline bırakmış. Sarah Hanım, odasından dışarı çok ender çıkar. Tüm gününü odasının içinde geçirir. En sevdiği şey ise geceleri gökyüzünü seyretmektir. İlk zamanlar Sarah Hanım'a bir türlü alışamamıştım. Sürekli odasında duruyor ve hiç dışarı çıkmıyordu. Çoğu zaman Moses Usta, yemeğini odasına götürürdü. Tek yaptığı biz yokken, eğer ev çok batıksa etrafı temizlemekti. Bunun dışında pek gözükmezdi.

Bir gece aklıma annem düştü. Ne yana baksam, O'nu görüyordum. Gözlerimi kapatıp da uykuya dalmaya korkuyorum. Suçluluk duygusu her yanımı esir almıştı. Yattığım yerden yorganı başıma çekmiş ağlıyorum. Derken kapı açıldı. Yorganın altından baktım, Sarah Hanım. Uyur numarası yaptım. Şimdi gider dedim. Yaklaştı. Yorganımın baş kısmını usulca araladı. Elleriyle gözyaşlarımı sildi. Daha fazla dayanamadım. Kaldığım yerden devam ettim ağlamaya. Usulca yanıma uzandı. Başımı göğsüne dayadı. İnan o dakika annemin sıcaklığıyla sarıp sarmaladı beni. Bense ağlamaya devam ettim. Nasıl olduğunu bilemeden

uykuya dalmışım. Rüyamda annemi gördüm. Tıpkı çocukluğumdaki gibi sarılmışız birbirimize. 'Senin bir suçun yok' dedi bana. Dedi ve kayboldu. Gözlerimi açtığımda sabah olmuştu. Yatakta tek başınaydım. Sarah Hanım etraflarda yoktu. Gittim baktım, odasında oturuyordu. Yüzüme baktı ve güldü. Aynı şekilde karşılık verdim. Hâlâ emin değilim, o gece yanıma geldi mi? Yoksa gelmedi mi?

Sarah Hanım, Moses Usta ve benim için kaybettiğimiz annelerimizin yerine geçmişti. Kendimi, Moses Usta'nın yanında epey geliştirmiştim. Zaman acımasızca ilerliyordu. Belki o günlerde benim için fazla bir öneme sahip olmasa da, Moses Usta için öyle değildi. Artık gelen siparişleri ben yapıyordum. Kendisi sadece hayalindeki resimlere yönelmişti. Maddi yönden fazla bir sıkıntı çekmiyorduk.

Günler geçtikçe, Moses Usta, daha fazla içine kapanmaya ve içmeye başlamıştı. Bazen haftalarca evden dışarıya tek adım atmıyordu. Elinde ya şarap şişesi, ya fırçası oluyordu. Artık benimle bile tek kelime etmez olmuştu. Sarah Hanım, zaten kendi sessizliğinde hayatına devam ediyordu.

Bir gün eve geldiğimde, Moses Usta'yı yerde buldum. Başında Sarah Hanım duruyordu. Moses Usta'nın başını dizkapaklarına koymuş, öylece bekliyordu. Hemen yanlarına koştum. Usta'mın gözleri yarı açık, ağzıyla sürekli bir şeyler yer gibi çenesini ileri geri oynatıyordu. Sarah Hanım ise sakindi. Yüzünde, o hep bildik boş ifadesi vardı. Moses Usta, beni görünce biraz kendine geldi. Yattığı yerden, birazda dalga geçer gibi: 'Bak işte evlat gördün mü, Moses'de insanmış. Ebedi döngüde bende yerimi alacakmışım. Kendimi şimdiden hazırladım. Unutma evlat, ölümümün ardından bu bedeni yakacaksın. Bütün kitaplarımı ve re-

simlerimi, bana dair hiçbir şey kalmayacak, hepsini yakacaksın. Küllerimi ise babamın ve annemin mezarlarına gömeceksin. Anladın mı evlat.' dedi. Tek bir ses çıkarmadan kafamı salladım. O akşam, bütün ısrarlarıma rağmen doktora götüremedim. Sabaha dek Sarah Hanım'ın dizlerinde uyudu. Ertesi gün ise kaldığı yerden içmeye ve çizmeye devam etti.

Belki inanmayacaksın, koşar adım ölüme gidiyordu. Alabildiğine zayıflamış ve durgunlaşmıştı. Gündüzleri hiç dışarı çıkmazken, geceleri elinde şarabıyla caddeleri dolaşıyordu. Bense, Moses Usta'nın üzerime yıktığı işlerle başa çıkmanın mücadelesi içindeydim. Derken beklenen an geldi. Evin içinde hiçbir ses yoktu. Sabah kalktığımda, Moses Usta'nın odasında Sarah Hanım'ı buldum. Yatağında yatan Moses Usta'nın saçlarını ve sakallarını düzeltiyordu. Mekanik hareketlerle yüzünü okşuyordu. Moses Usta'nın ise yüzü tamamıyla solmuştu. Üzerini örtmemişti. Yanında resimleri, yarım kalmış kitabı ve şarap şişesi vardı. İnan bana, annemin ölümü kadar üzülmüştüm, Moses Usta'nın bizi bırakıp gitmesine. Sarah Hanım ise sanki biraz daha onunla kalmak istermiş gibi yüzüme bakıyordu. Kapıyı yavaşça kapatıp, evden uzaklaştım.

Hani aydınlığın üzerine karanlık nasıl çöker ya benimde üzerime Moses Usta'nın yokluğu öyle çökmüştü. Ayakta zor durur hale gelmiştim. Ustam, ilk nefesinden son nefesine değin aynı yaşamıştı. Hiçbir zaman kendini yaşadığı topraklarda yabancı olarak görmemişti. Ses tonundaki kalınlık hâlen kulaklarımdadır.

Moses Usta'nın vasiyetini yerine getirememiştim. Bedenini küle dönüştüremedim. Sadece resimlerini ve diğer eşyalarını yaktım. Moses Usta'nın ölümünün ardından bura-

ya taşındık. Ve sanırım ustam öleli bir beş yıl kadar oluyor. Bize bıraktığı düzeni, aynen devam ettirdik. Evimizi tıpkı O'nun istediği gibi döşedik. Tam bir eşya düşmanıydı. Küçük çocuklara alınan oyuncaklara bile karşıydı. Eşyaların insan ruhundaki egemenliğinden bahsederdi. 'Görünüşte' derdi 'ilk anda bizler onlara sahipmişiz gibi gelse de, her şeyimizle onlar bize sahip olurlar.' 'İnsan, zenginliğini kendi içinde kurmalıdır.' derdi. İnsanların kazanarak zenginleştiğini değil, yoksullaştığını savunurdu. Ateistliğiyle övünür ve tüm dinsel saçmalıklarla dalga geçerdi. Bütün dinleri, babaları aynı olan kardeşlerin; babalarına karşı besledikleri kıskançlık olarak yorumlardı. Bir kez olsun, Sarah Hanım için kötü bir söz söylememişti. Galiba gerçekten O'na karşı bir şeyler hissediyordu.

Bana sen kimsin? Diye sormuştun. Bende sana hayatımın özetini sundum."

Toprak, tüm bunları anlatırken yüzünde kimi zaman öfke, kimi zaman sevinç, kimi zamanda nefret belirmişti. Moses Usta'nın yokluğunu bir kez daha içinde hissettiği her halinden belli oluyordu.

Sevgi, dinlediklerinden epey etkilenmişti. Olayların geçtiği yılları, kendi başından geçenlerle karşılaştırdı. Elindeki bardakta şarap bitmişti, Toprak, ikincisini dolduruyordu. Tatlı bir uyuşukluk bedeninde dolaşıyordu. Toprak'ın üzerindeki durgunluk ise canını sıkıyordu. Az önce, yataktaki halleri gözlerinin önüne geldi. Sahi, neden böyle bir şeye izin vermişti? Üstelik Hakan'ın sevgisi içinde böylesi canlıyken... Sorularına dürüst cevaplar bulamıyordu. Dinledikleri arasında en çok dikkatini çeken kişi, Sarah Hanım olmuştu. Ölümünün ardındaki sis perdesi, O'nu diğerlerinden daha ilginç kılıyordu. Peki ya içerideki Sarah Hanım!

O kimdi? Nereden gelmişti? Geçmişinde böylesi sıkı sıkıya sakladığı şey ne olabilirdi?

Başının dönmesine aldırış etmeden, kendi yaşam öyküsüne döndü. Toprak, biten şarap şişesini değiştirmek için yanından ayrıldı. Havada en ufak bir esinti kalmamıştı. Üzerine geçirdiği gömlekten, göğüs uçları kabarmıştı.

"Sana kim olduğumu anlattım. Sıra sende sanırım."

Birkaç yutkunmanın eşliğinde, yaşamındaki önemli olayları anlattı; yetiştiği ortam, babasıyla ve annesiyle olan ilişkileri, üniversite hayatı, Merve, Hakan ile tanışması, evlilikleri, gerilimleri, güneydoğuda geçen öğretmenlik yılları, Hakan'ın zamansız ölümü ve ruhsal dünyasındaki değişimler. İlk defa yaşamını bir başkasına sesli olarak dile getirmişti. Geçmişine döndükçe acıları çoğalıyordu. Gözlerinde biriken yaşların akmaması için yoğun çaba harcasa da başaramamıştı.

Bedenini tekrar Toprak'ın kollarında bulmuştu. Toprak, kulağına fısıldadığı cümlelerle yaşadıklarını unutturmaya çalışıyordu. Yıllardır yüreğinde gizlediği şeyleri gün yüzüne çıkartmanın rahatlığıyla dolmuştu. Bütün sözcüklerinin arasında, en çok canını yakan ise Hakan'dı. Başka bir erkeğin kollarında, kaybettiği erkeğe ağlıyordu. Toprak'ın huzur dolu okşayışları eşliğinde uykuya dalmıştı.

Sabah olmuştu. Başındaki karıncalanmayla uyandığında, hâlâ çalar saatin çalmasını bekliyordu. Birkaç dakika daha kendine gelememişti. Dün yaşadıkları aklına geldi. Zihnindeki her şey yerli yerine oturmuştu. Hızla ayağa kalktı. İçkinin etkisiyle tekrar yatağına yuvarlandı. Okula yetişmesine sadece on dakikası vardı. Ellerini başının arasına alıp, beynindeki karıncalanmayı önlemeye çalıştı.

Başını iki koldan sıkıca bastırınca geçer gibi oluyordu. Biraz gevşettiğinde ise geri haline dönüyordu. Bacaklarının çıplaklığı dün gece Toprak'la olan ilişkisinin ayrıntılarını hatırlatıyordu. Yalnız ve çaresizdi. Tekrar ayağa kalkmaya çalıştı. Bu sefer olmuştu. Başındaki ağrılar devam etse de ilerleyebiliyordu. Oturma odasındaki telefona uzanarak okulunu aradı. Telefona çıkan müdüre, hastalandığından ötürü okula gelemeyeceğini söyledi. Telefonu kapattığında, üzerindeki yükten kurtulmuştu.

Adımlarını yerde sürüyerek banyoya girdi. Soğuk suyun altında tekrar kendine gelmişti. Banyodan çıktığında etrafta kimseler yoktu. Toprak'ın erkenden nereye gittiğini anlayamamıştı. Dün gece yaşadıklarının geçtiği yerlere yeniden baktı; Sarah Hanım'ın odasının önündeki şarap lekesi, Toprak'ın odası ve balkon; her şey dün bıraktıkları gibiydi.

Üzerini giyinmeden önce tekrar Sarah Hanım'ın kapısından içeriye baktı. Sarah Hanım, küçük bir iskemleye oturmuş, elindeki kitabı okuyordu. Bütün görüntüsüyle tam bir soru işaretiydi. Bakışlarını bir kez olsun elindeki kitaptan kaldırmamıştı. Sevgi, içeriye birkaç adım daha attı. Sarah Hanım'la iletişim kurmak istiyordu. Aralarında yaklaşık üç dört adım kalmıştı. Sarah Hanım, başını kaldırmıyordu. Elindeki kitabın sayfalarında kaybolmuş gibiydi. Daha fazla yaklaşamamıştı. Adımlarını geriye çekerek, odadan ayrıldı. Her şey birbirine girmişti. Başındaki ağrılar azalmıştı. Biraz daha kendine gelmesi için oturmalıydı. Dün akşama oranla evin içini daha net görebiliyordu. En çok hoşuna giden yer ise balkon olmuştu. Çıplak kalmayan tek yer orasıydı.

Toprak'ın anlattıkları zihninde yeniden canlanmıştı. Birbirleriyle alakası olmayan insanların, aynı yaşam

hikâyesinde karşılaşmaları ne kadar da tuhaftı. Peki, tüm bunlar yaşanırken, kendisi ve ailesinin başından neler geçiyordu? Şimdi tanımadığı, bir gün ise karşısına çıkacak insanlar kimlerdi? Hayat sürprizlerle doluydu; herhalde onu yaşanılır kılan şeylerin başında da bu geliyordu. Zaman, acımasızlığını herkese eşit dağıtıyordu.

Birçok insanın düştüğü hataya, Sevgi de düşmüştü. Anı yaşamak yerine, uzak hayallerinin peşine takılmış günlerini dolduruyordu. İlk gençlik yıllarından beri, kendisini varacağı hedeflerle sınırlamıştı. İdealleriyle, sürekli bir daldan öteki dala atlıyordu. Ulaşacağı hedefte kendini bulacağını sanıyordu. Oysa her tercih, kendini vazgeçişlerle belirliyordu. Ve çoğu zaman vazgeçilen şey, tercih edilenden daha güzel ve önemli olabiliyordu; bunu ancak, tercih edilen şeyi elde ettiğimiz zaman anlayabiliyorduk. Tüm bu gerçekler, kendisine acımasıyla son bulmuştu. Geçen yılların enkazı altında yardım çığlıkları koparıyordu. Ne yazık ki sesini işitebilecek bir kulak yoktu; çünkü geçen zaman, çoğu insanı sağırlaştırmıştı. Şimdi bunları düşünürken bile, yaşamından dakikalar akıp gidiyordu.

Korkulan olmuştu; var olduğunu bir kez daha hatırlamıştı. Heyecanla giriştiği bütün eylemlerinin altında, yaşamın anlamsızlığına anlam katmak olduğunu artık daha iyi anlıyordu. Yaptıklarının altında, avuntuları yatıyordu. Hayal ettiği yarınları yaşamak uğruna, bugününe gözlerini kapamak... Yavaş hareketlerle üzerini giyinirken, zihninden bunları geçiriyordu. Etrafına karşı duyarsızlaşmıştı. Toprak'ın görebileceği bir yere not bırakıp, evi terk etti.

Şimdi her şey başa dönmüştü. Duygularındaki çalkantılar tekrar su yüzüne çıkmıştı. Neye ve kime el uzatacağını bilemiyordu. En önemlisi de, neden el uzatmak zorunda

olduğuydu. En yakınındaki insana bile yabancılaşmıştı. Çok arzuladığı Toprak, bugün önemsizleşmişti. Dün gece dinledikleri, Toprak'tan daha gerçek ve yakın geliyordu; Sarah Hanım'ın intiharı, Moses Usta'nın ateistliği; Sarah Hanım'ın bilinçli suskunluğunun altında yatan şeyi sezse de, mantığıyla açıklayamıyordu.

Eve gitmek niyetindeyken, adımlarının yönünü değiştirdi. Toprak'ın yanına uğramayacaktı. Her zamanki gibi etrafını saran insan kalabalığından bir tekini bile tanımıyordu. Oysa dün bu yolda ilerlerken, gözlerinin önünden yüzlercesi geçmişti. Şu anda ise bir tekini bile hatırlamıyordu.

Sabahın erken vakti olmasına karşın güneş her yeri kavuruyordu. Dikkatini çeken bir şeyde, etrafta hiçbir hayvanın görünmemesiydi. Geçmişten günümüze, hayvanların sezgileriyle gelecek felaketleri önceden hissettiklerini düşünüyordu. Belki, şimdi de felaketlerden birini yaşayacaktı. Bugün kendisine karamsar bir hava verecekti. Oysa etrafı en az dünkü kadar canlıydı. Milyonlarca insan gündelik işlerinin telaşında, zamanın akıp gitmesine aldırış etmeden koşuşturuyorlardı. İçini en çok acıtan şey ise kendisinin de şimdiye dek böyle yaşamış olmasıydı.

Çocukluğunda, babasının akrabalarından bir adam, karısıyla birlikte evlerine gelmişlerdi. Adamın yüzünde sürekli bir keder ifadesi vardı. Yaklaşık kırklı yaşlarındaydı. Gençliğinden beri sanayide çalışıyormuş. Ellerinde derin yarıklar ve çıkmamış yağ lekeleri vardı. Yanındaki karısıyla hiç alakası yoktu. Karısı da tıpkı o adam gibiydi; şişman ve kapalıydı. Bütün bir misafirlikleri boyunca bir kez olsun ağzını açmamıştı. Büzüldüğü yerden onları seyrederken, yarın bu insanların öldüğünde, arkalarında ne bırakacaklarını düşünmüştü. Adam günde on saat çalıştığını, evine sa-

dece karnını doyurmak ve uyumak için gittiğini söylemişti. Bütün yaşamlarını, böyle basit harcamalarının şaşkınlığını dün gibi hatırlıyordu. Çocukluğundan kalma duygularını hala kalbinde taşıyordu. İnsanın ancak verili olanın dışına çıktığında, insanlaşabileceğini düşünüyordu.

Toprak'ın yanına yaklaşmıştı. İçinde ona beslediği ışık aniden sönüvermişti. Dün gece yaşadıkları bile içindeki soğukluğu gideremiyordu. Yeniden Toprak'ı görmenin kuşkulu hüznü içine girmişti. Gözleri, burnu, ağzı, sakalı, ses tonundaki zariflik; tüm bunların artık kendisini cezbeden bir yanı kalmamıştı. İlk anda Hakan da hissettiklerini hissetse de, kısa zamanda öyle olmadığını anlamıştı. Toprak'ı bulacağını düşündüğü yer boştu. Merakla bakışlarını etrafta dolaştırdı. O'nu tanıyan kimi esnaflardan bilgi almak istedi. Vazgeçti. Toprak, gizemli bir şekilde ortalıklardan kaybolmuş gibiydi. Dün geceki dokunuşlarının yumuşaklığını tekrar teninde hissetti. Bakışlarıyla daha fazla boşluğa dalmadan geriye döndü. Evine gidip, yatmalıydı. Başındaki ağrılar tekrar artmaya başlamıştı.

Uzun zamandır yazmaya ara vermişti. Dün gece Toprak'ın ağzından çıkanlar, bir romana veya hikâyeye konu olacak türden şeylerdi. Hepsini tam olarak değilse bile, hayal gücünün el verdiği ölçüde yazıya dökebilirdi. Düşüncelerindeki canlılık, hareketlerine yansımıştı. Evine varıp, yazı masasının başına geçecekti.

Sokağın girişinde, geçen gün kendisini kovalayan köpeklerin bazılarına rastladı. Gündüz gözüyle baktığında, ne kadar tehlikeli olduklarını görmüştü. Yine öyle toplu halde dolaşıyorlardı; etrafa meydan okurcasına kimseye aldırış etmeden, kafalarına göre dağılıp birleşiyorlardı. Bu sefer korkmamıştı. Ve neden korkmadığını kendiside bil-

miyordu. Tek yaptığı, üzerine doğru gelen köpeklere karşı adımlarını hızlandırmaktı. Köpeklerin yanından geçerken göz ucuyla onlara bakmayı ihmal etmemişti. Sol yanında üç tanesi, sağ yanında iki tanesi vardı. Hepside birbirinden tüylü, pis sokak köpekleriydi. İçlerinden bazıları yanından geçerken, tehditkâr bakışlarla yüzünü süzmeyi ihmal etmemişlerdi. Aralarındaki mesafe açıldığında, yeniden dönerek arkasına baktı. Dudaklarında hem kendisine, hem köpeklere karşı alaycı, küçümser bir gülümseme belirmişti.

Dışarının boğucu havasından, evinin serinliğine girdiğinde, ilk yaptığı şey üzerindekileri çıkartıp atmak olmuştu. Etrafını saran tüm o boğucu şeylerden kurtulmanın sevinciyle mutfağa gidip, bir bardak soğuk su aldı. Bütün perdeleri örtüp, sadece iç çamaşırlarıyla kaldı. Başındaki ağrıların azalması, yazma isteğini kamçılamıştı. Çalışma masasına geçerek kalemini eline aldı. Tek dirseğini masanın üzerine koyup, aklındakileri düzene soktu. Elinin altındaki beyaz kâğıdın nelerle dolacağını merak ediyordu. En çok zorlandığı konuların başında, ilk cümlenin ne olacağı vardı. Beyaz sayfaya maddeler halinde başlangıç cümleleri yazdı. İçlerinden seçme yapacaktı. Bir sayfayı tamamen dolduran cümleler yığınıyla baş başa kalmıştı. Duygularına en yakın geleni seçerek hızla yazmaya başladı.

"Genç kız, suskun bir haykırışla genç adama bakıyordu. Karşısında duran arzularına veyahut iç çekişlerinde sakladığı yalnızlığına. Siyah saçlarındaki örmelerini düşündü. Bir başkası tarafından sevildiğini anlamak için..."

Bir geminin limandan ayrılırken geçirdiği uzun süre gibi ilk cümlesinin peşine takılmıştı. Kendini bir anda, hiç bilmediği mekânların ve insanların arasında nefes alırken bulmuştu. Karakterlerinin kimisini güldürüp, kimisini ağ-

latırken, kimisini de düşünceli kılıyordu. Bütün güç kendi ellerindeydi. Birinci sayfayı bitirdiğinde, bir şeyler içmek için mutfağa gitti.

Tekrar yazı masasının başına oturacakken, kapının çalındığını duydu. Elindeki su bardağını masanın üzerine bıraktı. Kapının deliğinden baktığında, gençten bir delikanlı gördü. Kim olduğunu bilmediğinden üzerini giymek için içeriye döndü. Kendini böylesi canlı hissederken gelen davetsiz misafirin kim olabileceğini merak ediyordu. Kapıyı aralayarak, göz ucuyla delikanlıyı tepeden tırnağa süzdü.

"Kimsiniz?"

"Sevgi Hanım'la görüşmek istemiştim."

"Hangi konuda?"

"Kitabı hakkında."

Delikanlının son cümlesi yüreğini kabartmıştı. Sakin hareketlerle kapıyı sonuna dek açtı

"Aradığınız kişi benim."

Genç adam, yüzündeki mimiklere aşırılık katmadan:

"Sevgi Hanım, bundan bir hafta önce şans eseri kitabınızla karşılaştım. Büyük bir merakla alıp, okudum. Yazdığınız öyküler çok hoşuma gitti. Bende bu güzel öykülerin sahibiyle tanışmak istedim. Sanırım uygunsuz bir zamanda kapınızı çaldım." dedi.

Ne demeliydi şimdi? İlk defa böyle bir şeyle karşılaşıyordu. Karşısında duran kişi, yazıları nedeniyle kendisiyle tanışmak istiyordu. Yüzündeki şaşkın ifadeyi saklamaya çalışarak, davetsiz misafirini içeriye davet etti.

"Kusura bakmayın, kapıda kaldınız; buyurun içeriye girin."

Genç adam, dudaklarındaki acemi tebessümle teklifi kabul etti. Birlikte oturma odasına geçtiler. Sevgi, elini uzattı. Misafirinin yüzünde huzursuz bir mutluluk belirmişti; hareketlerini özenle kontrol etmeye çalıştığı çok belli oluyordu. Elindeki kitabı bırakmadan tekli koltuğa geçti. Sıkılgan bakışlarla evin içini süzdü. Genç adam yirmi beşle otuz yaşları arasında, esmer tenli, kahverengi gözlü, yüzünde bir haftalık sakalıyla zayıfça birisiydi. Bakışlarındaki derinlik ve ses tonundaki incelik, hoşuna gitmişti. Karşılıklı sohbetlerine başlamadan önce hazırladığı çaydan ikram etti. Karşılıklı çaylarını yudumlarken, genç adam kendini tanıtmak için boğazını temizledi.

"Bu zamansız ziyaretim için sizden tekrar özür dilerim. Önceden telefonla arasaydım, sanırım daha iyi olacaktı."

"Kendinizi bu hususta sıkmanıza gerek yok. İnanın işim yoktu. Bence tam zamanında geldiniz. Pardon ama, adınızı öğrenebilir miyim?"

"Kusura bakmayın, kendimi tanıtmayı unuttum; Adım Engin."

"Öğrencisiniz sanırım."

"Yo hayır, okulumu geçen sene bitirdim. İşletme mezunuyum. Asıl ilgi alanım ise edebiyat. Şimdilik sadece okumakla meşgulüm. İçimde yazmak için büyük bir arzu duysam da, henüz o cesareti kendimde oluşturamadım. Özellikle yeni çıkan edebiyatçıların yazılarını okuyorum. Piyasada tanınmış yazarlarımızın çoğu, ilk çıktıkları andaki düşüncelerinin etrafında dönüp durmaktalar ne yazık ki. Bense yeni olanı severim. Yazılanların hangi yayınevinden çıktığını veya hangi kitapevlerinde satıldıklarını önemsemem. Kitabınızla geçen hafta tanışma imkânım

oldu. Yazdığınız öykülerde kullandığınız dil ve anlatım tarzı gerçekten çok sürükleyici. Özellikle karakterlerinizin ruh dünyasını okuyucularınızın zihnine mükemmel yansıtmışsınız. Kent yaşamının insanlar üzerindeki derin etkilerini ve bunun sonucunda insanların çevrelerine ve kendilerine olan yabancılaşmalarını usta bir edebiyatçı kadar iyi gözlemlemişsiniz. Doğrusunu söylemek gerekirse, öykülerinizi okurken, sizinle tanışmanın planlarını yapıyordum. Ve şimdi bunu başardığım için gayet mutluyum."

Engin'in dilinden düşen her kelime, Sevgi'nin yüreğindeki coşkuyu arttırıyordu. Yazılarından ötürü ilk defa böylesi övücü cümlelerle karşılaşmıştı. Bakışlarını genç adamın yüzünden ayırmıyordu. Ayakları adeta yerden kesilmişti. Engin, sözcüklerini bitirmiş elindeki bardağın içindeki çay demlerine bakıyordu.

"Yazılarımı beğendiğinize çok sevindim. Dürüst olmak gerekirse, yazılarım hakkında ilk defa böyle güzel kelimeler duyuyorum; başkaları tarafından anlaşılmak ve önemsenmek güzel bir duygu. Kullandığınız dile bakılırsa, yazmaya başladığınızda sizde değerli şeyler meydana getireceksiniz. Bunun için çok okumanıza sanırım gerek yok. Gördüğüm kadarıyla siz yolu yarılamışsınız."

Engin, Sevgi'nin cesaret verici kelimeleriyle bir şeyler yazmak istiyordu. Elindeki çay bardağının boşaldığını gören Sevgi, yeniden bardağını doldurdu.

"Eğer yanlış anlamazsanız şu yorumu da yapmak isterim ki, beklediğimden de genç ve güzelsiniz."

"Teşekkür ederim. Edebiyat dışında hangi işle uğraşıyorsunuz?"

"Özel bir firmada satış elemanlığı yapıyorum."

"İyi bir işiniz var."

"Evet, ama işim ve ideallerim birbirleriyle taban tabana zıtlar. Kazancım yerinde. Yine de mutlu değilim. Her sabah kendime ihanet ediyormuşum gibi kalkmak gerçekten çok zor. Aldığım her nefeste, attığım her adımda, biraz daha bir yerlere saplanıyormuşum gibime geliyor. Sonunda öyle çok batacağım ki, kendimi bir daha oradan kurtaramayacağım. İnsanlarla kurduğumuz yapay ilişkiler, zaman geçtikçe kendimizin de yapaylaşmasına yol açıyor. Karşılıklı ilişkilerimizde, sürekli diğerinden ne alabilirim üzerine hesaplar yapmak zorundayız. İnsanlara bir şeyler katmak yerine, bir şeyleri eksiltmek üzerine bütün planlarımız. Oysa tüm bunlar, hayata bakışımın olumsuz örneklerini oluşturuyor. Öyle bir kuşatılmışlık içinde yaşıyoruz ki, her şeyimiz önceden belirlenmiş ve bize sadece maddeler halinde yaşamak kalıyor. Tabii, buna ne kadar yaşamak dersek. Elimizde kalan tek gerçekliğimiz ise ölümlerimiz oluyor. Onu da salya sümük bekliyoruz. Tüm bunları bilmeme karşın henüz bu kısır döngüden kurtulabilmiş değilim.

Üniversitedeyken elime bazı fırsatlar geçse de, ailemin baskısıyla hepsinden vazgeçtim. Arkadaşlarla kendi aramızda bir dergi çıkartıp yayınlamayı düşünüyorduk. Bu fikrimiz ailemin nerden kulağına geçtiyse, tam bir hafta annemin gözyaşlarına, babamın da nutuklarına maruz kalmıştım. Bende en sonunda pes ettim. Tekrar sıkıcı ve rutin hayatıma geri döndüm. Okulum bitiminde hemen askere gönderdiler. Onun bitiminde de yangından mal kaçırırcasına bu işe soktular. Ben ise hiçbirine en ufak bir itiraz göstermeden denilen her şeyi eksiksiz yerine getirdim. Bir ara tanımadığım birisiyle evlendirmeye çalıştılar. Daha kızı bile görmeden bana mesleğinden ve kazancından bahset-

mişlerdi.

Şu ana dek, kitapların bana sundukları dünya dışında, çevremde ticari kaygılarla hareket etmeyen tek bir kişi tanımadım. İnanın, tam anlamıyla tutsak hayatı yaşıyoruz. Gündelik hayatın dişli çarklarında çiğnenip duruyoruz. Üzerimizdeki tonlarca kurum ve kişinin baskısı altında ezilmekten başka bir şey yapmıyoruz. Bu kısır döngüden kendini kurtaranlar ise zaman ilerledikçe eleştirdikleri şeyin bir parçası oluyorlar. Birçok sanatçı, kokuşmuşluğun devamı için el ele vermiş durumdalar. Bense artık bunların hiçbirine itimat etmiyorum. Yeni yazarları yakından takip etmemin sebebi ise bunlardan kaynaklanıyor."

Engin, bardağından koca bir yudum aldı. Konuşurken bakışlarını tek bir noktada odaklıyordu. Sevgi ise yeni tanıdığı bu insana karşı şimdiden sıcaklık duyuyordu. Özellikle düşündüklerini anlatma şekli çok hoşuna gitmişti.

"Söylediklerinize aynen katılıyorum. Ne yazık ki yaşam, sürekli mücadelede edilmesi gereken bir arena gibi; sanırım böylesi daha iyi. Herkes sırası geldiği zaman yalanın parçası..."

Engin, Sevgi'nin sözlerinin bitmesini beklemeden heyecanla araya girdi.

"Tüm bunlardan kurtulmanın yolu, üzerimize çullanan baskı mekanizmasını amansızca eleştirmek değil mi? Bizi böyle kölece yaşamaya mahkûm eden zincirlerin halkalarına yakından baktığımızda aile, devlet, okul, toplum ve bunun gibi şeyleri görüyoruz. Bence insan yaratıcılığının önündeki en büyük engeller, az önce saydığım kurumlardır. Sürekli güç ilişkileri içinde insan, nasıl olur da özgürlüğüne ve yaratıcılığına kavuşabilir. Bunu en başta yapması

gereken insanlar sanatçılardır. Otoritenin yarattığı korku, herkesi yalanlarla yaşamaya mecbur ediyor. Umarım sizde onlardan biri olmaz yazılarınızdaki eleştirel ve sorgulayıcı tutumunuzu devam ettirirsiniz."

Engin, yorgun düşmüşçesine başını önüne eğmişti. Olmak isteyip de olamadığı insanın öcünü toplumun işleyişinde bulmuştu. Attığı her adım da, karşısına çıkan engellerden intikam alma hırsı içindeydi. Sevgi ise kendini hiç bu değin yüceltilmiş bulmamıştı. Engin, kendisinden büyük bir yazarmış gibi bahsediyordu. Söylediklerinin tamamına olmasa da genel mantığına aynen katılıyordu.

Engin, yıllardır düşüncelerini kimseye dökememiş gibiydi. Sevgi'den yardım beklercesine gözlerini yüzüne dikti. Ağlamaklı ses tonuyla, birkaç kelime daha mırıldanıp sustu. Sevgi, son söylediklerini anlamamıştı. Engin'in durumu yüreğini burkmuştu. O'nu yatıştırabilecek cümleler kullanmak istiyor; fakat aklına gelenleri diline yansıtamıyordu.

"Kendinizi böyle yıpratmanıza gerek yok. Tek yapmanız gereken elinize kalemi alıp, tüm bu söylediklerinizi beyaz kâğıda geçirmek. Bunu bir hikâye veya deneme tarzında yazabilirsiniz. Eğer gerçekten bir şeyler yapmak istiyorsanız, buradan başlayabilirsiniz."

Engin, gözlerindeki korkuyu fazlasıyla dışa vuran bir ses tonuyla:

"Ya ben de eleştirdiğim insanlar gibi olursam? Ben de bu lanet olası çürümenin bir parçası olursam? Yo hayır, öyle olmaktansa, böyle olmak daha iyi..."

"Korkularınızı anlaya biliyorum. Peki, tüm bu söylediklerinizin gerçekleşme olasılığı nedir? Siz, güvensizliğinizin kaynağını içinizde saklıyorsunuz. Bir şeyi denemeden,

O'nun hakkında sağlıklı yorumlar yapamayız."

Sevgi'nin sözleri, Engin'in üzerinde yıldırım etkisi yaratmıştı. Bakışlarını korkak bir şekilde yüzüne yöneltti. Sevgi ise ağzından çıkan hiddet dolu nasihatin etkisi altındaydı. Bu tür bir konuşma beklemiyordu. Engin, kendisine açıklayamadığı gerçeklerin, başkaları tarafından dile getirilmesiyle iyice içine kapanmıştı. Sevgi, ortamı biraz yumuşatmak için tekrar söz aldı.

"Bakın, başkalarının yardımıyla adım atmaktansa, sürünerek ilerleyin daha iyidir. Tek yapmanız gereken şey, inatla özgüveninize sarılmak olacak. Kendinizden korkmayın. Bütün hedefler engebelidir. Önemli olan cesaret etmektir. Bence sizde eksik olan şey de bu sanırım."

Kendisini tam manasıyla söylevine kaptırmıştı. Neredeyse ayağa kalkacak ve konuşmasına öyle devam edecekti. Engin, dinlediklerinin etkisiyle biraz daha içine kapanıyordu. Sevgi'nin sözlerindeki haklılık, bedenindeki huzursuzluğu açığa çıkartmıştı. Başını önünden kaldırmadan, dinlemeye devam etti. Sevgi ise aynı kelimelerin içinde dolaştığını anlayarak sustu.

Aralarında geçen bu konuşmaları her ikisi de beklemiyordu. Konuşurken birbirlerine öyle yakınlaşmışlardı ki, sustuklarında tekrar yabancılaşmışlardı. Dudaklarındaki zoraki tebessümle Engin, bakışlarını Sevgi'ye yöneltti. Sevgi ise donuk bir yüz ifadesiyle karşılık verdi. Engin, üzerinde yoğunlaşan havadan kurtulmak için kitabından rasgele bir öykü seçerek okumaya başladı.

Sevgi'nin yüzündeki donukluk, düşüncelerine yansımıştı. Etrafındaki her şeyle irtibatını kesmişti. Tüm bu yaşananlar, aptalca bir oyunun parçasıydı. Kafasındaki bütün

kavramların içini boşaltti. Hakan'ın ölümü ile oluşan bu ruhsal karmaşadan bir türlü sıyrılamıyordu. Eğer çevresindeki her hangi biri, bir konuyu fazlasıyla ciddiye alıp da konuşmaya başlarsa, hemen durgunlaşıyordu. Böyle anlarda tek düşündüğü şey, ağızdan çıkan seslerin kavramlara dönüşmesiydi ve bu kavramların içinin boş olduğuydu. Her insan bir gün ölecekti ve gerçekleşen her eylem anlamsızdı. Sonsuz uzay boşluğunda, basit bir toprak parçası... Bugün toptan yok olsa bile, yarın her şey kaldığı yerden devam edecekti. Tıpkı geçmişte yaşayıp, bugün ölen sayısız insan gibi...

Engin'in sözleri biteli epey olmuştu. Sevgi, sessizliğini bozmuyordu. Tek yaptığı bakmaktı. Bakışlarındaki soğuk boşluk, Engin'i ürkütmüştü. Birkaç defa kendi adını, Engin'in dudaklarında okudu. Tekrar dünyaya dönmüştü. Büyük boşluğun içinden sıyrılmasıyla, oturduğu koltuğa uzandı. Hareketlerindeki tuhaflık, Engin'in kafasında yeni soru işaretlerinin oluşmasına yol açmıştı. Yerinden usulca kalkarak yüzüne yaklaştı. Sevgi, gözlerini tek bir noktaya sabitlemişti. Engin'in sesini duydu. Ağzını açmadı. Aşağı kattan gelen çocuk ağlamasını dinliyordu. Yalnız kalmak istiyor; fakat bunu bir türlü söyleyemiyordu. Engin ise kulağına eğilmiş bir şeyi olup olmadığını soruyordu. Bakışlarını çok kısa bir an Engin'e döndü.

Sevgi'nin bakışlarıyla anlatmak istediğini anlayan Engin, gitmek zorunda olduğunu ve konuşmaları sebebiyle teşekkür etti. Sevgi ise, tamam, anlamında belli belirsiz bir kafa hareketiyle gözlerini kapattı.

Nefes almakta zorlandığını anladığında, tekrar gözlerini açmıştı. Her yeri ter içindeydi. Saçları yüzüne yapışmıştı. Kendini hiç olmadığı kadar kötü hissediyordu. Bu durum-

dan kurtulmak için üzerindekilerden kurtulmalıydı. Biraz daha rahatlamıştı. Elleriyle yüzüne yapışan saçlarını ensesinde topladı. Başını koyduğu yer sırılsıklamdı. Yaklaşık dört saat uyumuştu. Oysa gözlerini kapamasıyla açması arasında fark yokmuş gibiydi. Üstelik bu süre zarfınca rüya da görmemişti.

Engin'i son gördüğü yerde bakışlarını dondurdu. Yüzündeki acı ve ıstırabı tekrar hatırladı. İlk defa tanıdığı birinin ağzından, kendine dair duymak istediği çoğu şeyi dinlemişti. Kendini sorguluyordu. Bazı zamanlarda neden kendini boşluğun içinde hissettiğini anlayamıyordu. Her geçen gün, kendini canlı olandan bağımsızlaştırıyordu. Bilinmedik bir yolculuğun ilk adımları gibi bir şeydi tüm hissettikleri. Olayların içindeki yerini bir türlü anlayamıyordu. Tüm bu duygular, Hakan'ı kaybetmesiyle başlamıştı. Onda her türlü azim, mücadele, neşe ve saygınlık vardı. Ölümüyle ise geride hiçbir şey kalmamıştı. Galiba O'nu tek hatırlayan kendisiydi. Peki, Toprak'la yaşadıkları? Her şey birbirine girmişti.

Bakışlarını saate yöneltti. Akrep ve yelkovanın sonsuz kovalamacısını ve zamanın hangi dakikasında öleceğini düşündü. Umursamazca akıp giden günlerin hüznünü ve kederini içine doldurdu. Ölümün varlığı karşısında hangi hayatı yaşaması gerektiğine bir türlü karar veremiyordu. Zamanın ve mekânın içinde nasıl özgürleşeceğini ve bunun için nereden başlayacağını da bilmiyordu. Kendini rahat ve huzurlu hissettiği tek yer yazı masasıydı. Sadece yazarken kendi olabiliyordu. Geri kalan şeylerde ise sadece başkaları için var olabiliyordu. Gerçekten yaşayıp yaşamadığını bile çoğu zaman anlayamıyordu. Etrafındaki her şeye gün geçtikçe yukarıdan bakıyordu. Dün gece Toprak'ın kulağına

fısıldadığı bazı kelimeleri hatırlamaya çalıştı. Kendini coşkularına öyle kaptırmıştı ki, söylediklerini anlayamamıştı. Şimdi ise tek istediği Toprak'ın ne söylediğini bilmekti.

Perdeleri açmak için yerinden kalktı. Gri bulutlar, mavi gökyüzünü işgal etmişlerdi. Bakışlarını alabildiğince uzaklara doğrultu; gökyüzü rengini kentin üzerine yansıtmıştı. Her yer ve herkes grileşmişti. Tenine çarpan güçsüz serinliğe aldırış etmedi. Perdeleri tekrar örttü. Nerden geldiğini anlayamadığı cılız seslere kulak kabarttı. Tek bir sesi bile anlamak için nefes almıyordu. Uzun süre ayakta bekledi. Umut ettiği şeye ulaşamadı. Havada gizemli bir şeyler seziyordu. Çocukluğunun hayal dünyası... Etrafını çevreleyen sisler dünyasının içine geri dönmeyi ve hep orda kalmayı arzuluyordu. İnsan büyüdükçe ve yaşamın farkına vardıkça anlamsızlığın pençesine düşüyordu. Keşke her şeyi tıpkı o günlerdeki gibi görebilseydi. Geçmişine özlem duyuyordu. Her şeyden uzakta, hiçbir şeyin farkına varmadan; yaşadıklarının değerini bilememişti. Sadece kendisi değil, bütün insanlık aynı hatayı işlemişti. Engin'in hakkında yaptığı yorumları yeniden düşündü. Öykülerinin hiç birinde, Engin'in yorumlarına layık bir yer bulamadı. Basit, sıradan daha önce defalarca tekrar edilen şeylerdi tüm yazdıkları. Özgün olan ve yarına kalabilecek tek bir cümlesi yoktu. Muhtemelen coşkularını yanlış bir kulvar da harcıyordu. Hayatta gelebileceği sınırlara zaten öğretmen olarak gelmişti. Bundan ötesine geçme uğraşları anlamsızdı.

Uykudan kalkalı epey olmuştu. Üzerindeki sersemliği ise henüz atabilmiş değildi. Tekrar koltuğa uzandı. Toprak'ın bu sabah kaybolmasının altında yatan şeyleri düşündü. Herhalde kendisini bir gecelik macera olarak görmüştü. Anlattıklarının hepsi yalan olabilirdi? Tüm bunlar, kendi-

sini elde etmek için hazırladığı planın bir parçasıydı. Ya Sarah Hanım? O'nun bu çirkin senaryodaki rolü neydi? Galiba anlattıklarındaki tek gerçek sağır ve dilsiz oluşuydu.

İçindeki nefret duygularını okşuyordu. Kötülüğün mutluluğunu fark etmişti. Hakarete ve aşağılanmaya uğrayan kendisi olsa bile, hoşuna gitmişti. Hatta Toprak'a beslediği ilgi tekrar canlanmıştı. Dışındaki hayata daha önce kötülüğün gözleriyle bakmamıştı. Cinayet işleme saati yaklaşmıştı. Bir şeylerin yaşamına son vererek, yaşadığını kanıtlamalıydı. Uzandığı yerden bakışlarını odanın içinde gezdirdi. Kapının yanındaki sehpada duran saksı dikkatini çekti.

Hızla yerinden kalkarak saksıya ilerledi. İçindeki çiçeğin küçük yeşil yaprakları vardı. İki elini anca dolduran saksıyı var gücüyle duvara fırlattı. Duvara çarparak parçalanan saksının içindeki çiçeği ayakları ile yavaşça ezdi. Duvarda ve halının üzerinde kahverengi izler oluşmuştu. Yeşil yaprakların rengi halının üzerine geçmişti. Az önce çok arzuladığı cinayeti işlemişti. Yok ettiği canlıdan birkaç adım geriye gitti. Çiçeğin yeşil ve taze yapraklarından eser kalmamıştı. Sağlam kalan tek yeri kökleriydi. Dizlerinin üzerine çöktü. Elleriyle toprağı eşeleyerek çiçeğin köklerini eline aldı. Anlaşılmaz, ekşimsi bir koku burnunda dolaşıyordu. Elindeki kökü bir süre inceledi ve yere bıraktı.

Anlaşılması zor bir gücün ruhunu esir aldığını fark etmişti. Yaptığı şeyin saçmalığını dudaklarında oluşan gülümsemeyle onayladı. Acıma ve suçluluk duygusu bedenini ele geçirmişti. Ne yapacağını ve düşüneceğini bilemeden, odanın içinde volta atarak kendi kendine bir şeyler mırıldandı. Düzenli ritmini kaybetmiş bir kalp gibi zamanı zamanına uymuyordu. Duygularındaki tek değişmeyen şey kararsızlığıydı. Yaptığı her şeyin ardından bitmek bilmez

pişmanlıkları geliyordu. Geçmişinde ne varsa hepsi beyninin içinde dönüyordu. İçlerinde elle tutabileceği hiçbir şey yoktu. Bir şişe şarabı tek başına içmişçesine kendini sarhoş zannediyordu. Kararsızlığı arttıkça, kendine olan güveni azalıyordu.

Pencere camına vuran cılız yağmur damlacıklarının sesi kulağını tırmalıyordu. Küçük adımlarla balkona ilerledi. Çocukluğundan beri ne zaman balkon kelimesini duysa, aklına hep intihar fikri gelirdi. Gökyüzündeki gri bulutlar egemenliklerini sağlamışlardı. Mavi gökyüzünü işgal etmenin verdiği keyifle, yeryüzüne istediklerini yapabileceklermiş gibi duruyorlardı.

Balkonun demirliklerine yaslanmış, bedenine çarpan yağmur damlacıklarıyla ıslanıyordu. Yüzüne belli aralıklarla çarpan yağmur damlacıkları serinlemesine ve biraz olsun kendine gelmesine yarıyordu. Yağmurun şiddeti gitgide azalıyordu. Gözlerini açtığında, kimi gri bulutların arasında beliren mavi gökyüzünü gördü. Bütün vücudu su içinde kalmıştı. Ensesine çarpan serin rüzgâr üşümesine yol açmıştı. Gökyüzündeki son mavilik, tekrar yerini gri bulutlara bıraktı.

Bakışlarını gökyüzünden balkonun boşluğuna çevirdi. Aşağıda kalan her şey küçülmüştü. Ne zaman yüksek bir yerden aşağıya baksa, içinde anlam veremediği bir boşluk hissi doğuyordu. Yukarıda olmanın yükünü çoğu zaman taşıyamıyordu. Arkasında, her an kendisini aşağıya atacak bir şeylerin olduğunu düşünüp ürküyordu. Aşağı cadde de birkaç insan dışında kimsecikler görünmüyordu. Araçlar genelde arka caddeleri kullanmayı yeğliyorlardı. Gri bulutlar amaçlarına ulaşmışlardı. Herkes kendini koruyacak yerlere saklanmıştı. Caddenin başına ve ucuna bir kez daha

baktı. Bakışlarını yerde odakladı. İlk anda ürkütücü gelse de yavaş yavaş yüksekliğe alışıyordu. Yeniden ölmeyi düşündü. Elleriyle, balkonun demirlerini var gücüyle sıktı. İnsanların ölümlerini bir adım ötelerinde taşımaları ne kadar da ilginçti! Bugün yaşayan insanların çoğu, önümüzdeki yüzyılda hayatta olmayacaklardı.

Mademki yaşamın sonunda ölüm var, mademki tüm canlıların bir tek yaşama şansı var, öyleyse tüm bu koşuşturmanın ve karmaşanın anlamı ne? Tüm bildiklerimizin ve yaşadıklarımızın sonsuz uzay boşluğunda anlamı ne olabilir? Yasaların, amaçların, ilkelerin, savaşların, cinayetlerin, düşmanlıkların, çıkar ilişkilerinin ve bunlar gibi yüzlerce maddenin insan yaşamının bir gün son bulacağı gerçeğine katkısı ne? Tüm bunlar aşağıya bakarken ki düşünceleriydi. Bir şeylere karşı çıkmak ve nefesi tükeninceye dek kavga etmek istiyordu. Hayata dair aklına gelen hiçbir şey de, elle tutulur bir gerçeklik bulamamıştı. Vücudundaki üşüme hissedilir derecede artmıştı. Gökyüzünün açacağı yok gibiydi. Üzerindeki elbiseler ıslaklığında etkisiyle, ağırlaşmışlardı. İntihar etme fikri hâlâ düşüncelerindeki tazeliğini koruyordu. Bundan önce, hayatında bir defa intihar etmeyi çok istemişti. Hakan'ın bedeninin üzerini toprakla örterlerken, yaşamına son vermeyi düşünmüştü. Neden vazgeçmişti? Kırılgan adımlarla evinin içine girdi. Elbiselerini değiştirip, Toprak'ı görmek için dışarı çıktı.

Yağmurun toprakla buluşmasından güzel kokular oluşmuştu. Çok sevdiği bu kokuyu sadece üç beş adım koklayabilmişti. Son zamanlarda, yürürken sürekli ayaklarına bakmak gibi bir alışkanlık edinmişti. Ayakkabıları eskimişti. Toprak, kendisi hakkında ne düşünüyordu? Dün gece aralarında yaşananlara neden izin vermişti? Yaşadıkları,

içindeki suçluluk duygusunu kabartmıştı. Hakan'ı düşündükçe arzuları kararıyordu.

Gökyüzü eski maviliğine dönüyordu. Güneş yakıcılığını çoktan kaybetmiş boş boş dünyanın tepesinde duruyordu. Bu haliyle de epey komik görünüyordu. Havanın tekrar açmasıyla meydanlar kalabalıklaşıyordu. İnsanlar birbirlerine şüpheli gözlerle bakıyorlardı. Herkes bir diğeri için fazlasıyla yabancıydı. Karşıdan gelen erkeklerin birçoğu göğüslerine bakarak yanından geçiyorlardı. Erkeklerin egemen olduğu bir dünya da kadın olmak oldukça zordu.

İlk gençlik yıllarından beri etrafındaki birçok şeyin, özellikle erkekler için yapıldığını düşünürdü. Dersler de, kulağına çalınan öğütler de, her şeyde erkeklerin egemenliği vardı. Kadınların elbiselerinin bile erkeklerin arzularına göre tasarlandığını düşünüyordu. Kadınların çoğunun elbise seçimlerinde cinselliklerini ön plana çıkartan şeyleri tercih etmelerinin altında bu gerçek yatıyordu. Çünkü erkeklerin kadınlar da görmek istediği şey baldır, göğüs ve kalçaydı. Sürekli arzulanan şey olmanın saçmalığı, kadınların dünyalarını karmaşık ve içinden çıkılmaz bir hale sokmuştu. Yaşamı boyunca hep kendi olarak kalmıştı. Şimdiye değin mütevazı yaşamını bozmamıştı. Çevresindeki insanların yüz hatlarından bir şeyler çıkarmaya çalışarak yürümesine devam etti.

Toprak'ın çalıştığı yere vardığında, içindeki şüpheler korkuya dönüşmüştü. Tıpkı bu sabah ki gibi yerinde yoktu. Etraftaki birkaç esnafa Toprak'ı sordu. Aldığı yanıtlar, içinin serinlemesine yol açmamıştı. Gün boyu etraflarda hiç gözükmemişti. Son çare olarak adımlarını Toprak'ın evine yöneltti. Toprak'ın başına kötü bir şeylerin gelmiş olabileceği fikri içini kemiriyordu.

Gökyüzü yavaşça kararıyordu. Şehrin lambaları etrafa ışıklarını saçmaya başlamışlardı. Havada öğlenden kalma birkaç iri bulut tanesi varlığını devam ettiriyordu. Toprak'ın evine sadece bir defa gitmişti. Bildiği caddelerden, bilmediği sokaklara saptıkça, kaybolma hissi kuşkularını arttırıyordu. Sonu ne olursa olsun, bir kez daha Toprak'ı görecekti.

Yeni gördüğü sokaklarda ilerledikçe, adımlarının hızını düşürüyordu. Kentin sessizliğinin en çok yaşandığı yerlerdi buralar. Etrafta hiç insan kalmamıştı. Gözleriyle sürekli etrafı süzerek hatırlayabileceği yerleri arıyordu. Yanından geçtiği parkların hepsinde akşamsefacıları içmeye başlamışlardı. İnsanlar bir şeylerden kaçarcasına hızla bir yerlere ilerliyorlardı. Birden beyaz, dört katlı bir bina dikkatini çekti. Dün bu apartmanın önünden geçmişlerdi. Demek ki doğru yolda ilerliyordu.

Kafasına koyduğu şeyi başarmanın hırsıyla adımlarını hızlandırdı. Artık gördüğü her şeyi hatırlıyordu. Adımları kendiliğinden ilerliyordu. Kent merkezini geride bırakalı çok olmuştu. Etrafından geçen birkaç erkeğin şüpheli bakışlarına aldırmamıştı. Önünde tek bir sokak kalmıştı. Hedefine yaklaştıkça, yorgunluğu artmıştı. Zaman kaybetmeden bir yerlerde oturmalıydı. Sonunda amacına ulaşmıştı. Bütün soru işaretleriyle Toprak'ın evi karşısındaydı. En üst kattaki balkonun ışığı yanıyordu. Demek ki Toprak'ın başına bir şey gelmemişti. Bulunduğu yerden var gücüyle ışığı yanan balkona seslenmek istedi. Bu fikrinden vazgeçerek apartmanın kapısına ilerledi.

Merdivenlerden yukarıya çıkarken, hangi kattan geldiği belli olmayan yemek kokuları midesini bulandırmıştı. Koku öylesine etkiliydi ki, ortamdaki bütün temiz havayı

işgal etmişti. Son bir gayretle merdivenleri ikişer ikişer çıkarak, Toprak'ın dairesinin bulunduğu kata geldi. Beynini ve midesini işgal eden kokulardan kurtulmak için düşünmeksizin zili çaldı.

İçeriden ses gelmiyordu. Pes etmeksizin zili çalmaya devam etti. Duygularını, güçsüz bir telaşın içine sokmuştu; bu da mide bulantısını ve kusma isteğini arttırıyordu. Son bir denemeyle tekrar zili çaldı. Kapının altından ışık geliyordu. Mide bulantısı yerini öfkeye bırakmıştı. Kollarında sıkılı bekleyen yumruklarıyla, ardı ardına kapıya vurdu. Çaresizlikten ne yapacağını bilemiyordu. Ağlamamak için dişlerini sıktı. Nerede olduğuna aldırmaksızın bağırmaya başladı. "Sen kendini ne zannediyorsun? İçeride olduğunu biliyorum. Lanet olsun senin gibi korkak insanlara."

Son cümlesini bitirmişti ki, kapı yavaşça gıcırdayarak açıldı. Ne yapacağını bilemeden, korku dolu gözlerle Sarah Hanım'a baktı. Sarah Hanım ise hiç oralı olmadan tekrar içeriye girdi. Kapının önünde öylece kalakalmıştı. Kendini biraz toplayarak içeriye ilk adımını attı.

Oturma odasının ışıkları yanıyordu. Toprak'ın evde olmadığı fikri ilk kez kendini böylesine ağır hissettirmişti. Merak dolu bakışlarla etrafı süzerek ışık yanan odaya ilerledi. İçeride kimseler yoktu. Oturma odasından, balkona açılan tarafa baktığında, Sarah Hanım'ın tek başına oturduğunu gördü. Adımlarını balkona yöneltti.

Sarah Hanım, sandalyesinin üzerinde kayıtsız bakışlarıyla etrafı süzüyordu. Üzerindeki elbisesi değişmemişti. Yüzüne bakarak yaşını tahmin etmek neredeyse imkânsızdı. Saçlarında belli belirsiz birkaç tel beyazlar, gözaltlarında hafif morarmış torbacıklar ve göz civarında

küçük kırışıklıklar vardı. Vücudu ise diriydi. Arkadan bakıldığında on sekiz yaşındaki bir kızı andırıyordu. İçeriye girdiğini görmüştü ve hiç oralı olmamıştı. Tek yaptığı düzenli hareketlerle bakışlarını yeryüzü ve gökyüzü arasında dolaştırmaktı.

Sevgi, içgüdülerinin öncülüğünde kolundaki çantasına daha bir sarıldı. Biraz da kamburunu çıkartarak, Sarah Hanım'ın karşısındaki sandalyeye oturdu. Tek kelime etmeden, O'nu izliyordu. Sarah Hanım ise hareketlerine bir yenisini eklemeden oturuyordu. Sevgi, aklına takılan soruyu bir an evvel sormak için yanıp tutuşuyordu. Yüzünü biraz daha Sarah Hanım'a yaklaştırarak: "Eğer gerçekten sağırsanız, nasıl olup da kapı sesini duydunuz?" dedi. Sarah Hanım, bakışlarını bozmamıştı. Sevgi, hırsla geriye yaslandı. Nasıl bir bilmecenin içindeydi? Bu evde her şey de bir soru işareti vardı. Şimdiye değin en ufak bir kesinliğe rast gelmemişti.

Aralarındaki kısa sessizlikte Sarah Hanım, ansızın yüzüne dönmüştü. Dudaklarındaki sırıtık ifadeyle kalakalmıştı. Sarah Hanım'ın yüzündeki kayıtsızlık, canını sıkmaya devam ediyordu. Misilleme yaparcasına, Sarah Hanım'a bakıyordu. Aralarındaki soğuk bakışma, yaklaşık beş dakika kadar sürmüştü. Sarah Hanım, tekrar bakışlarını dışarı çevirdi. Pes etmek zorunda kalmıştı. Gerçek manada sinir harbine tutuşmuştular. Sarah Hanım'ın hareketlerindeki tek düzelik karşısında çaresizdi. Yine de yenildiğini belli etmemek için yüzündeki boş ifadeyi değiştirmemişti. Kendince bir yarışa girmişti ve mağlubiyetini kabul etmeliydi.

Sarah Hanım'ın sisler içindeki hayatını öğrenerek, Toprak'ın önüne sermeyi çok istiyordu. O'nun sağır ve dilsiz olduğuna inanmıyordu. Onda gizemli ve esrarengiz bir

şeyler seziyordu. Düşüncelerindeki anlık değişimler, Sarah Hanım'a bakış açısını değiştirmişti. Yaşamın getirdiği bütün o gürültü patırtı içinde; sessizliğini ve soğukkanlılığını koruyarak varlığını devam ettirmesi, Sevgi'nin gözünde Sarah Hanım'ı ermişliğe yükseltmişti. Her şey bir anda öyle hızlı değişmişti ki, Sarah Hanım'ın yanından ayrılmak dahi istemiyordu. İçindeki manevi hisler kabarmıştı. Ne zamandır varlığını unuttuğu birçok duyguyu yeniden duyumsuyordu.

Sevgi, tekrar göz göze gelmek için bakışlarını Sarah Hanım'dan ayırmıyordu. Lambanın ışığından çok, Ay'ın Dünya'ya bahşettiği aydınlıktan besleniyordu yüzleri. Sarah Hanım'ın her nefes alışında burun delikleri düzenli hareketlerle inip kalkıyordu. Vücudundan hafif, iç gıdıklayıcı kokular geliyordu. Dışarıdaki sessizlikten bir şeyler beklercesine bakışlarını en uzağa dikmişti. Yeryüzündeki yapay ışıklar çoğaldıkça bakışlarını gökyüzüne çevirmişti. Göz kenarlarındaki küçük kırışıklıklar, bakışlarına derin anlamlar katıyordu. Sevgi'nin bu tür insanlara karşı korkuyla karışık saygısı vardı.

Toplumdan yalıtık yaşayan böylesi insanların, başkalarında olmayan özel güçleri olduğuna inanıyordu Çocukluğunda beslediği korkuları büyüdükçe, Sarah Hanım'a olan öfkesi, yerini saygıya bırakmıştı. Maddenin ötesindeki varlıklar, oldum olası kafasını karıştırmıştı. Varlıklarını özellikle karanlıkta hissettirdiklerine inanıyordu. Ta ki etraf aydınlanana dek, gündüzleri maddenin hâkimiyeti vardı.

Toprak'ın nerede olabileceğine dair en ufak bir fikri yoktu. Sarah Hanım'ın hareketlerindeki şifreleri çözmeye çalıştı. Böyle sakin olduğuna göre, demek ki başına kötü bir şey gelmemişti. Neden sürekli gökyüzüne bakıyordu?

Ya Toprak'ın başına bir şey geldi de, o yüzden bakışlarını gökyüzünden ayırmıyorsa? Kafası iyice karışıp, duyguları birbirine girmişti. Ne düşüneceğini ve ne yapacağını bilemiyordu. Çaresizliğin güçlü kollarında, hareketsiz beklemekten başka bir seçeneği kalmamıştı. Zamanın kendisine sunacağı her şeye şimdiden hazırlıklıydı.

Aşağıda, loş ışıklı lambaların aydınlattığı cadde de, küçük insan vücutları görüyordu. Birbirlerinin yanından, önünden, arkasından geçen insanların aralarındaki soğukluk ve boş vermişliğe dikkat etti. Zaman ilerliyordu. Toprak'tan haber alıncaya dek kendini farklı sorularla meşgul ediyordu. Olmadık şeyleri kafasında kurgulayarak tanıdığı insanların üzerine yerleştiriyordu.

Kafasında kocaman bir sahne yaratmıştı ve oyuncu seçimlerinden sadece kendisi sorumluydu. Aklında oluşturduğu yarım yamalak senaryoyla herkese bir rol vermişti. Örneğin: Ahmet Bey'i babalık rolünden çıkartarak alelade, her gün gördüğü sıradan bir insan rolüne yerleştirdi. Hakan'ı tekrar hayata döndürdü. Sarah Hanım'ı haddinden fazla geveze ve geçimsiz bir insan; Moses Usta'yı da arkadaşı Merve'nin sevgilisi yaptı. Geriden gelen rollerde kendini tekrar öğrencilik yıllarına döndürürken, annesi Selma Hanım'a da en yakın arkadaşı rolünü verdi. Her şey tamamdı. Bir tek, Toprak'a ait bir rol bulamamıştı.

Bütün oyuncular, kendi hayat çemberleri içinde dönüyorlardı. Aralarında performansını en çok beğendiği kişi Sarah Hanım'dı. Rolünün hakkını tam manasıyla veriyordu. Önüne gelen herkesle gevezelik yapıp, en sonunda avazı çıktığınca azarlıyordu. Moses Usta, tekrar içkiye başlamıştı. Ahmet Bey, son gelen zamlardan yakınıyordu. Selma Hanım, kendini fazlasıyla erkeklere kaptırmıştı. Kendisi ise

sürekli ders çalışıyordu. Hakan'a ne yazık ki gerekli özeni gösterememişti. Tek yaptığı olup biteni izlemekti.

Birden, kimsenin beklemediği bir anda, gökte küçük ışık süzmeleriyle Amerika'daki dayısı belirmişti. Ellerindeki pahalı eşyalarla yeryüzüne iniyordu. Gökyüzündeki ışığın kaynağı, elinde tuttuğu pahalı eşyalardı. Yukarıdan gelen aydınlığın farkına varan herkes, bakışlarını kuşkuyla yukarıya çeviriyorlardı. Beklenen an gelmişti. Tanrının yeryüzündeki son temsilcisi, varlığıyla insanoğlunu şereflendirmişti. Hakan haricinde herkes dizlerinin üzerine çökmüştü.

Dayısı daha fazla alçalmadan, elinde ne varsa yerdeki insanlara dağıtmaya başlamıştı. Yeryüzündeki faniler, hep bir ağızdan minnetlerini dile getirip, dualar ediyorlardı. Farklı insanlar, tek bir noktada birleşmişlerdi. Herkes istediği kadar şeye sahip olmuştu. Göklerdeki dayısı ellerindeki şeyleri dağıttıkça, etrafındaki ışık kararıyordu. Ve etrafındaki ışık karardıkça, ayakları yere daha bir yaklaşıyordu. O ise bunun farkında değildi. İnsanlar artık doymuşlardı. Sahip olmak istedikleri her şeye sahip olmuşlardı. Bakışlarını etraflarını saran şeylerden kaldırdıkların da, gözlerine inanamamışlardı.

Gökyüzündeki yüce insanın etrafındaki ışık tamamıyla kararmış ve ayakları yere basmıştı. Verebileceği her şeyi insanlara vermişti; artık bütün gücünü kaybetmişti. Tekrar saygıyı ve korkuyu görmek için insanların ruhlarının derinliklerine dek bakıp, telaşla birkaç adım geriye gitti. Yüce insan, gördükleri karşısında şaşkına uğramıştı. İnsanların ruhları yok olmuştu.

Kendisi de dâhil herkes, küçük adımlarla yüce insana

yaklaşıyorlardı. Arkadan Sarah Hanım'ın kulak tırmalayıcı sesi duyuluyordu. Mademki herkes istediği her şeye sahip oldu; bundan böyle yüce insana ihtiyaçları yoktu. Yüce insana atılan her adım, daha da tehlikeli olmaya başlamıştı. Yüce insan ise son bir çabayla ellerini yukarıya kaldırarak, tüm canlıların yaratıcısından yardım istedi. Ellerini kaldırdığı yerde ise sahne dekorlarından başka bir şey yoktu.

Faniler, arzu ettikleri şeye ulaşmışlardı. Kendilerine bütün bu zenginliği bahşeden varlığı yok etmişlerdi. Ölünün üzerinden gölgeler çekildiğinde, yerde yatan koyu karanlık hareketsizliğe terk edilmişti. Herkes, kendilerine çizilen dar çemberlerin içine ellerinde sahip olduklarıyla geri döndüler. Hayat kaldığı yerden devam ediyordu.

Ne zaman kendini hayallerinin rüzgârına kaptırsa, sigara içmek isterdi. Okul yıllarında, aynı isteğe ders çalışırken kapılırdı. Sigarayla arası oldum olası iyi değildi. Yine de sigara içenlere karşı gizli bir hayranlık besliyordu. İçki konusunda ise bedenine karşı bazen acımasız olabiliyordu. Ne zaman bir bardak diye yola çıksa, muhakkak sarhoş oluyordu.

İçkiyle ilk tanışıklığı, üniversite yıllarında başlamıştı. İlk anda, içkiyle birbirlerini soğuk karşılasalar da, zamanla aralarından su sızmaz olmuştu. Merve'nin eline tutuşturduğu ilk kadehi, dün gibi hatırlıyordu. Mahcup ve utangaç hareketlerle eline aldığı rakıyı, bir dikişte bitirmeye çalışmış ve sabaha dek baş dönmesinden uyuyamamıştı. Sabah kalktığında, ağır sövgülerle bir daha içkiye elini uzatmayacağına dair yeminler etmişti. Sözlerinin sıcaklığı belleğindeki tazeliğini korurken, iki akşam sonra tekrar ağzında aynı tadı hissetmişti. Hem de kimse kendisini buna zorlamamışken. İçkiler arasında en çok sevdiği şaraptı. Rakının

kendince kaba olan, umursamaz bir yapısı vardı. Biranın ise sadece işçiliği; viski fazla sınıfsaldı. Aralarında kendine ve ortamlarına en uygun düşeni şaraptı. Boş bardağın içine kan kırmızı akan sıvı, duygularındaki şiddeti bastırıyordu. Şarapta insanı şair eden garip bir güç vardı. "İçindeki duyguları tam manasıyla yaşamak istersen, mutlaka şarap içmelisin." derdi başkalarına. İşte böyle anların birinde sürekli çevresinde dolanan; fakat bir türlü tanışma imkânı bulamadığı sigarayı fark etmişti. Yoğun ders çalışmalarında ağzında geveleldiği şey, zor zamanlarının en yakın dostu olmuştu.

Taze havayı sürekli içine çekerken ve kendini beyninin içindeki dünyaya hapsetmişken, sigara içmek istedi. Hızlı hareketlerle etrafına bakınıp, varsa bir tek ağzına atmalıydı. Yerinden kalkıp, odanın içinde bakışlarını dolaştırdı. Hatta biraz daha ileriye giderek, birkaç çekmeceyi bile karıştırdı. Bütün aramaları sonuçsuz kalmıştı. Ardı ardına derin nefesler alıp bıraktı. Kendini biraz olsun böyle rahatlatabilmişti. Tekrar Sarah Hanım'ın karşısına geçti. Nasıl yaptığını anlamadan, eliyle Sarah Hanım'ı dürttü. Sarah Hanım, vücudunda hissettiği ilk temasla yavaşça yüzünü döndü. Anında tepki vereceğini düşünmemişti. Zamansız yakalanmıştı. Dudaklarına iliştirdiği yılışık gülümseme eşliğinde, eliyle sigara işareti yaptı.

Sarah Hanım, ağır hareketlerle yerinden kalkarak içerideki odalardan birine girdi. Sevgi, yalnız kaldığında, aynı gülümsemeyi tekrarlarsa, ağzını yırtacağına dair kendine söz vermişti. Bu gülümseme de, yapanı küçük düşüren bir şey vardı. Sol elinde tuttuğu bir paket sigarayla Sarah Hanım, yanına geldi. Bakışlarını yüzünden ayırmadan paketi uzattı. Sevgi, minnet duygusuyla ayağa kalkarak paketi Sa-

rah Hanım'ın elinden aldı. Boyları hemen hemen aynıydı. Sarah Hanım, tekrar eski yerine geçmişti.

Sevgi, elindeki yerli sigara paketini büyük bir sabırsızlıkla açtı. Çantasından çıkardığı çakmakla sigarasını yakarak iki nefes çekti. Ağzından çıkan iri duman kütlesini gökyüzüne bırakmıştı. Sigara dumanını yeniden içine çektiğinde, önüne geçilemez bir öksürük nöbetinin pençesine düşmüştü. Her öksürüşünde ağzından ve burnundan acımsı bir tat geliyordu. Canı sıkılmıştı. Elindeki sigarayı hızla aşağıya fırlattı.

Boğazını biraz olsun rahatlatmak için mutfağa su içmeye gitti. Sıkıntısı artarak devam ediyordu. Toprak'ın gelmeyeceğini düşünerek, çıkmak için dış kapıya yöneldi. Son kez balkona dönerek Sarah Hanım'a baktı. Duruşunda en ufak bir değişiklik yoktu. Çantasını koluna daha bir sağlam geçirip, dış kapıyı açtı.

Aşağı merdivenlerden yukarıya çıkan ayak seslerini duydu. Yavaş ve derinden atılan adımlardı bunlar. Karanlığın içinden bedenine yaklaşıyordu. Kuşkulu ve kaygılı bakışlarını karanlığın derinliklerine yöneltti. Karartı kendini belli etmişti. Açık kapının dışarıya vuran ışığına yaklaştıkça, gelen kişinin Toprak olduğunu fark etmişti; yalpalayarak, ışığa ilerliyordu. Yüzünde, eksilmeyen neşesinden eser yoktu. Bir şeyler kaybetmişçesine mağlup duruyordu. Sevgi, Toprak'ın bu haline güvenememişti. Belli belirsiz birkaç adım geri gitmek zorunda hissetmişti kendisini. Toprak'tan gelecek herhangi bir tehlike karşısında, çantasına daha bir sıkı tutunmuştu.

Aralarındaki mesafe tamamen kapanmıştı. Toprak, karşısında dik durmaya çalışsa da bir türlü başarılı olamı-

yordu. Bir müddet aralıksız karşılıklı durdular. Toprak'ın kafası hafif yere eğikti ve göğsünden küçük hırıltılar geliyordu. Sevgi ise her an saldırıya uğrayacakmış gibi tedirgindi. Toprak, tıpkı küçük bir çocuğun annesinin üzerine atlaması gibi bedenini Sevgi'nin kucağına bırakmıştı. Sevgi de var gücüyle Toprak'ın vücudunun ağırlığını taşımaya çalıştı. Toprak, en ufak bir çaba harcamadan kucağında bekliyordu. Gücü çoktan tükenmişti. Sadece yere düşmeyecek kadar bir gücü kalmıştı. Toprak'ı üzerinden atar gibi yere bıraktı. Kapının önüne boylu boyunca serilmişti. Gözleri açık, ışığın geldiği yöne bakıyordu. Yüzündeki sakallar daha bir uzamıştı. Tepesinde bekleyen Sevgi'yi unutmuşçasına ağzında bir şeyler geveliyordu. Toprak'ın ağzından çıkan sözlerin ne olduğunu anlamak için ağzına değin eğildi. Toprak, sözcükleri birkaç defa daha tekrarladı ve sustu. Sızmıştı.

Toprak'ın hareketsiz vücudu başında ne yapacağını bilmediğinden, içeriye Sarah Hanım'ın yanına koştu. Birkaç anlamsız el hareketi yaptı. Sevgi'nin çırpınmalarından bir şey anlamayan Sarah Hanım, kayıtsız gözlerle etrafı seyrediyordu. Nazik bir hamleyle Sarah Hanım'ı kolundan tutarak, Toprak'ın yanına götürdü. Sarah Hanım'ın gördükleri karşısında ne yapacağını merak ediyordu. Toprak, olduğu yerde iyice sızmıştı. Sarah Hanım, Toprak'ı gördüğünde, hareketlerine hiçbir abartı katmadan, yere eğilip onu kaldırmaya çalıştı. Sevgi'den her hangi bir yardım talep etmemişti. Tek başına Toprak'ı ayağa kaldırıp, odasına sürükledi. Toprak, biraz olsun kendine gelmişti. Yüzündeki ıstırap, Sevgi'nin içini burkmuştu. Sarah Hanım ve Toprak, ağır adımlarla odalarına geçerek, Sevgi orada yokmuşçasına kapıyı kapattılar.

Etraf yine eski sessizliğine bürünmüştü. Terk edilmişliğin içindeydi. Kararsızlıkla, odanın kapısına hareketlendi. Tam kapı kolunu çevirecekti ki, bundan vazgeçti. Bedenini artık buraya ait hissetmiyordu. Her şeyden bir kez daha soğumuştu. Toprak'ın ise neden kendini bu hale soktuğunu bir türlü anlayamamıştı. Onun sorunlarının kaynağında olmaktan korkuyordu. Bir kez daha yenilmişti. İçini acıtan tüm duygularını yanına alarak, geriye bakmadan evi terk etti.

Zamansız bir sevdanın peşine düştüğü için kendine lanetler yağdırıyordu. Birkaç nefes çektiği sigaranın tadı, hâlen ağzında ve burnunda dolaşıyordu. Midesi bulanmıyordu. Oysa kusmak istiyordu. Hakan'ın ardından, böylesine hızla başka birine kapılacağını hiç düşünmemişti. Boş cadde de, adımlarının çıkarttığı sesleri dinleyerek evine ilerlemeye devam etti. İçini kaplayan hüzün, gecenin sunduğu serin havayla daha bir anlam kazanmıştı. Bir kez daha yazma hissi bütün bedenini ele geçirmişti. Öyle anlamlı şeyler yazma hevesi içinde de değildi. Tek yapmak istediği beyaz kâğıdı olabildiğince sözcükle doldurmaktı. Geride bıraktığı hiçbir insanı tam manasıyla terk edememişti. Hepsi ruhunda bir parçalarını bırakmıştılar. Geride kalanların ardından gözyaşı dökmek ise artık sıradan bir eylem olmuştu.

Yürürken tenine çarpan serin rüzgâr, Toprak'ın okşayışlarını hatırlatıyordu. İyi de ne olmuştu da ayrı düşmüşlerdi? Duyguları tamamen karışmıştı. Mantığıyla, duygularının arasında sıkışmıştı. Duygularını Toprak'a çeken ve iten şey neydi? Buna bir türlü anlam veremiyordu. Bir kez daha yeryüzünün karanlığında, bir başına caddelerde dolaşıyordu. Artık etrafından geçen insanlara dikkat etmiyordu. Bir

ara gözü karşıdan gelen yaşlı çifte takılmıştı.

Yaşlı çift, birbirlerine uyumlu, yavaş adımlarla ilerliyorlardı. Kadına göre erkek, biraz daha kısa boylu ve hafif kamburdu. El ele tutuşmuşlar, sessiz karanlıkta yürüyorlardı. Adımlarını cadde de özenle biriktirirken, birbirlerine yük olmuyorlardı. Sevgi ile aralarındaki mesafe tamamen kapanmıştı. Yan yana geldiklerinde iki küçük adımla, Sevgi'yi geride bırakmıştılar. Sevgi, arkasını dönerek bir müddet daha yaşlı çifti seyretti. Aralarındaki sıcaklığı kıskanmıştı. En az yaşlı kadın kadar şanslı olması gerektiğini düşünüyordu. Oysa şu ana dek, hep acıların ve gerilimlerin içinde nefes almak zorunda kalmıştı. Yaşlı çift, attıkları her adımda biraz daha küçülüyorlardı. Sevgi, yoluna kaldığı yerden devam etti.

Son ders saatinin zili çalmıştı. Her geçen gün, yaptığı işten daha çok nefret ediyordu. Mesleğinden ötürü, hayatının belli bir bölümü mekanikleşmişti. Derslerde ağzında sürekli aynı sözcükleri geveliyordu. Öğrencilerine dair artık hiçbir şey beslemiyordu. Tek yaptığı karşılarına geçip, çenesini oynatmaktı. Kafasındaki boşluğu bir türlü dolduramıyordu. Zilin sesi durmuştu. Öğrencilerinden, her gün aynı kelimeleri işitiyordu. Bu sefer hiçbirine yanıt vermedi. Donuk bakışlarını ayaklanan öğrencilerinin üzerinde gezdirdi. Önünden geçen öğrencilerinin çoğu, kendisini saygıyla selamlıyorlardı. Sevgi ise taş kayıtsızlığıyla yüzlerine bakıyordu.

Bütün sınıf boşalmıştı. Masadan kalkmak istemiyordu. Yaşamın tüm renkleri gözünde solmuştu. Heyecanlarından, öfkelerinden ve hüzünlerinden geriye yalnızlığı kalmıştı. İlk defa hayata çıplak gözle bakıyordu. Bir an için intihar etmeyi düşündü. Nasıl olsa yaşamaktan tat almı-

yordu. Böyle varolmakla, varolmamak arasında bir ayrım göremiyordu.

Sınıfın boş olduğunu düşünen erkek hademe, sesini yükselterek içeriye girdi. Sevgi'yi masasında gördüğünde sesini kesti. Mahcup ve özensiz hareketlerle çöpü boşaltı. Adına, gariban, denilen insanlardandı. Kırklı yaşlarda, kısa boylu ve sıskaydı. Her şeyiyle tam bir yanılsamaydı. Bu tür insanlar genellikle kendilerinden güçlü kişilere mazlum rolü oynarken, elinin altındaki insanlara kötü davranırlardı. Egemenlik ilişkileri içindeki solucanlardan bir tanesiydi. Yardıma muhtaç bakışlarını yüzüne dikti. Tam anlamıyla silahlarını kuşanmış rolünün gereğini yapıyordu. Toplumun kendisine bahşettiği rolle, egolarını tatmin ediyordu. Başkalarının gözünde küçülmenin zevkini tadıyordu. Elindeki çöp kovalarını boşaltırken, beceriksiz bir baş selamı verdi. Sevgi, karşılık vermeden nefretle yüzüne baktı. İnsan ilişkilerindeki ikiyüzlülük, bir kez daha canını sıkmıştı.

Masanın üzerinde duran ders notlarını toplayıp sınıfı terk etti. Bütün okul, terk edilmiş lanetli bir yapıyı andırıyordu. Koridorlarda kimseler kalmamıştı. En aşağı katta şişman ve ince bıyıklı müdürle karşılaştı. Daha ilk günden beri bu adamı gözü tutmamıştı. Özellikle kız öğrencilere bakışını hiç beğenmiyordu.

Müdür, üstten bakan boş bir ifadeyle kendisinden selam bekliyordu. Hiç oralı olmadan yanından basıp gitmişti. Okulun bahçesinde, birkaç erkek öğrenci kalmıştı. Bakışlarını nereye odaklayacağını bilmeden yürümeye devam etti. Canı hiçbir şey yapmak istemiyordu. Tek istediği evine gitmekti.

Her adımda uykusu artıyordu. Bir an evvel evine varıp, uyumalıydı. Merdivenleri ağır ağır çıktı. Dairesinin kapısının önünde durdu. Yeryüzündeki cennetine ulaşmıştı. Kapıyı açarak içeriye girdi. Başında inceden bir ağrı oluşmuştu. Bedeninde ağrısına tahammül edemediği tek yer başıydı. Ecza dolabını açarak en etkilisinden bir ağrı kesici aldı. Üzerini bile değiştirmeden kendini koltuğun üzerine bıraktı. Karın ağrısına tutulmuş gibi bacaklarını karnına çekti. Gözlerini yerdeki halının motiflerine dikti. Elinin altında küçük, oyalanabileceği bir şeyler olsun istiyordu. Oysa ellerini iki bacak arasına sıkıştırmış put gibi yatıyordu. Sol omzunda hafif bir uyuşma hissetti. Uyumak için gözlerini kapattı.

Aradan dakikalar geçmişti ve hâlen uyanıktı. Gözlerini can sıkıntıysa tekrar açtığında, zaman kırk beş dakika daha ilerlemişti. Uyuma çabaları sonuçsuz kalmıştı. Uzanmaya devam etti. Elleri bacak arasında, cinsel organına temas ediyordu. Kendisini bir kız olarak fark etmeye başladığı ilk andan itibaren, en büyük korkusunu bacak aralarında taşımıştı. Yürürken, koşarken, otururken her an kızlığını kaybedecek korkusuyla hareket etmişti. Çevresindeki çokbilmiş ablaların karanlık hikâyeleri geceleri rüyalarına giriyordu. Doğal ihtiyaçları dışında elini cinsel organına hiç götürmüyordu. Çocukluğu dışında, ilk gençlik yıllarında hiç ip atlamamıştı. Zıpladığı zaman, o malum şeyin olmasından korkuyordu.

Erkeklerden ise ölesiye iğreniyordu. Hayatın her kademesinde onların egemenliği vardı. Korkularına teslim olmasının sebebi, bir gün evleneceği erkeğin ağız tadıyla kızlığını bozamamasıydı. Bunu düşündükçe, kendini aşağılanmış hissediyordu. Vücudunda her an kırılacak bir süs

eşyasıymış gibi cinsel organını taşıyordu.

Mahalle aralarında oynarken, yeni yetme erkeklerin sürekli cinsellikten bahsederek kızların üstlerine gitmeleri ise korkularını daha da azdırıyordu. On yedisine geldiğinde tam anlamıyla genç bir kız olmuştu. Göğüsleri istediği seviyeye ulaşmasa da, fiziksel görünümü çekiciydi. Mahallelerinin büyük ablalarından akıllar alıyorlardı. Kimisi kendini ileride evleneceği müstakbel kocasına saklarken, çok azı da gönlünce cinselliklerini yaşıyorlardı. Birinci gurupta olanlar, ikinci gurupta olanları alttan alta kıskanıyorlardı. İkinci gurubun içinde en cesur olanı esmer tenli, iri memeli, Fatma idi...

İlişkiye gireceği erkekleri özenle seçer ve gözünü kırpmadan onlarla yatardı. Yaşı otuza yaklaşıyordu. Babası, O küçükken ölmüştü. Yarı saf bir annesi vardı. Babasından kalan üç katlı evde yaşamlarını devam ettiriyorlardı. Fatma, arkasından söylenen bütün laflara gülüp geçen kayıtsız biriydi. Bir defasında kendisine laf atan mahallenin namuslu kızlarına, önünü açıp göstermişti. Tüm bunlar yaşanırken, Sevgi, bahçe duvarlarının üstünde olup biteni seyrediyordu. Fatma'nın hareketlerindeki özgüven hoşuna gitse de, bunu kendisine belli etmemişti. O da tıpkı yanındaki diğer kızlar gibi yaptığını ayıplamıştı. Oysa o zamanlar ne çok isterdi, bir yanıyla da Fatma olmayı.

Mahalledeki erkeklerin hayatları üzerindeki baskıları gün geçtikçe artıyordu. Her konuşmanın sonunda, lafı cinsel üstünlüklerine getiriyorlardı. Kendilerini bulunmaz Hint kumaşı gibi anlatıyorlardı. Bu durum en çok, o zaman yakın arkadaşı olan Aynur'un canını sıkıyordu. Bir gün yine böyle biten konuşmaların sonunda Aynur, dayanamayarak Fatma'dan yardım almayı teklif etti. Anında ret cevabı ve-

rip, erkeklerin aptallıklarından bahsetti. Aynur ise aklına koymuştu. İlk gördüğü yerde Fatma'dan, erkeklerin cinsel güçleri hakkında bilgi alacaktı. Bu konuda bilgi edinebilecekleri başka biri yoktu.

Nasıl olduğunu anlamamıştı; ama ertesi gün kendini Fatma'nın evinde bulmuştu. Her an basılacakları korkusuyla yüreği ağzındaydı. Aynur'la birlikte diken üstünde oturuyorlardı. Fatma ise iki gencin sıkıntılarını biraz anlamış olacak ki, erkeklerle olan arkadaşlıklarının nasıl gittiğini sordu. Sevgi, sessizliğini korurken, Aynur, ağzından çıkan her kelimeyle biraz daha açılıyordu. İki arkadaş kıvama gelmişlerdi. İşin hoş tarafı, bu ana dek kendilerine öcü gibi anlatılan Fatma'nın hiçte anlattıkları gibi olmadığıydı. Bütün sözcükler kullanılıp tüketilmişti. Konu enine boyuna anlatılıp, açığa vurulmuştu. Fatma konuştukça, kızların gözlerinde mutluluk çiçekleri açılıyordu.

Fatma, yerinden kalkarak büyük dolabın alt çekmecesinden bir kaset çıkarttı. Kalçalarını sallayarak televizyonun altındaki büyük videoya kaseti yerleştirdi ve kızların yanına geçti. Kaseti hızla ileriye sardı. İki arkadaş, Fatma'nın videoya ne taktığını merak ediyorlardı. Hiç beklemedikleri bir anda, ekranda bir biriyle sevişen iki çift çıkmıştı. Sevgi de, Aynur da telaşla bakışlarını ayrı yöne çevirdiler. Kızların telaşlarına içinden gülen Fatma, durumu bir kez daha anlatmak zorunda kalmıştı. Zorda olsa kızlar ikna olmuştular. Fatma, tekrar oynatıcıya bastı.

Ekrandaki sarışın, iri erkek, altındaki kadının bacak aralarına var gücüyle abanıyordu. Kadın ise kendinden geçmiş vaziyette gözlerini kapatmış ve bedenini erkeğe teslim etmişti. Ekranın içinde bir erkek daha belirmişti. Sevgi'nin içinde ağlamaya yakın bir his dolaşıyordu. Adam, nerdeyse

kadını öldürecekti. Biraz önce Fatma'nın anlattığı her şey darmadağın olmuştu. Televizyonun hoparlöründen bir tek kadının iniltileri duyuluyordu. Kadın, uzandığı yerdeki konumunu değiştirip, erkeğin üzerine çıkmıştı. Az önceki halinden ise hiç eser kalmamıştı. Tıpkı ata biner gibi adamın üzerindeydi. Her geçen dakika adamın yüzü değişiyordu. Kadın ise durmadan zıplıyordu. Adam son bir hamleyle kadını üzerinden atmıştı. Tek eliyle tuttuğu cinsel organı büyüktü. Kadın ise yanındaki erkeği yatağa çekerek onunla sevişmeye başlamıştı. Az önceki erkeğin ise boşaldıktan sonra cinsel organı küçülüp büzülmüştü.

İzlediği sahneler, tuhaf bir şekilde içindeki özgüveni arttırmıştı. Demek ki mahalledeki o aptal erkeklerin tüm anlattıkları koca bir yalandı. Kadının ikinci erkekle yaşadıklarını sonuna dek izlemeden, Fatma televizyonu kapattı. Fatma'nın evinden ayrılırken tedbiri elden bırakmamışlardı. Kapıdan çıkmadan önce etraflarını iyice kolaçan edip, dışarı çıktılar.

Bugün bile o anları hatırladıkça, içinde aynı özgüveni yaşıyordu. Yattığı yerden ani bir hareketle kalktı. Daha önce planlamadığı halde yazı masasının başına geçti. Bir şeyler yazmak istemese de, boş gözlerle beyaz kâğıda bakıyordu. Elinde tuttuğu kalemi, canlıymış gibi görüyordu. Beyaz kâğıdın üzerine büyüklü küçüklü harflerle adını yazdı. Bakışlarını isminin üzerinde sabitleyerek, kendi kendine defalarca tekrar etti. Her tekrar edişinde zihnindeki anlamı kayboluyordu. Çevresini saran eşyaların hareketsizliği, içindeki durgunluğu besliyordu.

Elindeki kalemi, yavaşça beyaz kâğıdın üzerine bıraktı. Başından geçen her şeyi yeniden düşündü. İnsan yaşamının karmaşıklığı, tek düzeliği, yasaları, kurumları ve bunların

içinde sorgusuzca dönüp duran yüzlerce irili ufaklı olaylar dizisi. Tıpkı etrafını saran eşyalar gibi kendini hareketsizliğin içine bırakmıştı.

Toprak ile aralarında geçenleri düşündü. Hangisinin nerede hata yaptığını bir türlü anlayamıyordu. Toprak'tan soğumuştu. Tuhaf olan ise, bir yandan da onunla ileride yaşayacağı hayatı düşlemesiydi. Kendine karşı beslediği tiksinti, içindeki hareketliliği tekrar canlandırmıştı. Üzerindeki durgunluğu silkeleyerek, ayağa kalktı. Tekrar Toprak'ın yanına gitmeliydi.

Hızla oturma odasına geçti. Çantasını bulamıyordu. Toprak'ın yanına giderek her şeyi konuşacaktı. Kısa bir arayışın sonunda çantasını, küçük sehpanın arkasında buldu. İçindeki ışık sönmeye başlamıştı. Elinde çantasıyla, dış kapının önünde kalakalmıştı. Adımlarını bir türlü öne atamıyordu. Çaresizlik içinde tekrar evinin içine döndü.

Ağlamaklı bir ses tonuyla kendine sövgüler düzüyordu. Gözlerinden akan yaş, çoraplarına değiyordu. Sanki büyülenmişti. Hakan'ın yokluğu daha fazla canını acıtıyordu. Gene intihar etmeyi düşündü. Belki öldüğünde, tıpkı masallardaki gibi Hakan'a kavuşarak aşklarını sonsuza dek yaşayacaklardı. Peki, yaşadıklarını Hakan biliyorsa? O zaman başından geçenleri nasıl açıklayacaktı? Ruhundaki huzursuzluk artmıştı. Ağlaması ise çoktan kesilmişti.

Ayağa kalkarak balkona gitti. Aşağıya atlayacakmış gibi ölüme hazırlandı. Hava çoktan kararmıştı. Yıllardır gördüğü manzarayla karşı karşıyaydı. Güneşin doğuşuyla, batışı arasına sıkışmış zavallı yaşamı! Parmak uçlarında yükselip aşağıya baktı. Caddeyi aydınlatan sokak lambalarına bile acıyordu. Ayaklarının altından geçen insanların gölgeleri

vardı. Yukarıdan bakıldığında insanların aldığı şekillere hafifçe gülümsedi. Ağlamaklı bir yüz ifadesiyle gülmek istemiyordu artık. Bedenini boşluğa bıraktığında bütün acılarından kurtulacaktı. Yere çakılırken, oradan geçen insanların şaşkınlıklarını görmek isterdi. Nasıl ölecekti? Tıpkı uyur gibi, öldüğünün farkına varmadan. İçinde ne korku, ne de heyecan vardı. Evinin karşısına geçip, balkondan yere düşmesini izleyecekti. Yere baktıkça gözleri yüksekliğe alışıyordu. Aralarındaki mesafe azalmış. Aklına kapıcının oğlu Tamer geldi. Yıllar sonra bu anı hatırladığında acaba ne düşünecekti? Kendisinden nasıl bahsedeceklerdi tanıdığı insanlar? Sevdiklerinden en çok hangisi üzülecekti ölümüne? Zihninden Sarah Hanım geçiyordu.

Parmaklarının ucundan tekrar topuklarının üzerine bastı. Bakışlarını gökyüzüne çevirip, görebildiği en uzak yıldıza gözlerini dikti. Gecenin karanlığında yalnızlık ve sessizlik vardı. Balkonun demirlerinden bir iki adım uzaklaştı. Tekrar uykusu gelmişti. İçeriden gelen telefon sesi, onu yaşama çağırıyordu. Kararsız duygularla telefonu eline alıp, yılgın bir sesle: "Alo" dedi. Karşıdan gelen ses, arkadaşı Elif'e aitti. Küçük bir serzenişle müsait olup olmadığını soruyordu. Yalnız kalmak istiyordu. Kabul etti. Kendini her şeyin akışına bırakmıştı.

Telefonu kapattı. Sıcak su kaynatmak için mutfağa gitti. Aynanın karşısına geçerek, üstüne çeki düzen verdi. Tüm bunları baştan sona bir zorakilikle yaptığını ve Elif'le görüşmek istemediğini biliyordu. Duygularının kasırgasında hazırlıklarını yapmaya devam etti.

Aceleyle fırına attığı çöreklerin pişmesiyle birlikte, kapının zili çalmıştı. Yüzüne iliştirdiği sahte gülücüklerle kapıyı açtı. Biraz önce yaşadığı her şeyi bir kenara bırakmıştı.

Gerçeğin karşısında yalanı yaşamayı öyle özümsemişti ki, düşüncelerindeki karmaşaya aldırış etmeden, hiçbir şey olmamışçasına hareket edebiliyordu.

Yüzüne açılan kapının gerisinde bekleyen Elif, sitemkâr bakışlarıyla, bedenini baştan aşağıya süzmüştü. Nedenini anlamadığı, mahcup bir ifadeyle Elif'e baktı. Birlikte içeriye girdiler. Elif, attığı her adımda evin içini süzüyordu. Birlikte oturma odasına geçerek tekrar sarıldılar.

Kendinden daha fazla nefret ediyordu. Elif'in üzerindeki parfüm kokusu her yeri kaplamıştı. Ocağın üzerinde kaynayan çaydanlığın çıkarttığı fokurtular kulaklarını okşuyordu. Elif, oturma odasına geçtiğinden beri aralıksız konuşuyordu. Gelirken trafikte yaşadıkları, yeni çıkan ayakkabıların pahalılığı, yerli dizilerde oynayan yakışıklı erkek oyuncuların aşkları, susmak nedir bilmiyordu. Çaresizlik içinde, anlattıklarıyla ilgiliymiş gibi yorumlar yapıyordu. Parfüm kokusu midesini bulandırıyordu. Mutfaktan oturma odasına geçmek istemiyordu. Çaylar demlenmişti.

Biri açık diğeri demli, iki bardak çayla Elif'in yanına geri döndü. Elif, taze demlenmiş çayın zevkine varmış olacaktı ki, konudan konuya atlayarak sözü evliliğine getirmişti.

"Valla şekerim, açık konuşmak gerekirse, benim gönlüm başka birindeydi; fakat bu zamanda mantık evliliği yapmak lazım. Ayrıca yoksulluk adamın elindeki her şeyi çeker alır, geriye ne aşk kalır ne de saygı. Gerçi sevdiğim oğlan öyle fakir falan değildi; yine de ileriye dönük güven uyandırmamıştı bende. Şimdi çok şükür, bizimki bir dediğimi iki etmiyor. Gerçi biraz fazla uçkuruna düşkün, ne yapalım, bu da işin ayrı tarafı. Adamdan onu da esirgeyeceksek, ne diye benle evlendi değil mi?"

Sevgi, dinlediklerine bir şey katmadan tebessüm etmişti. Elif ise ilk defa birini görmüşçesine susmak nedir bilmiyordu. Geçmişten başlayarak, kim ne yaptı, ne yapmadı, hepsini sayıp dökmüştü. Elif konuştukça, iyice suskunluğunun içine gömülüyordu. Yaptığı her şeyin iğrençliğini yüzüne haykırmak istese de, bunu bir türlü beceremiyordu. Elif'in anlattıkları içinde kendisi hariç herkes vardı. Etrafını saran şeylerin kölesi olmuştu. Üzerindeki elbisenin kırışmaması için geldiğinden beri yamuk oturuyordu. Bir an için gözlerini kapattı. Bu işkenceden kurtulmanın tek bir yolu kalmıştı; o da kendini hayal gücüne teslim etmekti.

Gözlerini tekrar açtığında, kafasındaki tek düşünce Elif'i öldürmekti. Eline keskin bir bıçak almıştı. Elif'in görmeyeceği bir şekilde bileğinin arkasında tutuyordu. Elif ise konuşmaya devam ediyordu. Ağzı daha genişlemiş ve çenesinin üstünde küçük bir ağız daha oluşmuştu. İki ağızda, birbirinden farklı konularda, beynine ve kulaklarına hücum ediyorlardı. Bir müddet daha kurbanının yaşamasına izin verdi. Nasıl olsa birazdan kanlar içinde yerde debelenecekti. Kurbanı yerde can çekişirken, hiçbir şey olmamışçasına çayını dolduracak ve O'nu dinlermiş gibi yapacaktı.

Son ana dek sabretti ve elindeki bıçağı hızla arkadaşının boğazına salladı. Elif, ne olduğunu anlamadan bir müddet daha konuşmaya devam etti. Ta ki, boğazından kanları fışkırıncaya değin. Kendini çabucak yere atmadı. Kararsızlık içinde ayağa kalkmaya çalıştı. Bacaklarının güçsüzlüğü artmıştı. Titreyen vücudunu yere bıraktı. Elleri yerine, uzun saçlarıyla boğazındaki yarayı kapatmaya çalışıyordu. Gözleri yerinden çıkacakmış gibi bakıyordu. Hem büyük, hem küçük ağzı alabildiğince açılıp kapanıyordu. Ayaklarının dibinde can çekişen Elif'i fark etmemiş gibi, karşısında biri

varmışçasına O'nu dinliyordu.

Göz ucuyla kurbanını kontrol etti. Yerde boylu boyunca uzanmış, can çekişiyordu. Bilmem hangi mağazadan çok para vererek aldığı siyah takım elbisesi, kırmızı renge bulanmıştı. Elif, giderek güçten düşüyordu. Bakışlarını gözlerine yöneltmiş, son bir şey söylemek istercesine her iki ağzını da oynatıyordu. Kulağına ilişen mırıldanmaları anlamak için, Elif'in ağzına dek eğildi. Elif'te kalan gücünü bu yönde harcamak istercesine, hızla ağzını oynatıyordu. Amaçlarına ulaşamamışlardı. Elif, çırpınarak gözlerini kapatmıştı.

Sevgi, hayal ettikleriyle üzerindeki durgunluğu biraz olsun giderebilmişti. Kendine taze bir çay koymak için tekrar mutfağa gitti. Gözü, masanın üzerinde duran tahta saplı ekmek bıçağına takıldı. İçinde, hayallerini gerçekleştirmek için karşı konulmaz bir istek oluşmuştu. Her şeyi düşündüğü gibi yapabilirdi. Ekmek bıçağını eline alıp, yansımasında yüzünü seyretti. Tuhaf bir coşku tüm bedenini kaplamıştı. Doldurduğu çayı, masanın üzerine bırakıp, elindeki bıçakla oturma odasına yönelecekken, mutfak kapısında kendisini seyreden Elif'i gördü. Ne vakit oraya geldiğini ve ne zamandır kendisini seyrettiğini anlayamamıştı.

Yüzünde o çok nefret ettiği yılışık gülümseme tekrar oluşmuştu. Sırf bu gülümsemeye yol açtı diye arkadaşını öldürebilirdi. Elif, kendisine sunulan gülümsemeyi önemsemeden, kuşkuyla Sevgi'nin yüzüne bakıyordu. Sevgi de suçlu gülümsemesini dudaklarından defederek suratını astı.

Elif, oturma odasına geri döndü. Sıkıntılı hareketlerle çantasından sigara paketini çıkarttı. Dudağına iliştirdi-

ği sigarayı büyük bir özenle yakarak hızla içine çekti. İlk nefesini öyle derin çekmişti ki, geri dışarı verirken yüzünü dumandan ayırt etmek hemen hemen imkânsızdı. Sigarası yarıya gelmişti.

"Neyin var senin kuzum?" dedi.

Sevgi, ağzına yığılan hakaretleri içine tepiştirirken, susmayı tercih etti. "Bir şey yok" manasında başını oynatmakla yetindi. Elif'in ise pes etmeye niyeti yoktu.

"Çayımı doldurmak için arkandan geldiğimde, seni elindeki bıçağın yansımasından yüzünü seyrederken buldum. Üstelik bunu yaparken, kendi kendine konuşuyordun."

Elif'in son sözlerini takip edecek diğer kelimeleri bekledi. Kendi kendine konuştuğunu hiç fark etmemişti. Sessizliğini bozmadı. Yüzündeki şaşkın ifadeyi saklamadan, dinlemeye devam etti.

"Bir yandan elindeki bıçağa bakıyor, diğer yandan 'evet, O'nu öldürebilirim' türünden bir şeyler mırıldanıyordun. Neyin var senin? Geldiğimden beri üzerinde bir soğukluk var. Hem söyler misin Allah aşkına, kim bu öldürmek istediğin kişi? Seni son gördüğümde hiçte böyle değildin. Şimdi ise sihirli bir değnek dokunmuş gibi. Sana onca şey anlattım. Tek bir yorum yapmadın. Sadece boş gözlerle beni seyrettin. Ve tüm bunların sonunda mutfağa gidip, elindeki kesici aletle sohbet ederken buluyorum seni. Kusura bakma, dost acı söyler, bir an evvel uzman bir doktora gözükmelisin."

Elif, konuşmasını bitirmişti. Sigarasını, önündeki çay bardağının tabağında söndürerek gitmek için ayağa kalktı. Sevgi, amacına ulaşmanın verdiği sevinçle, Elif'in arkasından yürüyordu.

Elif, kapının eşiğinde, Sevgi ile tokalaşarak, hızla merdivenlerden aşağıya indi. Sevgi de merdivenlerden inen arkadaşını izlemek için, merdiven boşluğuna baktı. Elif, basamakları neredeyse ikişer ikişer inerek dış kapıdan çıkmıştı.

Ruhunu kaplayan sevinç, yerini sinsi korkulara bırakıyordu. Eğer Elif'in söyledikleri doğruysa (ki kesinlikle doğruydu) durumunu gözden geçirmeliydi. Elindeki bıçakla konuştuğunu hiç hatırlamıyordu. Elif'in yüzündeki tedirgin ifade, pekte iç açıcı değildi. Son zamanlarda ruh halinde büyük dönüşümler yaşıyordu. Etrafına olan ilgisizliği, kendine karşı gelişip büyümüştü.

Evin içinde Elif'in yaydığı parfüm ve sigara kokusu vardı. Yüzündeki ifadeyi daha iyi okuyabilmek için, büyük aynanın karşısına geçti. Gözleriyle, yüz hatlarını en ince ayrıntısına dek inceledi. İlk dikkatini çeken şey, gözaltlarında oluşan torbacıklardı. Gözlerinin beyazı sararmış ve alt dudağı hafif çatlamıştı. Tüm bunların içinde en çok canını sıkan şey ise bakışlarındaki boşluk ve bunun ruh dünyasında yarattığı anlamsızlıktı. Aynadan gözlerine yansıyan insanı hiç ama hiç beğenmemişti. Galiba Elif'in önerisine uyup, bir doktora gözükse daha iyi olacaktı.

Küçük adımlarla aynadan uzaklaşarak yatak odasına geçti. Bedenindeki uyuşukluk zihnini uykuya çağırıyordu. Bir önceki denemesinin başarısızlığı, tekrar uykusuna mâl olabilirdi. Gözlerini kapatmadan önce tavanı seyretti. Hakan'la bu oda da geçirdikleri ateşli anları hatırladı; dokunuşlarındaki yumuşaklığı ve kulağına fısıldadığı cümleleri.

Geçmişe dair anılar, teninde saman alevinden heyecan-

lara yol açmıştı. Başkası tarafından arzulanmanın zevkini, tekrar içinde hissetti. Eğer Hakan yaşıyor olsaydı; kesinlikle bir çocukları olmuştu. Kız veya erkek, hiç fark etmezdi. Herhalde şimdi karnı burnunda dolaşıyordu. Ellerini karnının üzerine koydu. Bir insanın içinde, başka bir insanın oluşması ne kadar da tuhaftı! Hamileymiş gibi elleriyle karnını okşuyordu.

Zihnini hayallerine kaptırmışken, düşlediği her şey zamanın sonsuzluğunda yok olup gidiyordu. Bu gerçeği aklına getirmemek için daha farklı şeyleri düşündü. Birden babasının ölümünü aklına getirdi. Oysa Ahmet Bey hâlâ yaşıyordu. Öfkeyle karışık, tuhaf bir acıma hissi duygularını ele geçirmişti. Babasının üniformalı hali gözlerinin önündeydi. O zamanlar ne çok korkardı babasından. Mahallelerinin yeni yetmeleri, babasını gördüklerinde nereye kaçacaklarını bilemezlerdi. Çoğu zaman evlerinin penceresinden bu sahneyi izlerdi. O günlerden geriye ne kalmıştı? Ahmet Bey, kendini var olan veya kendiliğinden var ettiği korkularının içine öyle bir hapsetmişti ki, artık kimseler onu oradan çıkartamazdı. Babası, yaşarken ölmüştü.

Babasının ölüm fikri, üzerinde fazla bir etki yaratmamıştı. Peki ya annesi, O'nu da babası gibi kayıtsızlıkla mı toprağın altına gömecekti? Yo hayır, annesine bunu yapamazdı. Mezarının başında saatlerce ağlayacaktı. Etrafında kimlerin olduğunu önemsemeden, mezar taşının altında yatan annesine, sessiz ve gönülden ağıtlar yakacaktı. Yanına gelen birkaç kişinin yardımıyla ayağa kalkacak ve çevresini saran insanların acıma dolu bakışları altında oradan uzaklaşacaktı. Bu andan başlayarak, ne zaman bir sıkıntıya düşse, tanrısından merhamet dileyen bir günahkâr gibi annesinden yardım dileyecekti.

Başkalarının ölümünü düşlerken, bir gün kendisinin de öleceğini biliyordu. Böyle anlarda aklına hep zaman birimleri gelirdi. Hangi mevsimin hangi gününde ve hangi saatinde hayata gözlerini kapayacaktı. Etrafında kim olacaktı, son sözleri, son yediği yemek veya son gördüğü şey, hepsi koca bir soru işareti olarak zamanın belirsizliğinde bekliyordu. Çoğu zaman elindeki mucizevî güçlerle önceden yaşayacağı şeyleri görmek isterdi.

Göz kapakları ağırlaşıyordu. Zihni, ruhunu zahmetsiz bir yolculuğa davet ediyordu. Uykuya dalmadan önce düşündüğü tek şey, ölümünün ardından yeryüzünde nelerin yaşanacağıydı.

"Bir ayağı topallıyordu. Yürüyüşündeki hızından pek bir şey kaybetmemişti. Karanlıklar içinde hızla ilerlerken, arkasından koşan kişinin kim olduğunu anlayabilmiş değildi. Geriden kulağına ilişen sesler, tüylerini diken diken ediyordu. Yardım bekleyen gözlerle etrafına bakındı. Kaldırım yayasında yürüyen birkaç insan dışında etrafta kimseler yoktu. Arkasındaki ses gitgide yakınlaşıyordu. Sağ bacağını biraz daha bükebilse muhtemelen daha hızlı koşabilecekti.

Yan caddedeki kafe de oturan yaşlı kadın, elindeki sigarayı gizemli hareketlerle ağzına götürüp, derin nefesler çekiyordu. Kadının yüzünü çevreleyen sigara dumanı, korkularını büyütmüştü. Dumanlar yüzünden dağıldıkça, kadının gözleri belirginleşiyordu. Mavi renkte, iki çift göz, yüzüne acıyan bakışlar fırlatıyordu. Bir ara karşılıklı ağlaştıklarını hissetti. Orada oturan kadının kendisi olduğunu ve zamanın bir gün kendisini oraya oturtacağını anlamıştı.

Kendisini teslim olması konusunda uyaran sesin sahibini bir türlü tanıyamıyordu. Önünde belirsizleşen cadde-

ler, adımlarındaki hızı düşürüyordu. Sonsuz bir uçurumun içine düşecekmiş korkusuyla olduğu yerde saplanıp kaldı. Her şey kendini hareketsizliğin kollarına bırakmıştı. Arkasından gelen ses bile susmuştu. İçini kaplayan huzur, etrafındaki şeylere sıçramıştı.

Yeni açmış, güzel bir çiçeğe dokunurcasına beton yığınlarına dokundu. Pütürlü duvarlar, cinsel duygularını uyarıyordu. Avuçlarını içinde bir şeyler saklarmış gibi yumruk yaptı. Gökyüzüne açılan küçük bir pencereden başını çıkartıp, bol yıldızlı geceye baktı. Çevresini saran insan kalabalığından rahatsızlık duymuyordu artık. Oysa kalabalığı hiçbir zaman sevmemişti. Varlığını kuşatan şeylerden bir anda sıyrılmıştı. Artık katı değildi.

Kendini unutarak, yanında beliren kısa saçlı bayana yaşamak istediğini söyledi. Kadın ise hiç oralı olmadan yanından sıyrılıp gitti. Uzun siyah eteği, arkadan bakıldığında sahibinden bağımsız bir dansçı gibi hareket ediyordu.

Bütün duygularından sıyrılmıştı. Kaygan bir zeminde ilerler gibi adım atıyordu. Gece, bütün ihtişamıyla insanların üzerine çökerken, kendinden geçmiş vaziyette sırtını duvara dayamış, bilmediği bir memleketin türküsünü söylüyordu. Bu haliyle tıpkı bir dilenciyi andırıyordu. Sesinin güzelliği kendisine olan hayranlığını arttırmıştı. Uzaklardan yüzüne bakan bir çift göz tespit etti. Az önce kendisini kovalayan sese aitti bu gözler. Yüzü kesinlikle belli olmayan tuhaf bir yaratıktı. Türküsüne son vermişti. Kendisine hızla yaklaşan sesin duygularında oluşturduğu karmaşa midesini bulandırmıştı. Adım atmak isterken, olduğu yere çakılı kalmıştı. Etrafındaki insanlardan yardım dileniyordu. Tekrar katı olup, ruhunu kuşatan çemberden kurtulmalıydı. Ayaklarının altında oluşan boşluk vücudunu içine

çekmişti."

Gözlerini açtığında, aynı boşluğun içinde yuvarlanmaya devam ediyordu. Üzerindeki ağır yükten kurtulmak için ani bir hareketle yatağından doğrultu. Başının şiddetli dönmesi sonucu kendini tekrar yatağına bıraktı. Midesinde hafif bir bulantı oluşmuştu. Yatarken üzerine bir şey örtmediğinden üşüyordu. Bakışlarını beyaz perdenin üzerindeki yaprak motiflerine dikti. Gözüne çarpan kimi küçük lekeleri şimdi fark ediyordu.

Rüyalar, insanların içlerinde taşıdıkları mezarlardı. Her gece aynı kuyuya girmek ve beyninin bilinmez köşelerinden çıkan görüntülerle başa çıkmak, artık tam bir işkenceye dönüşmüştü. Rüyaların, insanlara varacakları adresi göstermeye yarayan rehberler olduklarına inanıyordu. İnsan yaşamında geleceğe açılan tek pencereydi rüyalar. Tüm bunlardan hareket ederek, eskiden yaptığı gibi rüyalarını günlük olarak tutacaktı.

Eskiye dair ne varsa, gözünde yücelmeye başlamıştı. Şimdiki zamanın keyfine varamayan tüm insanlar gibi, ya geçmişine sarılıp yaşayacaktı, ya da kendisini gelecekteki olaylara hazırlayacaktı. Böyle bir seçim de, kesinlikle geçmişine sahip çıkacaktı.

Yatağının üzerinde tekrar doğrulduğunda, başındaki ağrıları azalmıştı. Dikkatli hareketlerle ayağa kalkıp, üzerini giyinmek için elbise dolabına yöneldi. İşe gitme düşüncesi can sıkıntısını tekrar azdırmıştı. Hayatın, yaşamına çizdiği sınırlar belliydi ve bu sınırların dışına çıkması kesinlikle yasaktı. Şimdiden, önündeki saatlerin kendisine yaşatacağı şeylerin ne olduğunu tahmin edebiliyordu. Bir şeyleri önceden bilmek, kesinlikle dayanılmazdı. Kesinlik-

ten anca can sıkıntısı doğardı. Kararını vermişti; bugün işe gitmeyecekti; dağınık yatağını da düzeltmeyecekti. Elinde tuttuğu takımını, elbise dolabının içine fırlatırcasına geri iade etmişti. Odasının içindeki dağınıklığı umursamadan, pijamalarıyla yatak odasını terk etti. Kendisine olan saygısı ve özgüveni tekrar geri gelmişti.

Gençliğinde hayalini kurduğu uçuk kaçık kızlar gibi, dans ederek mutfağa girdi. Hızla kendine sütlü kahve hazırlayıp, oturma odasına geçti. Televizyonun karşısına geçerek kumandayı eline aldı. Düğmelerine basmadan bekledi. Kararmış ekrana yansıyan varlığını gördü. Kumandayı elinden bırakıp, yansımasına şekiller vererek dans etmeye başladı. Tıpkı televizyonun içinde oynarmışçasına kendine roller biçiyordu. Cansız ekranın karartısında, milyonlarca göz varmış gibi işini ciddiye alıyordu. Hareketlerindeki dengesizlik, komik sahnelerin ortaya çıkmasına yol açmıştı. Bir ara ayağı kayar gibi oldu ve bu da tüm sinirlerinin boşalmasına yol açmıştı. Yüzünü televizyonun ekranına yaklaştırmış gülüyordu. Gülmeleri öylesine çığırından çıkmıştı ki, adeta kahkahalar atıyordu. Gözlerinden yaşlar akıncaya, karnı kasılıncaya dek gülmüştü. Uzun zamandır böyle delice kahkahalar attığını hatırlamıyordu. Gülme nöbetine yakalanmışçasına durmakta zorlanmıştı.

Gözlerini açarak, ekranın karartısında yüzünü seyretti. Bütün gülmelerinin ardından ağlamaklı bir yüz ifadesi ortaya çıkıyordu. Az önceki canlılığından eser kalmamıştı. Durgunluğu yüzünden başlayarak düşüncelerine yansımıştı. Bakışlarını eski bir alışkanlıkla evin içindeki eşyalar üzerinde gezdirdi. Halı, kapı, masa, vazo, geçen parçaladığı çiçeğin geriye kalan kurumuş yaprakları. Yalnızdı. Şimdiki ruh halini yalnızlığının yarattığı davranış bozuklukları

olarak yorumladı. Oysa tüm hissettikleri bunun ötesinde şeylerdi. Elinde bir fırsat olsa, var olduğunu hissetmeden yaşamak isterdi. Uykunun sersemliğini üzerinden attıkça eski haline geri dönüyordu. Az önce televizyonun karşısında yaptığı hareketleri düşününce, dudaklarında kendine karşı acınası bir tebessüm oluşmuştu.

Caddenin karşısındaki dükkândan sabah alış verişi yapmak için dışarı çıktı. Son bir kez dönüp saate baktı. Hesaplamalarına göre, şimdi otobüsün camından dışarıyı seyrediyor olmalıydı. Ve okula varmasına henüz yarım saati vardı. Saate karşı küstahça arkasını dönerek yoluna devam etti.

Merdivenler boyunca geçtiği her kapıdan sesler duymuştu. Bir tek sekiz numaralı kapının gerisinde bir hareketlilik sezinlememişti. İşlemeli tahta kapının gizemli ve soğuk bir yüzü vardı. Bu kapının arkasında korkunç şeyler yaşanmış olabilirdi. Hayal dünyasının kapıları, tatlı bir gıcırtıyla açılmıştı.

"Sekiz numaralı dairenin kapısı, iki gündür dışarıya karşı sessizliğini bozmamıştı. İçerisinde yaşanan olayların tek şahidi kendisiydi ve tüm bildiklerini sonsuza dek saklayacaktı. İçinde yaşayan insanların, kendilerini içeride veya dışarıda diye niteleyebilecekleri bir anlam taşıyordu üzerinde. Bu iki anlamı tek bir noktada topladığı anlar ise kendisinin uzun süre açık kalmasında yaşanıyordu. Cebinden çıkarttığı anahtarıyla üzerine gelen Halil Bey'i hiç böyle sinirli görmemişti. Gerginliğinin kaynağını dış dünyanın omuzlarına yüklediği sorunlar olarak düşündü. Şimdi kendisini geçerek içerideki dünyanın huzuruna erecekti. Anahtar deliğini dolduran metalin soğukluğu içini ürpertmişti. Halil Bey, canını fazlasıyla acıtan bir hamleyle kapıyı

kendine çekerek içeriye girdi. Bütün sıkıntıları için yolun sonuna gelmişti. Özenle kendini koltuğuna bırakıp, yorgunluğunun tadını çıkartacaktı. Üzerindeki ceketle kavga edermişçesine sırtından çekip çıkarttı. Tıpkı bir cellâdın kurbanını astığı gibi ceketini askıya geçirdi.

Derken Nuray Hanım yüzünü gösterdi. Halil Bey'in öfkesi şimdi iner diye düşündü. Yanılmıştı. Elindeki bulaşık beziyle kendisine yaklaşan karısının yüzüne var gücüyle, şiddetli bir yumruk indirmişti. Nuray Hanım, ne olduğunu anlayamadan kendini yerde bulmuştu. Halil Bey'in ise sadece bu yumrukla durmaya niyeti yoktu. Yerde serili duran kadının üzerine bütün gücüyle atlayıp, yumruklarına kaldığı yerden devam etti.

Nuray Hanım, kocasının elinden kurtulmak için bütün gücüyle çırpınmasına rağmen başarısız olmuştu. Her yeri kan içinde kalmıştı. Yerden kalkması için cellâdının yardımına ihtiyacı vardı. Halil Bey, tekrar ayağa kalkarak karısını tekmelemeye devam etti. Eşyalara kan damlıyordu. Nuray Hanım, gövdesini geriye atarak, cellâdının elinden kurtulmuştu. Halil Bey, olduğu yerde biraz soluklanıp, ağır adımlarla kurbanına ilerledi. Nuray Hanım, son bir gayretle kendini mutfağa kilitlemişti. Halil Bey, hiçbir açıklama veya ön uyarıda bulunmadan kapıyı zorluyordu. Nuray Hanım, evin içinde bulunan en zayıf kapıyı kendine korunak olarak seçmişti. Halil Bey, birkaç darbenin ardından tekrar kurbanıyla yüz yüze gelmişti.

Kanlar içinde bıraktığı yüze iki adet katil gülüşü fırlatmıştı. Nuray Hanım ise elleri arkasında, yüzüne iliştirdiği korkuyla, cellâdını olabildiğince coşturuyordu. Halil Bey, kendini hepten içinde oluşan şiddetin kollarına bırakmıştı. İşini profesyonelce yapıyordu. Avını yakalamadan önce,

O'nun sinirlerini yıpratıyordu. Adımlarındaki yavaşlık, Nuray Hanım'ın işkencesini arttırıyordu.

Nuray Hanım da tıpkı Halil Bey gibi çalışıyordu. İşten biraz daha erken gelip, mutfaktaki işlerine dalmıştı. Beyaz fayansların üzerine nokta büyüklüğünde kanlar sıçramıştı. En çokta üzerinde duran yeni elbisesine acıyordu. Eteğini çıkartmayı akıl edememişti. Halil Bey ise buz mavisi gömleği ve tıraşlı yüzüyle çekiciydi. Aralarında nasıl bir düşmanlık olabilirdi ki? Birbirlerine karşı tek bir kusurları olmamıştı.

Karşılıklı alıp verdikleri nefesler dışında etrafta tek bir ses yoktu. Halil Bey, kurbanının üzerinde denemek için yeni taktikler bulmuştu. Nuray Hanım ise canının acımasına aldırış etmeden, dudaklarının kenarında, Halil Bey'e karşı küçümseyici bir sırıtma besliyordu. Halil Bey'in bu işareti fark etmesi fazla uzun sürmemişti. Kızgın boğanın, kırmızı bez parçasına saldırması gibi karısına saldırmıştı.

Tıpkı az önceki gibi, ikisinin de yerde debeleneceklerini düşünürken, kapı yanılıyordu. Aralarındaki mesafe sıfıra inmişti ve karşılıklı ayakta duruyorlardı. Nuray Hanım'ın vücudunda kasılmaya benzer titremeler oluşmuştu. Yüzündeki kanların bir kısmı pıhtılaşmaya yol alıyordu. Çenesinden aşağıya sarkmış; fakat bir türlü düşmeyen kandamlacığı, yüzüne komik bir ifade vermişti.

Üzerindeki buz mavisi gömleğinin arkasından kalp atışları belli olan Halil Bey, sonunda amacına ulaşmıştı. Evdeki bütün kapıların efendisi olan dış kapı, tüm bu yaşananları diğer kapıların vasıtasıyla görüyordu. Aradan geçen zaman, dış görünüşlerinde her hangi bir değişikliğe yol açmamıştı. Hala ayakta duruyorlardı. Halil Bey'in yüzü geride kaldı-

ğından, sadece Nuray Hanım'ın yüzünü görebiliyordu.

Yere düşmesini beklediği Nuray Hanım'ın yüzüne dikkatli baktığında şaşkına uğramıştı. Delice bir gülümseme, tam da yüzünün ortasına gelip oturmuştu. Halil Bey, ellerini Nuray Hanım'ın omuzlarından aşağıya sarkıttı. Boşlukta sallanırmışçasına bir ileri bir geri gidiyordu. Kapının sabırsızlığı artmıştı. Halil Bey, dördüncü veya beşinci sallanmasının sonunda kıpırtısız bir vaziyette sırt üstü yere kapaklanmıştı.

Halil Bey'in ortadan çekilmesiyle, Nuray Hanım'ın tüm görüntüsü meydana çıkmıştı. Elinde sıkıca kavradığı çelik saplı bıçağı, hareket ettirmeden tutmaya devam etti. Bakışlarını kendisine çevirdi. Kapı, korkunun ne demek olduğunu bilmese de, varlığında hissettiği bu iki bakışı, ömrü boyunca unutmayacaktı.

Nuray Hanım, kocasının yerde titreyen cesedini hızla banyoya götürüp parçalara ayırdı. Halil Bey'i hep bir bütün olarak görmeye alışkın kapı, bu manzaraya fazla dayanamamıştı. Nuray Hanım ilk seferde kusmasına rağmen işini özenle bitirmişti. Büyük çöp torbasına yerleştirdiği Halil Bey'den geriye eser kalmamıştı.

Bağladığı çöp torbasını banyoya kilitleyerek oturma odasına geçti. Üzerindeki kanlı elbiselerle, Halil Bey'in oturmaktan keyif aldığı koltuğa geçti. Nuray Hanım'ın yüzündeki donuk ifade yerini kimi zaman gülmelere, kimi zamanda ağlamalara bırakıyordu. Ellerindeki kanı sildi. Elbisesindekine ise dokunmadı. Aradan saatler geçmişti. Dışarıdan gelen rüzgârın uğultusu dışında, en ufak bir ses duyulmuyordu. Evin içindeki havaya yeni karışan kan kokusu, her bir köşeye sinmişti."

Sevgi, sekiz numaralı kapının önünde durmuş, aklından bunları geçiriyordu. Aşağıdan yukarıya çıkan kapıcı Halim Efendi'yi gördü. Aralarındaki mesafeyi de hesaba katarak kısık ve saygılı bir ses tonuyla selam verdi. Halim Bey'in sesini kulaklarında duyar duymaz tekrar kendine gelmişti. Kafasında canlandırdığı olaylara kendini öyle inandırmıştı ki, neredeyse Halim Efendi'den yardım isteyecekti.

Halim Efendi, sesini yükselterek, sekiz numaralı dairedeki Arif Bey'lerin geçen gün tatile gittiklerini söyledi. Söylenenleri sessizlik ve samimiyetle dinledi. Küçük bir baş hareketiyle aşağıya inmeye devam etti.

Bir anlık hayal dünyasının yarattığı hazineyi değerlendirmek için, her şeyi aklında tutarak dışarı çıktı. Sabah güneşinin tatlı sert sıcaklığı tenini okşuyordu. Etraftaki okuluna geç kalan öğrenciler telaşlı ve tedirgin adımlarla yürüyorlardı. Kimi annelerde, çocuklarının peşinden koşuyordu. Tüm bu görüntüler, duygularında hüzünlü bir sevinç havası yaratmıştı. Ayaklarının yere basmasından bile mutluluk duyuyordu. Uzun zamandan beri ilk defa pijamalarıyla dışarıya çıkmıştı. Kendine özgü yürüyüşüyle caddenin başındaki markete girdi.

Marketin içindeki görüntü hiç değişmiyordu. Kasanın başında bekleyen takım elbiseli bey, marketin sahibiydi. Kendini oraya yapıştırmış gibiydi. Dükkânına giren çocuklara hep aynı şüpheli gözlerle bakmayı adet haline getirmişti. Bakışlarıyla dükkânın da çalışanları sürekli taciz ediyordu. Çalışanlar ise âdete bir robot gibi etrafta dolaşıyorlardı.

Gazetelerin bulunduğu reyona yöneldi. İçinde kitap ve bulmaca eki olan gazeteleri alarak kasaya gitti. Kasanın

başında duran soluk yüzlü, ince bıyıklı, sarı dişli şişman adam, yılışık bir gülümsemeyle aldıklarının tutarını söyledi. Cüzdanından çıkarttığı paraları adama uzatırken, yüzüne aşağılayıcı bir ifadeyle bakmayı unutmamıştı. Soluk tenli adam ise hiç oralı olmadan, uzattığı parayı büyük bir keyifle kasasına yerleştirmişti. Öcünü alamamanın yarattığı hınçla, marketten dışarı çıkmıştı.

Elindeki torbayı kimi zaman bacağına vurarak, apartmanın içine girdi. Merdivenlerde yeniden Halim Efendi'yle karşılaşmamak için adımlarını hızlandırdı. Sekiz numaralı dairenin önünden geçerken, kahverengi kapıya göz kırpmayı ihmal etmemişti.

Dairesinin önüne gelmişti. Hızla anahtarı kapı deliğine sokup içeriye girdi. Mutfağa girip, hazırlıklara başladı. İlk iş olarak sosisleri özenle kesip, tavaya yerleştirdi. Yağın içinde tıslayarak kızaran sosislerin üzerine iki yumurta kırıp, beklemeye koyuldu. Kahvaltı sofrasını istediği gibi hazırlamıştı. Bardağına doldurduğu demli çaydan bir yudum çekerek, hayalini kurduğu şeyi gerçekleştirmeye koyuldu. İçeride çalan telefonun sesini duymazlıktan gelse de, zil sesi her defasında daha bir küstahlaşarak kulağını tırmalıyordu. Ağzındaki lokmayı çiğneyerek, telefonu açmak için içeriye girdi.

Ahizeyi kaldırmadan önce, hızla ağzında geveledeği lokmayı yutmaya çalıştı. Birkaç yutkunmayla ağzının içini boşaltabilmişti. Diliyle damağında kalan son parçaları da temizleyerek ahizeyi kaldırdı. Kulağına gelen ses, kendisi gibi öğretmen olan arkadaşı Ayten'e aitti. Habersiz işe gelmediği için kaygılandığını ve önemli bir şeyi olup olmadığını soruyordu. Kısa bir duraklamanın sonunda, aklına gelen ilk yalanı anlatmaya başlamıştı. Sabah kalktığında midesinin

çok bulandığını ve bir türlü bulantıyı geçiremediğini söyledi. Sesine kattığı hastalıklı ruh hali, arkadaşını inandırmaya yetmişti. Ayten, gerekli uyarıları sıralayarak acıyan bir ses tonuyla geçmiş olsunlarını sunmuştu. Sevgi, rolünü gereğince yerine getirdiğine inanarak telefonu kapatmıştı.

Neşeli bir yüz ifadesiyle kahvaltı sofrasına geri dönmüştü. Yaşamını, her an önüne çıkacak sürprizlerle ve bunlara ürettiği çözümlerle geçirmek hoşuna gitmişti. Anlıyordu ki, hayatta en çok nefret edip, canını sıkan şey, kesinlikti. Bugün işine gitmemiş, alış verişini kendi yapmış ve hiç olmadığı halde hasta numarası yapmıştı. Kendine olan saygısı ve yaşama olan tutkusu, tekrar canlanmıştı. Nefes aldığı sürece bu böyle devam etmeliydi. Oysa her şey öylesine katı kurallarla çizilmişti ki, sınırın öte yanına geçmek için ya deli, ya da sokaklarda gezen avarelerden olmak lazımdı. İşi bu noktaya götürecek kadar cesaretli değildi. Kimi zaman, şimdi yaptığı gibi küçük kaçamaklar dışında, kendisine çizilen yolda yürümek zorundaydı.

Tüm bu gerçekler, yeniden gri bulutları başının üzerinde yoğunlaştırmıştı. Bu sefer kolay teslim olmak niyetinde değildi. Her ne olursa olsun, bugün hak edilmiş zaferinin üzerine, hiçbir güç karanlığını yöneltemezdi. Karnını iyice doyurmuştu. Kahvaltı masasına ellemeden, elindeki gazetelerle oturma odasına geçti.

Dışarısının kavurucu sıcaklığına inat evinin içi serindi. Uzun koltuğuna serilerek ayaklarını uzattı. Elindeki gazetelerin eklerini ayırıp, geri kalanlarını katlayarak yanı başına koydu. Gündelik olanla ilgilenmeyeli epey zaman olmuştu. Elinde sadece iki kitap eki ve bulmaca sayfası kalmıştı. Kitap eklerinden birini eline aldığında gözlerine inanamadı. Öğrencilik yıllarından tanıdığı Orhan, kapak sayfasındaydı.

Birkaç defa, O mu diye baktı. Merakla ilgili sayfayı açarak okumaya başladı.

Eleştirmen, Orhan'ı Türk edebiyatının Dostoyevski'si olarak tanıtıyordu. Okuduğu her kelimede biraz daha heyecanlanıyordu. Dudaklarında farkına varmadan sevinç gülümsemeleri belirmişti. Birlikte geçirdikleri o gizemli geceyi hatırladı. Geçmişten gelen bu anı, yüreğini burkmuştu. Dilinde dolaştırdığı her cümleyi beynine kazıyordu. Orhan'ın önceden bildiği hayatını, yeniden okumak anılarını tazelemişti. İki sayfalık yazıyı yutarcasına okuyup bitirmişti.

Geçmişin sisli anılarından, Orhan'ı bulup çıkarması pekte zamanını almamıştı. Bütün o gürültü patırtının ortasında, odasından gelen daktilo seslerini bir ömür geçirse yine de unutamazdı. Kapak resmindeki haline bakılırsa fazla değişmemişti. Orhan'la gene görüşmek istiyordu Nedense kendini ona karşı mahcup ve suçlu hissediyordu. Gecikmiş bir özrü içinde saklar gibi, resmine bakarak anlayamadığı bir şeyler mırıldandı.

Orhan'a nasıl ulaşabileceğini düşünerek, odanın içinde volta atıyordu. Üç adımda bir geri dönerek kendine aynı soruyu soruyordu. Koltuğun üzerindeki gazete ekine baktı. Elinde, sadece konuyu işleyen yazarın internet adresi vardı. Önce buradan hareket etmek istedi. Vazgeçerek, yayınevini aramaya karar verdi. Onlar yardım edebilirlerdi. Aynı yayınevine ait birkaç kitabının olduğunu hatırladı. İçlerinden birini seçerek adres ve telefon numarasını bir kenara not etti. Elindeki telefon numarasıyla, kararsızlık içinde ahizenin başında bekledi. İçindeki bütün hevesi sönmüştü. Adımlarını geriye atarak, kendini koltuğun üzerine bıraktı.

Bunca yılın sonunda nasıl bir konuşma yapabilirdi ki? Ya kendisini tanımazsa? Veya her şeyi hatırladığında soğuk bir tavır sergilerse? Düşüncelerinin sonunda soru işaretleri vardı. Hem ne diye kendini böylesine kaptırmıştı ki? Artık Orhan'ın ne önemi olabilirdi? Kafasında yarattığı soruların içinde boğuluyordu. Ruh dünyasındaki boğucu duygular, Orhan'a beslediği hisleri köreltiyordu. Elinde tuttuğu kâğıt parçasını, avuçlarının içinde kırıştırıp, bir kenara fırlattı.

Üzerindeki yükümlülüğün kalkmasıyla çok daha rahatlamıştı. Kahvaltı masasını toplamak için mutfağa geri döndü. Çalışarak sıkıntılarından kurtulacağını düşünse de yanılıyordu. Sıcaklığını koruyan çaydan bir bardak doldurdu. Her şeyi baştan düşünmeliydi.

Aradan uzun bir zaman dilimi geçmişti. Neden kendini Orhan'a bu denli yakın hissetmişti? Belki tüm duyguları, bir anlık coşkularının yarattığı yanılsamalardı. Düşüncelerindeki kararsızlık büyüdükçe, içindeki karamsarlık açığa çıkıyordu. Böyle anlarda kendisi de dâhil olmak üzere, etrafını kuşatan her şeyden nefret ediyordu. Uzun düşünmelerinin ardından nihai kararını vermişti. Nedenini bilmese de, Orhan'la bir kez daha görüşecekti. Bu kararının altında yatan şey ise sadece içgüdüleriydi. Oturduğu sandalyeden hızla kalkarak oturma odasına geçti.

Buruşturup yere attığı kâğıdı tekrar eline alıp, telefonun başına geçti. Nefes almadan hızla tuşlara bastı ve karşıdan gelecek sesi bekledi. Heyecandan kalp atışları göğsünü dövüyordu. Ne olursa olsun geri adım atmayacaktı. Telefon uzun süre çaldıktan sonra açılmıştı.

"Alo, iyi günler."

"Buyurun."

"Kusura bakmayın, bir konuda sizden bilgi almak için aramıştım."

"Dinliyorum hanımefendi."

"Yayınevinizin yazarlarından Orhan Güneş'e ulaşabileceğim bir adres veya telefon numarası verebilir misiniz?"

"Kimsiniz?"

"Eski bir arkadaşıyım."

"Hanımefendi, yardımcı olmak isterdim; yalnız Orhan Bey'in bizde numarası bulunmuyor."

"Peki, ben size numaramı bıraksam, Orhan geldiği zaman iletseniz?"

"Bakın bu daha sağlıklı olur."

"Peki, öyleyse yazın."

Numarasını ve ismini vererek, buruklukla telefonu kapattı. Adamın takındığı ses tonu hiç hoşuna gitmemişti. Bezginlik içerisinde, kendisinin ne zaman telefonu kapatacağını beklemişti. Belki telefonu kapattır kapatmaz da bıraktığı notu yırtıp atmıştı. Kendini başarısızlığa uğramış biri olarak görüyordu. Tüm bu uğraşlarının yerine şimdi otobüse atlayıp ilgili yayınevinin önünde Orhan'ı beklese; kimseyle diyaloga girmeden sadece onunla görüşse, daha iyi olmaz mıydı? Değişik bir şehre yolculuk fikri hoşuna gitmişti. Bu düşüncesinden de vazgeçmişti. Çaresiz, Orhan'dan gelecek telefonu bekleyecekti.

Dışarıya çıkacaktı. Tam hazırlanacakken tekrar vazgeçti. Kendini ne içeriye, ne dışarıya, ne de başkalarının yanına ait hissedebiliyordu. Dışarıda dolaşırken en çok korktuğu şey, tanıdık birileriyle karşılamaktı. Fark edilmeksizin kalabalığın içinden akıp gitmeyi çok seviyordu. Düşüncele-

rinde fırtınalar kopsa da, bir şey yapmadan olduğu yerde kalmayı tercih etti. Ne zaman aklına yeni bir şeyler gelse, hemen ardından uykusu geliyordu.

Yanında sürekli taşıdığı ikinci bir Sevgi vardı ve çoğu önemli kararda ikincisi kazanıyordu. Ne vakit önünde uzanan sonsuz boşlukta soluk soluğa koşmak istese, hemen ikinci Sevgi araya girip, böyle bir şey yapmamasını ve sakince yolunda yürümesini öğütlüyordu. Büyük kentlerin gerilimli ve kasvetli havasını soluyarak yaratmıştı ikinci benliğini. Sürekli kendisini düşünen ve başına bir şey gelmesini istemeyen anne ve babasının vücuduna yerleştirdikleri ikinci bir ruhtu. Bazı zamanlarda ise aldığı kararlarla ikinci benliğinin işe yaradığını kabul etmek lazımdı. Yine de bedenindeki ikinci insana, iyi gözle bakanların sayısı yok denecek kadar azdı.

Gözleriyle, eşyaların şekillerini kafasına kazımaya uğraşıyordu. Ne yapacağını bilememenin yarattığı kararsızlıkla, tekrar üzerini giyindi. Hakan'la birlikte aldıkları eşyaların varlığına bile tahammül edemiyordu. Sürekli bir şeylerden kurtulmak istiyordu. Peşinde, anlamına varamadığı bir şeyler sezinliyordu. Görünmez bir göz, sürekli kendisini izliyordu. Çoğu zaman bir rüya karmaşası içinde buluyordu yaşamını. İnsanlara güvenemiyordu. Hakan'ı kaybettiğinden beri evinin içerisinde neye baksa pişmanlıkla karışık, acıma hissi duyuyordu. Kendi bedeninde bile yabancıydı. Sesler, görüntüler, duygular, her şeyle birlikte renklerini kaybediyorlardı. Gündelik hayatın sınırlarına hapis olmuş bütün o güzel, çirkin, zengin, yoksul, ihtiyar, genç, namuslu, namussuz insanlara inat, bir delinin güvenli dünyasına çekilmek istiyordu.

İnsanın kendi varlığını unutmasından daha güzel ne

olabilirdi ki? Bu konuda en şanslılar delilerdi. Kendilerini akıllı sanan insanların küstahça alaylarına maruz kalsalar da, her aklı başında insanın, hayallerinde yaşattığı bir delisi vardı. Özellikle yaşamın insanların üzerine yıktığı bunca sorunun içinde, kendilerinden bihaber yaşayan deliler, daha bir özel anlam taşıyorlardı.

Dışarıya çıkmak için kapıyı açtığında, evine bir daha dönmeyecekmiş gibi hüzünle baktı. Kapıyı kapattığında, yeni bir hayatın kendisini beklediğini farz ederek ilerledi. Bedenini kaplayan heyecanla koşar adım aşağıya inip, hiçbir şey düşünmeden kendini dışarıya bıraktı.

Gördükleri dışında kafasına bir şey sokmayacaktı. Bundan da vazgeçti. İnsanlara bakmadan, sadece adımlarını izleyecekti. Kapıdan dışarıya adımını atar atmaz, adımlarını saymaya başladı. Bunu daha önceden planlamamıştı. Aklına gelen ilk ne varsa yapmak hevesindeydi. Başkalarının biraz duyacağı şekilde şarkı söylüyordu. Kafasını önüne eğmişti. Yüz yetmiş iki, diyerek saymasına son verdi. Geriye dönüp baktığında, evinden uzaklaştığını gördü. Çocukça bir gülümsemeyle yoluna devam etti.

Hiç hesapta yokken, az ilerisindeki durakta bekleyen insanların arasına girdi. Durakta toplam altı kişiydiler; dördü kadın, ikisi erkekti. Erkeklerin birisi lise çağında, diğeri elli'li yaşlarındaydı. Liseli olanın saçları jöleye bulanmış ve sarışın tenini sivilciler kuşatmıştı. Bakışlarında insanın içini bulandıran pis bir şey vardı. Gözüne kestirdiği kadınları inceden inceye süzüp, içlerinden biriyle cinsel ilişkiye girmeyi düşünüyordu. Beyaz gömleğinde küçük lekeler ve kot pantolonunda yırtıklar vardı.

Diğer adam ise kısa boylu ve tıknazdı. Üzerinde taşıdı-

ğı kahverengi takım elbise çoktan solmuş ve tüylenmişti. Ayakkabılarının ön kısmı toz içerisindeydi. Saçları gür ve kirliydi. Güneş yüzünden gözlerini sürekli kısık tutuyordu. Birkaç kaçamak bakışla yanındaki kadınlarda şansını denemişti. Beklediği ışığı hiç birisinde bulamamıştı. Bir kadın olarak, böyle bir adamla evlenen hemcinsine acımıştı. Özellikle adamın terden yapış yapış olmuş vücudu, içindeki sızıntıyı daha bir arttırmıştı. Adamın yüzünde hiçte masum bir ifade yoktu. Tedirgin bakışlarla otobüsü bekliyordu. Esmer tenini kaplayan kıllar, yüzüne ayrı bir ifade katmıştı.

Yanında bekleyen kadınlara baktı. Üç tanesi yirmi ile otuz yaş arasındaydı. Diğeri ise yaşlıydı. Yaşlı olanın yüzünü kaplayan kırışıklıklar midesini bulandırmıştı. Ağzında bir şey varmışçasına çenesini sürekli sağa sola oynatıyordu. Saçlarını kapattığı başörtüsü, onu insandan gayrı her şeye benzetiyordu. Sırtındaki küçük kamburla, ayakta durmakta inat ediyordu. Etrafa öyle boş gözlerle bakıyordu ki, sanki ne kendisi, ne de çevresindeki insanlar yaşıyordu. Sevgi, ne bir zamanlar onunda genç kız olduğunu hayal edebiliyor, ne de kendisinin bir gün O'nun gibi ihtiyar olacağını.

Yaşlı kadının yanındaki sarışın kız, cesur bir giyime sahipti. Kalçalarına geçirdiği mini etek, fazlasıyla göz alıcıydı. Bacaklarının düzgünlüğü, her kadının kıskanabileceği türdendi. Cinselliğini köşe bucak erkeklerden saklayan kadınlara inat, ben buradayım der gibiydi. Renkli gözleri hariç, yüzüne aşırıya kaçmayan bir makyaj yapmıştı. Bakışlarını hiçbir yere kaydırmadan önünde sabitlemişti.

Sarışın kızın yanındaki diğer sarışın kız ise fabrika da çalışan birine benziyordu. Saçlarını özensizce toplamış ve bakışlarıyla sürekli etrafı süzüyordu. Üzerindeki elbiseleriyle tam bir toplama kampı izlenimi veriyordu. Bakışla-

rındaki hava hiç hoşuna gitmemişti. Yanında duran kızıl saçlı kadına göz ucuyla bakarak içinden yorumlar yapıyor olmalıydı.

Kızıl saçlı kadının elindeki yüzüğe bakılırsa evliydi. Her an biriyle kavga edecekmiş gibi kaşlarını çatmış bekliyordu. Asabice ellerini çantasının içine atıp, bir şeyler aradı. İstediği şeyi bulamamanın yarattığı sinirle, sağına soluna sert bakışlar fırlattı. Sevgi'nin bile içine tuhaf bir huzursuzluk yerleştirmişti.

Sarışın delikanlı, otobüsün geç kaldığını söyleyerek, mırıldanıyordu. Yanındaki kadınların gözünde biraz daha büyümek için, ses tonunu yükseltmişti. Üzerinde yarattığı gerilimle, diğerlerini de kışkırtmıştı. Hepsi düzenli hareketlerle kollarındaki saatlerine bakıp, içlerinden mırıldanıyorlardı. Yaşlı kadın ise sükûneti koruyarak bekliyordu.

Havanın sıcaklığı her geçen dakika artıyordu. Tüm bu insanların arasında ne arıyordu? Kafasında gideceği bir yer yoktu. Dışarıya çıkmaktaki amacı adımlarını caddelerin üzerinde görmekti. Birazda çevresinden ve kendinden uzaklaşmak istemişti. Oysa şimdi hiç olmadığı kadar kendisine aitti.

Yüzü sivilcelerle dolu genç, karşıdan gelen otobüsün müjdesini veriyordu. Durakta bekleyenlerin yüzlerinde besledikleri sinirden eser kalmamıştı. Otobüsün içinde sıcaktan terlemiş insanlar hemen göze çarpıyordu. Şoför koltuğunda oturan gözlüklü adam, hızlı olmaları konusunda uyarıda bulunmuştu. Kimse bu uyarıyı önemsememişti.

Sevgi, en arkada yaşlı kadınla birlikte kalmıştı. Yaşlı kadının adım atmakta zorluk çektiğini gördüğünde, yardım etmek için koltuk altından destek verdi. Yaşlı kadının kol-

tuk altlarında oluşan ter eline gelmişti. Çürümekte olan bir bedene ilk defa böylesine yakınlaşmıştı. Yıllarca bekletilmiş bir ete dokunur gibi, elini iğrenerek kadından çekti.

Yaşlı kadın, bütün dengesini Sevgi'nin kolunun gücüne göre ayarlamıştı; onunda ansızın elini çekmesiyle az kalsın düşecekti. Neyse ki ayakta duran diğer kadın, son anda elinden tutmuştu. Sevgi ise hâlen elinde oluşan ıslaklığın tiksintisiyle uğraşıyordu. Son hareketi nedeniyle kendisine küçümser gözlerle bakan şoförü umursamadan arkalara ilerledi.

En arkada, dilenci görünümlü bir adamın yanı boştu. Etrafına yaydığı kokudan ötürü kimse yanına oturmamıştı. Sevgi de ilk anda kokuyu fark etmeden adamın yanına oturdu. Otobüsün içindeki bunaltıcı hava herkesi ter içinde bırakmıştı. Elinden geldiğince yüzünü dilenci kılıklı adama dönmüyordu. Otobüsün hareket etmesiyle, adamın üzerinden yayılan kokunun farkına varmıştı. Burun deliklerinden beynine yayılan koku, her şeyi berbatlaştırmıştı. Yüzündeki ekşimsi ifadeyle hızla adamın yanından kalkarak ileriye gitti. Koku bedenine öyle sinmişti ki, neredeyse otobüsten inecekti. Burnu, koku alma özelliğini kaybetmişti.

Herkes bakışlarını dışarıya yöneltmişti. Kimseden tek bir ses çıkmıyordu. Tekrar bakışlarını dilenci görünümlü adama çevirdi. Yüzü pancar derisi gibi kırmızıydı. Sevgi, bakışlarını dalgın bir vaziyette camdan yansıyan görüntüsüne odakladı. Elbiselerindeki derin yırtıklar, O'nu sıradan insanların dışına çıkartıyordu. Uzun süredir teninin suyla temas etmediği hemen anlaşılabiliyordu. Adi bir suçlu gibi, kayıtsızlık içinde oturuyordu. Yarı açık ağzından bilinmedik cümleler dökülüyordu. Başkaları tarafından anlaşılması olanaksızdı. Etrafına takındığı umursamaz tavır,

Sevgi'nin içini huzurla doldurmuştu.

Dilenci kılıklı adam, yaşamı boyunca ulaşmaya çalıştığı manevi duyguların ete kemiğe bürünmüş haliydi. Adamın ağzından çıkacak bilgece kelimelerin ardına takılıp, bütün bir ömrünü harcayabilirdi. Yaşamın omuzlarına yüklediği ağırlığı sade bu yola hafifletebileceğini düşünüyordu.

Her durakta inen ve binen insanlar, yeni sıkıntı ve yüz ifadeleriyle zihnindeki yerlerini alıyorlardı. Çevresindeki insanlara bir süre bakıp, tekrar başını dilenci görünümlü adama çevirdi. Kendisini ona çeken şeyin ne olduğunu anlamaktan öte sezebiliyordu. Duygularının karmaşasını çözecek ilahi bir şeyler vardı, hırpani giyimli adamda.

Adam, yaklaşan durakta inmek için ayağa kalktı. Etrafını saran insanlar acemi hareketlerle sağa sola açıldılar. Hiçbirini umursamadan arka kapının açılmasını bekledi. Durağa girer girmez kapı açıldı ve adam kendini dışarıya bıraktı. Sevgi de kısa süreli kararsızlığının ardından, otobüsten inmek için hareketlendi. İnsanlar birbirlerine öyle yakındılar ki, adım atmak oldukça güçtü. Uğraşlarının sonunda kendini dışarıya atabilmişti.

Derin bir soluk alarak, telaşla sağına soluna bakındı. Bir türlü adamı göremiyordu. Bakışlarını keskinleştirdiğinde, biraz uzakta, kalabalığın en yoğun olduğu yerde ilerlemeye çalışırken gördü onu. Hedefine kilitlenmiş bir füze misali insanlara çarparak koşmaya başladı. Hırpani kılıklı adam, gözünde öyle bir anlama bürünmüştü ki, hemen oracıkta kölesi olabilirdi.

Adamla aralarındaki mesafeyi tamamen kapatmıştı. Hırpani kılıklı adam, ayakkabılarının topuklarına basarak, yavaş adımlarla ilerliyordu. Kendinden öyle emin yürüyor-

du ki, sarsılmaz bir gücün onu ayakta tuttuğuna inanmıştı. Başını omuzlarına gömmüş, ayaklarını sürüyordu. Sevgi de hemen arkasındaydı. Adam durdu. Yanındaki vitrinden baharatlara baktı. Derin bir iç çekti ve ilerledi. Tekrar durdu. Başını arkaya çevirir gibi yaptı ve ilerledi. Birkaç adım attı, yine durdu. Hareketleri anlamsızdı. Adam, usulca sağa döndü. Önünden geçmekte olan insanları bekledi. Adımlarına hiçbir abartı katmadan, büyük alışveriş mağazasının duvar dibine büzülmüş küçük kedi yavrusunu eline aldı. Tek eliyle kediyi havaya kaldırdı. Kedi, sanki mavi gökyüzüne yapıştırılmıştı. Adam, sol kolunu yatak yaparak kediyi oraya yerleştirdi. Diğer eliyle başını usulca okşayarak yoluna devam etti. Sevgi, ne düşüneceğini ve yapacağını bilemeden büyülenmişçesine takibine devam etti. Bu yolculuğun nerede ve nasıl biteceğini merak ediyordu.

Şehrin kalabalık görüntüsü, yerini tenha ara sokaklara bırakmıştı. İlk defa gördüğü bu yerler ruhunda ürküntüye yol açmıştı. Sıcak, bütün bedenini ter içinde bırakmıştı. Etraf öyle sessizleşmişti ki, hırpani kılıklı adamın ayak sürümelerini duyabiliyordu. Kendisini gerçeğin içinden çekip almıştı. Hayal dünyasının ara sokaklarında düş gezintilerine çıkmış gibiydi. Gerçek yoktu ve asla olmamıştı. Şimdi düşündüğü tek şey buydu. Ara sokakların gizemi yerini tekrar insan kalabalığına bırakmıştı.

Aşağı cadde de çocuk parkı vardı ve adam oraya ilerliyordu. Sevgi, içini kaplayan hüznü anlamakta zorluk çekmemişti. Ana caddeye çıkan son dönemeçte, hırpani kılıklı adam, az ilerisindeki bakkaldan içeriye girmişti.

Adamın dükkâna girmesiyle, Sevgi, yerinde çakılı kalmıştı. Tek adım atmadan, adamın dışarı çıkmasını bekledi. Çok geçmeden adam, elinde gazeteye sarılmış bir şişe ve

küçük bir sütle dışarıya çıktı; fakat küçük kedi ellerinde gözükmüyordu. Yakınlaşıp dikkatlice baktığında, küçük kedinin adamın yan ceket cebinde olduğunu görmüştü. Yavru kedi çırpınarak başını dışarıya çıkarmıştı. Aralarındaki kısa mesafeden bu sahne öyle güzel görünüyordu ki, içinde tutamadığı sevinci, bir tebessüm olarak dudaklarına iliştirmişti.

Hırpani kılıklı adam, çocuk parkının biraz yakınındaki banklardan birine oturmuştu. Sevgi de yanındakine geçmişti. Kendilerinden ayrı birkaç kişi daha farklı mesafelerle yanlarında oturuyorlardı. Merak dolu bakışlarını zaman kaybetmeden hırpani kılıklı adama çevirdi.

Adam, cebinden çıkardığı çakıyla, küçük süt kabını yanlamasına yere koyup ustalıkla kesti. Yavru kediyi özenle cebinden çıkartıp, süt kabının başına koydu. Beyaz kürkünün üzerinde küçük siyah benekçikleri bulunan yavru kedi, iştahla küçük pembe dilini dışarıya çıkartarak sütünü içiyordu. Sevgi, uzun zamandır merhamet duygusuna uzak kalmıştı. Ancak şimdi anlayabiliyordu her şeyi.

Yavru kedi iştahlı sütünü içiyordu. Hırpani kılıklı adam, anlamına varamadığı bir bakışla uzun süre kediyi izledi. Her an ağzını açacak ve kediyle konuşacakmış gibiydi. Kedi ve adam arasındaki dostluk, içindeki suçluluk duygusunu katlamıştı.

Yanlarına gitmek için hazırlanırken, hırpani kılıklı adam, iç cebinde taşıdığı şarabı çıkartıp sabırsızca içmeye başladı. Ağzına her dikişte şişeden büyük yudumlar alıyordu. Tekrar yerine oturdu. Ayakları gövdesini neden ileri götürmemişti? Beyninin değil de ayaklarının komutuna uymuştu.

Hırpani kılıklı adam, elindeki şarap şişesini neredeyse

bitirmişti. Sütünü bitiren yavru kediyi eline alıp, yanına oturttu. Dalgın bakışlarını uzaklara diken adamın, neler düşündüğü anlamak için her şeyini verebilirdi. Bir yanında boş şarap şişesi, diğer yanında yeni doğmuş kedisiyle, öyle uyumlu bir görüntü çiziyorlardı ki.

Güneşin hareketi, yeryüzündeki gölgelerin yansımalarını değiştiriyordu. Ağaçların yapraklarında oluşan gölgeler, yerini Güneş ışığına bırakıyorlardı. Oturduğu yerin serinliği, kendini sıcaklığa bıraktığı vakit hırpani görünüşlü adam, yerinden kalkarak yürümeye başladı. Yanında duran kedisini unutmuştu.

Bir anlık tereddütle yerinden fırlayarak, kediyle birlikte adama yetişti. Sarsak sarsak yürüyen adamı anca durdurabilmişti. Adam yüzünü döndüğünde, iki adet anlamsız bakıştan başka bir şey görmemişti. Elinde tuttuğu kediyi yavaşça adama uzattı. Adam ise yavru kediyi yeni görmüşçesine bakıyordu. Adamın yüzündeki ifadeye çok şaşırmıştı. Hırpani kılıklı adam, arkasını dönerek, kaldığı yerden yürümesine devam etmişti.

Elinde tuttuğu kediyle oracıkta öylece kalakalmıştı. Kucağındaki kedinin hafif çırpınışları ile kendine gelmişti. Küçük bir çocuğu sever gibi yavru kediyi göğsüne bastırdı. Terkedilmiş olan bir kedi değil de, evladıymış gibi ağlamak istemişti. Gözlerinde biriken yaşları tek bir hamleyle sildi. Yavru kediyle baş başa kalmışlardı. İkisi de hayatta terk edilmiş durumdaydılar. Bugünün yolculuğu bitmişti.

Sınırların dışına ne zaman çıksa, bilmediği duraklarda soluklanmak zorunda kalıyordu. Kucağındaki yavru kedi ile evinin yolunu tutmuştu. Yavru kedi, yolun tamamını kucağında uyuyarak geçirmişti.

Küçük kedi, yeni evinde hiç yabancılık çekmeden, halının üzerindeki desenleri tırnaklamaya başlamıştı. Sevgi, kendisine içecek bir şeyler hazırlarken, misafirini de unutmamıştı. Şans eseri buzdolabında bir kutu süt vardı. İçecekler arasında en sevmediği şey, süttü. Boğazından midesine akan şurup kıvamındaki süte, oldum olası dayanamamıştı.

Bir bardak buzlu soda ve ılık sütle oturma odasına geri dönmüştü. Yavru kedi, siyah iri gözlerini yüzüne dikmişti. İşi bir çeşit oyuna çevirip, yavru kediyi görmezlikten geldi. İçindeki harareti bastırmasın diye sodasını içiyordu. Yavru kedi ise daha fazla dayanamayarak hızla bacaklarına dolandı. Elinden gelen mücadeleyi sergilediği halde, elindeki süt kabını kedinin önüne bıraktı. Tam bu esnada telefon çalmıştı.

Hareketlerine çeviklik katarak, telefonun yanına gitti. Ahizeyi kaldırırken aklından hiç kimseyi geçirmiyordu. Kulağına gelen sesle donup kalmıştı. Sabahtan beri yaşadığı olaylara kendini öylesine kaptırmıştı ki, Orhan'ı tamamen unutmuştu. Birkaç kekelemenin eşliğinde toparlanabilmişti.

Orhan, yayınevine az önce geldiğini ve bıraktığı mesajı alır almaz hemen aradığını söylemişti. Sevgi, sevinçten ne diyeceğini bilemiyordu. Orhan, bir hafta içinde bulunduğu şehre geleceğini ve mutlaka görüşmek istediğini söylemişti. Sevgi, bu öneriyi hiçbir itirazda bulunmadan kabul etti.

Hayat, gerçek yüzünü içinde sakladığı beklenmedik anlarda barındırıyordu. Telefonu kapattığında, içinde biriktirdiği sevinç çığlıklarını dışarıya boca etti. Lise çağındaki genç kızlar misali şımarmak istiyordu. Odanın ortasına, yeni keşfettiği dans hareketleriyle geldi. İştahla sütünü iç-

mekte olan kedi'yi ellerine alıp, kollarının uzandığı yere kadar havaya kaldırdı. Etrafında dönmesine son verip, kediyi tekrar yere indirdi. Koşarak mutfağa girerek kendine bir bardak şarap doldurdu ve tek dikişti hepsini bitirdi. Dilinde oluşan uyuşukluğu önemsemeden bir bardak daha içti. Midesindeki yanma hissine aldırmadan bir bardak daha... Neden böyle yaptığını anlayamıyordu. Anca üçüncü bardakla kendine gelebilmişti. Midesindeki yanma, bulantıya dönmüştü.

Ayaklarını yere hızla vurarak lavaboya koştu. Birkaç defa öğürerek midesinde ne varsa dışarıya çıkarttı. Kusmasıyla kendine gelmişti. Yüzünü uzun süre yıkadı. Aynadaki yüzüyle karşı karşıya geldi. İki elini alın hizasında kavuşturmuş, arada kalan gözlerine ve alnında biriken damlalara baktı. Beyninde yeni tomurcuklanmaya başlayan soruları ve cevaplarını merakla bekledi. Ağlamakla gülmek arasında kalmıştı. Kendisi böyle sevinirken, Orhan ne yapmıştı? Tabii ki hiçbir şey yapmamıştı.

Yıllar sonra sıradan bir arkadaşıyla değil de, mezarından çıkacak Hakan'la buluşacak gibiydi. Yüzündeki damlacıkların bazıları kurumuş, geri kalanları ise seri hareketlerle çenesinden aşağıya süzülmüştü. Saçlarının diplerindeki ıslaklık, kendini muhafaza ediyordu. Göz bebeklerinin etrafını saran ince kırmızıçizgiler kalınlaşmışlardı. Dağınık saçlarını seri hareketlerle toplayarak, oturma odasına geçti.

Az önceki fırtınanın devam edeceğini düşünen yavru kedi, Sevgi'yi görür görmez geniş koltuğun arkasına kaçmıştı. Koşarken aldığı şekil komikti. Zihninin ağlarına takılan sorular öyle çoğalmıştı ki, kendisini, yaşadığı her şeyi öğüten, büyük dişli çarklı bir makineye benzetti. Yerdeki

boş süt kabını mutfağa götürdükten sonra yatak odasına geçti.

Kendisini yazmaya davet eden sandalye ve kalemine inat ayakta duruyordu. Canı düşünmekten gayrı bir şey yapmak istemiyordu. Önce boylu boyunca yatağına uzandı. Ani bir hareketle ayağa fırlayıp pencereye yaklaştı. Bundan da vazgeçerek, çalışma masasına geçti. Ellerini aşağıya sarkıtarak, önündeki boş sayfalara baktı. Bu anda öyle şeyler yazmalıydı ki... Usta bir piyanistin parmaklarını piyano tuşlarında kullandığı gibi kullanmalıydı. Yazarken kendini kaybetmek ve gözlerini tekrar açtığında tüm insanlığa hitap edecek güzellikte şeyler ortaya çıkarmayı arzuluyordu. Hayallerinin çiçekli sokaklarında yol almaktan daha güzel ne olabilirdi ki?

Mırıldanarak Orhan'ın ismini tekrar ediyordu. Bu ismin ruhunda uyandırdığı apayrı şeyler vardı. Birbirlerini gördüklerinde, ilk cümleleri ne olacaktı acaba? Veya Hakan'ın öldüğünden haberi var mıydı? Hepsi öyle can alıcı sorulardı ki, hiç birine gerekli cevapları bulamıyordu.

Dikkati kolundaki saate takıldı. Okul çoktan dağılmıştı. Acaba yarın da değişik bir yalana mı sığınsam, diye geçirdi içinden. Çalışmak berbat bir şeydi. İnsan kendini sade aylaklığın içinde keşfedebilirdi. Düzenli yaşamlar, düzenli ölümlerle bitiyordu. Oysa yaşamak istiyordu; tıpkı bugün olduğu gibi. Tüm bunları düşünmesine karşın, başka bir adım atacak kadar cesareti yoktu. Aciz bir şekilde, yarından itibaren gündelik olanın boyunduruğuna girecekti. Canı sıkılmıştı. Kozalağını büyük oranda çatlatmış kelebeğin dışarıya çıkamaması, diye düşündü.

Kapının zili ardı ardına iki defa çaldı. Aklına anında

Toprak geldi. Beklenen an gelmişti. İyi de ne konuşacaktı? Evde yokmuş gibi yapsa veya başka bir şey. İdam edilecek bir mahkûm gibi korkuyla yerine çakılıp kalmıştı. Kapının zili ise durmaksızın çalıyordu. Derin bir nefes alıp bıraktı ve kapıya yöneldi. Kapının kulpunu yavaş hareketlerle aşağıya indirip, aralıktan dışarıya baktı. Karşısında, görmeyi düşündüğü en son insanlardan biri vardı.

Öğretmen arkadaşı Ayten, yüzündeki sıkılgan tebessümle kendisine bakıyordu. İçi rahatlamıştı; gülümseyerek kapıyı açtı. Ayten'i karşısında görmek ise hiç hoşuna gitmemişti. Kendine bile çok gelirken, bir de onunla uğraşmak istemiyordu. İçindeki duyguları fazla belli etmeden, misafirini içeriye davet etti. Öteki ise ağzından çıkan yarım yamalak cümlelerle, geçmiş olsuna geldiğini söylemişti. Neyse ki yüzü, az önce yaşadığı duygu kasırgası sebebiyle solgundu.

Ayten, hemen konuşmaya ve ardı sıra öğütlerini sıralamaya başlamıştı. Ayakta nutuk atan arkadaşını oturtup, kendini mutfağa attı. Hemen önüne bir şeyler sürüp, ondan kurtulmalıydı. Okulda birazda olsa yakınlık kurduğu tek insan kendisiydi. Çaylar demleninceye dek mutfaktan hiç ayrılmadı. Ayten ise sessizlik içinde avının gelmesini bekliyordu.

Elinde çaylarla içeri girdi. Ayten, yardım etmek için hemen ayağa fırlamıştı. Sevgi ise bir an için saldırıya uğradığını düşünerek, geri adım atmıştı. Sevgi'nin yüzündeki şaşkın ifadeye aldırış etmeyen Ayten, çayını kaptığı gibi tekrar yerine oturdu. Ayaklarının altında dolaşan yavru kediye baktı ve konuşmaya başladı.

Sevgi, bir anda kendini, Ayten tarafından başlatılan söz-

lü saldırının içinde bulmuştu. Ayten'in ağzından çıkan kelimeler, tüm sivriliği ile beynine saplanıyorlardı. Her içine çektiği derin nefesle dakikalarca konuşup kendini şarj ediyordu. Dinlediklerine birkaç hayret ünlemi dışında cümle kuramıyordu.

Ayten, Sevgi'den dört yaş büyüktü; sarışın tenli, uzun kıvırcık saçlı ve yüzü sivilceliydi. Küçük cılız bedenine inat, iki adet iri memesi vardı. Mazlum bir yüz ifadesi olmasına karşın, ilk fırsatta gerçek kimliğini belli ediyordu. Yaşamı boyunca hiç evlenmemişti. Her defasında, kendisine âşık erkek öğrencilerinden bahsederdi. Erkeklere yukardan bakan biri izlenimi vermek istese de, bunda pekte başarılı olamıyordu. Konuşmalarının düğüm noktasında lafı mutlaka cinsel hayatına getiriyordu. Bu konuda yaşamadığı birçok şeyi, hayal dünyasının yardımıyla kendisine mal ediyordu.

Ayten'in ikinci bardağı bittiğinde, Sevgi, rahatsızlığını bahane ederek yalnız kalmak istediği söyledi. Ayten, alelâcele ayağa kalkıp, özür diledi. Kabalığını affettirmeye çalışıyordu. Sevgi, bunun kendisiyle bir ilgisi olmadığını anlatmaya çalışsa da başarılı olamamıştı. Ayten, özür cümleleriyle, Sevgi'ye son darbelerini indiriyordu. Bir ara çığlık atmak istese de kendini zor zapt etmişti. Bunun yerine, yüzüne daha bir hasta ifadesi vererek amacına ulaşmıştı. Ayten'in gitmesine karşın ortama yaydığı olumsuz hava hâlâ hissedilir derecedeydi.

Annesi aradığında işten eve yeni gelmişti. Elbiselerini bile değiştirmeden tekrar dışarıya çıktı. Yol boyunca aklındaki tek şey babasıydı. Selma Hanım, alışıldık kayıtsızlığına bir son vererek, ağlamaklı sesiyle yardım istemişti. Çoğu kelimesini yutarak, telaşla telefonu kapatmıştı.

Ahmet Bey, yaklaşık beş günden beri yatak odasından çıkmıyordu. Bu süre zarfınca bir şey yememişti. Elindeki Kuran'ı var gücüyle göğsüne bastırmış, artık günah işlemek istemediğini söylüyordu. Geceleri ölmüş dedesinden özürler dileyip, amcasına lanetler yağdırıyordu. Sadece gündüzleri birkaç saat yatıyordu; tekrar kalktığında ise eski haline dönüyordu. Selma Hanım, ilkin bunun sıradan bir şey olduğunu düşünmüştü. Durumun ciddiyetine vardığı anda hemen kızını aramıştı.

Sevgi, annesinin anlattıklarına karşılık vermeden, babasının yanına gitti. Ahmet Bey, başını iki elinin arasına almış, yerde öylece oturuyordu. Sessizce babasına yaklaştı. Selma Hanım ise korkulu gözlerle arkalarında duruyordu. Babasıyla arasındaki mesafeyi kapatıp, karşısına oturdu.

Ahmet Bey, eskisine oranla daha iyiydi. Başını hafif kaldırdığında, kızını hemen tanımıştı. Gözlerindeki yaşları oracıkta döküp, kızına sarıldı. Sevgi de aynı hızla kendini babasının kollarına bırakmıştı. Ahmet Bey, sarsılarak ağlıyordu.

Babasının yüzündeki kıllar epey büyümüştü. Soluğundan gelen kötü koku, rahatsızlık vericiydi. Tüm bunlara inat, babasının kollarından ayrılmak istemiyordu. Yıllardır içinde sakladığı özlemi bu yolla da olsa, gidermenin mutluluğunu yaşıyordu. Ahmet Bey'in gözlerinden akan yaşlar acılarını, Sevgi'nin gözlerinden akan yaşlar ise özlemlerini ıslatıyordu. Selma Hanım ise arkalarında beklemeye devam ediyordu.

Ahmet Bey, kızının kulağına birşeyler fısıldıyordu. Babasının söylediklerini anlayamamıştı. Sonunda birbirlerinden ayrıldılar. Ahmet Bey, başını yere eğmiş, bir şeylerden

utanır gibi kızının yüzüne bakmıyordu. Dışarıya dek gelen göğüs hırıltıları, Sevgi'yi rahatsız ediyordu.

İki eliyle babasının başından tutup, yüzüne kaldırdı. Gözlerinde yeni doğmuş bir bebeğin masumiyeti vardı. Önceden babasında görmediği bir şeydi bu. Gözlerinde biriken yaşlar, usulca aşağıya süzüldüler. Ahmet Bey, bir türlü ağzını açmıyordu.

Selma Hanım, sessizce kapıyı kapatıp, dışarıya çıktı.

Baba ile kız yalnız kalmışlardı. Selma Hanım'ı unutmuşlardı. Birbirlerine destek olup ayağa kalktılar. Ahmet Bey, yüzündeki suçluluk duygusunu saklamadan kızına bakıyordu. Sevgi ise babasının ellerini ellerinin arasına almış öylece duruyordu. Etraflarındaki bütün şeyler gibi, onlarda huzurlu bir bekleyişin içine girmiştiler. Sevgi, yaşamı boyunca galiba ilk defa babasına böylesi yakın olmuştu. Acıma, suçluluk ve öfke öyle birbirine girmişti ki neredeyse sinirden ağlayacaktı. Birkaç defa hıçkırdı. Kendini zor tutmuştu. Evinde beslediği yavru kedisi aklına geldi; yaklaşık iki gündür yanındaydı ve henüz bir ismi yoktu.

Ahmet Bey ile Sevgi, yatağın ucunda yan yana oturuyorlardı. Ahmet Bey'in bakışları dalgınlaşmıştı. Sanki birinden bir şeyler dinliyordu. Sevgi, bakışlarını boşluğa dikmişti.

"Biliyor musun baba, hayatıma yeni birisi girdi; küçük, mini minnacık bir canlı, İki elimin avuç içleri kadar. Öyle tatlı ve hayat dolu ki; tesadüfen girdi hayatıma. Tıpkı hayatımızdaki her olayda olan tesadüfler gibi; hiç beklenmedik bir anda kapımı çalıverdi. Ayağıma değin gelen şeyi geri çeviremezdim. İçimdeki büyük boşluğu bir nebze olsun doldurduğuna inanıyorum. Üzerinde küçük siyah benekleri var; bedenini kaplayan kürkü o kadar ince ki dışarıda

yaşaması çok zordu. Hiç tanımadığım bir adamın hediyesi bana; bilhassa çirkin ve konuşmasını bilmeyen bir adamın, yürek hediyesi.

İnsan her attığı adım da önünü göremeyebilir. Yeter ki diğer ayağımız yere sağlam bassın. Uzun zamandan beri senin varlığını unutmuştum baba. Şimdi ise içimde yeniden hayat buluyorsun. Hiçbir şey için geç değil. Yeter ki yeniden başlamak için inandırıcı gerekçelerimiz olsun. Şimdi ne düşünüyorsun bilmiyorum; ama yapmak istediğin şeyleri yapamadın diye kendini suçlamayı bırak. Korkularımız insanlığımızın bir parçasıdır unutma bunu. Yalnız, insan sadece korkulardan ibaret değildir. Bizi biz yapan en önemli özelliğimiz umudumuz ve inatçılığımızdır. Lütfen baba, bize böylesine yaklaşmışken, kendini korkularına teslim etme."

Sustu. Neden konuştuğunu anlamadığı gibi neden sustuğunu da anlamamıştı. İçinde biriken bir şeyler vardı ve konuştukça bunlardan arınıyordu. Babasının dağınık saçlarına ve göz torbacıklarındaki şişkinliklere dikkat etti. Hafızasında yer etmiş babasından öyle uzaktaydı ki. Bir ara yanında oturduğu kişinin, başka biri olduğunu düşündü.

Ahmet Bey, dudaklarını hafif aralayarak bir şeyler tekrar ediyordu. Ne dediğini anlamak için kulağını babasının ağzına götürdü. Ahmet Bey, az duyulur bir sesle:

"Günahlarımızın bedelini ödemeliyiz." diyordu.

Duyduğu cümleden irkilmişti. Ahmet Bey, aynı cümleyi sessizlik içinde defalarca tekrar etti. Ayak parmaklarını birbirlerinin üzerine koyarak, ayağa dikilecekmiş gibi belini doğrulttu. Sevgi de babasıyla beraber ayağa kalkmak için hareketlendi. Ahmet Bey ise ayağa kalkmaktan öte, bu ha-

reketi yatağına uzanmak için yapmıştı. Gözlerinin önünde eriyen babasına acıyordu. İçini en çok acıtan şey ise yaşamını bu şekilde harcamasıydı. İnsan dünyaya bir defa geliyordu.

Ahmet Bey'in gözleri açıktı. Kızına bakmıyordu. Sevgi ise babasına bakmaya devam ediyordu. Onun bilincinin yerinde olduğuna kanaat getirip, usulca odadan çıktı.

Selma Hanım, oturma odasında kızının yanına gelmesini bekliyordu. Son çare olarak kızına umut bağlamıştı. Sevgi, uyumlu adımlarla annesinin yanına gelerek, gönülden bir tebessümle alnından öptü. Selma Hanım, kızının elini omzunda yakalayıp, karşısına geçirdi.

Sevgi, diğer elini de annesine uzatıp, önünde diz çöktü. Bakışlarına her ne kadar gülümseme eklese de, gerçeği saklayamıyordu. Annesinin göz bebekleri büyümüştü. Ağlamamak için kendini zor tutuyordu. Uzun zaman sonra annesini ağlarken görecekti. Selma Hanım, bakışlarını yere eğdi. Toparlanmak için gözlerini kapatıp kendini dinledi.

Başını annesinin dizlerine dayayıp, ağlamaya başladı. Kendine bile haber vermeden gözyaşları akıyordu. Gözlerine ardı ardına düşen damlacıklar, siyah eteğini ıslatıyorlardı. Umutsuzluk duygusu, canını yakıyordu. Ruh hali ise hiç hoşuna gitmiyordu. Gözyaşlarından kurtulmak için bir şeylere öfkelenmeliydi. Aklına geçmişte yaşadığı baskıları ve babasının Hakan'a olan tavırlarını getirdi. Kalbinde hissetmek istediği tek duygu kızgınlıktı. Annesinin duymayacağı şekilde, bir şarkı mırıldanır gibi sövüp sayıyordu. Bunda da başarısız olmuştu. Ağzından çıkan sözcükler sadece içindeki yarayı büyütüyordu.

Saçlarında annesinin ellerini hissetmeyeli yıllar olmuştu.

Elini her oynatışında, saçlarında tatlı elektriklenmeler oluşuyordu. Küçük bir kız çocuğuyken saçlarının taranmasını hatırladı. Ne de çok korkardı, saçlarının taranmasından. Sivri dişli tarağın derisinde bıraktığı acılar hâlâ aklındadır. Dün korkularını besleyen eller, bugün umut aşılıyordu. Bir gün kızı olduğunda, saçlarını tararken kesinlikle canını acıtmayacağına dair kendine söz verdi. Gözlerini kapatmış bunları düşünürken, annesinin sesinden çıkan titreşimler beyninde gerekli anlamlara bürünüyordu.

"Baban artık bize ait değil kızım."

Annesinin sesine kattığı soğuk havadan irkilmişti. Başını bir müddet dizinde tuttuktan sonra yavaşça yüzünü çevirdi. Selma Hanım, gözlerini tavandaki alcı desenlere dikmişti. Bir şeyler arar gibiydi. Ayağa kalkarak, Ahmet Bey'in odasına gitti. Kısa zaman sonra geri döndü.

"Uyumuş" dedi.

Selma Hanım, eski taş kayıtsızlığına bürünmüştü. Sevgi de aradan geçen zaman diliminde eski haline dönmüştü. Evin içindeki havadan boğuluyordu. Kendini bir an evvel dışarıya atmalıydı. Aceleyle çantasını alıp, ayağa kalktı. Selma Hanım da kızının gitmesini istiyordu. Sevgi, bunu bilmese de, gitmek için annesinden izin istedi. Selma Hanım, saygılı bir baş hareketiyle onay vermişti. Dış kapının önünde annesiyle vedalaşırken, herhangi bir şey olursa, haber vermesi yönünde uyarmıştı.

Kafasında dolaşan onlarca soru işaretine yenileri eklenmişti. Ne yapacağını bilemeden adımlarını sayıyordu. Her şeyi geride bırakıp kaçmalıydı. Bu zamana dek tanıdığı tüm insanları unutarak, kendine yeni arkadaşlar edinmeliydi. Uzun yolculuklara çıkmalıydı. Hiç bilmediği coğrafyalarda-

ki insanlara ulaşmalıydı. Nereye olduğunu bilmeden yola çıkmalı ve yabancı toprak parçasında hayatının geri kalanını geçirmeliydi. Derin uçurumların üzerinde durup, tüm yaşadıklarını tekrar gözden geçirmeliydi. Önemsiz gördüğü şeyleri yaşamından elemeliydi. Ağlamanın ve gülmenin sınırlarını aşacaktı. Sadece kendi koyduğu kurallara göre ağlayacak ve gülecekti. Her ikisini de yaparken, gözlerinden yaşlar gelmeliydi. Sahte ve yalanı hayatından silip atacaktı. Dostluklarını, hayvanlarla ve bitkilerle sürdürecekti. Yazdıklarını ve düşündüklerini sadece onlara okuyacaktı. Bitkilerin ve hayvanların dünyasını edebileştirip, onlardan kahramanlar yaratacaktı. Tüm bunları yaptığı zaman acılarından ve kederlerinden kurtulacaktı. Ne de olsa karşılaştığı tüm sorunların altında insan denen varlık vardı.

Düşündüğü gibi olmamıştı. Az önce hayal ettiklerini yaşadığında acılarından sıyrılacağını zannetmişti. Oysa yanılmıştı. Her duygunun insanı kuşatan hoş bir havası vardı. Sevinmenin, kızmanın veya kederlenmenin bile ayrı bir tadı vardır. Zihnini kuşatan her şeyi silip atmıştı.

Ahmet Bey'in durumu günden güne kötüleşiyordu. Günlerdir ağzına tek lokma koymamıştı. Öylece odasında bekliyordu. Bedeni zayıflamıştı. Yürüdüğünde arkadan birisi itiyormuş gibiydi. Evinin içinden de dışarı çıkmayalı epey olmuştu. Selma Hanım, kocasının durumunu kabul etmekte önceleri zorlansa da zamanla alışmıştı. Bütün ısrarlarına rağmen Ahmet Bey'i hastaneye gitmesi yönünde ikna edememişti. Gündüzleri evinin içinde volta atarken, kendi kendine mırıldanarak bir şeylerden yardım istiyordu. Kimi zamanda bakışlarını yardım bekler gibi Selma Hanım'a dönerek sessizce bekliyordu. Gündüzleri sakin olup, havanın kararmasıyla adeta kendinden geçiyordu. Semle Hanım,

odalarının ışıklarını uzun süre söndürmüyordu. Ahmet Bey, erkenden yatağa girip uyumaya çalışıyordu. Ve genellikle bunda başarılı olamıyordu.

Selma Hanım, elinde sakinleştirici haplarla geldiğinde, kocasına yaklaşmakta zorluk çekiyordu. Ahmet Bey, ancak bir süre direndikten sonra teslim oluyordu.

Sevgi, son görüşmelerinin ardından babasını görmeye gitmemişti.

Ahmet Bey, artık kendinde değildi. Kimseyle konuşmuyordu. Gün boyu pijamalarıyla yatağının içinde debelenip duruyordu. Saçı ve sakalı iyice uzamıştı. Bakışlarını bir noktaya sabitleyip, saatlerce oraya bakıyordu. Selma Hanım da ağzından tek bir kelime alabilmiş değildi. Çoğu geceler, tıpkı eski günlerdeki gibi ayağa kalkıp, önündeki askerlerine komutlar veriyordu. Bir defasında eski üniformasını gardolabından çıkartıp üzerine giyinmişti. Odanın içinde etrafına var gücüyle emirler yağdırıyordu. Tüm bunları yaparken de tıpkı eski günlerdeki gibi dinç ve gürbüz görünüyordu.

Selma Hanım, her gece aynı seslerle yatağından fırlamaya neredeyse alışmıştı. Artık pes etmişti. Kızını arayarak durumu anlattı. Sevgi, eve geldiğinde babası yatıyordu. Selma Hanım, başından geçen her şeyi en ince ayrıntısına kadar anlattı. Kaygılı gözlerini annesine dikmiş, sessizce dinliyordu. Çaresizlik içindeydiler. Birlikte telefonun başına geçtiler.

Aradan bir saat geçmişti. Kapılarının önünde ambulans belirmişti. Aracın içinden çıkan iri kıyım üç adam, koşar adımlarla adresi verilen dairenin kapısına geldiler. Kapıyı açan Selma Hanım, içindeki suçluluk duygusunu yenmeye

çalışıyordu. Sevgi de annesinin gerisinde durmuş, ona destek oluyordu. Anne kız küçük adımlarla görevlilerin önünden çekilmiştiler.

Üç görevli, hastanın nerede olduğunu öğrenerek işe koyulmuştular. Arkada duran esmer tenli küçük boylu adam, elindeki iğneyi hazırlıyordu. İçlerinde en uzun boylu olanı, iğneyle ilgili gerekli açıklamayı Selma Hanım'a yapmaktaydı. Selma Hanım ise hâlen kendiyle hesaplaşmaktaydı. Yaptıklarının doğruluğu veya yanlışlığı konusunda tam bir karara varmış değildi. Sevgi, meraklı gözlerle görevlileri izlemekten başka bir şey yapmıyordu. Duyguları öylesine karışıktı ki.

Esmer tenli adam, iğneyi hazırlayıp, yanındaki sivri burunlu adama uzattı. Üç adam aynı anda Ahmet Bey'in odasına girdiler. Kapıyı açtıklarında Ahmet Bey'i yatarken bulmuşlardı. Bu işlerini kolaylaştıracaktı. Selma Hanım ve Sevgi geride kalmışlardı. İçeriden hiçbir ses gelmiyordu. Selma Hanım'ın yüzü bembeyazdı; pişmanlık dolu bir ifadeyle kızına bakıyordu. Sevgi ise başını önüne eğmiş, olacakları düşünüyordu.

Yatak odasının kapısı hızla açılmıştı. İçeriden çıkan kısa boylu adam, sorun yok anlamında el hareketi yapmıştı. Selma Hanım, başını yavaşça odanın içine soktu. Ahmet Bey'in başında duran iki adam, yüksek sesle sohbet ediyorlardı. Selma Hanım'ı gördüklerinde, samimi bir gülümsemeyle her hangi bir sorunla karşılaşmadıklarını anlattılar. Ahmet Bey, huzurla uyumaya devam ediyordu. Saçları ve sakalları dağınıktı. Gözleri sanki bir çukurun içindeydi.

Selma Hanım, çığlık atmak için ağzını açacak oldu. Son anda kendini engelledi. Gördüklerine bir türlü inanamı-

yordu. Yıllarca aynı hayatı paylaştığı insanın bu görüntüsüne inanmak istemiyordu. Diz kapakları ağırlaşmış, O'nu diz çökmeye zorluyordu. Yanındaki kızına yaslanarak, kendisini oturma odasına götürmesini istedi. Sevgi, annesinin isteğini yerine getirerek, tekrar babasının yanına döndü.

Üç görevli, özenle Ahmet Bey'i sedyeye yerleştirdiler. Babasına bakarken eski duygularının hâlâ devam ettiğini anlamıştı. Yüksek sesle dile getirmese de, babasının bu hali duygularını okşuyordu. Diğer yandan ise ağlamamak için kendini zor tutuyordu.

Ahmet Bey'e hastanede konulan ilk teşhis Paranoid şizofreniydi. Ciddi bir bunalımın eşiğinde olduğunu ve tedavi için geç kalındığını söylemişti doktor. Ahmet Bey, artık kendinde değildi; kimseyle konuşmuyor ve arada bir kendi kendine mırıldanıyordu. Sevgi ve Selma Hanım tanımamıştı. İlaç tedavisi başladığından beri dünyayla iletişimini kesmişti.

Sevgi, nedense babasının bu halini daha çok sever olmuştu. Babasını ziyarete gittiğinde dakikalarca karşısında oturup, geri dönüyordu. Selma Hanım ise uzun süre kocasının durumunu kabullenememişti. Uzun bocalamaların sonunda, bunun hem kendisi, hem de Ahmet Bey için en iyisi olduğuna karar vermişti.

Hafta sonu karmaşası şimdiden başlamıştı. Bütün planlarını bir gün önceden yapmıştı. Sabah kahvaltısını yaptı. Etrafını topladı. Yavru kedi büyümüş ve daha bir şımarık olmuştu. Evin içinde sürekli koşturup, halının püsküllerivle oynuyordu. İşini yaparken, bir yandan da onunla ilgileniyordu. Eline aldığı uzunca bir ipi kedinin burnuna götürüp, O'nu tahrik ediyordu. Yavru kedi ise bütün enerjisiyle ipin

ucunu yakalamaya çalışıyordu. En sonunda yorgun düşen kendisi oluyordu.

Yavru kediye şimdiye dek birkaç isim takmıştı. Tekrar değiştirecekti. Tırmık, Maviş ve Tekir'in ardından bulduğu isim Misafir'di. Koyduğu diğer isimleri fazla soylu bulmuştu. Misafir ismi ilk anda kulağına itici gelse de sonradan alışmıştı.

Son buluşmalarından beri, Toprak'tan haber alabilmiş değildi. O'na beslediği duyguları hâlen anlayamıyordu. Çıkmaz sokaklarla dolu bir labirentin içinde, duygularının karşılığını bulmaya uğraşıyordu.

Bir de yaşamına Orhan girmişti. Hem de şimdiden birçok soru işaretiyle birlikte. Bir yanda hayal kırıklıkları, diğer yanda coşkuları vardı. İkisinin arasında, hangi yöne yüzünü döneceğini bilemiyordu. Düşüncelerini kuşatan imgeler, renkler ve sesler, O'nu yaşamdan uzaklaştırıyordu.

Bütün bir yaşamın, farklı seçimlerden ibaret olması ne kadar da acıydı. İnsan böyle anlarda neye sığınacağını bilemiyordu. Sevgi de Hakan'a olan duygularına sığınıyordu. Bir dervişin, bütün bedenini Tanrı inancıyla doldurduğu gibi Hakan'ın aşkıyla içini dolduruyordu. Bu, dışarıdan gelecek her türlü tehlikeye karşı oluşturulmuş güçlü bir kalkandı.

Evine geri döndüğünde, hava çoktan kararmıştı. Planladığı her şeyi gerçekleştirmişti. Özellikle sinemada izlediği film çok hoşuna gitmişti. Sabah evden çıktığındaki ruh halinden eser kalmamıştı. Birkaç eski öğrencisine rast gelmesi ve onlarla geçmişi konuşmaları da güne ayrıca bir güzellik katmıştı. Yeni keşfettiği kahve evi ise tam manasıyla

mükemmeldi. Koca bir bardakla gelen sütlü kahve, bütün gün karnını tok tutmuştu. Şimdi ise evindeydi.

Meraklı bakışlarla Misafir'i aramaya koyuldu. Her tarafı didik didik etmesine karşın, Misafiri bulamamıştı. En sonunda, O'nu uzun koltuğun altında yatarken bulmuştu. Bütün vücudunu içine katlamış, bir tek kafası görünüyordu. Kedinin uyku halindeki huzurlu görüntüsünden etkilenmişti. Böyle güzel bir günde deliksiz uyumak her şeyi tamamlayacaktı. Bacaklarında ve omuzlarında yoğunlaşan yorgunlukta bu konudaki kararını haklı çıkartıyordu. Fazla oyalanmadan, üzerindekileri çıkartmak için harekete geçti.

Ertesi güne zinde kalkmak için erken yatmanın yararları konusunda kendine nutuk çekti. Üstündekileri değiştirmeden önce, ılık bir duş aldı. Sorunsuz bir gece için her şey hazırdı. Yatak odasının penceresini açıp, içeriye esen serin rüzgârla gözlerini kapattı. Tenine çarpan rüzgârın yarattığı duygularla uykuya daldı.

Aradan ne kadar zaman geçti bilinmez ama, gözlerini açtığında gece yarısı olduğunu anlamıştı. Sanki hiç uyumamış gibiydi. Kapısı çalınıyordu. Sevgi ise kalkmak istemiyordu. Aklına gelen isimlerden en ağır basanı Toprak'tı. Düzenli aralıklarla kapının çalınması devam etti. Kulağına gelen sesi biraz daha dinledi. Hızla atan kalp atışlarının eşliğinde yatağından kalktı.

İlerlediği her yerde ışıkları açmıştı. Biraz sonra yaşayacaklarına dair derin bir güvensizlik duygusuna kapılmıştı. Dış kapıyı açmadan önce veda edercesine evinin içine baktı. Mutfak girişinde Misafir'i gördü. Her an kaçacakmış gibi tedirgin gözlerle kendisine bakıyordu; parmağıyla sorun

yok anlamında sus işareti yaptı. Misafir'de bunu anlamış gibi içeriye geçmişti.

Birkaç derin solukla kapıyı açtı. Yanılmamıştı. Karşısında duran kişi Toprak'tı. Bir eliyle duvara dayanmış ve başını aşağıya sarkıtmıştı. Yüzüne açılan kapıyla birlikte yavaş hareketlerle başını yukarıya kaldırdı. Yüz ifadesi donuk ve teni solgundu. Önce sarhoş olduğunu düşündü. Konuştuğunda içki içmediğini anladı. Ağzından her hangi bir koku gelmiyordu.

"Bu saatte rahatsız ettiğim için kusura bakma. Gelmek zorundaydım."

Ne diyeceğini bilmediğinden bir müddet sustu. Toprak'ın durumu hiçte iyi değildi. Saçı sakalı bir birine karışmış ve gözleri çukura inmişti. Son gördüğünden beri de epey zayıflamıştı. Merdivenleri çıkarken bile büyük zorluklar çektiği her halinden belli oluyordu. Gördükleriyle heyecanı sona ermişti. Bu haliyle kendisine bir şey yapmaya kalkışsa bile, O'nu alt edebileceğini biliyordu artık.

Daha fazla suskun kalmanın bir anlamı olmadığını düşünerek, ağzından çıkan kırılgan cümlelerle Toprak'ı evine aldı. Toprak, adım atarken birkaç defa sendelemişti. Vücudunu tekrar toparlayıp, ayaklarını sürüyerek içeriye girdi. Nereye gideceğini bilmediğinden, olduğu yerde durup Sevgi'nin kendisine yol göstermesini bekledi.

Kapıyı kapattığında, Toprak'ın kendisini beklediğini görmüştü. Tekrar heyecanlanmıştı. Durumu anladığında, eliyle oturma odasını gösterdi. Toprak, utangaç bakışlarla gösterdiği yere ilerledi. Ayaklarına dolanıp oynamaya çalışan kediyi soğuk bir hareketle kendinden uzaklaştırdı.

Sevgi, hemen yatak odasına geçmişti. Üzerine çekidüzen

vererek, Toprak'ın yanına geri döndü. Özellikle gözaltlarında oluşan torbacıklar canını sıkıyordu. Kendisini bekleyen Toprak'a bir şey içip içmeyeceğini sordu. Toprak, bakışlarını yüzünden kaçırarak "hayır" anlamında başını salladı. Sevgi de fazla ısrarcı olmadan, boş koltuklardan birine geçti.

Aralarındaki sessizliğin sebebi neydi? Bunu ikisi de bilmiyordu. Birbirlerine karşı kırıcı en ufak bir söz söylememişlerdi. Kavgada etmemişlerdi. Tek bir güne sığan ilişkileri, ikisini de fazlasıyla yıpratmıştı. Belki de her şeyin tek sorumlusu ilişkilerindeki belirsizlikti. Her şey Sevgi için böyle olsa da, Toprak açısından olaylar biraz daha farklı gibi duruyordu. Çünkü ilk günden beri kaçan ve son buluşmalarında kendini rezil eden kendisiydi. Sevgi ise artık Toprak'a baktığında fazla bir şey hissetmiyordu. Hatta O'nun hayatına nasıl olup da girdiğini bile anlamıyordu.

Toprak, sıkılgan hareketlerle başını önüne eğmiş, halının desenlerine bakıyordu. Küçük kedi Misafir, yabancı konuğa karşı ilgisizdi. Aralarındaki sessizlik her geçen dakika büyüyerek, üzerlerinde yük olmaya başlamıştı. Sevgi, buz tutmuş bir ses tonuyla:

"Seni dinliyorum." dedi.

Toprak, böyle bir başlangıç beklemiyordu. Sol eliyle başını kaşıdı. Ağzını aralayarak:

"Seninle konuşmaya geldim." dedi.

Sevgi, sesine hiçbir özenti katmadan karşılık verdi.

"Tamam, işte karşındayım. Dinliyorum."

Toprak, pişmanlık dolu yüzünü Sevgi'den kaçırarak yukarıya kaldırdı. Göz ucuyla etrafını saran eşyalara baktı.

"Aslında buraya gelip gelmemekte kararsızdım."

Toprak, ağzındaki sözcükleri geveliyordu. Her an kusacakmış gibi derinden nefes alıp bırakıyordu. Kullandığı her kelimenin sonunda durup dinlenmesi gerekiyordu.

"Sanırım, yeryüzünün en aciz varlıkları bizleriz. Bütün bir hayatı yalanın içinde geçirerek yaşamak, ne kadar da aşağılayıcı. Ağızdan çıkan her söz, yalanın egemenliğine yeni bir zincir halkası eklemekten gayrı bir işe yaramıyor; herhalde susmak en güzeli. Sanırım ben susmak için çok geç kaldım. Biliyor musun? Ne zaman bir yerde küçük bir bebek görsem, kucağıma alıp saatlerce ağlamak isterim. Çünkü bir gün gelecek ve O da kirlenecek. Son bir kez yüzünün temizliğiyle arınmak isterim. Biz o çocuksu masumiyetin çok dışında kaldık. Belki bütün sıkıntılarımızın altında bu gerçek yatar. Şimdi daha iyi anlıyorum her şeyi. Nasıl ki küçük bir derenin ağzında akan önemsiz su parçası, gün gelip de büyük denizlerle buluşuyorsa, kendimizden ve başkalarından sakladığımız birçok gerçekte, böyle gerçeğin sonsuzluğuyla buluşuyor. Söylemek istediklerimi anlamadığını biliyorum. Olsun, ben yine de aklıma geldiği gibi konuşacağım. Çünkü bundan böyle hiç konuşmaya bilirim."

Başını yukarıya kaldırarak konuşmasına devam etti.

"Nerde kalmıştım. Ha evet, yalan diyordum. Her şey ne güzel başlamıştı değil mi? Seslerimiz, renklerimiz ve görüntülerimiz. Koşar adım vücutlarımızın birbirleriyle buluşması. Benim sana, senin bana anlattıkların. Sana bir şey itiraf edeyim mi? Anlattıklarının arasında en çok kocanı sevdim. O geceki anlatımın kuru olsa da, kocana içim sızlamıştı. Keşke hayatta olduğu zamanlarda konuşma imkânımız olsaydı. Sen bana ölmüş kocanı anlatırken, ben içimde baba-

mın sızısını duyuyordum. Baba kelimesi bile şimdi öylesine uzak ki. Bundan üç gün önce erkek kardeşimden haber geldi. Biliyor musun? Babam geçen ay ölmüş."

Ağlamaklı bir ses tonu gelip ağzının içine oturmuştu. Dudakları hafiften titriyordu. Kendini toparlamasına fırsat kalmadan gözlerinden yaşlar akmıştı. Neyse ki içinden gelen sarsılmaları tam zamanında durdurmuştu. Hızla nefes alıyordu.

"İnsan bir yolculuğa çıkmaya karar verdiğinde, ardında kalanlara son bir kez olsun doya doya bakmalı. Çünkü her gidişin, ne yazık ki bir dönüşü olmuyor.

Hayata dair ideallerim vardı. Sonuçları ne olursa olsun, ileride büyük bir ressam olacaktım. Gözümü karartmıştım bir kere. Hani sana anlatmış olduğum şeyler vardı ya. İçlerindeki isimler doğru, yaşananlar ise eksikti. İşime geldiği gibi anlatmıştım. Nasıl olsa diyordum, insanlara biraz yalan ve bunun yanında biraz gözyaşı yeterdi.

Ağlamak, ne büyük bir silah, hatırlar mısın? Sana Moses Usta'dan bahsetmiştim. Annesinin, ardında hiçbir ipucu bırakmadan intiharını; yalandı. Evet, Sarah Hanım intihar etmişti; fakat sebepsiz yere değildi.

Sarah Hanım, bir fahişeydi. Oğlundan gizli bu işi yapıyordu. Hayatta kalmak için etini satıyordu. Sanırım bunu kendisi için değil de, oğlu için yapıyordu. Küçük Moses işe çıktığında başlıyordu çalışmaya. İlk de ev sahibi göz koymuş dul kadına. Sarah Hanım'ın intiharının altında yatan şey buydu.

Moses Usta, işini iyice eline alıncaya değin fahişeliğe devam etmiş. Ta ki Moses Usta, adını duyurup, işinde ustalaşıncaya dek. Zavallı kadının bu işi yaparken ne kadar acı

çektiğini düşünebiliyor musun?

Her şey yoluna girdiği vakit, Sarah Hanım, kendini öldürmeye karar vermiş ve bunu çoktan beri planladığı da gün gibi aşikâr. Böyle dindar bir insanın kendini öldürürken Tanrıya yakarışlarını düşünsenize! Ardında bir mektup bırakmış; her şeyi baştan sona anlattığı bir mektup. Moses Usta okuduklarına ilk önce inanamamış galiba. Bakmış ki gerçek, gökyüzü gibi ışıyor gözlerinin önünde, çaresiz kabullenmek zorunda kalmış. İşin diğer kısmını biliyorsun. Uzun süre toplayamamış kendini.

Bu anlattıklarımın hiçbirisini Moses Usta'dan dinlemedim. Sanırım geçen yıldı. Moses Usta'nın eski eşyalarının arasında bir defter bulmuştum. Sarı kaplı, pis bir şeydi. Önceleri önemsiz diye bir kenara attım. İçine bakmak nedense o zaman aklıma gelmedi. Bir gece ansızın aklıma düştü. Hızla aşağıya inip, defteri aradım. Fırlattığım yerde aynen duruyordu. Elime alıp sayfalarını karıştırdım. İlk anda önemsiz bir günlük gibi gelmişti. Ta ki ilerleyen sayfaları okuyuncaya dek... Son sayfası bundan yaklaşık on yıl önce doldurulmuştu. Moses Usta, bildiği gerçekleri ve içinde oluşan öfkeyi sade beyaz kâğıtlara aktarabilmişti. Bunları yazarken büyük acılar çektiği, sayfaların üzerindeki kurumuş gözyaşlarından belliydi. Hissettiklerini öylesine içten yazmıştı ki, ilk anda bunun bir kitaptan alınma olduğunu bile düşünmüştüm. Oysa yazılanların hepsi gerçekti. Okuduklarımla içimde oluşan acıya inat, kendimi tutamayıp gülmüştüm."

Toprak, tıpkı o anı yaşar gibi dudaklarını gerip sırıtmıştı. Yüzündeki acı ifadeye aldırış etmeden gülmesi, Sevgi'nin kaygılarını arttırmıştı. Duydukları karşısında bir müddet sessiz kalmayı tercih etmişti. Toprak'ın anlatım tarzındaki

soğukluk, kafasında yeni soru işaretlerinin oluşmasına neden olmuştu. Ağzını bir kere açtığında durmaksızın konuşup, ansızın susuyordu.

"Peki, neden bunları bana o gün değil de, şimdi anlatıyorsun?"dedi.

Ses tonu eskiye oranla yumuşamıştı. Toprak, tekrar içine kapanmıştı. Başını yanlamasına Sevgi'nin yüzüne döndü.

"Neden mi? İnan bunu bende bilmiyorum. O zaman her şey yolundaydı. Yalanlar üzerine kurulu yaşamlarımızın üzerine, birkaç yalan daha eklemekten başka bir nedeni yoktu belki de. Şimdi öyle değil. Artık dayanamıyorum. Her şeyi eski düzenine soktuğumu düşündüğüm an da, babamın ölümü, beni yeniden dipsiz bir kuyunun içine bıraktı. Üzerimdeki bu yükten kurtulmalıyım. Tenimin her noktasını pislik kaplamış durumda. Sana geldim; çünkü seni seviyorum."

Son sözleri, odada buz gibi bir hava estirmişti. Sesine hiçbir yabancılık katmadan bunu söylemişti.

"Söylediklerinin yalan olmadığını nereden bilebilirim?"

Toprak, haklısın anlamında başını salladı.

"Evet, bunu sana inandıramam. Olsun, yine de bunu itiraf ettiğim için mutluyum. Sanırım ilk anda sende benden hoşlanmıştın?"

Sevgi tam karşılık verecekken, Toprak araya girdi.

"Neyse, konumuz bu değil zaten. Artık bir önemi de yok. Nerede kalmıştım. Ha evet, Moses Usta ve annesi. Sarah Hanım, ardında bıraktığı gerçekle oğlunu tam bir yıkıma sürüklemiş. Sarah Hanım'ın son mektubunu da okudum. Yaptıklarının acısıyla oğlundan merhamet diliyordu. O'nun

için Tanrıya dualar etmesini falan yazmış. Baştan sona kendini affettirmek üzerine kurmuş cümlelerini; kendince haklı da. Tanrıya böyle inanan birinin, fahişelik yapıp, canına kıyması zor bir şey olmalı. Umarım mekânı cennet olur. Gerisinde yaşananlar aynen sana anlattığım gibi. Ta ki ben, Moses Usta ve evdeki Sarah Hanım arasındaki ilişkiye dek.

Hatırlarsan, sana Moses Usta'nın Sarah Hanım'a beslediği gizli duygulardan bahsetmiştim. Bu duygular ne yazık ki sadece Moses Usta'da yoktu. Sana anneme olan sevgimi anlatmıştım. Annem, benim inadım yüzünden ölmüştü. O'nun yokluğunu bir müddet Sarah Hanım'la gidermiştim. O'na karşı beslediğim duygular gün geçtikçe değişiyordu. Duygularımın değişmesi, Moses Usta hakkındaki düşüncelerimin de değişmesine yol açmıştı.

Her şey öylesine iç içe girmişti ki. Moses Usta'ya kin ve nefret beslemeye başlamıştım. Çoğu zaman öfkemi dizginleyemiyor ve bazı kırıcı laflar bile ediyordum. Sarah Hanım'a ise gün geçtikçe daha çok yaklaşıyordum. O'nun da davranışları bana karşı değişmeye başlamıştı. Aramıza aşılmaz bir mesafe örmüştü. İlk zamanlar bu mesafeyi görmezlikten geldimse de, sonradan kabul etmek zorunda kalmıştım. Ve bütün bu olanların sorumlusunu Moses Usta olarak düşünmüştüm. Benim, Sarah Hanım'a olan hislerimi anlamış ve benden uzak durması konusunda onu tehdit etmişti. Aslında böyle bir şey olmamıştı. Yenilgiyi kabul edemezdim. Bunun içinde, önce kendimi inandırmam lazımdı. Hayal dünyam bana böyle bir senaryo sunmuştu. Bende tereddütsüz kabul etmiştim.

Artık kafamda tek bir şey vardı; o da Moses Usta'yı ortadan kaldırmaktı. İçimden ona sürekli küfürler ediyordum.

Varlığıyla ve bana yaptığı iyiliklerle beni öyle eziyordu ki; artık O'na katlanmak istemiyordum.

Önce işlerini bozmayı düşündüm. Bunun kimseye bir faydası olmayacağını gördüm. İçkisine ilaç atmayı tasarladım; sonra bundan da vazgeçtim. Gözümü yeni güne her açtığımda, farklı planlarla uyanıyordum. Ben tüm bunları düşünürken, Moses Usta ansızın değişmeye başlamıştı.

Nasıl oldu bilemiyorum? Sanırım benim Sarah Hanım'a beslediğim duyguları anlamıştı. Kendini ansızın her şeyden ve herkesten uzaklaştırmaya başlamıştı. Kendini hepten içkiye teslim etmişti. Ne benle, ne de Sarah Hanım'la tek bir kelime konuşmuyordu. Ben ise bu durumu beklemiyordum ve henüz ne yapacağıma karar verememiştim.

Moses Usta'nın ansızın mücadele alanının dışına çıkması, öfkemi daha da katlamıştı. Artık yaptığı her şeyle, hatta aldığı nefesle bile, varlığımda onarılmaz acılara yol açıyordu. O'nun yüzünden kendime olan saygımı yitirmiştim. O, her yaptığıyla büyürken, ben küçülüyordum. Ve inan bana, beni en çok inciten şeylerin başında, Moses Usta'nın yaptığı iyilikler ..."

Toprak, cümlesini bitiremeden ardı ardına öksürmeye başlamıştı. Öyle ki gözlerinden neredeyse yaşlar akacaktı. İki elini var gücüyle ağzına bastırmış, sesin dışarıya çıkmasını engellemeye çalışıyordu.

Sevgi ise donmuş vaziyette O'nu izliyordu. Dinledikleri karşısında hangi duyguları beslemeliydi? Duydukları hiçte hoş şeyler değildi. Yine de Toprak'a saygıyla bakıyordu. Bütün yaptıklarına inat, kendisiyle hesaplaşabilecek kadar cesurdu.

Toprak'ın öksürüğü son bulmuştu. Büyük bir merakla

ellerini ağzından çekerek avuç içlerine bakmıştı. Avuçlarında ıslaklık dışında bir şey bulamamıştı. Oysa avuçlarında kan görmeliydi. Ellerini yumruk yaparak iki bacağının arasına soktu. Avuçlarında kan olmamasına rağmen son yaptığı hareketle Sevgi'yi buna inandırmıştı. Göğsünden çıkan derin hırıltılarla nefes alıp veriyordu. Sağa devrilir gibi yaparak kendini düzeltti. Nerede kaldığını unutmuşçasına boş gözlerle yere bakıyordu. Başını tekrar kaldırdı. Kendini konuşmaya hazırladığı belliydi. Dudaklarında oluşan ıslaklığı silerek, konuşmasına devam etti.

"Kötülük ve iyilik; insana en çok hangisi zarar verir? Bizlerin hayatında kötülük kesindir. Geride hiçbir soru işareti bırakmadan hayatımızdan çekip gider. Kötülük, yapıldığı anda biter. Oysa iyilik bunun tam tersidir. Sinsi bir yılan gibi varlığımızı kuşatır. Eğer bir insan, bir başkasına iyilik yapıyorsa, O'nu kendisine tutsak ediyor demektir. İyiliğin olduğu yerde normal insan ilişkisinin dışına çıkılıp, efendi köle ilişkisine girilir. İyilik yapan her kim olursa olsun, yardım ettiği insana malıymış gibi davranır. Fakat bunu ayan beyan belli etmez. İnceden inceye dokur ağlarını. Bilir ki, karşı tarafın hareket edecek alanı kalmamıştır. Bakışlarıyla, konuşmalarıyla ve hareketleriyle ben senin efendinim diye bas bas bağırır. İyiliğe uğramış birçok insanın kulağına bu sesler gelse de, kimisi anlamaz, kimisi de duymazlıktan gelir. Tıpkı benim yıllarca yaptığım gibi."

Sevgi, Toprak'ın söylemek istediklerini anlamasına rağmen kendini bu gerçeği kabul edecek güçte hissetmiyordu. Ona olan sert bakışları yerini yumuşamaya bırakmıştı. Toprak ise anlattıklarının altında ezilmeye devam ediyordu. Ruhunda hissettiği dayanılmaz ağırlığın, azaldığını mı? Yoksa çoğaldığını mı? Anlayamıyordu.

"Her şeyi fazlasıyla birbirine karıştırdığımı biliyorum. Ne yapabilirim ki? Hayata dair elimdeki son kartları açıyorum ve artık cesaretli olmak zorundayım.

Dün, elime çocukluktan kalma bir resmim geçti. Elime aldığım küçük bir aynayla, saatlerce bugüne ve geçmişime baktım. Tuhaf, anlam veremediğim bir hüznün pençesine düştüm o vakit. İki yüz arasında, geçen zamanda yaşanan olayları hatırladım. Hiçbirisine bir anlam veremedim. Önümüzden, ardımızdan geçen yılların soğukluğunu iliklerime dek hissettim. Bakma nefes aldığımıza, insanların çoğu ana rahminden ölü çocuklar olarak doğarlar. Bende onlardan biriyim. İnsanlar ancak birbirlerini yiyerek çoğalırlar. Küçüklük resmime bakarken, ölüm fikri gelip içime oturdu. İçimizdeki hüznün, kederin ve öfkelenmelerin altında kendimize olan acıma hissimiz yatıyor sanırım."

Ampulün odanın içine dağıttığı ışıklar, Toprak'ın yüzünde gölgeler yaratıyordu. Sevgi, artık daha iyi anlıyordu ki, Toprak'a karşı öfke besleyemiyordu. Yine de, ona yaklaşacak cesareti yoktu. Uzun süren sessizlik, duygularını yatıştırmıştı.

Toprak, bir ara kalkıp gidecekmiş gibi yerinde doğrulmaya çalıştı. Ellerini bacaklarına atıp ovaladı. Ruhsal acılarının yanında, fiziki acılarının da olduğu belliydi. Bacaklarını ovalamayı bırakarak, konuşmasına devam etti.

"Bu gece sana her şeyi anlatacağım. Niye ben? Diye sorma kendine. İnan bunu bende bilmiyorum. Beni buraya getiren şey, düşüncelerim değil, hissettiklerim, bunu bilmeni istiyorum.

Moses Usta'nın ani geri çekilişiyle, bir müddet sessiz kaldım. Sarah Hanım'la eski ilişkilerime dönmeye çabala-

dım. Bütün uğraşlarım sonuçsuz kalmıştı. Bu arada Moses Usta kendini tamamen içkiye vermişti. Aynı evin içinde yaşayan üç yabancıya dönüşmüştük. Tüm bu zaman zarfı içerisinde, Moses Usta'ya biriktirdiğim duygularımda her hangi bir değişiklik olmamıştı. Tam tersine, her gün ölmesi için dualar ediyordum. Kahrolası vicdanını benim gibilere iyilik yaparak rahatlatıyordu. Bizler, O'nun küçük oyuncakları olarak, etrafındaki varlığımıza devam ediyorduk.

Ben tüm bunları düşünürken, şans bir anda benden yana dönmüştü. Moses Usta, ani bir kalp krizi geçirmişti. Haberi bana getiren, dostlarından biriydi. O'na karşı hınç dolu duygularımı bir kenara bırakarak, koşar atım hastaneye gittim. Yoğun bakım odasındaydı. Yatağın içinde, kıpırtısızca duran bedenine dakikalarca baktım. O anda ölmesi için var gücümle Tanrıya dualar ettim. Hatta bir ara koluna taktıkları serumu bile çıkartmayı düşündüm. Hiçbirisini yapamadan ertesi günü, Moses Usta'yı hastaneden çıkarttım. Kendime lanetler yağdırıyordum. Kendi gözümde bile bir değerim kalmamıştı.

Moses Usta'nın iyileşmesi için elimden geleni yapıyordum. Eski halime dönmüştüm. Kendimi bir kez daha çiğnemiştim. Öyle bir köşeye sıkışmıştım ki, tek çıkar yolun kaçıp gitmekte olduğuna karar vermiştim. Bu düşüncemin içerisinde günler boyu kıvranıp durdum. Olmuyordu. Beni o eve bağlayan, anlamına varamadığım bir şeyler vardı. Bu gücün Sarah Hanım olduğunu biliyordum.

Sarah Hanım'a her bakışımda annemi görüyordum. Annemin içimde bıraktığı sevgiyi sade onda devam ettirebiliyordum. Bazen, O'na karşı duygularımı anlamakta zorluk çekiyordum. Kimdi bu kadın? Etrafını kaplayan sis perdesi içinde, bizleri kendisine âşık etmişti. Ağzından bir tek ke-

lime duymamıştık. Yine de yanından ayrılmak istemiyorduk. En sonunda da, iki erkeği birbirine düşman etmişti. Veyahut sadece beni...

İlk kalp krizini atlatır atlatmaz, Moses Usta içmeye kaldığı yerden devam etmişti. Çoğu geceler, gözyaşları içinde odasının içinde volta atıyordu. Kendi dilinde dua eder gibi şarkı söylüyordu. Bu ise içimdeki öfkeyi kabartıyordu. Ve bütün bu sıkıntıların ardından gelen o muhteşem gün.

Bir akşam işimi bitirip eve dönmüştüm. Moses Usta'nın odasının kapısının açık olduğunu gördüm. Beynimden birçok kötü fikir geçmişti. Kesin diyordum, kendi kendime, kesin Sarah Hanım'la beraberler. Yanılmamıştım. Bakışlarımı ürkek bir edayla odanın içine doğrulttuğumda, Moses Usta ve Sarah Hanım'ı yerde görmüştüm. İlk anda ne olduğunu anlayamamıştım. Biraz daha ileriye gittiğimde, Moses Usta'nın bir kalp krizi daha geçirdiğini anlamıştım. Ağzını yarıya değin açmış ve eliyle sürekli göğsünü ovalıyordu. Sarah Hanım ise yüzündeki dingin ifadeyle Moses Usta'nın başını bacaklarının üzerine koymuş ve elleriyle saçlarını okşuyordu. Moses Usta'nın göğsünden çıkan derin iniltiler hâlen kulaklarımdadır. Moses Usta'yı kurtaracak olan ilaçlar, üç adım yanındaki masasının çekmecelerinde saklıydı. Büyük ihtimalle onlara yetişmeye çalışırken düşmüş ve bir daha ayağa kalkamamıştı.

Kendimi bir an için toparlayıp, ne yapmam gerektiği konusunda düşündüm. Kararımı vermiştim. Beni görmemişlerdi. Ses yapmadan dışarıya çıkacak ve saatler sonra eve gelecektim. Sokağa çıktığımda ne hissettiğimi sana anlatamam. Bir deli gibi her adımda farklı bir ruh haline bürünüyordum. Önce gözlerimden yaş gelinceye dek gülüyor, sonra ağlamaya başlıyordum. Moses Usta'yla ilgili

bütün anılarımı silmeye çalışıyordum. Ağır bir yükü omuzlarımda sürükler gibi adım atmakta zorlanıyordum. Kalp atışlarım göğsümü parçalayacakmışçasına kaburgalarımı dövüyordu. Kusmamak için kendimi zor tutuyordum. Belki inanmayacaksın ama, bir süre aklımı tamamen kaybetmiştim. Kendime tekrar geldiğimde hâlâ yürüyordum ve bulunduğum yerin neresi olduğunu bilmiyordum. İçimdeki korkular önüne geçilmez bir hal almıştı. O gece bende bir kalp krizi geçireceğimi ve Moses Usta'yla aynı anda hayata gözlerimizi yumacağımızı düşünmüştüm. Bedenimde kalan son cesaret kırıntılarıyla, eve geri döndüm. Bütün pişmanlıklarım su yüzüne çıkmıştı. Kendimden nefret ediyordum ve gözyaşlarımı engelleyemiyordum.

Eve vardığımda, ayaklarım titriyordu. Korkak adımlarla Moses Usta'nın odasına ilerledim. Kafamı usulca içeriye soktum. Görüntülerinde bir değişiklik olmamıştı. Sarah Hanım, aynı sevecenlikle dizlerinin üzerine yatmış Moses Usta'nın başını okşuyordu. Moses Usta ise çoktan ölmüştü. Yanakları aşağıya sarkmış ve yüzü solgunlaşmıştı. Ne yapacağımı bilemeden sırtımı duvara dayayıp, ağlamaya başladım. Gözlerimden akan yaşın acıdan mı, yoksa sevinçten mi aktığını bilmiyordum.

Sarah Hanım'la aramda kimse kalmamıştı. Moses Usta'yı çok kısa bir süre içinde vasiyet ettiği gibi sonsuzluğa uğurlamıştık. Rolümü öylesine iyi oynuyordum ki, dışarıdan beni tanıyan herkes acıyordu. Bu arada Moses Usta'nın ölümüyle müşterilerimiz daha bir artmıştı.

Moses Usta'nın ölümünden yaklaşık bir hafta sonra, Sarah Hanım'la aramı düzeltmek için ona yaklaştım. Elimden geldiğince şirin gözükmeye çabalıyordum. Olmuyordu. Sarah Hanım, eski halinden daha da durgun olmuştu.

Günlerce ağzına tek bir lokma almamıştı. Her geçen gün zayıflıyordu. Bense bu durumun geçici olduğu düşünürken, geceleri uyuyamamaya ve türlü kâbuslar görmeye başlamıştım. Sarah Hanım'ı bir kenara bırakıp, kendimi düzeltmeye çabalıyordum.

Akşamları başımı yastığa koyduğumda, bütün bedenimi kaplayan pis bir şey, tenimin her noktasını işgal ediyordu. Saatlerce debelenmenin sonunda gözlerimi kapatıyor, bu seferde kâbuslarla uyanıyordum. Tam dört ay boyunca bu durum böyle devam etti. Bu süre zarfında, sipariş edilen resimleri zamanında teslim etmediğim için işlerim bozuldu. Moses Usta zamanında elimde olan birçok şeyi tamamen kaybettim. Çaresiz kendimi doktorların eline bıraktım. Uzun süren ilaç tedavisiyle kendimi toparlayabildim. Bu ise benim yaklaşık beş ayımı almıştı. Kimi zamanlar aynı duygularla başımı yastığa koyduğum oluyor.

Moses Usta'nın ölümünden bir yıl sonra eski düzenimize dönebilmiştik. Sarah Hanım'la aram ise hiç düzelmedi. Sanırım bütün yaşananların tek sorumlusu olarak beni görüyor."

Toprak, soru dolu bakışlarını Sevgi'ye yöneltti. Üzerinden ağır bir yük kalkmışçasına yüzü gevşemişti. Sevgi, duruşundan Toprak'ın anlatacaklarının bitmediğini anlamıştı. Toprak, küçük bir duraksamayla:

"Bütün bu anlattıklarımdan sonra hakkımda istediğini düşünebilirsin. Yalnız şunu bilmeni isterim ki, kendimi hâlâ kötü bir insan olarak görmüyorum. Bütün bu yaşananların altında irademizi aşan bir şeyler var. Bunların ne olduğunu bende bilmiyorum. Kendimi kötü biri olarak nitelendirmesem de, vicdanımın sızlamasını durduramıyorum. Anlaya-

cağın, iyinin ve kötünün tam ortasındayım. Bu da demek oluyor ki, gülerken ağlayacak ve ağlarken güleceğim. Belki de bunların hiçbiri olmayacak."

Toprak'ın son cümlelerinden fazla bir şey anlamamıştı. Son cümlelerini kendinde değilmiş gibi söylemişti. Oturduğu koltuğun altından hızla fırlayarak, diğer koltuğun altına kaçan Misafir, Toprak'ın ilgisini çekmişti. Başını kedinin kaçtığı yere dek eğdi. Bunu yaparken görüntüsü öyle komikti ki, gülmemek için kendini zor tutmuştu.

Sevgi, karşısındaki insanın ruh halini anlamaya çalışıyordu. Ona karşı her hangi bir öfke beslememişti. Hatta dile getirdiği itirafları nedeniyle kıskanmıştı bile. Duygularını dışarıya yansıtmak istemiyordu. İnsanların çoğu gibi sakladığı sırları vardı. Bunları kendine bile itiraf edemezken, karşısındaki insanın her şeyi en ince detayına dek anlatması öfkelenmesine yol açmıştı. Toprak'ın karşısında küçülmüştü. Bu duygu ruhunu öylesine sarıp sarmalamıştı ki, kurtulmak için saldırmalıydı. Sesindeki gizemli havaya sorular eklemeye başlamıştı.

"Neden bunları bana anlatıyorsun?"

Ses tonundaki hava, Toprak'ı şaşırtmıştı. İlk seferde ne cevap vereceğini bilemediğinden, birkaç defa yutkundu.

"Dediğim gibi, beni buraya getiren aklım değil, duygularımdı."

Toprak, derin bir soluk alıp sustu. Sevgi ise karşısındakinde görmek istediği ruh halini yakalamıştı. Sesindeki gizemli ayrıntıyı tekrar ederek:

"Bunu anladım. Peki, neler hissediyorsun?" dedi.

Sevgi'nin saldırıları açık bir hal almıştı. Toprak'ın da bunu anlaması pek bir zaman almamıştı. Sevgi'nin ansı-

zın değişmesinin altında yatan şeyin ise ne olduğunu anlayamıyordu. Yerinde huzursuzca kıvranıp, uygun cevabın peşine düşmüştü. Ağzını birkaç defa açıp kapattı. Sorunun dışında bir şeylerle oyalanıyormuşçasına etrafına bakındı. Sevgi, tıpkı bir örümceğin ağına takılan kurbanına sinsice yaklaşması gibi yaklaşarak, sorusunu yineledi. Bütün bunları yaparken de, öfkesi azalacağı yerde artarak devam ediyordu.

Toprak, iyice köşeye sıkışmıştı. Sevgi'nin üzerinde yarattığı efendi psikolojisi altında çırpınıyordu. Kendini küçük, değersiz ve güçsüz görüyordu. Bu durumundan ise tuhaf bir haz alıyordu. Sevgi'nin can alıcı sorular sormasını ve kendisini daha fazla köşeye sıkıştırmasını istiyordu.

Toprak'ın suskunluğu karşısında çıldıracak gibi olmuştu. Karşılıklı sinir harbine girmiş gibiydiler. Toprak, aşağılanmanın zevkini doyasıya yaşarken; Sevgi, aşağılamanın acısını çekiyordu. Durum içinden çıkılmaz bir hal almıştı. Ne kadar çabalarsa çabalasın Toprak'ı harekete geçiremiyordu. En sonunda dayanamayarak:

"Buraya geldin, çünkü ağlamaların ve sızlanmalarınla beni inandıracağını düşündün. Benden duyacağın teselli cümleleriyle vicdanını rahatlatacak ve eskisi gibi huzura kavuşacaktın. Kısacası beni, suçlarının avukatı yapacaktın. Yanıldın. Gözyaşlarını önemsemiyorum. Adi bir canavar gibi seni hayata bağışlayan insanı ölüme terk ettin. Başkalarının acılarıyla dalga geçtin. Annen gibi gördüğün bir kadına âşık olacak kadar iğrençleştin. Lanet bir şeytansın; adım attığın her yerde felaketlere yol açıyorsun. Şimdi de beni yok etmeye çalışıyorsun. Senden korkmuyorum. Yaptıklarının cezasını elbet ödeyeceksin. Yaptıkların yanına kalmayacak. İnsanların adaletiyle olmasa bile Tanrının

adaletiyle yok olacaksın."

Sevgi, ağzından yuvarlanan sözcüklerin akışına öylesine kapılmıştı ki, Toprak'ın bakışlarını fark etmemişti. Eşyaların içinde gözüne çarpan bir ayrıntıyla kendine gelmişti. Toprak'ın oturduğu koltuğun yanındaki küçük sehpanın ayakları yenmişti. Dikkatini bu görüntüden uzaklaştırdığında, Toprak'ın gözlerindeki sinsi bakışları fark etti. O anda, içine yıldırım hızıyla bir korku gelip, kalbinin üzerine oturmuştu. Kelimelerini bitirememişti. Toprak, Sevgi'nin gözlerinden her şeyi anlamıştı.

"Gözlerimi her kapattığımda kendimi ayrı bir âlemde buluyorum. Neresi olduğunu bilmediğim bir toprak parçasında, ölçüsüzce bağırıp, var gücümle koşuyorum. Nereye gittiğimi bilmeden, durmamacasına, nefes nefese... Her sabah, kendime beslediğim iğrenç duygularla gözlerimi güne açıyorum. Vicdanımın çığlıklarına artık kulaklarımı kapatamazdım. Az önceki davranışlarımdan ötürü senden özür diliyorum. Bedenimde canlanan deliye bazen dur diyemiyorum. Dile getirdiğin gibi, yaptıklarımın cezasını çekiyorum. Ve çekmeye de devam edeceğim. İşin ilginç tarafı ne biliyor musun? Tüm bunların altında hoşuma giden bir şeylerin olması, yaşadıklarımı gözümde büyüttükçe, kendim küçülüyorum. Olsun, ne olursa olsun, kendime kötü demeyeceğim. Çünkü yeryüzündeki hiçbir şeyin tek sorumlusu yoktur. Her şey düşlerimin peşine takılmamla başladı. Ve şimdi her şeyi bırakıyorum. Bu yarışı kim kazandı bilmiyorum ve bilmekte istemiyorum."

Toprak, son cümlesiyle hızla ayağa kalktı. Kendini savurarcasına odanın dışına atmıştı. Sevgi, yerinden kalkmamıştı. Toprak'ın çıktığını bile sonradan fark etmişti. Evinin içerisinde yalnız kalmasıyla, koca bir muammanın içinde

kafasını toplama gayreti içine girmişti. Ne düşüneceğini ve ne yapacağını bilemiyordu. Hayallere dalmıştı. Kafasını kemiren öyle çok şey vardı ki, hangisinden başlayacağını bilemiyordu. Toprak'ın anlattıklarından sıyrılamıyordu. Başında güçlü bir ağrı oluşmuştu. Evin içindeki hava boğucu bir hal almıştı. Kendini bir an evvel dışarıya atmalıydı. Bunun yerine evdeki bütün pencereleri açmayı tercih etti. Uykunun ağırlığı omuzlarına binmişti. Yatmadan önce son kararını vermişti. Torak'a hâlen yakınlık ve saygı duyuyordu. Bunun neden böyle olduğunu bilmese de, hissettiklerine güveniyordu. Gözlerini kapattığında sabaha çok az kalmıştı ve hiç uykusu yoktu.

"İsminin ne önemi olabilirdi ki? Tek yapmak istediği konuşmaktı. Yüzünü hafif sola döndü ve sessizce 'git' dedi. Karşısında kimse yoktu. Konuşmasına devam etti.

'Benimle yaşadıkların, geçmişteki milyarlarca insanın yaşamı kadar gerçek ve yalan.'

Akşamın sisli bulutları gökyüzünde dağılırken, bunları dile getirmişti. Varlığına ait olmayan bir şeyler vardı gecede. Ne olduğunu bilmiyordu."

Elindeki kalemi havaya kaldırıp, yazdıklarını okudu. Hoşuna gitmeyen bazı cümlelerin üzerini karaladı. Uzun soluklu bir nefes aldı. Beyaz sayfanın üzerine yazdığı cümlelerle, insanlara ulaşma sevdası, yeniden içinde canlanmıştı. Uzun zamandır kalemi eline alıp da bir şeyler karalamamıştı. İçindeki tüm yazma hevesine karşın buradan ileriye gidemiyordu. Beynindeki cümleleri bir türlü düzene sokup, beyaz kâğıda geçiremiyordu. İlgisi ve dikkati sürekli değişik şeylere kayıyordu. Aşağı kattan gelen müzik sesi ise iyice canını sıkıyordu. Vücudunu hızla ayağa dikip, odanın

içinde volta atmaya başladı.

Çıplak ayaklarının parmaklarındaki kırmızı ojeler dikkatini çekti. Küçük parmağındaki oje biraz daha katmanlaşmıştı. Ayak parmakları biçimsizdi. Ellerini inceledi; derisi zayıf ve parmakları uzundu. Ellerini en çok kalem tutarken seyretmeyi seviyordu. Kollarındaki tüyleri kaşıdı. Birkaçını tutup hızla çekti. Canının acımasını istiyordu. Derin bir nefes alıp, içinde tuttu. Çocukken yapmaktan zevk aldığı şeylerden biride buydu. Zaman tutmayı unutmuştu. Kelimenin tam manasıyla kıpkırmızı olmuştu. Daha fazla dayanamayarak, içinde tuttuğu nefesi hızla dışarıya verdi; soluk soluğa kalmıştı.

Toprak'la son görüşmelerinin üzerinden üç gün geçmişti. Ve bu süre zarfında ondan ikinci bir haber alamamıştı. Gerçi böyle bir beklentisi yoktu; yine de bundan sonra olacakları merak ediyordu. En büyük korkusu ise kendisine veya Sarah Hanım'a zarar vermiş olabileceğiydi. Düşüncelerini kuşkularının peşine takmış gidiyordu. Toprak'ın varlığı, hâlâ yüreğinde derin acılara yol açıyordu. Beklenmedik bir şekilde düşüncelerinin içine girmesi ise daha fazla canını sıkmıştı. Toprak artık geride kalmıştı ve baştan aynı şeyleri yaşamak istemiyordu. Çalışma masasına geri dönerek, aklında kalan son fikir kırıntılarını da kâğıda geçirmişti.

Beklenen gün gelmişti. En sonunda Orhan'la buluşacaktı. Dün, birazda geç sayılabilecek bir saatte aramıştı. Telefonu kapattığında sevinçten neredeyse havalara uçacaktı. Duygularını coşturan şey, Orhan'la buluşacaklarından ziyade; Orhan'la buluşma fikrinin gerçekleşmesiydi. Bu ikisinin arasında çok ince bir çizgi vardı ve bu çizginin varlığıyla hoşnut olmuştu.

Buluşma yerlerini Sevgi belirlemişti. Şehrin gerilimlerinden uzakta, yeni keşfettiği kahve evinde buluşacaklardı. Gerçi adresi Orhan'a tarif etmekte biraz zorlansa da, sonunda amacına ulaşmıştı.

Kahve evine girdiğinde, Orhan henüz gelmemişti. Cam kenarındaki bir masaya geçerek beklemeye koyuldu. Orhan'ı beklerken, neden burada olduğunu sordu kendisine. Üstelik öylesine heyecanlıydı ki; tüm bu karmaşık duygularının altında ise nelerin yattığını bilmiyordu. Toprak'ın o gece kullandığı sözlerden birkaçı aklına geldi. Aklımla değil, duygularımla geldim derken, demek ki bunu kastediyordu. Çünkü Sevgi de buraya mantığıyla değil de hissettikleriyle gelmişti. Bunları düşünürken, Orhan giriş kapısında görünmüştü.

Orhan, üzerine giyindiği mavi beyaz kareli gömleği ve beyaz keten pantolonuyla anında göze çarpıyordu. Sevgi'yi ilk görüşte tanımıştı. Eskisine oranla saçları kısalmıştı. Sakallarına ise hiç dokunmamış gibiydi. Omuzlarından biraz yukarıda olan uzun saçlarında tel tel beyazlıklar dikkat çekiyordu. Yüzü hiç değişmemişçesine solgundu.

Sevgi, Orhan'ı görmesiyle, yerinden sıçrar gibi ayağa kalkmıştı. Sol kolunu kaldırıp, buradayım anlamında bir el işareti yaptı. Bunu neden yaptığını bilmeden, usulca kolunu aşağıya indirdi. Utanmıştı.

Orhan yanına geldiğinde, yürekten kendisine sarılmıştı. Orhan'a sarılırken neredeyse ağlayacaktı. Gözlerinde biriken yaşları tek bir hareketle silmişti. Orhan'ın elini bırakmamıştı. Karşılıklı oturup, bir süre sessizce birbirlerini seyrettiler. Orhan'a baktıkça, Hakan'ın varlığını hissediyordu. Gözlerinde tekrar yaşlar belirmişti. Orhan, tek bir

söz etmeden eliyle sıkıca elini tuttu. Yüzündeki utangaç tebessümle, Orhan'a bakarak:

"Biliyor musun? Hakan öldü." dedi.

Boğazı düğümlenmişçesine, başka da bir cümle kullanmamıştı. Derinden bir inilti göğsünden çıkıp, havada kaybolmuştu. Orhan, biliyorum, anlamında kafasını salladı.

"Senin için ne kadar zor olduğunu tahmin edebiliyorum. Ölüm ne yazık ki, ölenden öte, geride kalanlar için ölümdür. Yine de seni tebrik ederim, beklediğimden de güçlü ve sağlıklısın."

Sevgi, bir kez de Orhan'ın gözlerinde okudu aynı gerçeği. Sözlerini haklı bulmuştu. Ölüm düşüncesi ve insan ruhunda yarattığı tahribat, sadece yaşayanlar için geçerliydi.

"Hakan'ın ölümünü bir arkadaştan öğrendim. İnan o zamanda sana ulaşmak için çok çabaladım. Fakat o vakitlerde bende tam bir ölüm kalım savaşı veriyordum."

Sevgi, anlıyorum manasıyla elinden tutup kuvvetlice sıktı.

"Az da olsa başından geçenleri gazetelerden okudum. Zorlu yılların ardından amacına ulaşabilmişsin. Zaten önemli olanda bu değil mi?"

Toprak, bakışlarını önünde duran kahvenin köpüğüne dikmiş, sessizce dinlediklerini onayladı.

"Seni gazetenin kapağında görür görmez anında tanıdım. O anda ne kadar heyecanlandığımı bilemezsin. Aceleyle telefona sarılıp, yayınevini aradım. Doğrusunu söylemek gerekirse, seninle gene buluşabileceğimizi hiç düşünmezdim."

"Sanırım bu konuda seninle aynı fikirdeyim. Hatırlar-

san, seninle bir gece yarısı dışarıya çıkmıştık. Gerçi O'nun dışında oturup konuşma imkânımız hiç olmamıştı."

"Nasıl unutabilirim ki o geceyi. Özellikle gittiğimiz o esrarengiz kafeteryayı. Sahi hâlen duruyor mu orası?"

"Ne yazık ki hayır, şimdi yerinde koca bir apartman var."

"Ne kadar kötü, oysa orasının senin için büyük bir değeri vardı."

"Evet, anca oranın sakinliğinde kendimi toparlayabiliyordum. Dediğim gibi, orası artık geçmişin sisli sayfalarında kaldı."

"Orhan, biz gittikten sonra neler yaptın. En önemlisi seni nasıl keşfettiler."

Orhan'ın gözleri boşlukta asılı kalmıştı. Sanki tekrar o sıkıntılı günlere dönmüşçesine derin bir iç çekti. Sevgi, Orhan'ın kederli yüzüne baktığında, sorusundan pişmanlık duymuştu.

"Anlatacakların seni yıpratacaksa, bu konuyu geçebiliriz."

Orhan, hayır, anlamında başını sallayıp, tebessüm etti.

"Siz gittikten sonra da aynı evde kalmaya devam ettim. Yeni ev arkadaşları bulmakta pek zorluk çekmedim. Gerçi onlar hiçbir zaman sizin yerinizi tutamadılar ya neyse. Okula devam etmediğimi aileme açıklayamadım. İşin aksi tarafı ise bir gün ansızın çıkıp gelen babam olmuştu. O'nu karşımda gördüğümde ne yapacağımı şaşırmıştım. Adresimi nasıl öğrendiğini hâlen bilmiyorum. Yüzündeki memnuniyetsiz ifade ile karşımda soluk alıyordu. Biri babama okulu bıraktığımdan bahsetmişti.

Önce yumuşak bir ses tonuyla ne olup bittiğini sordu. Rolünü öyle iyi oynamıştı ki, kendimden ve hedeflerimden bahsetmeye koyulmuştum. Babam kelimelerimin bitmesini bekliyordu. Bense cümlelerimi özenle seçip, O'nu ikna etmeye çabalıyordum. Bir ara gerçekten beni anladığını sanmıştım. Sözlerimin bitiminde babam, kendi hayallerinden bahsediyordu. Tam ortada kalmıştım ve ne diyeceğimi bilemiyordum. O anda şunu çok iyi kavramıştım ki, babam, insanların ruh halinden çok iyi anlıyordu.

Babamın sözlerinin bitmesini büyük bir sabırla beklemiştim. Kendimizi birbirimize yeterince ifade etmiştik. Babam, tek bir söz etmeden arkasını dönüp gitmişti."

Orhan, yeniden o günlere dönmüşçesine, küçümser bir gülümseme belirmişti dudaklarında. Kafasını birkaç defa sağa sola sallamıştı.

"Aralarında kuşak çatışması yaşamayan baba oğul yoktur sanırım. Babamın gitmesiyle kendimi öksüz bir çocuk gibi hissettim. Ne yapacağımı bilmiyordum. Babam, gönderdiği harçlıkları kesmişti. İş başa düşmüştü. Bir vakit daha cebimde kalanlarla idare ettikten sonra beş parasız kalmıştım. İnan bana, ben hayatın öbür yüzünü hep düşlerimde yaşamıştım. Meteliksiz kaldığımda ise çevremdeki insanlardan para koparır olmuştum. Bu arada bitirdiğim romanımı yayınevlerine bırakıp, haber bekliyordum. Uzun zaman onlardan gelecek umutlu haberlere bel bağlamıştım. Hiçbirinden ses çıkmamıştı. Çaresiz iş aramak zorundaydım. Belki bu arada yazdıklarım kitap olarak yayınlanırda, elime üç beş bir şey geçer diyordum.

Her gittiğim yayınevinde aynı muameleyle karşılaşıyordum. Soğuk bir hoş geldinizin ardından, siz yazdıklarınızı

bırakın, biz sizi ararız sözleri. İyice bunalmıştım ve kendime olan özgüvenim sarsılmıştı. O ana dek üç roman yazmıştım ve benim gözümde hepside değerliydiler. Nerede hata yaptığımı ise bir türlü anlayamıyordum.

Bu arada bir kafede iş bulmuştum. Sabah on'dan, akşam on iki'ye değin çalışıyordum. Kalan zamanda da yazılarıma devam etmeye çalışıyordum. Yaklaşık dört ay kadar, o kafede çalıştım. Yazar olmak istiyordum ve yapmış olduğum iş bunun için bana yok denecek kadar az zaman bırakıyordu. İşten ayrılmak zorundaydım.

Biriktirdiğim parayı damla damla harcıyordum. Sadece tek bir romanımın yayınlanmasını bekliyordum. Gerisi zaten kendiliğinden gelecekti. Ben bunları yaşarken babam, birkaç defa yine yanıma geldi. Okulu tamamen bıraktığımı öğrendiğinde ise tek kelime etmeden çekip gitmişti.

Bütün bu olup bitenlerle epey yıpranmıştım. Sağlık durumum hiç olmadığı kadar kötüleşmişti. Asıl büyük problem ise gözlerimde çıkmıştı. Bu da okumama ve yazmama engel oluyordu. Cebimdeki paraların büyük bir kısmını sağlığıma harcamak zorunda kalmıştım. Kullandığım ilaçlar işe yaramıştı. Tabii ardından gelen maddi sıkıntılar burada anlatmakla bitmez.

Bir sabah elime arkadaşların üniversite içinde çıkardığı gazetelerden biri geçmişti. Küçük bir kutucuğun içinde, üniversite kütüphanesinde çalışacak elemanlar arandığı yazılıydı. Hiç vakit kaybetmeden soluğu üniversite kütüphanesinde almıştım. Şansıma, orada görevli bir arkadaş bulmuştum ve bana büyük yardımları dokunmuştu. İşe başvurduğumun ikinci gününde beni çağırmıştılar.

Hayatımda aldığım en mükemmel haberlerden biriydi

bu. Verdikleri maaş düşük olsa da, beni içinde bulunduğum sıkıntıdan kurtaracak seviyedeydi. Büyük bir şevkle işe başlamıştım. Her şey bir anda tozpembe olmuştu. Elime geçen parayla kiramı ve arkadaşlarıma olan borçlarımı ödemiştim. İşimin dışında bana kalan zaman dilimi de yazı yazmama engel teşkil etmiyordu. Ayrıca okumak istediğim birçok yazara, engelsiz ulaşabiliyordum. Çalışma saatlerinde yeteri kadar okuyamasam da, ödünç aldığım kitapları evimde yutarcasına bitiriyordum. Zaman hızla geçiyordu ve ben hâlâ yayınevlerinden gelecek mutlu haberi bekliyordum.

Bir hafta sonu, sürekli gittiğim çay evinde biriyle tanışmıştım. O gün dışarı çıkmadan önce yanıma romanlarımdan birini almıştım. Oturduğum masada yazdıklarımı okuyordum. Derken başımda duran ellili yaşlarda bir beyi fark ettim. Önceleri ateş veya başka bir şey isteyecek diye, önemsemeden başımı yazdıklarıma geri çevirdim. Kafamı gene yukarıya kaldırdığımda, adamın ayrılmadığını gördüm.

Başının ortası kel ve saçlarında bir tek siyahlık yoktu. Topluca bir yapıya sahipti. Görünüşüne göre de baya dinç duruyordu. Bense, başımda bekleyen adamın niyetini hâlen anlayabilmiş değildim. Sert bir yüz ifadesiyle, ne istediğini, sormuştum. Adam, benim tam tersi bir surat ifadesiyle, elimde tutmuş olduğum dosyaları incelemek istediğini söyledi ve karşımdaki sandalyeye geçti. Bense ne olduğunu anlamadan elimdekileri adama uzattım. Dosyalarımı eline alıp, hızla göz gezdirmeye koyuldu. On dakika kadar yazdıklarımı inceledi. Başını kaldırdığında, yüzündeki memnuniyet dolu ifadeyle elini uzatıp adını söyledi. Ağzından çıkan ilk cümleleri hâlen kulaklarımda çınlar: 'Evlat, benim

adım Seçkin Uzun, seninle tanışmaktan gurur duydum.' Şahsıma yapılan böyle bir iltifat kanımı dondurmuştu. Bu zamana dek bana böyle hitap eden birine hiç rastlamamıştım. Elimde olmadan mahcup bir ifadeyle gülerek kendimi tanıtmıştım.

Seçkin Bey, başka bir şey demeden tekrar yazdıklarımın içine gömülmüştü. Belki inanmayacaksın, orada bir buçuk saate yakın yazdıklarımı okumuştu. En sonunda bakışlarını bana çevirerek, benim bir deha olduğumu söylemişti. Ben yine ne diyeceğimi bilemeden, sırıtmakla yetinmiştim.

Nedense, o anda kendimi epey küçülmüş hissetmiştim. Nedenini henüz anlayabilmiş değilim; ama bu diyaloglarda karşı tarafı ezen bir şeyler var. Derken beni evine davet etti. Hiç gitmek istemesem de, hayır, diyememiştim.

Seçkin Bey önde, ben arkada çay evinden çıkmıştık. Evi, kentin merkezinde olduğundan yürümek zorundaydık. Dosyalarımı elinde sıkıca tutuyordu. Yol boyunca tanışıklığımız daha da derinleşmişti.

Seçkin Bey, uzun yıllar devlet memurluğu yapmış. Çocukluğundan beri kitaplara karşı özel bir ilgisi varmış. Emekliliğinin tadını kafelerde, tiyatrolarda, konferanslarda veya sinemalarda çıkartıyormuş. Evi altı katlı bir apartmanın en üst katıydı. Asansör kullanmayı sevmediğinden, en üst kata yürümek zorunda kalmıştık. Seçkin Bey için pek bir sorun teşkil etmese de, ben epey yorulmuştum. Dairesinin kapısına geldiğimizde, ciddî bir gülümsemeyle bana bakıp, hoş geldin, işareti yaptı. Bende ne olduğunu anlamadan, yılışık bir gülümsemeyle karşılık vermiştim.

Kapı açıldığında karşımıza Nedime Hanım çıkmıştı. Elindeki toz bezi ile meraklı gözlerle beni süzmüştü. Bakı-

şındaki elektrikten huzursuz olmuştum. İçeriye girip girmemekte tereddüt ettiğimi gören Seçkin Bey, hemen beni karısına tanıttı. Sesine daha bir tokluk katarak: 'Bak Hanım, bu kim biliyor musun?' dedi. Nedime Hanım meraklı gözlerle baktı ve: 'Tanıyamadım; bir akrabam olması lazım. Çenesi aynı rahmetli halama benziyor.' dedi. Gülmemek için kendimi zor tutmuştum. Yanaklarımda oluşan kırmızılıkları fark eden Seçkin Bey, koyu bir kahkaha patlatıp: 'Ne akrabası Nedime Hanım. Evimize büyük bir yazarı getiriyorum, sen bana akrabalarından bahsediyorsun.' dedi.

Nedime Hanım, şaşkınlıkla bana bakarak: 'İyi de ben böyle bir yazarı tanımıyorum.' dedi. Seçkin Bey, hiç altta kalmadan: 'Ah Nedime Hanım, birinin iyi olarak kabul görmesi için, illa pazara mı sunulması lazım!'dedi.

Seçkin Bey'in son sözleri hayli hoşuma gitmişti. Bu arada bana dönerek: 'Hadi bakalım yeter bizi seyrettiğin, gir artık içeri.' dedi.

İçeriye girerken, önümde bekleyen Nedime Hanım'a kaçamak bir bakış fırlatmıştım. Bunu fark eden Nedime Hanım da arkamdan sırtımı ovalayarak beni rahatlatmaya çalışmıştı.

Nedime Hanım, tıpkı Seçkin Bey gibi devlet memuruydu. Aynı yıl emekli olmuşlardı. Birbirlerinin ikinci evlilikleriymişler. Önceki eşlerini trafik kazasında kaybetmişler. Hayatları tıpa tıp aynıydı. Bundan dört yıl önce bir konferansta tanışmışlar. Evlenmeye karar vermeleri ise fazla uzun sürmemiş.

Nedime Hanım, Seçkin Bey'e göre dinç bir bedene sahip, saçlarında ise belirgin bir beyazlama vardı. Gözleri ela ve cildi temizdi. Parmakları hayli uzundu. Yıllarca mahkeme-

lerde sekreterlik yapmış. Bir gün suçlulardan birinin haline acıyıp, mahkemenin ortasında ağladığından bahsetmişti.

Seçkin Bey, beni, çalışma odasına götürmüştü. Ömrüm boyunca böyle düzenli ve temiz bir yer görmemiştim. Odanın içinde tek bir toz zerreciği yoktu; üstelik camları gün boyu açıktı. Çalışma masasının karşısında büyük bir kitaplığı vardı. Çoğu kitabı edebiyat üzerineydi. Kitapları yalnız kitaplığında değil, odasının her yanındaydı. Seçkin Bey, çalışma masasına geçti. Beni de karşısına oturttu. Arkamızdan, Nedime Hanım içeriye girdi. Elindeki tepside üç çay bardağı vardı. Ne zaman yaptığını bilmiyorum; ama uzun zamandan beri içtiğim en lezzetli çaydı. Nedime Hanım da yanımdaki eski kırmızı püsküllü koltuğa oturmuştu.

Bir yandan çaylarımızı içerken, diğer yandan sohbet ediyorduk. Seçkin Bey ve Nedime Hanım birbirleriyle öyle uyumluydular ki, konuşurlarken kesinlikle sözlerinin arasına girmiyorlardı. Sözü ben almıştım ve başından itibaren yaşadığım olayları özetlemiştim. Cümlelerim bittiğinde her ikisinin de yüz şeklini görmeni isterdim. Büyük bir bozguna uğramış gibiydiler. Özellikle babamın takındığı tutuma bir anlam verememişlerdi.

Ben Seçkin Bey'le konuşurken, Nedime Hanım da yazdıklarımı okuyordu; ansızın ayağa kalkarak 'mükemmel!' diye bağırmıştı. Ne olduğunu anlamadan Nedime Hanım'a dönmüştük. Nedime Hanım, kendini hiç sıkıntıya sokmadan: 'Genç adam, yazdıklarınıza bakılırsa ileride büyük bir yazar olacaksınız.' demişti.

Bu sefer hazırlıklıydım ve canımı sıkan sırıtma yerine, saygıyla başımı yere eğdim. Seçkin Bey, araya girerek. 'Size demiştim değil mi? Bunun gibi iki romanı daha varmış.'

dedi.

İkisi kendi aralarında bunları konuşurken, ben, oturduğum yerde duyduklarıma inanamadan söylenenleri dinliyordum."

Orhan, sütlü kahvesinden son yudumunu aldı ve eliyle garsona aynısından getirmesi için işaret yaptı. Konuşurken o anları yeniden yaşıyormuş gibi bakışları ışıldıyordu.

Sevgi ise Orhan'ın anlattıklarını hayranlıkla dinlemişti. Anlattıkları gerçek hayatta yaşanmış şeyler değil de, yazdıklarından seçilmiş yazılar gibiydi. Orhan'ın sipariş ettiği kahve hemen gelmişti. Üzerindeki köpüğü büyük bir iştahla içine çekip, konuşmasına kaldığı yerden devam etti.

"Seçkin Bey, diğer yazdıklarımı da görmek istediğini söylemişti. Kendisinin yakın bir dostunun küçük bir yayınevinin olduğunu ve istersem yazdıklarımı burada bastırabileceğini söyledi. Düşünmeksizin teklifini kabul etmiştim. Bunun için diğer yazdıklarımı da görmek zorunda olduğunu tekrar etti. Ertesi gün evlerinde buluşmak üzere anlaştık.

Dışarıya çıktığımda, uçacakmış kadar sevinçliydim. Koşar atım eve gittim ve tüm yazdıklarımı toparladım. Yeni başladığım romanıma devam etmek istesem de içimdeki coşkunun sönmesini bekledim. Yoksa yazdıklarıma farklı bir hava katabilirdi.

Ertesi gün olduğunda, işten çıkar çıkmaz, soluğu Seçkin Bey'ler de almıştım. Beni kapıda Nedime Hanım karşılamıştı. Seçkin Bey'in biraz önce dışarıya çıktığını ve beklememi söyledi.

İlk günkü gibi Seçkin Bey'in çalışma odasına geçmiştik. Elimdeki dosyaları Nedime Hanım'a uzatırken, kalbim

yerinden çıkacakmış gibiydi. Nedime Hanım, ilk iş olarak çaylarımızı doldurdu. Ondan sonra dosyalarımı incelemeye başlamıştı. Diğer okuduğu romanımı beğendiği gibi elinde tuttuğu diğer romanlarımı da çok beğenmişti. Dün bıraktığım romanımı bir akşam içinde bitirmişlerdi.

Seçkin Bey gelinceye değin, Nedime Hanım, elindeki dosyayı okumaya devam etti. Kapının zili birkaç defa çalmıştı. Seçkin Bey gelmişti. Yanıma gelmeden önce, Nedime Hanım ile aralarında bir şeyler mırıldanmıştılar. Bunların ne olduğunu o gün olduğu gibi bugünde bilmiyorum.

Seçkin Bey, içeri girer girmez yanıma gelip, elimi sıktı. Önümde duran dosyaları, kendi önüne çekti. Bu arada Nedime Hanım da çaylarımızı tazelemişti. Seçkin Bey, gözlüklerini takmış, yazılarımı inceliyordu.

Aradan geçen zaman diliminde, sadece Nedime Hanım'la sohbet etme imkânım olmuştu. Seçkin Bey, elindeki dosyalara gömülmüştü. Bazen sesimiz yükseldiğinde, göz ucuyla bakarak bizleri uyarıyordu. Bunları böyle detaylı anlatmamın sebebi, yaşadığım sahnelerin benim için önemli olduğundandır. Özellikle Seçkin Bey ve Nedime Hanım'ın ne kadar değerli insanlar olduğunu anlatmak istiyorum.

Seçkin Bey, uzun süre yazdıklarımı incelemişti. Hepsini değerlendirmek için benden bir hafta süre istedi. Bu süre zarfında gerekli cevabı kendisi bana iletecekti. Bende, olumlu veya olumsuz bir haber bekleyeceğimi söyleyerek, kalkmak için izin istedim.

Aradan geçen bir haftalık zaman diliminin ardından, Seçkin Bey, beni yanına çağırmıştı. Kalbim ağzımda atarak yanına gitmiş ve 'evet' yanıtını almıştım. O anda hissettiklerimi inan bana, ben bile kendime anlatamam.

Vakit kaybetmeden işe koyulup, Seçkin Bey'in yakın dostu Mehmet Bey'e gittik. Önceden Seçkin Bey, dosyalarımı yayınevine götürdüğünden, sadece yazılarımın nasıl kitaplaştırılacağını konuştuk. Üç romanımı birden aynı anda basacaklar ve şehirdeki tüm kitapçılara yollayacaklardı.

Mehmet Bey, yazdıklarımın iyi olduğunu, ilk basımlardan ise fazla bir ücret ödeyemeyeceğini söylemişti. Çaresiz kabul etmek zorundaydım. Öyle bir anda parayı düşünecek durumda değildim.

Mehmet Bey, bu işi yapalı yaklaşık on yıl kadar oluyormuş. Kendisi eski bir edebiyat öğretmeniymiş. Emeklilikten eline geçen parayla bu işe girmiş ve dediğine göre gençliğinden beri bu işin hayalini kuruyormuş. Bana orada birkaç isim sayarak, bunlarında ilerleyen yıllarda büyük edebiyatçılar olacağından bahsetmişti. Bense söylenen isimlerin hiçbirisini aklımda tutamamıştım.

Hızlı bir çalışmanın sonunda bir ay içerisinde ilk kitabımı elime almıştım.

Kitabımı elime aldığımda, hissetmiş olduğum duygular hâlen parmak uçlarımdadır. Müthiş bir şeydi. Elimde sanki kâğıttan bir nesneyi değil de, yeni doğmuş çocuğumu tutuyordum. Kitabımı, şehrin bütün kitapçılarına göndermiştiler. İlk defa bir kitapçının raflarında kitabımı gördüğüm de, ağlamamak için kendimi zor tutmuştum."

Sevgi de ilk kitabı basıldığında hemen hemen aynı duyguları yaşamıştı. Bir kitabı olduğunu ise söylemek istememişti. Bunun altında yatan şey ise, O'nun kadar başarılı olamayışıydı.

Artık daha iyi anlıyordu ki, Orhan'a baktığında, Hakan'ı görüyordu. Fizik yapıları itibariyle birbirlerine hiç benze-

meseler de, Hakan da hissettiklerinin aynısını, Orhan da hissediyordu. Orhan ise kendini geçmişine kaptırmış anlatmaya devam ediyordu.

"Kitabım ilk beş ay içinde, ikinci baskısını yapmıştı ve adım etrafta dolaşmaya başlamıştı. Artık okurlarım tarafından bile aranıyordum. Seçkin Bey, asıl çıkışımı daha iyi bir yayıneviyle yapacağımı söylüyordu. Bu konuda gerçekten haklıydı; çünkü yazarının reklamını en iyi bu tür yayınevleri yapıyordu. Bunun için ise benim yaklaşık bir buçuk yıl kadar beklemem lazımdı.

Kitabımın ilk iki baskısından elde ettiğim paralar hemen suyunu çekmişti. Kütüphaneden kazandığım para ise hiçbir işime yaramıyordu. Bir seneyi aşkın bir süredir çalışıyordum ve ücretime çok az zam yapmışlardı. Ben onlardan zam beklerken, ummadığım bir anda işime son vermişlerdi. Neye uğradığımı sana anlatamam. Cebimde yok denecek kadar az param kalmıştı ve acilen bir iş bulmak zorundaydım. Son romanımı ise bir türlü bitiremiyordum.

Üç ay kadar Seçkin Bey'in maddi yardımlarıyla ayakta kalmıştım. Başka türlü, sokaklarda sürtmekten başka bir seçeneğim kalmıyordu. Seçkin Bey ve Nedime Hanım beni evlerine alacak kadar ileriye gitmişlerdi. Bana yaptıkları bütün bu iyilikleri nasıl ödeyeceğimi bugün bile bilemiyorum.

Bir akşamı, Ekrem adında biri beni arayarak, uygun bir zamanda görüşmek istediği söylemişti. Kendisini tanınmış bir yayınevinin editörü olarak tanıtmıştı. Seçkin Bey, benim için hemen bu adamı araştırdı ve gerçekten de dediği kişi olduğunu doğruladı. Neden böyle bir şüphe içine girerek araştırmaya ihtiyaç duyduğumuzu anlayamamıştım.

Bizi bu yönde hareket etmeye zorlayan şeyin, duygularımız olduğunu kabul etmek zorundayım.

Kararlaştırdığımız gün, Ekrem Bey'le buluşmuştuk. Sözü fazla uzatmayan, disiplinli biriydi. Ortalama kırk yaşlarındaydı. Yıpranmış bir görüntüsü vardı. Benimle konuşurken, hemen konuya girmiş ve kitabımı kendi yayınevlerinde basmak istediklerini söylemişti. Bense, fiyatta anlaştığımız takdirde neden olmasın, demiştim. Böyle konuşmalıydım; çünkü fazlasıyla paraya ihtiyacım vardı. Ekrem Bey, dudak altından gülerek, bunun kendileri için bir sorun yaratmayacağını ve anlaşacağımızı söyledi.

İkinci buluşmamız, Ekrem Bey'in sözünü ettiği yayınevinde olmuştu. Orada olduğuma bir türlü inanamıyordum. İlk defa sokaklara düşüp, yazdıklarımı yayınlayacak bir yayınevi aradığım günlerde, eşiğini aşındırdığım ilk yerdi orası.

Ekrem Bey'in dediği gibi para konusunda her hangi bir uzlaşmazlık yaşamamıştık. Üç romanımın basımından, benim için yüklü sayılabilecek bir para alacaktım. Hayallerime adım adım yaklaştığımı ve çevremde artık bir şeylerin değiştiğini fark edebiliyordum. Yaşadığım bütün o olumsuz şeylere neredeyse minnet duyacaktım. Mutsuzluk, çelişki, yoksulluk ve öfke olarak sıralayabileceğim her şey, beni bu günlere getirmişti. Artık şunu daha iyi anlıyorum ki, hayat bize sunduğu her şeyle bir bütündü. İçinden tek bir parçayı çeksek, olduğumuz yere serilir ve bir daha hareket edemezdik.

Yeni yayınevinden çıkan kitaplarım, çok çabuk beğenilip, gerekli başarıya ulaştılar. Düşünü kurduğum birçok şeye kavuştum. Yine de mutlu olduğumu söyleyemem. Be-

denimi kuşatan pişmanlığın neden kaynaklandığını anlayamıyorum. Tüm bu anlattıklarımın ardından, şimdi bahsettiklerim sana çelişkili gelebilir; ama gerçekten mutlu değilim. Uzun zamandır kafamda kurguladığım romanıma bile bir türlü başlayamadım. Parmaklarımı artık beyaz sayfanın üzerinde oynatamıyorum."

Orhan, tüm bunları anlatırken, gerçektende gözlerindeki ışık sönmüş ve yüzü solgunlaşmıştı. Boğazını sürekli temizleyerek konuşuyor ve ağzından çıkan kelimeler genellikle kırık dökük oluyordu.

"Bir insan için sanırım en zor şey, kendisini bir başkasına anlatabilmesidir. Yıllardır bunun sıkıntısını çekiyorum. Tanıdığım insanların çok azına kendimi açıklayabilmişimdir. Bugün bile sana söylediğim sözleri, Seçkin Bey'e ve Nedime Hanım'a anlatamıyorum. Onlar bu duruma sanatçı duyarlılığı gibi isimler takıyorlar. Benim hissettiklerim ise bundan çok farklı şeyler."

Orhan, ellerini bilmeksizin iki yana açmıştı.

"Önceleri yazarken rahat ve huzurluydum. Şimdi ise cümleleri dilediğimce kuramıyorum. Elime kalemi aldığım zaman veya daktilomun başına geçtiğim anda, içimi kemiren kaygı yüzünden, saatlerce işkence çekiyorum. Hani derler ya, buz dağının görünen ve görünmeyen yüzü diye, ben sadece görünen yüzüyle ilgilenmişim. Umarım tüm bunlar benim için bir geçiş evresidir. Aksi takdir de kendime başka yollar çizmek zorunda kalacağım."

Orhan, başını kaldırıp Sevgi'ye baktığında, orada olduğunu unutmuş gibiydi. Kendi kendisiyle konuşuyormuşçasına irkilmişti. Utangaç bir tebessümle, Sevgi'ye bakarak, özür diledi. Sevgi, kendisini savunmak zorundaymış gibi

hissedip, neden özür dilediğini, sordu. Orhan, dudaklarındaki tebessümü bozmadan:

"Tabii ki özür dilemeliyim; çünkü oturduğumuzdan beri seni esir etmiş durumdayım. Her şeyi böyle ince detayına dek anlatmak huyum değildir. Çenem düştü."

"Benim her hangi bir itirazım yok. Tam tersi, her şeyi öyle canlı anlatıyorsun ki, insan seni dinlerken sinemada olduğunu düşünüyor."

Sevgi'nin övgü dolu sözleri, Orhan'ı biraz olsun canlandırmıştı. Geriye yaslanarak, dikkatle Sevgi'nin yüzüne baktı. Ona karşı bir şeyler hissettiğini zannederek kızarmıştı.

"Öğretmen olmak güzel bir şey olmalı?"

Bu seferde, Sevgi gözlerini boşlukta asılı bırakarak:

"Seninde az önce söylediğin gibi, buz dağının görünen ve görünmeyen yüzü. Bu işi sadece para kazanmak için yapıyorum. Bunun dışında öğrencilerime karşı pekte idealist davranamıyorum." dedi.

"Bunun altında yatan şeyleri merak ediyorum öyleyse."

"Bunu sana anlatmak isterdim. Az önce söylediğini tekrar edersek, insanların en zor anları kendilerini başkalarına anlattıkları anlardır. Bense bu konuda senden daha kötü ve sabırsızım."

Orhan, fazla ısrar etmemişti. Bakışlarını pencere camına yöneltip, dışarıyı izlemeye koyulmuştu.

Sevgi, içeriye ilk girdiğinde dikkatini çeken tabloyu inceliyordu. Kırmızı rengin yoğun olarak işlendiği ve belli bir mekânsal kaygının olmadığı, dikkatlice bakıldığında ise içinde farklı yüzlerin bulunduğu bir resimdi. İlk kez gördüğü bu resim, kendin de farklı ruhsal durumların açığa çık-

masına sebebiyet veriyordu. Özellikle bir çift göz kendisine bakıyormuş gibiydi. Belki gördüğü şey bir göz değildi. Maviye çalan kalın fırça darbesi, resmin gerçek anlamını saklıyordu. Bir ara Orhan'dan yardım almak istedi. Vazgeçti.

Yaklaşık üç saatten beri oturuyorlardı. Belleri ve ayakları uyuşmuştu. Orhan'a dikkatli baktığında, eski duygularının ve coşkularının kalmadığını anlamıştı. Oysa buraya gelmeden önce ve O'nu ilk gördüğü dakikalarda, kalbi yerinden fırlayacakmış gibi atıyordu. Uzun soluklu sohbetlerinin sonunda her şey yer değiştirmişti. Orhan'a olan ilgisi azaldıkça, Hakan'a olan özlemi artıyordu.

Orhan, ayrılmadan önce telefon numarasını verip, hesabı ödemek için kasaya yöneldi. Önündeki küçük kâğıdı özensizce çantasına yerleştirmişti. Tam dışarıya çıkacakken, dikkatini çeken resmin karşısına geçti. Resmin altında küçük bir imza dikkatini çekmişti. Tek bir fırça darbesiyle yazıldığı belli olan imzanın üzerin de, Moses yazıyordu. Hüzünlü bir gülümsemeyle imzaya baktı ve arkasını dönüp dışarı çıktı.

Uzun süre Orhan'ı evine davet etse de, ikna edememişti. Orhan, sürekli bir dahaki sefere diyerek, söz veriyordu. En sonunda birbirlerine sarılarak ayrıldılar.

Caddenin üzerinde yükselen adımlarını izlerken, içi huzurla ve sessizlikle dolmuştu. Kendini son zamanlarda böylesi kuvvetli ve zinde hissetmemişti. Orhan'ın aklında ve ruhunda yarattığı karmaşadan kurtulduğunu biliyordu artık. Eski dostluklarını devam ettireceklerdi. Duygularının öyle etkisi altına girmişti ki, etrafını saran her şeyde bir güzellik bulabiliyordu. Gözlerinden yansıyan ışıkla, herkesi mutlu edebileceğini düşünüyordu.

"Zamanın sonsuzluğundan insanın payına düşen şey, küçük bir andır. Belki bunu bilmemiz nedeniyle yaşamımızı hoyratça harcıyoruz. Akıp giden zamanı önemsemeden, etrafımızı saran bir yığın fuzuli ve değersiz şeyle boğuşup duruyoruz. Kendimize yarattığımız şeylerle, hayatı daha bir çekilmez hale getiriyoruz. Yaşamın tüm renklerini soldurmaya yarayan bir yığın kurum, yasa ve her türlü insan ilişkisiyle nereye varacağımızı bilmeden koşturup duruyoruz. Oysa zaman, herkes için aynı geçiyor ve tüm insanlık ölümün soğukluğunu bedeninde hissedecek. Öyleyse tüm bu yaşananların ne gibi bir anlamı kalıyor? Buna göre bir cevap, henüz bulunabilmiş değil diye düşünüyorum. Hayata dair fikirler üretmek gibi bir küstahlığı üzerime alıyorum.

İnsan yaşamı bir makinenin dişlileri gibi işlememeli. Beden arzulamalı, hayal etmeli ve çoğu zaman yenilgiye uğramalıdır. Tüm bunların sonunda ise çıkmış olduğu yola yeniden başlamalı ve asla pes etmemelidir."

Kaleminin, beyaz kâğıt üzerinde bıraktığı siyahlıklara hayranlıkla bakarken, yazmaya devam ediyordu. Yazdıklarının kimse tarafından okunmayacağını bildiğinden, gönlü rahattı. Neden bunları yazdığını ise bilmiyordu. Aklına gelen bir olayı kâğıda dökmek istemişti. Kelimeler kendiliğinden çıkıp gelmişti ve hiçbirisine gidin diyememişti.

Kalem tutan elinin bileğini havada birkaç defa çevirdi. Yaşamını kuşatan birçok sis perdesi, ortadan kalkmıştı. Artık ne Orhan, ne babası, ne de Toprak aklına geliyordu. Tüm yaşananlar geride kalmıştı. Değişmeyen tek şey ise Hakan'a olan özlemi ve sevgisiydi. Bu ise artık, acı yerine, bir parça hüzünle beraber mutluluk veriyordu.

Boğazı ne zamandır kuruydu. Artık yutkunacak kadar bile tükürüğünün kalmadığını anladığında, çaresiz kendini mutfağa atmıştı. Buzdolabından çıkardığı buzlu suyu, bir dikişte bitirmeye çalışmıştı. Suyun soğukluğu yakıcılığa dönüşmüştü. Dişlerindeki kamaşmayı engellemek için, diliyle dişlerine masaj yaptı.

Bardağı bir kez daha başına çevirmek için hareketlendiğinde, gözüne, tabak dolabının kapağının ardında ağını ören örümcek takıldı. Şimdiye değin bu örümceği hiç fark etmemişti. Ağını incelikle ve sabırla örüyordu.

Elinde tuttuğu bardağı sessizce yerine koyup, örümceği izledi. Örümcek, ağzından çıkardığı salgıları, bacaklarının yardımıyla hızla şekle sokuyordu. Evinin bitimine çok az kalmıştı. Derken, yukarıya saldığı ağına tırmandı. En yukarıya çıktığında, küçük bir deliğin içinden geçerek gözden kayboldu.

Sevgi, boşuna bir hevesle örümceğin geri dönmesini bekliyordu. Bekleyişinden bir sonuç çıkmayacağını anladığında, tekrar çalışma masasına döndü. Artık yazmak istemiyordu. Hevesi geçmişti ve yeterli enerjisi kalmamıştı. Çalışma masasını toplamak için eğildiğinde, duyulur duyulmaz bir sesle kapı çalınmıştı.

Eğildiği yerden doğrularak, sessizliği dinledi. Yanılmıştı, kapı falan çalmamıştı. Yarım kalan işini tamamlamak için tekrar eğilerek, masanın ayrı noktalarına dağılmış kalem ve kâğıtlarını topladı. Elindekileri üst çekmeceye yerleştirecekken, aynı sesi tekrar işitti. Bu sefer dikildiği yerde sesin tekrar etmesini beklemeyerek, kapıya bakmaya gitti. Aklından kimseyi geçirmiyordu. İsteksizce kapının kulpunu çevirip de bakışlarını dışarıya diktiğinde, küçük yoğun-

lukta bir şok geçirmişti. Çünkü karşısında Sarah Hanım duruyordu.

Şaşkınlıkla kapıyı sonuna dek açtı. Sarah Hanım, üzerindeki uzun ve renkli elbisesiyle karşısında beklemekteydi. Yüzündeki ifade ve bakışları tekdüzeydi. Yüzüne bakarken, sanki bir boşluğa bakıyormuş gibiydi. Karşılıklı bakışmaları, belki geceye dek sürebilirdi. Sevgi, Sarah Hanım'ın kolundan tutarak içeriye aldı.

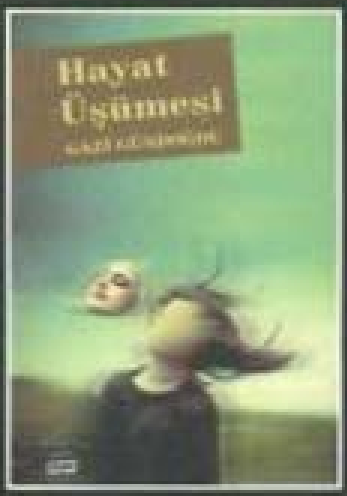
Kesinlikle, diyordu içinden, Toprak'ın başına bir şey gelmişti. Sarah Hanım evini nasıl bulmuştu? Ve o elindeki bavulla ne yapmak istiyordu? Zihnindeki telaşı bastırarak, acele olmayan hareketlerle, Sarah Hanım'ı oturma odasına alarak soru yağmuruna başlamıştı.

Sarah Hanım, Sevgi'nin sorularına cevap vermemişti. Sadece çantasındaki mektubu çıkarmıştı. Sevgi, meraklı bakışlarını Sarah Hanım'ın elindeki mektuba çevirdi. Beyaz kâğıt, dörde katlanmıştı ve üzerinden tuhaf bir koku saçıyordu. Mektupta şunlar yazılıydı.

"Bunu sana nasıl yapabildiğimi bilmiyorum. Başka bir çıkar yolum kalmamıştı. Her şeyi yüz üstü terk ederken, Sarah Hanım'ı öylece bırakamazdım. Bundan sonrasını bilmiyorum. Nereye gittiğimi bilmeden bir otobüse atlayacağım ve kaderimin çizdiği yolda ilerleyeceğim. Sana son buluşmamızda açıklayamadığım bir şeyi şimdi söylemek istiyorum. Seni gördüğüm ilk anda, işte demiştim, kaderimi değiştirecek insan. Yanılmamışım. Ben o sırada bu yaşadıklarımızı aklımın ucundan dahi geçirmezken, şimdi bulunduğumuz konuma bak. İçimin ne kadar acıdığını bilemezsin. Kendime lanetler yağdırarak ayrılıyorum tüm sevdiklerimden. Böyle olmak zorunda mıydı? Sanırım evet.

Başka türlüsü acılarımızın büyümesinden gayrı bir sonuç doğurmayacaktı. Bütün ayrılıkların, kendi içinde beslediği hüzünlü bir yanı vardır. Ben şimdi o büyük hüznü yanıma alarak, sizden ayrılıyorum. Sarah Hanım'ın çantasına, bir müddet için ihtiyaçlarını karşılayacak kadar para bıraktım. Ne olursun, yalvarıyorum sana, onu yanından ayırma. O'na sadece bir oda ver. Sessiz ve uysaldır. Kimseye en ufak bir zararı dokunmamıştır. O'nun derin sessizliğindeki çığlıkları anlamanı istiyorum. Hayatta belki bir defa birine âşık olmuştu ve O'nu da oğlu gibi sevdiği kişi öldürmüştü. Evet, Moses Usta'nın ölümünden ben sorumluyum. Şu kısacık tanışıklığımız süresince, sana sunduğum tüm acılar dolayısıyla ne olursun beni affet. Bu oyunda, rolünden dolayı herkes ne kadar kırgınsa, bende o kadar kırgınım. Suçlu sandalyesinin yapımını sanırım toplumun kendisi üretiyor. Sana öyle çok şey anlatmak istiyorum ki; ancak bunu yapacak güçte değilim. Bütün yaşananlar geride kaldı ve sözler bitti. Kendine sonsuza dek iyi bak."

Sevgi, okuduklarıyla allak bullak olmuştu. Soru dolu bakışlarını yeniden Sarah Hanım'a çevirdi. Şimdi ne yapacaktı? Koca bir boşluğun içine düşmüşçesine elindeki beyaz kâğıda sarılmıştı. Gözlerini yazılardan ayırmıyordu. Dikkatini en çok çeken kelimelerin üzerinde yoğunlaştırarak düşündü. Bu durumda, Sarah Hanım'ı kesinlikle sokağa bırakamazdı. Ona baktığında herhangi bir yabancıya bakıyormuş gibi hissetmiyordu kendini. Aklına mutfakta bıraktığı örümcek gelmişti. Seri adımlarla dolabın karşısına geçerek örümceğin gelmesini bekledi.

Lucifer

3. YIL
100
KİTAP

Birden durgunlaşmıştı. Boğazında büyüyen şey kördüğüm olmuştu. Yutkunmaları sonuç vermiyordu; onu oradan sökemiyordu. Az önce bütün bir şehri fethetmeye niyetliyken, şimdi en yakın otobüs durağındaydı. Yenilmişti. Haksız bir mağlubiyet yaşıyordu. Geçmişinden gelen alışkanlıkları vardı. Hiç kimse birden yeninin kollarına kendini bırakamazdı. Yaşamından bağımsız hayatları düşündü. Herkesin kendine inandırdığı yalanları vardı. Gerçek, çok ender durumlarda işe yarıyordu. Gerçeğin sertliğine karşın, yalanların esnekliği vardı. İnsanların sığınabileceği en kolay mekânlardan biriydi yalan. Gerçek, çoğu zaman soğuk ve katıydı; yalan ise sıcak ve çekici; belki bu yüzden insanların çoğunun ruhsal gıdasıydı.

Yeni nesil romancı Gazi Gündoğdu, insanın iç hesaplaşmalarını, gelgitlerini, sessizliğini bize yalın bir dille anlatıyor "Hayat Üşümesi"nde...

9.90₺

internetten satış mağazamız:
KİTAPoint
www.kitappoint.com

SİYAH BEYAZ

9 786055 646105